

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการ “มาตรการทางกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการ
ท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง
กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด”

Legal Measures to Support Sustainable Nature-based Tourism
Activities in Ko Chang Area, Ko Chang Sub-district,
Trat Province

โดย เกียรติสกุล ชลคงคา และคณะ

ตุลาคม 2550

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

มาตรการทางกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรม
การท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง
กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

Legal Measures to Support Sustainable Nature-Based Tourism
Activities in Ko Chang Area, Ko Chang Sub-District,
Trat Province

โดย เกียรติสกุล ชลคงคา และคณะ

ตุลาคม 2550

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

มาตรการทางกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรม
การท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง
กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

Legal Measures to Support Sustainable Nature-Based Tourism
Activities in Ko Chang Area, Ko Chang Sub-District,
Trat Province

คณะผู้วิจัย

เกียรติสกุล ชลคงคา
พนิดา บุญเกิด
ยุพดี นามสุดโท

สังกัด

มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

ชุดโครงการธนาคารข้อมูลเพื่อการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยว
เชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน กรณีศึกษา กลุ่มจังหวัดบูรพา (เกาะช้าง)

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.) มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ นายจรรพพงศ์ เรืองสุวรรณ อธิการบดี รศ.ดร.ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์ พล.ต.ต.กัมพล อรุณปลอด อาจารย์ดำรงศักดิ์ กรรณาริก อาจารย์บังอร พุกษารุ่งเรือง และดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง ที่ให้โอกาสในการเข้าร่วมเป็นคณะวิจัยในครั้งนี้ ในการเก็บข้อมูลได้รับความร่วมมืออย่างดีจาก ส่วนราชการ ในจังหวัดตราดทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ท่านรองผู้ว่าราชการจังหวัดตราด(นายระพี ฝ่องบุพกิจ) สำนักงานขนส่งจังหวัดตราด(ว่าที่ร้อยโท วีระ เจริญลัมประเสริฐ) สำนักงานที่ดินจังหวัดตราดส่วนแยกแหลมมงอบ (คุณสมชาย ธรรมนาวรรณ) สำนักงานธนารักษ์จังหวัดตราด(คุณวันทวิ บุญญเศรษฐ์) สำนักงานโยธาและผังเมืองจังหวัดตราด สพพ.1 อพท. โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พล.อ.ต. นพ.บรรหาร กออนันตกุล กิ่งอำเภอเกาะช้างนำโดย คุณศักดิ์ประเสริฐ เจริญประสิทธิ์ และคุณแหลมทอง มโนรัศมี องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้โดยการนำของคุณจักรกฤษ สลักเพชร สำนักแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ(คุณสมชาย ศิริสมฤทัย และคุณณฤพล บุญชื่น) อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง(คุณกฤษฎา หอมสุด) คุณ วิไลรัตน์ อักษรพันธ์ นาวาเอกนวิรัตน์ ศรีประสงค์ คุณวินัย กาวิชัย คุณสัมพันธ์ จันเดิม คุณลุงสว่าง ทรัพย์วิรัตน์ และผู้ให้ข้อมูลทุกท่านที่มีได้เอยนาม ณ ที่นี้ ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ชาวชุมชนบ้านสลักคอกทุกคนที่ให้การดูแลอย่างอบอุ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณพ่อนิ เกิดชัยและครอบครัว ที่สนับสนุนที่พักและอาหารตลอดระยะเวลาในการลงพื้นที่ดำเนินโครงการ ในด้านการพัฒนาระเบียงวิธีวิจัยและการประมวลผล ต้องขอขอบพระคุณ คณะผู้ประเมินของ สกว. ที่นำโดย ดร.โหมยง ไต่ทอง พร้อมคณะทุกท่าน และผู้ประเมินในโครงการ ได้แก่ รศ.ดร. ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ จากคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผศ.ดร.นิคม ตั้งคพิภพ และดร.สุวพร เข้มเฮง จากภาควิชาวัดผลและวิจัยทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรจน์ อาจารย์พนารัตน์ สุภาคาร สำนักงานการศึกษา จ.อุบลราชธานี อาจารย์ภูษิต รัตนวงศ์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ ผู้ให้คำปรึกษาบทคัดย่อ ทำยสุดนี้ขอขอบคุณความอบอุ่นจากพี่ ๆ เพื่อน ๆ ชุดโครงการ ธนาคารข้อมูล เพื่อการพัฒนาและจัดการ การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กลุ่มจังหวัดบูรพาทุกคน

เกียรติสกุล ชลคงคา และคณะ

15 ตุลาคม 2550

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

โครงการ“มาตรการทางกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด” มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) ศึกษาอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการและองค์การมหาชนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติตามกฎหมาย
- 2) ศึกษาบทบาทของภาคประชาชนและภาคธุรกิจในกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติตามกฎหมาย
- 3) ศึกษาปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายของส่วนราชการ องค์การมหาชน ภาคประชาชน และภาคธุรกิจ ในกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้างและ
- 4) เพื่อทราบมาตรการทางกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้าง

1.ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

1.1 อำนาจหน้าที่ของส่วนราชการและองค์การมหาชนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติตามกฎหมาย(หน้าที่ 41 -202) บนพื้นที่เกาะช้าง มี 3 กลุ่ม(หน้า 258 – 259) คือ

- 1.1.1 กลุ่มกฎหมายที่เกี่ยวข้องเชิงนโยบาย
- 1.1.2 กลุ่มกฎหมายที่เกี่ยวข้องเชิงพื้นที่และสิ่งแวดล้อม
- 1.1.3 กลุ่มกฎหมายที่เกี่ยวข้องเชิงกิจกรรม

1.2 บทบาทของภาคประชาชนและภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติตามกฎหมาย(หน้าที่203 – 223) บนพื้นที่เกาะช้าง มี 2 กลุ่ม(หน้า 259) คือ

- 1.2.1 กลุ่มกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคประชาชนและนักท่องเที่ยว
- 1.2.2 กลุ่มกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคธุรกิจและสถานประกอบการ

1.3. ปัญหาจากการบังคับใช้กฎหมายของส่วนราชการ องค์การมหาชน ภาคประชาชน และภาคธุรกิจ

การบังคับใช้กฎหมายบนเกาะช้างพบว่าส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาคประชาชน และภาคธุรกิจ มีการส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เกิดการประทับใจในการเข้ามาท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ จากการสัมภาษณ์ไม่พบความขัดแย้งรุนแรงระหว่างเจ้าพนักงานของรัฐกับประชาชน แต่เมื่อพิจารณาในภารกิจตามกฎหมาย ต้องแยกพิจารณาเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.3.1 กฎหมายที่เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ และเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเอาจริงเอาจังเพื่อให้เกิดความมั่นใจในความปลอดภัยกับนักท่องเที่ยว และจากการบังคับอย่างจริงจังนี้เองจะเป็นการเพิ่มต้นทุนในการกระทำการตามกฎหมายได้ โดยเฉพาะด้านสิ่งแวดล้อม

1.3.2 กฎหมายที่เป็นกฎหมายทั่ว ๆ ไป กลับพบว่ามีส่วนงานที่ไม่มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังเพราะ การเคร่งครัดในข้อกฎหมายอาจจะกระทบต่อบรรยายภาคการท่องเที่ยวได้

แต่สำหรับการบังคับใช้กฎหมายระหว่างหน่วยงานกันเองนั้น พบว่ากฎหมายเป็นกลไกหลักในการสร้างความขัดแย้งเพราะในหลายหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่บดบังเกาะช้างมีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายฉบับ

1.4 มาตรการทางกฎหมาย เพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้าง

1.4.1 มาตรการทางกฎหมายอาญา

1.4.2 มาตรการทางกฎหมายแพ่ง

1.4.3 มาตรการทางกฎหมายปกครอง และ

1.4.4 มาตรการส่งเสริมในกฎหมาย

2. แนวทางแก้ไข

2.1 มาตรการทางการปรับปรุงกฎหมาย

หลักการในการจัดตั้งองค์กรที่เข้ามาบูรณาการด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นหลักการที่เป็นประโยชน์และสามารถนำมาสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมได้ แต่ด้วยกฎหมายที่มีในประเทศไทยมีหลายฉบับ แต่ละฉบับมีอำนาจหน้าที่ในการบังคับใช้ที่เข้มข้นต่างกันไป การที่หน่วยงานกลางมีอำนาจหน้าที่เพียงการประสานงานและการส่งเสริมตามที่กฎหมายระดับพระราชกฤษฎีกา จึงยังคงติดขัดด้วยนิติวิธีที่ควรจะเป็น ดังนั้นสมควรมีการศึกษาวิจัยความเป็นไปได้ในการคง หน่วยงาน อพท.ไว้โดยยกฐานะขึ้นเป็นหน่วยงานที่จัดตั้งโดยพระราชบัญญัติ โดยให้ครอบคลุมทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็น อำนาจหน้าที่ของ

หน่วยงาน และการประสานงานกับต่างหน่วยงานที่รักษาการตามกฎหมายอื่นให้เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายไม่ใช่เพียงแค่การดำเนินการที่ชอบด้วยนโยบายเท่านั้น การคิดสรรผู้บริหารและวาระการดำรงตำแหน่ง การตรวจสอบหรือแม้แต่การมีส่วนร่วมของของประชาชนในระดับต่าง ๆ เป็นต้น

2.2 มาตรการเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายสู่ทุกภาคส่วน

ในการส่งเสริมความรู้ทางกฎหมายสู่ประชาชนบนเกาะ จะเป็นมาตรการที่สำคัญอย่างยิ่งในการสร้างองค์ความรู้และการร่วมกันพิทักษ์ปกป้องทรัพยากรธรรมชาติบนเกาะซึ่งอย่างมีส่วนร่วม เพราะถ้าไม่ส่งเสริมความรู้ให้ประชาชน ประชาชนจะรู้จักกฎหมายในฐานะเป็นจำเลยแล้วเท่านั้น ไม่สร้างความเข้มแข็งกับภาคประชาชนเลย และจากการพูดคุยกับภาคประชาชน ไม่มีการเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายให้ประชาชนทราบเลยไม่ว่าจะเป็นกฎหมายชาวบ้าน หรือกฎหมายที่ควรจะรู้เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน และที่สำคัญการเผยแพร่กฎหมายนี้ต้องไม่ใช่แค่จัดพิมพ์แล้วแจกเท่านั้น เพราะภาษากฎหมายเป็นภาษาที่มีความเฉพาะ ต้องมีการอธิบายความอย่างเป็นขั้นเป็นตอนจึงจะสร้างองค์ความรู้อย่างแท้จริง

2.3 การประสานงานกับหน่วยงานสนับสนุนด้านกองทุนสิ่งแวดล้อม

กฎหมายส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เปิดโอกาสให้ราชการส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชน กู้เงินกองทุนสิ่งแวดล้อมเพื่มาดำเนินการส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมได้ ซึ่งควรมีเจ้าภาพหลักในการเข้าไปเจรจาขอทราบขั้นตอนและความรู้ในการเขียนโครงการ ต่าง ๆ เพื่อขอใช้เงินกองทุนสิ่งแวดล้อมมาสร้างความสามารถในการปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่มาตรการทางกฎหมายที่เข้มงวดขึ้น โดยไม่ส่งผลกระทบต่อเป็นภาระทั้งต่อผู้ประกอบการและทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อในที่สุดจะเป็นความยั่งยืนร่วมกัน

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ: RDG4950142

ชื่อโครงการ: มาตรการทางกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
อย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

ชื่อนักวิจัย: เกียรติสกุล ชลคงคา พนิดา บุญเกิด และยุพดี นามสุดโท
มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

E-mail Address: ajtom007@gmail.com

ระยะเวลาโครงการ : 1 กันยายน 2549 – 30 สิงหาคม 2550

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการและองค์การมหาชนและบทบาทของภาคประชาชนและภาคธุรกิจ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติตามกฎหมาย ตลอดจนทั้งการศึกษาปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายของส่วนราชการ องค์การมหาชน ภาคประชาชน และภาคธุรกิจ ในกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้าง เพื่อให้ทราบถึงมาตรการทางกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้างให้ยั่งยืนสืบไป

จากการศึกษาวิจัยพบว่า อำนาจหน้าที่ของส่วนราชการและองค์การมหาชน มีหลายหน่วยงานภายใต้กฎหมายหลายฉบับที่ต่างลำดับศักดิ์กันทำให้การสร้างงานในเชิงบูรณาการยังไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร ภาคประชาชนและภาคธุรกิจให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎหมายเป็นอย่างดี แต่ก็มีบางกรณีที่ยังฝ่าฝืนกฎหมายอยู่บ้างเพราะไม่มีการเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายให้ประชาชนทราบ ปัญหาที่เกิดขึ้นจึงมีทั้งส่วนที่เป็นตัวกฎหมายเองที่เป็นอุปสรรค การบังคับใช้กฎหมายภายใต้นโยบายสนับสนุนการท่องเที่ยวที่ยังไม่ชัดเจน และต้นทุนในการปฏิบัติตามกฎหมายมีสูง มาตรการทางกฎหมายที่จะนำมาใช้คือ การใช้มาตรการทางกฎหมายอาญา มาตรการทางกฎหมายแพ่ง มาตรการทางกฎหมายปกครองและมาตรการการส่งเสริมในกฎหมาย เพื่อเอื้อต่อการใช้กฎหมายในการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้างอย่างยั่งยืน

คำหลัก : กฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน

ABSTRACT

Project Code: RDG4950142

Project Title: Legal Measures to Support Sustainable Nature-based Tourism Activities in Ko Chang Area, Ko Chang Sub-district, Trat Province

Investigators: Cholkongka K., Boonkerd P., and Namsudto Y.
South-East Asia University

E-mail Address : ajtom007@gmail.com

Project Duration : 1 September 2006 – 30 August 2007

The objective of this research is to study the authority of government sectors and public organizations, as well as roles of public and business sectors related to legally nature-based tourism activities, and the problems in legal enforcement concerning those sectors and organizations. The study also focuses on the guidelines of legal measures to promote sustainable tourism activities.

The research results revealed that the authority of government sectors and public organizations was employed under several administrative agencies and different laws with different hierarchical ranks, resulting in ineffective integrated activities. Public and business sectors willingly cooperated to comply with the laws, but some violated the laws because of a limited legal knowledge. In addition, problems arised from the laws itself, inexplicit tourism law enforcement, and high costs of law compliance. It was recommended that legal measures to support sustainable tourism activities would be criminal law, civil law, administrative law, and other related legal measures

Keywords: Legal Measures to Support Sustainable Nature-based Tourism Activities

2.2.1.4	หลักการห้ามเลือกปฏิบัติโดยอำเภอใจ	10
2.2.1.5	หลักสุจริตและหลักการห้ามใช้สิทธิโดยมิชอบ	12
2.2.1.6	หลักการคุ้มครองความเชื่อถือและไว้วางใจ	12
2.2.1.7	หลักการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ	13
2.2.2	ทฤษฎีและหลักการพื้นฐานของกฎหมายเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	14
2.2.2.1	การแสดงเจตนาและหลักเสรีภาพในการทำสัญญา	15
2.2.2.2	หลักบุคคลสิทธิ	18
2.2.2.3	หลักทรัพย์สินสิทธิ	20
2.3	รัฐธรรมนูญในบทบาทของกฎหมายเชิงนโยบายด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน	27
2.3.1	สิทธิเสรีภาพของชนชาวไทยในด้านการท่องเที่ยว	28
2.3.2	แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐในด้านการท่องเที่ยว	32
2.3.3	การปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการท่องเที่ยว	33
2.4	ขอบเขตของ “กฎหมายเกี่ยวกับการท่องเที่ยว”	35
2.4.1	กฎหมายที่เกี่ยวกับนักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือน	35
2.4.2	กฎหมายที่เกี่ยวกับธุรกิจและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	35
2.4.3	กฎหมายที่เกี่ยวกับภาครัฐบาลที่ดูแลหรือจัดการด้านการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว	36
2.4.4	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชนในพื้นที่ท่องเที่ยว	37
2.5	สรุปทฤษฎีและหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	38
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย (Research methodology)	39
3.1	วิธีดำเนินการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อ 1	40
3.2	วิธีดำเนินการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อ 2	41
3.3	วิธีดำเนินการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อ 3	41
3.4	วิธีดำเนินการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อ 4	44
บทที่ 4	ผลการศึกษา	45
4.1	กฎหมายที่เกี่ยวกับภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคธุรกิจและกิจกรรม	

การท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง	46
4.1.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐ ในกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง	46
4.1.1.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องเชิงนโยบาย	46
1. พระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542	46
2. พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2546	54
4.1.1.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องเชิงพื้นที่และสิ่งแวดล้อม	66
1. พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.2497 และประมวลกฎหมายที่ดิน	66
2. พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484	78
3. พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.2518	79
4. พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2504	81
5. พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522	86
1) กฎกระทรวงกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารบางชนิด หรือบางประเภท ในพื้นที่บางส่วนของท้องที่อำเภอแหลมงอบ อำเภอเมืองตราด กิ่งอำเภอเกาะช้าง อำเภอแหลมงอบ อำเภอคลองใหญ่ และกิ่งอำเภอเกาะกูด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด พ.ศ. 2546	95
6. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535	98
7. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535	109
8. พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535	117
9. พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2457	122
10. พระราชบัญญัติสภาพตำบลและ	

องค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537	124
11. พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540	130
12. พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2540	134
13. ข้อบังคับองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง	148
1) ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง เรื่อง การควบคุมการขุดดินและถมดิน พ.ศ. 2548	148
2) ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร พ.ศ. 2549	152
3) ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง เรื่อง การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง พ.ศ.2548	153
4) ข้อบังคับองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2542	156
5) ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง เรื่อง การควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2547	159
6) ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง เรื่อง ตลาด สถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสมอาหาร พ.ศ. 2547	168
14. ข้อบังคับองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้	180
1) ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้ เรื่อง การควบคุมการขุดดินและถมดิน พ.ศ.2548	180
4.1.1.3 กฎหมายที่เกี่ยวข้องเชิงกิจกรรม	184
1. พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ.2522	184
2. พระราชบัญญัติสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ.2544	188

3. พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2535	191
4. พระราชบัญญัติการประมง พ.ศ.2490	199
5. พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ.2456	205
6. พระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พ.ศ.2482	214
4.1.1.4 อำนาจหน้าที่ของส่วนราชการและองค์การมหาชนที่เกี่ยวข้องกับ กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติตามกฎหมาย บนพื้นที่เกาะช้าง	216
(ตอบคำถามวิจัยข้อ 1)	
4.1.2 กฎหมายที่เกี่ยวกับภาคประชาชน และภาคธุรกิจในกิจกรรมการท่องเที่ยว ทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง	218
4.1.2.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคประชาชนและนักท่องเที่ยว	218
1. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะ 10 หมวด 3 วิธีการเฉพาะสำหรับเจ้าสำนักโรงแรม	218
2. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522	221
4.1.2.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคธุรกิจและสถานประกอบการ	228
1. พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.2547	228
2. พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509	233
4.1.2.3 บทบาทของภาคประชาชนและภาคธุรกิจในกิจกรรมการท่องเที่ยว ทางธรรมชาติตามกฎหมาย (ตอบคำถามวิจัยที่ 2)	237
4.2 ปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย ในกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บนพื้นที่เกาะช้าง	239
4.2.1 สถานการณ์ในการดำเนินกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บนพื้นที่เกาะช้าง	241
4.2.1.1 มาตรการด้านสภาพแวดล้อมของเกาะช้าง	241
1. ด้านความสะอาดของหาด และสภาพแวดล้อม	241
2. ด้านความเพียงพอของพื้นที่ โรงแรม/ที่พัก	245
3. ด้านคุณภาพของน้ำที่ใช้อุปโภค บริโภค	247
4. ด้านความสมบูรณ์ของทรัพยากรทางทะเล	247
4.2.1.2 มาตรการด้านประชาสัมพันธ์ การให้รายละเอียดข้อมูล เกี่ยวกับ	249

1. โรงแรม ที่พัก	249
2. การเดินทาง	250
4.2.1.3 มาตรการความปลอดภัย ด้านกิจกรรมและบริการต่างๆ ที่โรงแรม สถานที่พัก หรือหน่วยงานต่างๆ	251
4.2.1.4 มาตรการด้านโรงแรม ที่พัก สิ่งปลูกสร้าง	252
4.2.1.5 มาตรการด้านการรักษาความปลอดภัยบนเกาะช้าง	252
4.2.1.6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสินค้าและบริการบนเกาะช้าง	258
1. ความรู้สึกมั่นใจ หรือพอใจกับ ราคาของอาหาร โรงแรมหรือที่พัก	258
2. การเข้าถึง (เส้นทางคมนาคม) ของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ	258
4.2.2 ปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย ในกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวทาง ธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง (ตอบคำถามวิจัย ข้อ 3)	258
4.2.2.1 ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายต่อนักท่องเที่ยว	258
4.2.2.2 ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายต่อภาคธุรกิจและชุมชน	259
4.2.2.3 ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายของหน่วยงานราชการ	260
4.3 มาตรการทางกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยว ทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง	261
4.3.1 มาตรการทางกฎหมายอาญาเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทาง ธรรมชาติ	261
4.3.2 มาตรการทางกฎหมายแพ่งเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทาง ธรรมชาติ	262
4.3.3 มาตรการทางกฎหมายปกครองเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยว ทางธรรมชาติ	264
4.3.3.1 มาตรการทางกฎหมายปกครองเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการ ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ของหน่วยงานที่รักษาการตามกฎหมาย ระดับพระราชบัญญัติ	264
4.3.3.2 มาตรการทางกฎหมายปกครองเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการ ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ของหน่วยงานที่รักษาการตามกฎหมาย	

ระดับพระราชกฤษฎีกา	266
4.3.4 มาตรการส่งเสริมในกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทาง ธรรมชาติ(ตอบคำถามวิจัยข้อ 4)	269
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	273
5.1 สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล	273
5.2 ข้อเสนอแนะ	276
บรรณานุกรม (References)	278
ภาคผนวก (Appendix)	283
ภาคผนวก ก. บทความการวิจัย	284
ภาคผนวก ข. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำผลจากโครงการไปใช้ประโยชน์	307
ภาคผนวก ค. ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้ และกิจกรรมที่ ดำเนินการมาและผลที่ได้ที่ได้รับตลอดโครงการ	309
ภาคผนวก ง. ตัวอย่างแบบสอบถาม/ แบบสัมภาษณ์	313
ภาคผนวก จ. รูปภาพกิจกรรม	325
ภาคผนวก ฉ. ประวัติผู้วิจัยและคณะ	333

สารบัญตาราง

ตารางที่	รายละเอียด	หน้า
1	การเกิดเหตุอาชญากรรมในพื้นที่ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ปี พ.ศ.2550	256

สารบัญภาพ

ภาพที่	รายละเอียด	หน้า
1	พื้นที่ที่สามารถออกโฉนดตามกฎหมาย	241
2	แผนที่เกาะช้าง	242
3	แผนประชาสัมพันธ์โครงการแยกขยะ	243
4	ลักษณะถังรองรับขยะ	243
5	ขนาดความสูงอาคารและบรรยากาศโรงแรม	245
6	บรรยากาศโฮมสเตย์	245
7	ปริมาณน้ำในแหล่งธรรมชาติ	246
8	นักท่องเที่ยวที่เยี่ยมชมท้องทะเล	247
9	บริเวณป่าโกงการบ้านสลักคอก	247
10	บรรยากาศที่หาดทรายขาว	248
11	ข้อมูลสำหรับนักท่องเที่ยว	248
12	เรือข้ามฝั่ง	248
13	สภาพการจอดรถบนเรือ	248
14	ทางไปหาดทรายยาว ส่วนลูกรัง	249
15	ส่วนที่ปรับสภาพถนนแล้ว	249
16	ชูชีพบนเรือข้ามฝั่ง	250
17	อุปกรณ์ชูชีพในการพายเรือ	250

บทที่ 1

บทนำ

โครงการ “มาตรการทางกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด” เป็นโครงการในชุดโครงการธนาคารข้อมูล เพื่อการพัฒนาและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน กรณีศึกษา กลุ่มจังหวัดบูรพา โดยใน ส่วนนี้จะกล่าวถึง หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ คำถามการวิจัย(research question) ขอบเขตการวิจัย ผลการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ(output) ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ(outcome) และ แนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์เพื่อการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะ ช้าง โดยลำดับต่อไปนี้

1.1 หลักการและเหตุผล

การจัดการท่องเที่ยวให้มีผลสัมฤทธิ์ ต้องมีการผสมผสานในหลายภาคส่วนทั้งแหล่ง ทรัพยากรการท่องเที่ยว บรรยากาศของการท่องเที่ยวที่ควรจะเป็นในแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยว นั้น ๆ การดูแลและการจัดการแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว ส่วนสนับสนุนการท่องเที่ยวด้านที่พัก การ เดินทาง การตลาด การประชาสัมพันธ์และทำสุดคือการเข้มแข็งของชุมชนในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้ แหล่งท่องเที่ยวคงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่รักษาสภาพที่ควรจะเป็นไว้ได้ ไม่ถูกความเจริญผลักดันให้เพิ่ม สิ่งอำนวยความสะดวก ตามความต้องการของนักท่องเที่ยวที่รักษาความสะดวกสบาย ซึ่งถ้ามองในด้าน มูลค่าเพิ่มเพียงประการเดียวจะทำให้การพัฒนาทำลายตัวเอง และจุดจบของการพัฒนาจะตามมา ด้วยการพัฒนาที่เร่งไปประสงค์ที่รายได้เท่านั้น ในการจัดการผสมผสานประโยชน์เพื่อให้ทุกส่วนมีการ พัฒนาไปพร้อม ๆ กันคงต้องเน้นที่ประโยชน์สาธารณะให้สามารถรองรับการดำเนินชีวิตของชุมชนและ นักท่องเที่ยวได้เพื่อความยั่งยืนในแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยว ที่มีส่วนงานภาครัฐเป็นผู้กำกับดูแล ไม่ให้มีการล่องล้าไปกระทบประโยชน์สาธารณะ โดยมีกฎหมายเป็นเครื่องมือในการกำหนดสิทธิและ หน้าที่ทั้งภาคเอกชน ภาคประชาชน และส่วนราชการ

สำหรับพื้นที่บนเกาะช้าง เป็นพื้นที่ที่มีกฎหมายหลายฉบับให้อำนาจหน่วยงานหลาย หน่วยงานเข้ามารับผิดชอบดูแลพื้นที่ เช่น กรมอุทยานสัตว์ป่าและพันธุ์พืช กิ่งอำเภอเกาะช้าง องค์การ บริหารส่วนตำบลเกาะช้าง องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้ กรมธนารักษ์และกองทัพเรือ มีความ คาบเกี่ยวในเรื่องกรรมสิทธิ์บนผืนดินที่ทับซ้อนระหว่างพื้นที่ที่เป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชน พื้นที่ที่อยู่ใน ความดูแลของหน่วยงานด้านความมั่นคง พื้นที่ที่เป็นเขตพื้นที่อนุรักษ์ตามกฎหมาย ทั้งยังมีการ

ประกาศพื้นที่เกาะช้างเป็นเขตพื้นที่พิเศษโดยมี องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน(องค์การมหาชน)เป็นผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกา และยังมีการบริหารราชการที่เป็นไปตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดินที่กำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด ตลอดจนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีความคาบเกี่ยวกันอยู่ ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ จึงจำเป็นต้องทำการศึกษาวิจัยมาตรการทางกฎหมายให้สามารถนำมาสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน

โดยแนวทางในการศึกษาวิจัยนี้มุ่งศึกษาประเด็นข้อกฎหมายในเขตพื้นที่ ที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการทุกระดับ และหน่วยงานอิสระในการบริหารจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง รวมถึงบทบาทตามกฎหมายของภาคประชาชนและภาคธุรกิจที่เป็นกลไกสำคัญในการสร้างพื้นที่เกาะช้างเป็นพื้นที่ด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ นอกจากการศึกษาข้อกฎหมายที่บัญญัติแล้วยังมีการศึกษาถึงปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายในด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และทำที่สุดเพื่อหามาตรการทางกฎหมายสำหรับสนับสนุนกิจกรรมที่เหมาะสมต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1.2.1 เพื่อศึกษาอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการและองค์การมหาชนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติตามกฎหมาย
- 1.2.2 เพื่อศึกษาบทบาทของภาคประชาชนและภาคธุรกิจในกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติตามกฎหมาย
- 1.2.3 เพื่อศึกษาปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายของส่วนราชการ องค์การมหาชน ภาคประชาชน และภาคธุรกิจ ในกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้าง
- 1.2.4 เพื่อทราบมาตรการทางกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้าง

1.3 คำถามการวิจัย (research question)

- 1.3.1 อำนาจหน้าที่ของส่วนราชการและองค์การมหาชนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติตามกฎหมายมีอย่างไร
- 1.3.2 บทบาทของภาคประชาชนและภาคธุรกิจในกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติตามกฎหมายมีอย่างไร

- 1.3.3 ปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายของส่วนราชการ องค์การมหาชน ภาคประชาชน และภาคธุรกิจ ในกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้าง มีอย่างไร
- 1.3.4 มาตรการทางกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้าง มีอย่างไร

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

ส่วนราชการและองค์การมหาชนที่เกี่ยวข้อง หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้ กิ่งอำเภอเกาะช้าง อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง และองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)

รัฐธรรมนูญ หมายถึง รัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว พุทธศักราช 2549

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Analysis) เป็นงานวิจัยเอกสารร่วมกับการสืบค้นข้อมูลและการสัมภาษณ์ เพื่อทราบข้อมูล ความคิดเห็น และนำมาประมวลวิเคราะห์และอธิบายข้อเท็จจริง ปรัชญาการณต่าง ๆ โดยมีขอบเขตงานวิจัยบนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ศึกษากฎหมายระดับพระราชบัญญัติ 21 ฉบับ ประมวลกฎหมาย 2 ฉบับ พระราชกฤษฎีกาจำนวน 1 ฉบับ กฎกระทรวง 1 ฉบับ และ ข้อบังคับท้องถิ่น 7 ฉบับ

1.6 ผลการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ(output)

1.6.1 ผลที่คาดว่าจะได้รับ ในช่วงเดือนที่ 1 - 6

- 1) ทราบถึงอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการและองค์การมหาชนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติตามกฎหมาย
- 2) รายงานความก้าวหน้า ฉบับที่ 1 (รอบ 6 เดือนแรก)

1.6.2 ผลที่คาดว่าจะได้รับ ในช่วงเดือนที่ 7 - 12

- 1) ทราบถึงบทบาทของภาคประชาชนและภาคธุรกิจ ในกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติตามกฎหมาย

- 2) ทราบถึงปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายของส่วนราชการ องค์การมหาชน ภาคประชาชน และภาคธุรกิจ ในกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้าง
- 3) ทราบถึงมาตรการทางกฎหมาย เพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้าง
- 4) รายงานฉบับสมบูรณ์

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ(Outcomes)

- 1.7.1 ทำให้ทราบถึง อำนาจหน้าที่ของส่วนราชการและองค์การมหาชนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติตามกฎหมาย
- 1.7.2 ทำให้ทราบถึง บทบาทของภาคประชาชนและภาคธุรกิจในกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติตามกฎหมาย
- 1.7.3 ทำให้ทราบถึง ปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายของส่วนราชการ องค์การมหาชน ภาคประชาชน และภาคธุรกิจ ในกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้าง
- 1.7.4 ทำให้ทราบถึง มาตรการทางกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้าง

1.8 แนวทางในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ทราบถึงมาตรการทางกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้าง สำหรับผู้รักษาการตามกฎหมายแต่ละฉบับ

บทที่ 2

ทฤษฎีและหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

การท่องเที่ยวจะมีผลสัมฤทธิ์ได้จะต้องขึ้นอยู่กับแหล่งท่องเที่ยว หรือทรัพยากรการท่องเที่ยว ว่ามีความพร้อมและมีจุดน่าสนใจในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้ามาเยี่ยมชมมากน้อยเพียงใด

ทรัพยากรการท่องเที่ยวมีความหลากหลาย แต่ถึงอย่างไรก็จะถูกกำหนดโดยสภาพภูมิศาสตร์ หรือสถานที่ตั้ง ทั้งนี้การดึงดูดใจนักท่องเที่ยวและการจัดการด้านการท่องเที่ยวอาจมีความเกี่ยวเนื่องกันอยู่หลายประการ (กวี วรรกวิณ, 2546, หน้า 148-151) โดยในการศึกษาถึงทฤษฎีและหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เพื่อให้ได้ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องตามวัตถุประสงค์งานวิจัย จึงต้องเริ่มต้นด้วยความหมายของทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เพื่อทราบขอบเขตที่จะนำทฤษฎีและหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

2.1 กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

“ทรัพยากรการท่องเที่ยว” (Tourism Resource) หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งรวมถึงสถานที่ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น เพื่อใช้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรมขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น ที่มีลักษณะเด่น ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้ (วรรณ วรชวีนิช, 2546, หน้า60)

จากความหมายคำว่า “ทรัพยากรการท่องเที่ยว” ที่กล่าวมา มีความหมายที่กว้างขวางมากครอบคลุมทั้งทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นทั้งส่วนรูปธรรมและนามธรรม

สำหรับคำว่า “ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ” หมายถึง ทรัพยากรที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติทั้งกายภาพและชีวภาพที่มีความสวยงามและแปลกตา ในการดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว ให้ไปเที่ยวชม หรือเพื่อพักผ่อนหย่อนใจจนได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน ทำให้จิตใจผ่อนคลาย ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาตินับว่าเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าจำเป็นที่ต้องมีการ

อนุรักษ์หรือดูแลบำรุงรักษาเป็นอย่างดี มิฉะนั้น อาจถูกทำลายได้ทั้งจากตัวธรรมชาติเองและจากการกระทำของมนุษย์ (ราณี อธิชัยกุล, 2546, หน้า 13)

ในการท่องเที่ยวในทรัพยากรทางธรรมชาติ นักท่องเที่ยวจะบริโภคทรัพยากรการท่องเที่ยวแบบองค์รวมไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งสามารถแยกลักษณะทรัพยากรตามองค์ประกอบด้านชีวภาพและกายภาพได้ 4 ประเภท คือ ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ น้ำ พันธุ์ไม้และสัตว์ป่า ซึ่ง(ราณี อธิชัยกุล, 2546, หน้า 13 -16)

1) ภูมิศาสตร์ (Land Form) หมายถึง ลักษณะทางกายภาพหรือภูมิทัศน์ ที่ปรากฏตามส่วนต่าง ๆ ของโลกเป็นผลสืบเนื่องมาจากการผันแปรของเปลือกโลกที่มีสภาพแตกต่างกันไปเป็นภูเขา เนินเขา หุบเขา ที่ราบสูง เกาะและหมู่เกาะ ลานหิน ไซดหิน เนินทราย ภูเขาไฟ ถ้ำ เป็นอาทิ

2) ภูมิอากาศ (Climate) หมายถึง สภาพอากาศที่เกิดขึ้นเป็นประจำในระยะเวลาอันนาน ไม่ใช่ลักษณะของลมฟ้าอากาศ(westher)ที่เกิดในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ซึ่งทั้งภูมิอากาศและลมฟ้าอากาศมีองค์ประกอบสำคัญ 3 อย่าง คือ (1) อุณหภูมิอากาศ (2) ความกดอากาศและลมประจำพัดผ่าน และ (3) ความชื้นของอากาศ ซึ่งภูมิอากาศนี้จะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยวต่อการบริโภคในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอีกประการหนึ่ง

3) น้ำ (Water) ไม่ว่าจะเป็นน้ำผิวดินหรือน้ำใต้ดินล้วนแต่มีความสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยขึ้นอยู่กับปริมาณและอัตราการไหลของน้ำ จนทำให้ปรากฏเป็น น้ำตก แก่งหิน แม่น้ำลำธาร น้ำพุ น้ำพุร้อน บ่อน้ำแร่ ประติมากรรมทางธรรมชาติต่าง ๆ ชายหาด สันทราย อ่าว หน้าผา แนวปะการัง ทะเลทราย ธารน้ำแข็ง เป็นต้น และ

4) พันธุ์ไม้และสัตว์ป่า (Flora and Fauna) ทรัพยากรป่าไม้และความหลากหลายทางชีวภาพ จะเป็นสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยวอยู่ไม่น้อย ทั้งยังเป็นถิ่นกำเนิดและที่อยู่ของสัตว์ป่าและพันธุ์ไม้อันหลากหลาย ที่น่าตื่นตาตื่นใจ ได้แก่ พันธุ์ไม้ในป่า ไม้ดอก ผลไม้ สมุนไพร สัตว์ป่า แมลง สัตว์ปีก สัตว์น้ำ หรือแม้แต่พืชหรือสัตว์ถิ่นเดียว ซึ่งมีทั้งที่อยู่ในความดูแลของส่วนราชการและของเอกชน

ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีทั้งส่วนที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายเอกชนที่ให้อิสระในการดำเนินการได้ตามความประสงค์ของเจ้าของกรรมสิทธิ์ และส่วนที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายปกครองที่ให้อำนาจส่วนราชการเป็นผู้ใช้อำนาจตามกฎหมายในการพิจารณาอนุญาตต่าง ๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.2 ทฤษฎีและหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

กฎหมาย เป็นสถาบันหนึ่งภายในสังคม มีหน้าที่ (function) ในการควบคุมสังคมให้เป็นไปโดยปกติสุข(ยุทธ คักดีเดชยนต์, 2528, หน้า 13) โดยกฎหมายนี้จะเป็นเครื่องมือของรัฐในการกำหนดสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในสังคม ให้ต่างต้องปฏิบัติ ในขณะที่เดียวกันบุคคลกรภาครัฐเองก็ต้องมีอำนาจหรือสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายเช่นกัน(สมัยศ เชื้อไทย, 2534, หน้า103 -121)

กฎหมาย คือ คำสั่งคำบัญชาของรัฐบาลที่สั่งแก่ราษฎรทั้งหลาย ถ้าผู้ใดฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตาม ผู้นั้นจะต้องตกอยู่ในสภาพบังคับอย่างใดอย่างหนึ่ง(วิชญ์ เครื่องงาม, 2528, หน้า181)

สภาพบังคับ หมายถึง ปฏิบัติตามได้ต่อความประพฤติหรือการกระทำซึ่งเป็นที่ยอมรับหรือเป็นที่ไม่ยอมรับ (วิชญ์ เครื่องงาม, 2528, หน้า 179)

เมื่อกฎหมายมีการกำหนดบทบังคับ จึงส่งผลให้ประชาชนต้องปฏิบัติตามกฎหมายนั้น ๆ อย่างไม่อาจฝ่าฝืนได้ แต่กฎหมายเองก็มีทั้งส่วนที่มุ่งให้อำนาจประชาชนสร้างข้อตกลงร่วมกันอย่างมีเสรีภาพเท่าที่ไม่มีกฎหมายห้าม โดยจะอยู่ในรูปของกฎหมายเอกชน และ กฎหมายที่มุ่งคุ้มครองสังคมโดยรวมด้วยการให้อำนาจรัฐบังคับประชาชน ซึ่งรัฐจะใช้อำนาจได้เท่าที่มีกฎหมายให้อำนาจไว้เท่านั้น ดังปรากฏในรูปของกฎหมายมหาชน (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, 2537, หน้า 3-11)

ในกฎหมายมหาชนนี้จะมีเนื้อหาครอบคลุม กฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายปกครอง และกฎหมายการคลัง (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, 2537, หน้า 20-23) โดยในส่วนของทฤษฎีและหลักกฎหมายมหาชนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาตินี้ จะเป็นลักษณะการใช้อำนาจของข้าราชการในฐานะองค์กรเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือฝ่ายปกครอง ที่ใช้อำนาจตามกฎหมายกับประชาชนทั้งที่เป็นผู้ประกอบการ หรือ นักท่องเที่ยว ต่างก็ต้องอยู่ภายใต้การใช้อำนาจตามกฎหมายของฝ่ายปกครองทั้งสิ้น ในขณะที่เดียวกัน ผู้ประกอบการหรือนักท่องเที่ยวที่เป็นภาคเอกชนต่างก็มีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายทั้งส่วนที่เป็นกฎหมายปกครอง และต้องเคารพความสมัครใจของการแสดงเจตนาเข้าผูกพันตนเองต่อคู่สัญญาที่เป็นนิติสัมพันธ์ตามกฎหมายเอกชนด้วย ดังนั้น ในรายงานฉบับนี้จึงกล่าวถึงทฤษฎีและหลักกฎหมายทั้งสองส่วน ทั้งกฎหมายปกครองและกฎหมายเอกชน ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

2.2.1 ทฤษฎีและหลักการพื้นฐานของกฎหมายปกครอง ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

กฎหมายปกครอง(Administrative Law) คือ กฎหมายที่วางหลักเกี่ยวกับการจัดระเบียบการปกครองรัฐในทางปกครอง หรือการจัดระเบียบราชการบริหาร รวมทั้งการวางระเบียบเกี่ยวกับกิจกรรมของฝ่ายปกครอง และความสัมพันธ์ในทางปกครองระหว่างฝ่ายปกครองกับเอกชนผู้อยู่ใต้การปกครอง (ประยูร กาญจนดุล, 2538, หน้า 7) โดยกฎหมายปกครองนี้เป็นสาขาหนึ่งของกฎหมายมหาชนที่แยกออกมาเป็นเอกเทศ(ถาวร เกียรติทัฬหี, 2549, หน้า 65)

ในรายงานฉบับนี้ ครอบคลุมเนื้อหาทั้งส่วนกฎหมายเอกชน และกฎหมายมหาชนในส่วนของกฎหมายปกครอง จึงมีประเด็นที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับทฤษฎีและหลักกฎหมายปกครอง ดังต่อไปนี้

2.2.1.1 หลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง

ภายใต้แนวคิดเรื่อง “นิติรัฐ” หลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง เป็นหลักการที่ว่าด้วย การกระทำทางปกครองต้องชอบด้วยกฎหมายนี้ ส่งผลให้องค์กรเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองต้องผูกพันตนต่อกฎเกณฑ์ที่ฝ่ายนิติบัญญัติและกฎเกณฑ์ที่ตนเองตราขึ้นไม่ว่าจะเป็น รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติหรือกฎหมายที่มีลำดับศักดิ์เท่าพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง กฎเกณฑ์ที่ตราขึ้นโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรมหาชน โดยสิ่งที่เรียกว่าการกระทำทางปกครองนั้น ต้องมีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้จึงจะใช้อำนาจได้ และ การกระทำทางปกครองทั้งปวงต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย (วรเจตน์ ภาคีรัตน์, 2549, หน้า 17-24)

2.2.1.2 หลักความพอสมควรแก่เหตุ

เมื่อกฎหมายให้อำนาจฝ่ายปกครองหรือภาคราชการมีอำนาจกระทำการล่วงสิทธิหรือสร้างภาระให้ประชาชนแต่ละคน การใช้อำนาจดังกล่าวต้องมีความพอสมควรแก่เหตุพอเหมาะพอประมาณกับสภาพของข้อเท็จจริง โดยมีขั้นตอนในการพิจารณา 4 ขั้นตอน (วรเจตน์ ภาคีรัตน์, 2549, หน้า 31-35) คือ

1) การค้นหาวัตถุประสงค์ของการกระทำทางปกครอง โดยการพิจารณาริบทแวดล้อมมาตรการที่ใช้บังคับจะพบทราบได้จากมาตรการที่มีอยู่นั้นเอง

อนึ่ง หากองค์กรเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองอาศัยอำนาจตามกฎหมายฉบับใดฉบับหนึ่ง กำหนดมาตรการเพื่อบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย องค์กรเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองต้อง กำหนดมาตรการเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายฉบับนั้น มิเช่นนั้นแล้วการกระทำทางปกครองดังกล่าวย่อมไม่ชอบด้วยกฎหมาย(วรเจตน์ ภาคีรัตน์, 2549, หน้า 31-32)

2) การพิเคราะห์ ว่ามาตรการที่องค์กรเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองเลือก เป็น มาตรการที่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้หรือไม่ สามารถพิจารณาได้จาก “หลักความเหมาะสม” ของมาตรการที่ฝ่ายปกครองเลือกใช้นั้นสามารถนำไปสู่ผลที่องค์กรเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองต้องการได้ ถ้าเห็นได้ชัดว่ามาตรการที่ใช้ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างแน่แท้ มาตรการนั้นก็ย่อมไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน

อนึ่ง หากมีมาตรการที่อาจบรรลุวัตถุประสงค์ได้หลายประการ ย่อมถือว่าเป็น มาตรการที่สอดคล้องกับ “หลักความเหมาะสม” ทั้งสิ้น โดยถือว่าเป็นดุลยพินิจโดยแท้ที่ต้องเคารพ แม้จะมีความเหมาะสมน้อยกว่าอีกมาตรการหนึ่งก็ตาม (วรเจตน์ ภาคีรัตน์, 2549, หน้า33)

3) การพิเคราะห์ถึงความจำเป็นของมาตรการที่จะนำมาใช้ โดยหลักความ จำเป็นนี้ เป็นส่วนหนึ่งของหลักความพอสมควรแก่เหตุ โดยเทียบเคียงว่ามาตรการที่มีหลากหลาย มาตรการ มีมาตรการใดกระทบสิทธิเสรีภาพของปัจเจกชนหรือประชาชนเป็นรายบุคคลน้อยที่สุด แต่ให้ผลตามความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของฝ่ายปกครองได้ ก็ควรใช้มาตรการนั้น(วรเจตน์ ภาคีรัตน์, 2549, หน้า33)

4) การพิเคราะห์ถึงระดับความพอสมควรแก่เหตุในมาตรการที่ฝ่ายปกครองจะ ใช้บังคับ ถือเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการพิจารณาว่าพอสมควรแก่เหตุหรือไม่ โดยฝ่ายปกครองต้อง ชั่งน้ำหนักระหว่าง ประโยชน์สาธารณะที่จะได้รับ กับ ประโยชน์ของประชาชนเป็นรายบุคคลว่าจะ สูญเสียหรือจะต้องแบกรับภาระเพิ่มขึ้น ต้องอยู่ในระดับที่พอสมควรแก่เหตุ (วรเจตน์ ภาคีรัตน์, 2549, หน้า 34 – 35)

2.2.1.3 หลักความชัดเจนแน่นอนและคาดหมายได้ในการกระทำทางปกครอง

การกระทำทางปกครอง เป็นการใช้อำนาจฝ่ายเดียวที่เหนือกว่าของฝ่ายปกครอง กำหนดกฎเกณฑ์ให้ประชาชนเป็นรายบุคคลต้องปฏิบัติตามนั้น ต้องมีความชัดเจนแน่นอนและเป็นที่ คาดหมายได้จากประชาชนเป็นรายบุคคลผู้ตกอยู่ภายใต้อำนาจปกครอง โดยถือเป็นสาระสำคัญของหลักนิติรัฐ

ระดับความชัดเจนแน่นอน และคาดหมายได้ในการกระทำทางปกครองนั้น อาจแตกต่างกันออกไปตามสภาพของการกระทำทางปกครอง แม้กระนั้นเราอาจกล่าวเป็นหลักการทั่วไปได้ว่า ยิ่งการกระทำขององค์กรเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองมีลักษณะเป็นการล่วงล้ำสิทธิหรือสร้างภาระให้แก่ประชาชนเป็นรายบุคคลมากเท่าใด องค์กรเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองจะต้องกำหนดเนื้อหาของกฎเกณฑ์ให้ชัดเจนแน่นอนมากขึ้นเท่านั้น

ในหลักการข้อนี้ยังให้อำนาจฝ่ายปกครองใช้ “ถ้อยคำทางกฎหมายที่มีความหมายไม่เฉพาะเจาะจง” ในการกำหนดกฎเกณฑ์ที่มีผลบังคับทั่วไป (เช่น กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง เทศบัญญัติ ฯลฯ) การบัญญัติกฎหมายแม่บทโดยองค์กรนิติบัญญัติก็ดี หรือการกำหนดกฎเกณฑ์ในกฎหมายลำดับรองโดยองค์กรฝ่ายปกครองก็ดี มีความจำเป็นที่องค์กรเหล่านั้นจะต้องใช้ถ้อยคำที่มีความหมายไม่เฉพาะเจาะจงบ้าง เช่น คำว่า “เพื่อประโยชน์สาธารณะ” “เพื่อความปลอดภัยสาธารณะ” “ความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศหรือความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ” ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อให้กฎเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นนั้นสามารถใช้บังคับได้ครอบคลุมกับข้อเท็จจริงที่หลากหลายได้

การกระทำขององค์กรฝ่ายปกครองเป็นการออกคำสั่งทางปกครองซึ่งใช้บังคับเฉพาะกรณี เนื้อหาในคำสั่งทางปกครองนั้นจะต้องมีความชัดเจนแน่นอน องค์กรฝ่ายปกครองจะออกคำสั่งทางปกครองในลักษณะที่คลุมเครือและให้ผู้รับคำสั่งทางปกครองไปตีความกันเองไม่ได้ มิฉะนั้นแล้วต้องถือว่า “คำสั่งทางปกครองนั้นมีความบกพร่องอย่างรุนแรง” จนถึงขนาดที่ไม่ก่อให้เกิดผลดังที่ผู้ออกคำสั่งทางปกครองต้องการ กล่าวคือ คำสั่งทางปกครองนั้นเสียเปล่าไปไม่มีผลบังคับได้ (วรเจตน์ ภาคีรัตน์, 2549, หน้า 35 – 36)

2.2.1.4 หลักการห้ามเลือกปฏิบัติโดยอำเภอใจ

สิทธิในความเสมอภาคของบุคคล มีผลต่อการดำเนินการทางปกครอง องค์กรเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองย่อมไม่อาจหลุดพ้นความผูกพันตามหลักความเสมอภาคได้ได้ โดยเหตุที่สิทธิในความเสมอภาคเป็นสิทธิพื้นฐานที่ถูกรัฐธรรมนูญรับรอง โดย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549 มาตรา 3 บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาค บรรดาที่ชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และตามประเพณีการปกครองประเทศไทยมีอยู่แล้ว ย่อมได้รับความคุ้มครองตาม

รัฐธรรมนูญนี้” ประกอบบทบัญญัติที่ทั้งปวงที่ปรากฏใน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 นั้นเป็นสิ่งที่เคยใช้ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ของประเทศไทยและผูกพันชนชาวไทยว่าเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศ และตามประเพณีการปกครองประเทศไทยมีอยู่แล้ว ย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญฉบับ ชั่วคราวนี้ จึงส่งผลให้สิทธิดังกล่าวมีผลผูกพันองค์กรของรัฐทุกองค์กในการตรากฎหมาย การ บังคับใช้กฎหมายและการตีความกฎหมายทั้งหลายทั้งปวง

โดยเหตุที่สิทธิในความเสมอภาค มีลักษณะเป็นนามธรรมสูงกรณีจึงอาจมีปัญหาให้ ต้องพิจารณาหรืออยู่เสมอว่า การกระทำขององค์กรเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองเป็นการกระทำที่กระทบ สิทธิในความเสมอภาคหรือไม่ หลักการเบื้องต้นในเรื่องดังกล่าวก็คือ องค์กรเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง จะปฏิบัติต่อสิ่งที่มีสาระสำคัญเหมือนให้แตกต่างกันโดยอำเภอใจไม่ได้ หรือจะปฏิบัติต่อสิ่งที่มี สาระสำคัญแตกต่างกันให้เหมือนกันโดยอำเภอใจก็ไม่ได้เช่นกัน การปฏิบัติโดยอำเภอใจ หรือการ เลือกปฏิบัติหมายถึงการปฏิบัติที่ไม่อาจหา “เกณฑ์แห่งความแตกต่าง” อันมีน้ำหนักสำคัญระหว่าง สิ่งสองสิ่งหรือหลายสิ่งมาอธิบายอย่างสมเหตุสมผลได้(วรเจตน์ ภาคีรัตน์, 2549, หน้า 37)

สำหรับบางกรณี ที่องค์กรของรัฐสร้างนิติบุคคลเอกชนขึ้นเพื่อให้ปฏิบัติภารกิจ บางอย่าง นิติบุคคลเอกชนที่รัฐสร้างขึ้น เช่น ธนาคารพาณิชย์บางแห่ง หรือบริษัทที่ กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ นั้น จะต้องผูกพันตามหลักความเสมอภาคหรือไม่ ใน ประเด็นนี้ รองศาสตราจารย์ ดร.วรเจตน์ ภาคีรัตน์ ให้ความเห็นว่า “ธนาคารพาณิชย์ หรือบริษัท ดังกล่าว แม้จะเกิดขึ้นในแดนของกฎหมายเอกชน แต่ก็เพราะองค์กรของรัฐทำให้เกิดมีขึ้น ใน การดำเนินธุรกิจธนาคารหรือบริษัทเหล่านั้นย่อมต้องผูกพันกับหลักความเสมอภาคด้วย หากมีการ ละเมิดหลักการดังกล่าว องค์กรของรัฐที่เป็นผู้กำกับดูแล หรือเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่จะต้องเข้ามา ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้อง จะอ้างว่าธนาคารหรือบริษัทเหล่านั้นมีสภาพเป็นนิติบุคคลเอกชนแยก ออกมาต่างหากแล้ว จึงพ้นจากความรับผิดชอบของตนไม่ได้ เพราะมิฉะนั้นแล้วรัฐจะหลีกเลี่ยง ความผูกพันต่อสิทธิในความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญโดยการจัดตั้งนิติบุคคลเอกชนเพื่อปฏิบัติ ภารกิจแทนตน โดยตนไม่ต้องรับผิดชอบใด ๆ ซึ่งในนิติรัฐจะยอมให้เป็นเช่นนั้นไม่ได้” (วรเจตน์ ภาคีรัตน์, 2549, หน้า 37)

2.2.1.5 หลักสุจริตและหลักการห้ามใช้สิทธิโดยมิชอบ

จากหลักนิติรัฐซึ่งเป็นหลักการในระดับรัฐธรรมนูญแล้ว สามารถพิจารณาทั้งหลักสุจริตและหลักการห้ามใช้สิทธิโดยมิชอบออกมาจากหลักนิติรัฐได้ ซึ่งหลักการทั้งสองประการข้างต้นเป็นหลักกฎหมายทั่วไปที่ระบบกฎหมายไทยนำมาบัญญัติรับรองเป็นลายลักษณ์อักษรปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 5 ว่าด้วย ความสุจริต และ มาตรา 421 ว่าด้วย การห้ามใช้สิทธิโดยมิชอบ และยังมีผลต่อการนำมาใช้ในระบบกฎหมายทั้งปวงของไทย ซึ่งรวมถึงกฎหมายปกครองด้วย ด้วยเหตุนี้ในการใช้อำนาจทางปกครอง หรืออำนาจมหาชนในลักษณะอื่นใด องค์กรเจ้าหน้าที่ของรัฐย่อมจะต้องใช้อำนาจโดยสุจริต การบิดเบือนการใช้อำนาจ หรือการใช้อำนาจในลักษณะที่เป็นการกีดกันแก่งัดบุคคลอื่นให้ได้รับความเสียหาย จึงเป็นการใช้อำนาจโดยมิชอบ

รองศาสตราจารย์ ดร.วรเจตน์ ภาคีรัตน์ ให้ความเห็นว่า “หลักสุจริตและหลักการห้ามใช้สิทธิโดยมิชอบ นอกจากจะผูกพันองค์กรฝ่ายปกครองแล้ว ยังผูกพันราษฎรที่เข้ามามีปฏิสัมพันธ์กับรัฐด้วย ราษฎรคนใดกระทำการโดยไม่สุจริต รัฐย่อมไม่คุ้มครองประโยชน์ที่ราษฎรผู้นั้นได้จากการกระทำโดยไม่สุจริตนั้น”(วรเจตน์ ภาคีรัตน์, 2549, หน้า 38)

2.2.1.6 หลักการคุ้มครองความเชื่อถือและไว้วางใจ

หลักกฎหมายเรื่องนี้ กล่าวถึงประชาชนเป็นรายบุคคลผู้ตกอยู่ภายใต้อำนาจรัฐย่อมสามารถที่จะเชื่อมั่นในความคงอยู่สำหรับการตัดสินใจใด ๆ ของฝ่ายปกครอง และความเชื่อมั่นดังกล่าวนั้นจะต้องได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายปกครอง

หลักการคุ้มครองความเชื่อถือและไว้วางใจ มีผลสนับสนุนความมั่นคงแน่นอนแห่งนิติฐานะ หรือสิทธิหน้าที่ของบุคคล(วรเจตน์ ภาคีรัตน์, 2549, หน้า 39) ทั้งนี้ อาจขัดแย้งกับหลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครองได้ โดย รองศาสตราจารย์ ดร.วรเจตน์ ภาคีรัตน์ ให้มุมมองว่า “ในกรณีที่องค์กรเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองออกคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายแต่ให้ประโยชน์กับผู้รับคำสั่งทางปกครอง หากผู้รับคำสั่งทางปกครองสุจริต กรณีย่อมมีปัญหาคือต้องพิจารณาว่าองค์กรเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง จะสามารถเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายดังกล่าวได้หรือไม่ หากถือหลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครองอย่างเคร่งครัดแล้วย่อมจะต้องตอบว่า องค์กรเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองจะต้องแก้ไขสิ่งที่ผิดพลาดให้เป็นสิ่งที่ถูกต้อง ซึ่งหมายความว่า องค์กรเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองจะต้องเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้น แต่หากพิจารณาในแง่มุมมองของผู้รับคำสั่งทางปกครองที่ได้รับ

ประโยชน์จากคำสั่งฯ ดังกล่าว ผู้รับคำสั่งทางปกครองย่อมจะต้องคัดค้านการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ทำให้ประโยชน์แก่ตนโดยอ้างหลักการคุ้มครองความเชื่อถือและไว้วางใจหรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ความเชื่อมั่นในความคงอยู่ของคำสั่งทางปกครองที่ตนได้รับ โดยเหตุที่หลักการทั้งสองประการดังกล่าวเป็นหลักการที่มีน้ำหนักใกล้เคียงกัน ในการดำเนินงานทางปกครององค์กรเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองจะต้องคำนึงถึงหลักการดังกล่าวไว้เสมอ” (วรเจตน์ ภาคีรัตน์, 2549, หน้า 39 - 40)

โดยปกติแล้วหากเป็นเรื่องคำสั่งทางปกครอง องค์กรเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองย่อมอาศัยกฎหมายที่บัญญัติไว้ในกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง แต่แม้การกระทำทางปกครองที่ก่อให้เกิดปัญหาไม่ใช่คำสั่งทางปกครอง หรือเป็นคำสั่งทางปกครอง แต่องค์กรเจ้าหน้าที่ผู้ทรงอำนาจในการออกคำสั่งไม่ตกอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นขององค์กรเจ้าหน้าที่ผู้ทรงอำนาจตัดสินใจออกคำสั่งย่อมต้องนำเอาหลักการคุ้มครองความเชื่อถือไว้วางใจ ซึ่งอยู่ในฐานะเป็นหลักกฎหมายทั่วไปมาพิจารณาประกอบการวินิจฉัยสั่งการ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงหลักการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะด้วย(วรเจตน์ ภาคีรัตน์, 2549, หน้า 40)

2.2.1.7 หลักการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ

ในอดีต รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (มาตรา 2) เคยวางแนวทางในระบอบประชาธิปไตยไว้ว่าการกระทำทั้งหลายขององค์กรของรัฐย่อมจะต้องเป็นไปเพื่อประชาชนทั้งปวง เพื่อสันติสุขและความดีงามร่วมกัน หลักการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ย่อมเป็นหลักการสำคัญในการใช้กฎหมายและการตีความกฎหมาย ปัจจุบันรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549 มาตรา 3 บัญญัติรับรองตามสิ่งที่เคยมีและได้รับความคุ้มครองตามประเพณีการปกครอง ของประเทศไทยมา จึงส่งผลต่อแนวคิดเรื่องประโยชน์สาธารณะ

คำว่า “ประโยชน์สาธารณะ” เป็นองค์ประกอบประการสำคัญที่องค์กรเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองต้องคำนึงถึงเสมอในการดำเนินกิจกรรมทางปกครอง หลักการในทางกฎหมายปกครองที่เรียกร้องให้การกระทำทั้งหลายทั้งปวงขององค์กรฝ่ายปกครองต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ นั้น เป็นหลักการที่อธิบายได้จากการยอมรับการปกครองในระบบประชาธิปไตย ซึ่งเคยปรากฏเป็นอุดมการณ์พื้นฐานของประเทศไทย ตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมี

พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และตามประเพณีการปกครองประเทศไทยที่มีอยู่ (วรเจตน์ ภาคีรัตน์, 2549, หน้า 40- 41)

ในระบอบประชาธิปไตย การกระทำทั้งหลายขององค์กรของรัฐย่อมจะต้องเป็นไปเพื่อประชาชนทั้งปวง เพื่อสันติสุขและความดีงามร่วมกัน หลักการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะย่อมเป็นหลักที่สำคัญในการใช้กฎหมายและการตีความกฎหมาย หากปรากฏชัดว่าการกระทำทางปกครองใดมีวัตถุประสงค์เพียงเพื่อให้เอกชนคนใดคนหนึ่งได้ประโยชน์ ไม่ปรากฏว่าสาธารณะจะได้ประโยชน์ใดๆ ทั้งสิ้น คำสั่งหรือการกระทำทางปกครองนั้นย่อมเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เช่นกัน

รองศาสตราจารย์ ดร.วรเจตน์ ภาคีรัตน์ ได้ให้ข้อสังเกตถึง กระทำทางปกครองบางอย่างที่มุ่งประโยชน์สาธารณะ อาจจะเป็นการกระทำที่ให้ประโยชน์แก่ประชาชนเป็นรายบุคคลคนใดคนหนึ่งพร้อมกันไปด้วยได้ เช่น การที่รัฐให้ทุนการศึกษา หรือให้เงินอุดหนุนเกษตรกร กรณีดังกล่าวย่อมถือว่าองค์การฝ่ายปกครองต้องใช้ดุลพินิจค่อนข้างกว้างขวางในการดำเนินการก่อตั้งเปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกนิติสัมพันธ์ทางปกครองต่าง ๆ เงื่อนไขในการดำเนินการดังกล่าวก็คือ องค์การฝ่ายปกครองจะต้องอธิบายได้อย่างสมเหตุสมผลตามสมควรว่าการกระทำของตนนั้นมีผลเป็นการกระทำเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างไร เช่น กรณีของการตัดสินใจให้เงินอุดหนุนเกษตรกรที่ปลูกยางพารา เพื่อกำหนดทิศทางการเศรษฐกิจเกษตรของประเทศ ย่อมถือองค์การฝ่ายปกครองกระทำไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ หากนาย ก. ได้รับเงินอุดหนุนเกษตรกรกลายเป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ส่วนบุคคลแต่อย่างไร(วรเจตน์ ภาคีรัตน์, 2549, หน้า 41)

2.2.2 ทฤษฎีและหลักการพื้นฐานของกฎหมายเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

กฎหมายเอกชน เป็นกฎหมายที่กำหนดสถานะและนิติสัมพันธ์ระหว่างเอกชนในฐานะที่เท่าเทียมกัน (บวรศักดิ์ อุวรรณโน, 2537, หน้า 17) โดยมีการจำแนกไว้หลากหลายจำพวกตามแต่ว่าเป็นการจำแนกตามแนวการศึกษาของนักกฎหมายท่านใด โดยผลงานวิชาการที่ครอบคลุมเนื้อหากฎหมายเอกชนอย่างครอบคลุมท่านหนึ่งคือแนวทางที่ ศาสตราจารย์ ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโน ได้จำแนกไว้เป็น กฎหมายแพ่ง(civil law) กฎหมายพาณิชย์(commercial law) กฎหมายการเกษตร(droit rurall) กฎหมายสังคม(droit social) กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง(proce'dure

civile) กฎหมายอาญา(droit pe'nal) และกฎหมายระหว่างประเทศแพนคตีบุคคล(droit international priv'e) โดยมีกฎหมายแพ่งเป็นกฎหมายเอกชนทั่วไป ซึ่งถ้าไม่มีกฎหมายเอกชนอื่นกำหนดเรื่องใดไว้เป็นพิเศษก็ต้องใช้กฎหมายแพ่ง หรือในหลายกรณีแม้จะมีกฎเกณฑ์พิเศษแล้ว แต่หลักทั่วไปก็ยังใช้หลักกฎหมายแพ่ง(บวรศักดิ์ อูวรรณโน, 2537, หน้า 17-19) ดังนั้น ในส่วนของ ทฤษฎีและหลักกฎหมายเอกชนในรายงานฉบับนี้ จึงขอล่าวถึงหลักกฎหมายแพ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแสดงเจตนาและเสรีภาพในการทำสัญญา หลักกรรมสิทธิ์ หลักความรับผิดชอบตามสัญญาและความรับผิดชอบเพื่อละเมิด

2.2.2.1 การแสดงเจตนาและหลักเสรีภาพในการทำสัญญา

“การแสดงเจตนา” คือ การแสดงออกในการทำนิติกรรม ต่อกันด้วยความสมัครใจ ซึ่งมีผลทำให้นิติกรรมนั้นใช้บังคับได้ (อิริราช มณีนาค, 2548, หน้า 118)

การแสดงเจตนาที่มีความถูกต้องตามความมุ่งหมายของผู้แสดงเจตนา จะมีผลตามเจตนาที่แสดงออก(เรื่องเดียวกัน) แต่เมื่อใดที่การแสดงออกไม่ตรงกับเจตนาที่อยู่ภายในหรือเจตนาที่แท้จริงจะมีผลอย่างไรนั้น มีหลักเกณฑ์ทางทฤษฎีอยู่ 4 ทฤษฎี (จำปี โสติพิพันธุ์, 2546, หน้า 105-108) คือ

1) ทฤษฎีเจตนาภายในสำคัญกว่าเจตนาที่แสดงออก ตามทฤษฎีนี้ นิติกรรมนั้น จะไม่มีผลใด ๆ ในทางกฎหมาย(จำปี โสติพิพันธุ์, 2546, หน้า 105)

2) ทฤษฎีที่ถือการแสดงเจตนาสำคัญกว่าเจตนาภายใน ตามทฤษฎีนี้ มองว่าเจตนาภายในไม่มีใครหยั่งทราบได้ การแสดงเจตนาเพื่อทำนิติกรรมนั้นจึงเป็นนิติกรรมเสมอ โดยมุ่งคุ้มครองผู้รับการแสดงเจตนาเป็นสำคัญ(จำปี โสติพิพันธุ์, 2546, หน้า 105 - 106)

3) ทฤษฎีในเรื่องความรับผิดชอบ(ความสุจริตของผู้แสดงเจตนา) ตามทฤษฎีนี้ ให้ความสำคัญกับผู้แสดงเจตนาโดยพิจารณาว่า ถ้าเจตนาที่แสดงออกกับเจตนาที่แท้จริงภายในไม่ตรงกัน เพราะความจงใจหรือประมาทเลินเล่อของผู้แสดงเจตนา ให้ผู้แสดงเจตนาผูกพันตามที่แสดงออก แต่ถ้าเจตนาที่แสดงออกกับเจตนาที่แท้จริงภายในไม่ตรงกันโดยที่ไม่ได้เกิดจากความจงใจหรือประมาทเลินเล่อของผู้แสดงเจตนา ตามทฤษฎีนี้ ให้เจตนาภายในที่แท้จริงมีผลเหนือกว่าเจตนาที่แสดงออก (จำปี โสติพิพันธุ์, 2546, หน้า 106)

4) ทฤษฎีความไว้นับเชื่อใจ(ความสุจริตของผู้รับการแสดงเจตนา) ตามทฤษฎีนี้ ให้ความสำคัญกับผู้รับการแสดงเจตนาโดยพิจารณาว่า ถ้าผู้รับการแสดงเจตนาไม่อยู่ในฐานะที่จะ

ตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างเจตนาภายใน กับ เจตนาที่แสดงออก และให้ความสำคัญกับเจตนาที่แสดงออกสำคัญกว่า “ด้วยความไวเนื้อเชื่อใจ” และเป็นกรยากที่จะไปค้นหาเจตนาที่แท้จริงภายในของบุคคลอื่น ตามทฤษฎีนี้จึงขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่ว่า “ผู้รับการแสดงเจตนาต้องสุจริต” คือไม่รู้ว่าจะเจตนาที่แสดงออกนั้นไม่ตรงกับสิ่งที่อยู่ภายใน จึงจะยึดถือผลตามที่แสดงออก ในทางกลับกันถ้าผู้รับการแสดงเจตนาไม่สุจริต คือ รู้ว่าเจตนาที่แสดงออกไม่ตรงกับเจตนาที่อยู่ภายใน ดังนี้ต้องถือว่าเจตนาที่อยู่ภายในสำคัญกว่า(จำปี โสทธิพันธุ์, 2546, หน้า 106)

เมื่อการแสดงเจตนาทำให้เกิดนิติกรรมต่อกันขึ้น กฎหมายจึงรับรองถึงความศักดิ์สิทธิ์ของการแสดงเจตนา ตามที่ผู้แสดงเจตนาได้แสดงเจตนาออกไปโดยที่ผู้แสดงเจตนาต้องรับผิดชอบที่ได้แสดงเจตนาออกไปด้วย เมื่อผู้แสดงเจตนาได้แสดงเจตนาออกไปแล้วผู้แสดงเจตนาจะอ้างในภายหลังว่าตนไม่ต้องกรให้การแสดงเจตนาที่ได้แสดงออกไปนั้นไม่มีผลบังคับต่อกันไม่ได้ ผู้แสดงเจตนาต้องผูกพันและมีความรับผิดชอบตามเจตนาที่ได้แสดงออกไปนั้น(อิริราช มณีนาถ, 2548, หน้า 118)

การแสดงออกในการแสดงเจตนาทำนิติกรรมนี้กระทำได้โดยแจ้งชัดหรือโดยปริยาย หรือโดยการนิ่งที่มีกฎหมายรับรองให้เป็นการแสดงเจตนาก็ได้ (อิริราช มณีนาถ, 2548, หน้า 63) โดยการแสดงเจตนาในการทำนิติกรรมต่อกันนี้ตามปกติทั่วไปแล้ว เพียงกระทำด้วยวาจาต่อกันก็มีผลบังคับกันได้ แต่อย่างไรก็ตามในการแสดงเจตนาทำนิติกรรมบางอย่างนั้นก็มีบทบัญญัติของกฎหมาย บังคับไว้ว่าจะทำต่อกันด้วยวาจาไม่ได้ ต้องเป็นไปตามแบบของนิติกรรมที่กฎหมายกำหนดเท่านั้นจึงจะมีผลผูกพันกันในทางกฎหมาย(อิริราช มณีนาถ, 2548, หน้า 118) ที่จะก่อให้เกิดการเคลื่อนไหวในสิทธิ ไม่ว่าจะเป็นการ ก่อสิทธิ เปลี่ยนแปลงสิทธิ โอนสิทธิ สงวนสิทธิ หรือระงับซึ่งสิทธิ(มาตรา 149)

หลักในการแสดงเจตนาทำนิติกรรม จึงต้องเกิดจากความสมัครใจของผู้แสดงเจตนา การแสดงเจตนา นั้นจึงจะมีผลบังคับได้โดยสมบูรณ์ หากได้แสดงเจตนาออกไปโดยมิได้สมัครใจแล้ว การแสดงเจตนา นั้นย่อมไม่สมบูรณ์และใช้บังคับไม่ได้ คือตกเป็นโมฆะหรือโมฆียะ แล้วแต่กรณี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ได้บัญญัติรับรองหลักว่าด้วยการแสดงเจตนาไว้ในลักษณะ 4 หมวด 2 ว่าด้วย “การแสดงเจตนา” ตั้งแต่มาตรา 154 ถึง มาตรา 171 รวมทั้งสิ้น 17 มาตรา แบ่งเป็น การแสดงเจตนาซ่อนเร้น(มาตรา 154) การแสดงเจตนาลวง(มาตรา 155) การแสดงเจตนาเพราะความสำคัญผิดในสาระสำคัญ(มาตรา156 มาตรา 158 และมาตรา167) การแสดงเจตนาเพราะความสำคัญผิดในคุณสมบัติของคู่สัญญาหรือทรัพย์สิน(มาตรา157 มาตรา 158และ

มาตรา 167) การแสดงเจตนาเพราะถูกกลั่นแกล้ง(มาตรา 159 – 163 และมาตรา 167) การแสดงเจตนาเพราะถูกข่มขู่(มาตรา 164 - 167) การแสดงเจตนาเกี่ยวกับบุคคลที่อยู่เฉพาะหน้า(มาตรา 168) การแสดงเจตนาเกี่ยวกับบุคคลที่อยู่ห่างโดยระยะทาง(มาตรา 169) การแสดงเจตนาเกี่ยวกับผู้หย่อนความสามารถ(มาตรา 170) และสุดท้ายของหมวด เป็นเรื่องการตีความการแสดงเจตนา กฎหมายกำหนดให้ฟังเสียงถึงเจตนาอันแท้จริงยิ่งกว่าถ้อยคำสำนวนหรือตัวอักษร (มาตรา 171)

“สัญญา” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (หน้า 1162) ให้ความหมายคำว่า สัญญา หมายถึง “ความตกลงระหว่างบุคคลสองฝ่ายหรือหลายฝ่ายว่าจะกระทำการหรือละเว้นกรอย่างใดอย่างหนึ่ง” ซึ่ง ศาสตราจารย์ประกอบ หุตะสิงห์ กล่าวว่า “สัญญาเป็นนิติกรรม แต่นิติกรรมไม่จำเป็นต้องเป็นสัญญา” (ประกอบ หุตะสิงห์, 2517, หน้า132) กล่าวโดยสรุป สัญญา เป็นการแสดงเจตนาของคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายมีสาระสอดคล้องต้องกันด้วยผู้แสดงเจตนาฝ่ายหนึ่งแสดงเจตนาเสนอให้อีกฝ่ายหนึ่งเข้าทำสัญญาด้วย และอีกฝ่ายหนึ่งก็แสดงเจตนาสนองรับคำเสนอ อย่างถูกต้องตรงกัน โดยในส่วนของสัญญานี้มีทฤษฎีและหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องเริ่มตั้งแต่ หลักเสรีภาพในการทำสัญญา หลักสุจริต หลักความไว้นับถือเชื่อใจ หลักความยุติธรรม และหลักความรับผิดชอบก่อนสัญญา(จำปี โสติพิพันธุ์, 2546, หน้า 259 - 260) โดยในรายงานฉบับนี้จะกล่าวถึงเฉพาะในส่วนของหลักเสรีภาพในการทำสัญญา เท่านั้น

“หลักเสรีภาพในการทำสัญญา” เป็นหลักการพื้นฐานที่สำคัญของกฎหมายเอกชนที่อยู่บนพื้นฐานความเสมอภาคของคู่สัญญาโดยถือว่า “สัญญาระหว่างเอกชนต้องถือหลักการเปลี่ยนแปลงไม่ได้ของสัญญาจนกว่าคู่สัญญาจะยินยอม”(immutabilite' du contrat)(บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, 2537, หน้า 12) สอดรับกับ “หลักเสรีภาพในการทำสัญญา” อันเป็นหลักการพื้นฐานที่สำคัญในการทำสัญญาที่ใช้กันมานาน และเป็นที่เข้าใจกันมาโดยตลอดว่าผู้ที่เข้าทำสัญญาจะตกลงทำสัญญากับใครอย่างไรก็ยอมได้ทั้งสิ้น เพียงแต่ต้องอยู่ในกรอบของวัตถุประสงค์(จำปี โสติพิพันธุ์, 2546, หน้า 259)

“วัตถุประสงค์” ซึ่งหมายถึง “สิ่งที่ได้หรือประโยชน์ที่จะได้จากการกระทำนั้น”(อริราช มณีนาถ, 2548, หน้า91) โดยวัตถุประสงค์ของนิติกรรมนั้น ๆ ต้องไม่เป็นการต้องห้ามชัดแจ้งโดยกฎหมาย(มาตรา 150)ที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน(มาตรา 151) หรือวัตถุประสงค์ของนิติกรรมนั้น ๆ ต้องไม่เป็นการพันวิสัย(มาตรา 150)หรือวัตถุประสงค์ของนิติกรรมนั้น ๆ ต้องไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน(มาตรา 150)

หากฝ่าฝืน กฎหมายกำหนดให้ผลของสัญญาฉบับนั้นเป็นโมฆะ หรือเสียเปล่านั้นเอง(มาตรา 172 – มาตรา 174)

2.2.2.2 หลักบุคคลสิทธิ

บุคคลสิทธิ คือ สิทธิเหนือบุคคลที่จะบังคับให้กระทำการ งดเว้นกระทำการหรือส่งมอบทรัพย์สินให้ (ทวิเกียรติ มีนะกนิษฐ, 2549, หน้า 41) บุคคลสิทธิ อาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่าเป็น “สิทธิเรียกร้อง” หรือ “หนี้” ซึ่งสามารถแบ่งที่มาได้ 2 ประการคือ บุคคลสิทธิที่เกิดจากความสมัครใจ กับ บุคคลสิทธิที่เกิดโดยผลของกฎหมาย

1) “บุคคลสิทธิที่เกิดจากความสมัครใจ” ได้แก่ นิติกรรมและสัญญา ซึ่งเป็นเรื่องของการแสดงเจตนาผูกพันตนต่อบุคคลที่เป็นคู่สัญญา เมื่อเกิดเป็นสัญญาแล้วย่อมก่อให้เกิดเป็นมูลหนี้ และจากผลแห่งมูลหนี้ ตามกฎหมาย(มาตรา 194) เจ้าหนี้อย่อมมีสิทธิจะเรียกร้องให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ ไม่ว่าจะการชำระหนี้ นั้น จะมีด้วยการกระทำ งดเว้นกระทำ หรือส่งมอบทรัพย์สินก็ตาม

เมื่อมีหนี้แล้ว ถ้าข้อตกลงในสัญญามีการกำหนดระยะเวลาไว้ชัดเจน เมื่อถึงกำหนดตามที่ตกลง ลูกหนี้ต้องชำระหนี้ หากไม่ชำระหนี้ชำระหนี้ ถือว่าลูกหนี้เป็นผู้ผิดนัดชำระหนี้(มาตรา 204 วรรคสอง) หรือถ้าหนี้ใดมีกำหนดแต่ยังเป็นที่ยังสงสัยกฎหมายห้ามมิให้เจ้าหนี้เรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ก่อน(มาตรา 203 วรรคสอง)อาจต้องมีการคำเตือนจากเจ้าหนี้ไปยังลูกหนี้ก่อนและถ้าลูกหนี้ยังไม่ชำระกฎหมายถือว่าลูกหนี้ผิดนัดเพราะเจ้าหนี้ได้มีการเตือนแล้ว(มาตรา 204 วรรคแรก) แต่ถ้าไม่มีกำหนดเวลาชำระหนี้ไว้ กฎหมายให้อำนาจเจ้าหนี้ในการบังคับชำระหนี้ได้โดยทันที(มาตรา 203 วรรคแรก) และลูกหนี้มีหน้าที่ต้องชำระหนี้(มาตรา 214) ถ้าไม่เป็นไปตามความประสงค์อันแท้จริงของมูลหนี้หรือตามเจตนาของคู่สัญญา เจ้าหนี้จะเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายอันเกิดจากการนั้นได้(มาตรา 215) แลถ้าการชำระหนี้ไม่ตรงตามกำหนดหรือผิดนัดชำระหนี้จนกลายเป็นอันไม่เป็นประโยชน์กับเจ้าหนี้ กฎหมายให้สิทธิเจ้าหนี้บอกปิดไม่รับชำระหนี้ และจะเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนเพื่อการไม่ชำระหนี้ได้(มาตรา 216) นอกจากนี้ที่กล่าวมาหากปรากฏว่าในระหว่างผิดนัดเจ้าหนี้ยังมีสิทธิคิดดอกเบี้ยจากการผิดนัดในมูลหนี้เงินได้(มาตรา 224 มาตรา 225) สำหรับมูลหนี้ละเมิดกฎหมายบัญญัติให้ผิดนัดชำระหนี้ทันที หมายความว่าผู้เสียหายมีสิทธิเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนได้ทันทีนับตั้งแต่เกิดละเมิดขึ้น(มาตรา 206)

2) “บุคคลสิทธิที่เกิดจากความไม่สมัครใจ” ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติไว้ 3 ลักษณะด้วยกัน คือ ละเมิด จัดการงานนอกสั่ง และลาภมิควรได้ โดยในด้านการ ท่องเที่ยวนี้จะขอล่าวถึง เฉพาะ ส่วนที่เกี่ยวกับกฎหมายลักษณะละเมิดเป็นสำคัญ

“ละเมิด” เป็นความรับผิดตามกฎหมายเอกชนที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ ที่กำหนดให้บุคคลจำต้องมีความรับผิดในค่าสินไหมทดแทนต่อความเสียหายของ บุคคลอื่นที่เป็นผลมาจากการกระทำอันผิดกฎหมาย โดยผู้กระทำนั้นต้องจงใจกระทำ หรือกระทำ โดยประมาทเลินเล่อ (มาตรา 420)

คำว่า“ค่าสินไหมทดแทน” ตามกฎหมาย(มาตรา 438 วรรคสอง)ให้หมายความถึง การ คืนทรัพย์อันผู้เสียหายต้องเสียไปเพราะละเมิด หรือใช้ราคาทรัพย์สินนั้น รวมทั้งค่าเสียหายอันจะพึง บังคับให้ใช้เพื่อความเสียหายอย่างใด ๆ อันได้เกิดขึ้นนั้นด้วย โดยศาลเป็นผู้วินิจฉัยตามควรแก่ พุทธิการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิดที่เกิด(มาตรา 438 วรรคแรก)

ความรับผิดเพื่อละเมิดนี้ กฎหมายกำหนดให้ผู้กระทำต้องรับผิดในการกระทำของ ตนเอง และความรับผิดในการกระทำของบุคคลอื่นแม้ว่าตนเองจะไม่มีกรกระทำก็ต้องรับผิด โดย กฎหมายได้กล่าวไว้พอสรุปเป็นสาระสังเขปได้ คือ

1. ถ้าถูกจ้างไปก่อละเมิดเพราะเหตุไปกระทำกิจการในทางการที่จ้างหรือเป็นภาระงาน นายต้องร่วมรับผิดกับลูกจ้างต่อผู้เสียหายก่อนเมื่อนายจ้างจะไม่มีกรกระทำก็ตาม(มาตรา 425) แต่ นายจ้างอาจมีสิทธิได้รับการชดใช้จากลูกจ้างได้(มาตรา 426)

2. ความเสียหายที่เกิดขึ้นเพราะสัตว์ กฎหมายกำหนดให้เจ้าของสัตว์หรือบุคคลผู้รับ เลี้ยงรักษาไว้แทนเจ้าของสัตว์นั้น จำต้องเป็นผู้ชำระค่าสินไหมทดแทนให้กับผู้เสียหายเพื่อความ เสียหายอย่างใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากสัตว์นั้น แต่กฎหมายก็ยังเปิดโอกาสให้มีข้อต่อสู้ทางคดีว่า หาก เจ้าของสัตว์หรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรักษาไว้แทนเจ้าของสัตว์นั้นสามารถพิสูจน์ได้ว่า มีการใช้ความ ระมัดระวังตามสมควรแก่การเลี้ยงการรักษาตามชนิดและวิสัยของสัตว์หรือตามพุทธิการณ์อย่างอื่น หรือพิสูจน์ได้ว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นจะต้องเกิดมีขึ้นทั้งที่ได้ใช้ความระมัดระวังถึงเพียงนั้นแล้ว ก็ ตาม(มาตรา 433 วรรคแรก) และถ้าความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสัตว์นั้นเกิดจากการที่มีบุคคลมายั่ว หรือร่ำสัตว์นั้นโดยละเมิด หรือมีสัตว์อันมีเจ้าของมาร่ำหรือยั่วสัตว์จนก่อละเมิด กฎหมาย กำหนดให้เจ้าของสัตว์ที่ก่อละเมิดมีสิทธิไล่เบียดจากบุคคลที่ร่ำหรือยั่วโดยละเมิด หรือเจ้าของสัตว์ ที่มาร่ำหรือยั่วได้(มาตรา 433 วรรคสอง)

3. ความเสียหายที่เกิดขึ้นเพราะเหตุที่โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นก่อสร้างไว้ชำรุดบกพร่องก็ดี หรือบำรุงรักษาไม่เพียงพอก็ดี กฎหมายกำหนดให้ผู้ครองโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้นๆ จำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน แต่ถ้าผู้ครองได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรเพื่อป้องกันมิให้เกิดเสียหายจะนั้นแล้วผู้ครองไม่ต้องรับผิดชอบ แต่ผู้เป็นเจ้าของจำต้องเป็นผู้ชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้กับผู้เสียหาย(มาตรา 434 วรรคแรก) ถ้าหากยังมีผู้อื่นอีกที่ต้องรับผิดชอบในการก่อให้เกิดเสียหายนั้น กฎหมายผู้ครองหรือเจ้าของจะใช้สิทธิไล่เบียดเอาแก่ผู้นั้นก็ได้(มาตรา 434 วรรคสอง) หากผู้ใด มีโอกาสจะประสบความเสียหายอันพึงเกิดจากโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นของผู้อื่น กฎหมายให้ผู้นั้นมีสิทธิที่จะเรียกให้จัดการตามที่จำเป็นเพื่อบำบัดป้องกันอันตรายนั้นได้ (มาตรา435) ทั้งนี้ ถ้ากรณีที่มีของตกลงจากโรงเรือน หรือเพราะทิ้งขว้างของไปตกในที่อันสมควร จนเกิดความเสียหาย กฎหมายกำหนดให้ผู้ที่อยู่ในโรงเรือนต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายนั้น (มาตรา 436)

4. สุดท้ายเป็นกรณีที่ความเสียหายเกิดจากยานพาหนะอันเดินด้วยกำลังเครื่องจักร กฎหมายกำหนดให้ผู้ครอบครองหรือผู้ควบคุมยานพาหนะนั้นเป็นผู้รับผิดชอบชดเชยค่าสินไหมทดแทนต่อผู้เสียหาย เว้นแต่ผู้ครอบครองหรือผู้ควบคุมยานพาหนะนั้นจะพิสูจน์ได้ว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นเป็นเหตุสุดวิสัย หรือเกิดขึ้นเพราะความผิดของผู้ต้องเสียหายนั่นเอง (มาตรา 437 วรรคแรก) นอกจากนี้กฎหมายยังให้ถือว่าความเสียหายที่เกิดจากทรัพย์อันเป็นของเกิดอันตรายได้โดยสภาพ หรือโดยความมุ่งหมายที่จะใช้ หรือโดยอาการกลไกของทรัพย์นั้น หรือผู้มีไว้ในครอบครองของตน เป็นผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบชดเชยค่าสินไหมทดแทนตามกฎหมาย(มาตรา 437วรรคสอง)

2.2.2.3 หลักทรัพย์สินสิทธิ

แหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาเยี่ยมชม สามารถพิจารณาได้สองส่วนคือ แหล่งท่องเที่ยวทางกายภาพ และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

สิ่งดึงดูดในแหล่งท่องเที่ยวทางกายภาพ ต้องเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไม่ว่าจะเป็นอสังหาริมทรัพย์ หรือสังหาริมทรัพย์ ล้วนแต่ต้องเกี่ยวข้องกับหลัก“ทรัพย์สินสิทธิ”ในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ

คำว่า “อสังหาริมทรัพย์” ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์(มาตรา 139) หมายถึง ที่ดินและทรัพย์อันติดอยู่กับที่ดินมีลักษณะเป็นการถาวรหรือประกอบเป็นอันเดียวกับที่ดินนั้น และหมายความรวมถึงทรัพย์สินอันเกี่ยวกับที่ดินหรือทรัพย์อันติดอยู่กับที่ดิน หรือประกอบ

เป็นอันเดียวกับที่ดินนั้นด้วย ดังนั้นสถานที่ท่องเที่ยวทั้งปวงที่มีลักษณะดังกล่าวย่อมต้องอยู่ในความหมายของคำว่าสังหาริมทรัพย์ทั้งสิ้น

คำว่า “สังหาริมทรัพย์” ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์(มาตรา 140) หมายถึงทรัพย์สินอื่นนอกจากอสังหาริมทรัพย์ และหมายความรวมถึงสิทธิอันเกี่ยวกับทรัพย์สินนั้นด้วย ดังนั้นสิ่งอำนวยความสะดวก หรือทรัพย์สินใดที่ส่งผลต่อการดึงดูดนักท่องเที่ยวในรูปแบบที่ไม่ใช่สังหาริมทรัพย์ก็ย่อมต้องอยู่ในความหมายของคำว่าสังหาริมทรัพย์ เช่นกัน

หลักทรัพย์สินสิทธิ กล่าวไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เป็นหลักการพื้นฐานที่ครอบคลุมทั้งอสังหาริมทรัพย์และสังหาริมทรัพย์ในส่วนของทรัพย์สินสิทธิของเอกชน และกรณีที่เป็นทรัพย์สินของแผ่นดินและสาธารณะสมบัติของแผ่นดินด้วย

1. “ทรัพย์สินสิทธิ”

คำว่า “ทรัพย์สินสิทธิ” หมายถึง สิทธิที่มีวัตถุแห่งสิทธิเป็นทรัพย์สินหรือสิทธิที่มีอยู่เหนือทรัพย์สิน เป็นสิทธิที่จะบังคับเอาแก่ตัวทรัพย์สินโดยตรง (บัญญัติ สุชีวะ, 2545, หน้า 54)เช่น กรรมสิทธิ์ สิทธิครอบครอง ภารจำยอม สิทธิอาศัย สิทธิเก็บกิน สิทธิเหนือพื้นดิน ภารติดพันในอสังหาริมทรัพย์ สิทธิจำนอง สิทธิจำนำ สิทธิยัดหน่วง ลิขสิทธิ์ สิทธิในเครื่องหมายการค้า เป็นต้น ทรัพย์สินสิทธิย่อมใช้ยื่นแก่บุคคลทั่วไป จนมีผู้กล่าวกันว่าทรัพย์สินสิทธิใช้ยื่นบุคคลได้ทั่วโลก เช่น เรามีกรรมสิทธิ์ในหนังสือ เราจะขีดเขียน ฉีกทำลายอย่างอย่างไรก็ได้ (มาตรา 1336) เว้นแต่จะเข้าข้อยกเว้นตามมาตรา 1329 ถึง 1332 โดยที่ทรัพย์สินสิทธิใช้ยื่นได้แก่บุคคลทั่วไปเช่นนี้ ทรัพย์สินสิทธิจึงจะก่อตั้งขึ้นโดยอาศัยอำนาจของกฎหมาย (มาตรา 1298) จะก่อตั้งขึ้นเองโดยนิติกรรม โดยไม่มีกฎหมายให้อำนาจไว้หาได้ไม่ เช่น สิทธิเก็บกินจะมีขึ้นได้แต่เฉพาะในอสังหาริมทรัพย์เท่านั้น (มาตรา 1417) บุคคลจะทำสัญญาให้มีสิทธิเก็บกินในสังหาริมทรัพย์มิได้ (บัญญัติ สุชีวะ, 2545, หน้า 54)

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ได้บัญญัติเรื่อง“ทรัพย์สินสิทธิ”ในทรัพย์สินไว้ 7 ประเภท คือ

(1) กรรมสิทธิ์ คือ สิทธิในความเป็นเจ้าของซึ่งกฎหมายบัญญัติรับรองสิทธิไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1336 “ภายในบังคับแห่งกฎหมาย เจ้าของทรัพย์สินมีสิทธิใช้สอย และจำหน่ายทรัพย์สินของตนและได้ซึ่งดอกผลแห่งทรัพย์สินนั้น กับทั้งมีสิทธิติดตามและเอาคืนซึ่งทรัพย์สินของตนจากบุคคลผู้ไม่มีสิทธิจะยึดถือไว้และมีสิทธิขัดขวางมิให้ผู้อื่นสอดเข้าเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินนั้นโดยมิชอบด้วยกฎหมาย”

กรรมสิทธิ์คือทรัพย์สินที่แสดงความเป็นเจ้าของในทรัพย์สิน บุคคลอาจมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินได้ทุกชนิด เว้นแต่ที่ดินซึ่งจะมีกรรมสิทธิ์ได้ก็ต่อเมื่อเป็นที่ดินที่มีโฉนด โฉนดตราจอง และตราจองที่ตราว่าได้ทำประโยชน์แล้วเท่านั้น หากเป็นที่ดินที่ยังไม่มีหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ดังกล่าว เจ้าของที่ดินนั้นก็ยังมีเพียงสิทธิครอบครองยังไม่ถือว่ามีกรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้น และเจ้าของผู้มิเพียงสิทธิครอบครอง จะได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้นก็ต่อเมื่อได้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายที่ดินและกฎกระทรวงว่าด้วยการนั้น กล่าวคือจะต้องมีการครอบครองและได้ทำประโยชน์แล้ว ทั้งต้องเป็นที่ดินที่อยู่ในท้องที่ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้ออกโฉนดที่ดินได้ด้วย

กฎหมาย (มาตรา 1336) กำหนดให้ผู้มีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินมีสิทธิดังนี้

1. มีสิทธิใช้สอยทรัพย์สิน โดยการให้สอยทรัพย์สินในส่วนนี้จะต้องอยู่ในขอบเขตของกฎหมาย โดยต้องไม่เป็นการใช้สิทธิทำความเสียหายเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น มิฉะนั้น ผู้ใช้สิทธิตามกฎหมายอาจต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย
2. มีสิทธิจำหน่ายทรัพย์สินนั้น ไม่ว่าจะโดยวิธีขาย แลกเปลี่ยน สละกรรมสิทธิ์หรือทำลาย แต่ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้กฎหมายเช่นกัน
3. มีสิทธิได้ดอกผลแห่งทรัพย์สินนั้น ไม่ว่าจะเป็นครกผลธรรมชาติที่เกิดตามธรรมชาติจากสิ่งมีชีวิต หรือดอกผลชนิดินัยที่เป็นประโยชน์อันสามารถคำนวณและถือเอาได้ตามกำหนดระยะเวลา (มาตรา 148)
4. มีสิทธิติดตามเอาทรัพย์สินนั้นคืนจากผู้ที่ไม่สิทธิจะยึดถือไว้ สิทธินี้เป็นสิทธิสำคัญอีกประการหนึ่งของเจ้าของกรรมสิทธิ์ในการติดตามและเอาทรัพย์สินของตนคืนโดยไม่ต้องฟ้องร้องต่อศาล แต่ถ้าหากบุคคลอื่นโต้แย้งว่าเขามีสิทธิที่จะยึดทรัพย์สินนั้นไว้โดยชอบ เจ้าของกรรมสิทธิ์จะยื้อแย่งเอาคืนโดยพลการไม่ได้ ต้องใช้สิทธิทางศาลเพื่อเอาคืนซึ่งทรัพย์สินนั้น การฟ้องใช้สิทธิติดตามและเอาคืนจากผู้ใดต้องปรากฏว่าทรัพย์สินนั้นยังอยู่ในครอบครองของผู้นั้น
5. มีสิทธิขัดขวางมิให้ผู้อื่นสอดเข้าเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินนั้นโดยมิชอบด้วยกฎหมาย สิทธิเช่นนี้ก็เป็สิทธิที่จะกระทำการสอดแทรกการเข้ามาเกี่ยวข้องกับโดยมิชอบด้วยกฎหมายของผู้อื่น และการป้องกันขัดขวางนี้ถ้ากระทำลงพอสมควรแก่เหตุและมีได้ใช้เกินกว่าความจำเป็นในอันที่จะป้องกันขัดขวางแล้ว ย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย นอกจากนี้แม้

ในทางอาญาก็ยังได้รับความตามประมวลกฎหมายอาญาด้วยเช่นกัน (บัญญัติ สุชีวะ, 2545, หน้า 180-186)

(2) สิทธิครอบครอง คือ ทรัพย์สินที่ให้สิทธิยึดถือทรัพย์สินไว้เพื่อตน (บัญญัติ สุชีวะ, 2545, หน้า 231-233) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกรรมสิทธิ์ดังที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 1367 “บุคคลใดยึดถือทรัพย์สินโดยเจตนาจะยึดถือเพื่อตน ท่านว่าบุคคลนั้นได้ซึ่งสิทธิครอบครอง”

สิทธิครอบครองเป็นสิทธิส่วนหนึ่งของกรรมสิทธิ์และเป็นสิทธิที่มีความยิ่งใหญ่จากกรรมสิทธิ์ เจ้าของสิทธิครอบครองมีอำนาจใช้สอยทรัพย์สินให้ปลดปล่อยการรบกวน การครอบครอง เรียกเอาคืนซึ่งการครอบครอง ได้ดอกผลและโอนสิทธิครอบครองได้ คล้ายคลึงกับ เจ้าของกรรมสิทธิ์ ทั้งเป็นสิทธิที่ใช้ยื่นต่อบุคคลอื่นได้ทั่วไป เว้นแต่ผู้อื่นนั้นเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินนั้นเท่านั้นสิทธิครอบครองจึงมีความหมายทำนองเดียวกับเจ้าของ

(3) ภารจำยอม คือ ทรัพย์สินที่ติดทอนอำนาจกรรมสิทธิ์โดยต้องรับผลบางอย่างที่กระทบต่อการใช้สิทธิในทรัพย์สินของตน (บัญญัติ สุชีวะ, 2545, หน้า 276) ดังที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 1387 “อสังหาริมทรัพย์อาจต้องตกอยู่ในภารจำยอมอันเป็นเหตุให้เจ้าของต้องยอมรับกรรมบางอย่างซึ่งกระทบถึงทรัพย์สินของตน หรือต้องงดเว้นการใช้สิทธิบางอย่างอันมีอยู่ในกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินนั้น เพื่อประโยชน์แก่อสังหาริมทรัพย์อื่น”

(4) สิทธิอาศัย คือ ทรัพย์สินที่ให้สิทธิอยู่ในโรงเรือนของบุคคลอื่นโดยไม่ต้องเสียค่าตอบแทน (บัญญัติ สุชีวะ, 2545, หน้า 303) ดังที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 1402 “บุคคลใดได้รับสิทธิอาศัยในโรงเรือน บุคคลนั้นย่อมมีสิทธิอยู่ในโรงเรือนนั้นโดยไม่ต้องเสียค่าเช่า”

(5) สิทธิเหนือพื้นดิน คือ ทรัพย์สินที่ให้สิทธิบุคคลในการเป็นเจ้าของโรงเรือน สิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งเพาะปลูกบนที่ดินของผู้อื่นโดยอาจจะเสียค่าตอบแทนให้เจ้าของที่ดินก็ได้ (บัญญัติ สุชีวะ, 2545, หน้า 311) ดังที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 1410 “เจ้าของที่ดินอาจก่อให้เกิดสิทธิเหนือพื้นดินเป็นคุณแก่บุคคลอื่นโดยให้บุคคลนั้นมีสิทธิเป็นเจ้าของโรงเรือน สิ่งปลูกสร้างหรือเพาะปลูกบนดินหรือไต่ดินนั้น”

(6) สิทธิเก็บกิน คือ ทรัพย์สินที่ให้สิทธิบุคคลในการเข้าครอบครอง ใช้ และถือเอาประโยชน์จากอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่น โดยจะเสียค่าเช่าหรือผลประโยชน์ตอบแทนหรือไม่ก็ได้ (บัญญัติ สุชีวะ, 2545, หน้า 318) ดังที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 1417 “อสังหาริมทรัพย์อาจต้องตกอยู่ในบังคับสิทธิเก็บกินอันเป็นเหตุให้ผู้ทรงสิทธินั้นมีสิทธิครอบครอง ใช้ และถือเอาซึ่งประโยชน์แห่งทรัพย์สินนั้น”

ผู้ทรงสิทธิเก็บกินมีอำนาจจัดการทรัพย์สิน

ผู้ทรงสิทธิเก็บกินในป่าไม้ เหมืองแร่ หรือที่ขุดหิน มีสิทธิทำการแสวงประโยชน์จากป่าไม้ เหมืองแร่ หรือที่ขุดหินนั้น”

(7) ภาระติดพันในอสังหาริมทรัพย์ คือ ทรัพย์สินที่กำหนดให้เจ้าของอสังหาริมทรัพย์ต้องชำระหนี้จากอสังหาริมทรัพย์นั้นเป็นคราว ๆ ให้แก่ผู้รับประโยชน์ หรือต้องยอมให้บุคคลอื่นได้ใช้หรือถือเอาประโยชน์จากอสังหาริมทรัพย์นั้น (บัญญัติ สุชีวะ, 2545, หน้า 332) ดังที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 1429 “อสังหาริมทรัพย์อาจตั้งตกอยู่ในภาระติดพันอันเป็นเหตุให้ผู้รับประโยชน์มีสิทธิได้รับการชำระหนี้เป็นคราวๆ จากทรัพย์สินนั้น หรือได้ใช้และถือเอาซึ่งประโยชน์แห่งทรัพย์สินตามที่ระบุไว้”

ในทรัพย์สินทั้ง 7 ประเภทนี้ กรรมสิทธิ์เป็นทรัพย์สินที่มีความสำคัญสูงสุด ซึ่งในแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยว ความเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพยากรการท่องเที่ยวจะมีผลต่อการวางแผนการจัดการแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ได้อย่างเต็มที่ในฐานะเจ้าของกรรมสิทธิ์

ผู้ที่จะเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์นั้นกฎหมายมิได้กำหนดเฉพาะบุคคลธรรมดาเท่านั้น นิติบุคคลก็สามารถเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ตลอดทั้งทรัพย์สินอื่นๆ ได้ เท่าที่กฎหมายให้อำนาจในการครอบครอง

2. “ทรัพย์สินของแผ่นดิน” และ “สาธารณสมบัติของแผ่นดิน”

บางกรณี รัฐ โดยกระทรวง ทบวง กรม หรือนิติบุคคลอื่นตามกฎหมายที่มีกฎหมายรองรับสถานะก็อาจใช้สิทธิ์ในทรัพย์สินได้โดยส่วนที่เป็นทรัพย์สินของรัฐนี้โดยทั่วไปเราเรียกว่า “ทรัพย์สินของแผ่นดิน” แต่หากทรัพย์สินของแผ่นดินใดที่สงวนไว้ใช้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน หรือเพื่อสาธารณประโยชน์ ทรัพย์สินของแผ่นดินนั้นก็จะมีสภาพเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ซึ่งกฎหมายบัญญัติทรัพย์สินของแผ่นดินไว้ 2 ประเภท คือ

- (1) ทรัพย์สินของแผ่นดินธรรมดา
- (2) สาธารณสมบัติของแผ่นดิน

(1) ทรัพย์สินของแผ่นดินธรรมดา คือ ทรัพย์สินทั้งที่เป็นสังหาริมทรัพย์ และอสังหาริมทรัพย์ซึ่งเป็นของรัฐ เช่น รถยนต์ของหลวง หนังสือ กระดาษของทางราชการ ที่ดินราชพัสดุที่ให้เอกชนเช่า หรือทรัพย์สินที่ศาลสั่งริบตามประมวลกฎหมายอาญา ทรัพย์สินของแผ่นดินย่อมมีลักษณะเช่นเดียวกับทรัพย์สินของเอกชน คืออาจโอนกันได้ตามธรรมดา อาจเข้าครอบครองได้

กรรมสิทธิ์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (มาตรา 1328) เพียงแต่กฎหมาย(มาตรา 1307) ห้ามมิให้ยึดเพื่อบังคับชำระหนี้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเท่านั้น

(2) สาธารณสมบัติของแผ่นดิน คือทรัพย์สินของแผ่นดินทั้งที่เป็นสังหาริมทรัพย์ หรืออสังหาริมทรัพย์ซึ่งใช้เพื่อสาธารณะประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน (ภูมิชัย สุวรรณดี , 2543, หน้า104) ทั้งนี้จะเห็นได้จากบทบัญญัติในมาตรา 1304 “สาธารณสมบัติของแผ่นดิน นั้นรวมทั้งทรัพย์สินทุกชนิดของแผ่นดินซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ ร่วมกัน เช่น

1. ที่ดินรกร้างว่างเปล่า ที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็น ของแผ่นดินโดยประการอื่น ตามกฎหมายที่ดิน
2. ทรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ
3. ทรัพย์สินเพื่อสาธารณะประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ เป็นต้นว่า ป้อมและโรงอาหาร สำนักราชการบ้านเมือง เรือรบ อากาศยุทธภัณฑ์”

ลักษณะสำคัญของสาธารณสมบัติของแผ่นดินอยู่ที่เป็นทรัพย์สินของแผ่นดินซึ่ง

- ก. ใช้เพื่อสาธารณะประโยชน์หรือ
- ข. สงวนไว้เพื่อประโยชน์ส่วนรวม

ทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้นไม่จำเป็นต้องขึ้นทะเบียนว่าเป็น สาธารณสมบัติของแผ่นดินเสมอไป เพราะทรัพย์สินของแผ่นดินจะเป็นสาธารณสมบัติของ แผ่นดินหรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับสภาพของทรัพย์สินนั่นเองว่าได้ใช้เพื่อสาธารณะประโยชน์หรือสงวนไว้ เพื่อประโยชน์ร่วมกันหรือไม่ แม้ทางราชการมิได้ออกพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นที่ยกห้าม และมีได้ขึ้นทะเบียนเป็นสาธารณะประโยชน์ก็ตาม (ภูมิชัย สุวรรณดี, 2543, หน้า115)

ที่ดินราชพัสดุ ที่อยู่ในความครอบครองของรัฐบาลนั้นเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน แต่จะเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือไม่ก็สุดแล้วแต่ว่าที่ดินราชพัสดุนั้นได้ใช้เพื่อสาธารณะ ประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อสาธารณะประโยชน์ร่วมกันหรือไม่ แต่ถ้าทรัพย์สินของแผ่นดินนั้นรัฐบาล ประสงค์จะสร้างสถานที่ราชการแม้จะยังไม่ทันได้สร้าง ก็ถือว่าเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

การเปลี่ยนอสังหาริมทรัพย์ของเอกชนให้เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสามารถ กระทำเพียงแค่แสดงเจตนาอุทิศไม่ว่าจะโดยปริยายหรือโดยชัดแจ้ง(ประมวล สุวรรณศรี, 2541, หน้า 36)ของบุคคลผู้มีกรรมสิทธิ์หรือเป็นเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ ก็จะมีผลเป็นการแปลงสภาพจาก

อสังหาริมทรัพย์ของเอกชนให้เป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดินทันที(วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์, 2545, หน้า 46-48) โดยไม่ต้องทำเป็นหนังสือหรือจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 456 มาตรา 519 และ มาตรา 525) ก็ถือว่าการอุทิศสมบูรณ์แล้ว (วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์, 2545, หน้า 47) สำหรับการอุทิศสังหาริมทรัพย์

เมื่อทรัพย์สินใดเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินจะได้รับความคุ้มครองตามมาตรา 1307 กล่าวคือ ห้ามแต่เพียงมิให้ยึด คำว่ายึดนี้หมายถึงยึดทรัพย์เพื่อนำมาชำระหนี้หรือเพื่อบังคับคดีตามคำพิพากษามีได้หมายถึงยึดถือครอบครองเพื่อตน

สำหรับสาธารณะสมบัติของแผ่นดินกฎหมายให้ความคุ้มครอง 3 ประการดังนี้

1. สาธารณสมบัติของแผ่นดินเป็นทรัพย์นอกพาณิชย์(ประมวล สุวรรณศร, 2541, หน้า 33) เพราะเหตุมีกฎหมายบัญญัติห้ามการโอน ตามมาตรา 1305 จะโอนแก่กันมิได้ เว้นแต่อาศัยอำนาจแห่งบทกฎหมายเฉพาะหรือพระราชกฤษฎีกา ฉะนั้นถ้าเป็นเพียงสัญญาจะโอนสัญญานั้นย่อมมีผลบังคับได้เพียงแต่การโอนจะไม่เกิดขึ้นจนกว่าจะได้มีกฎหมายอนุญาตให้โอนได้เท่านั้น สาธารณสมบัติของแผ่นดินนี้แม้ผู้ใดจะซื้อจากการขายทอดตลาดของศาลผู้ซื้อก็มีได้กรรมสิทธิ์

2. ผู้ใดจะยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับแผ่นดินหรือรัฐมิได้ แต่ถ้าเป็นทรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันแล้ว ถือว่าเอกชนทุกคนมีสิทธิ์ใช้ร่วมกันได้ เมื่อผู้ใดได้ใช้สิทธิ์ก่อนแล้วหากมีผู้อื่นมารบกวน จึงมีสิทธิ์ฟ้องให้ระงับการใช้สิทธิ์นั้นได้ (บัญญัติ สุชีวะ, 2545, หน้า 122-123)

3. การบังคับคดีตามคำพิพากษาของศาลในทรัพย์สินที่เป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดินจะกระทำมิได้ แม้ขณะยึดจะไม่ทราบว่าเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน ก็ไม่ทำให้การยึดนั้นมีผลยันต่อแผ่นดินได้ การยึดทรัพย์เช่นว่านี้จึงไม่มีผลตามกฎหมายแต่ประการใด (บัญญัติ สุชีวะ, 2545, หน้า 124)

สาธารณะสมบัติของแผ่นดินอาจสิ้นสภาพได้ด้วยเหตุผล 3 ประการคือ

1. โดยที่สาธารณะสมบัติของแผ่นดิน คือทรัพย์สินของแผ่นดินที่ใช้เพื่อสาธารณะประโยชน์ประการหนึ่ง หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกันอีกประการหนึ่ง ฉะนั้น สาธารณสมบัติของแผ่นดินอาจสิ้นสภาพได้โดยที่ได้มีการเลิกใช้เพื่อสาธารณะประโยชน์โดยเด็ดขาด หรือได้มีการเลิกสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกันโดยเด็ดขาด ซึ่งจะทำให้สาธารณะสมบัติของแผ่นดินนั้นมีสภาพเป็นเพียงทรัพย์สินของแผ่นดินธรรมดาเท่านั้น ตามมาตรา 8 แห่งประมวล

กฎหมายที่ดินบัญญัติว่า “ที่ดินอันเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดินที่ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกันนั้น หากภายหลังปรากฏว่า ราษฎรมิได้ใช้ประโยชน์ต่อไปแล้วก็ดี หรือรัฐหาที่ดินอื่นให้ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกันแทนก็ดี ให้ถอนสภาพที่ดินนั้นได้ การถอนสภาพให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา ฯลฯ” ฉะนั้นหมายถึงการถอนสภาพสาธารณะสมบัติของแผ่นดินตามมาตรา 8 นี้แล้ว ที่ดินนั้นย่อมสิ้นสภาพจากการเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดินไปทันที เว้นแต่จะได้มีการที่ดินนั้นเพื่อสาธารณะประโยชน์ใหม่หรือสงวนไว้ร่วมกันต่อไป ถ้าสาธารณะสมบัติของแผ่นดินเพียงแต่เลิกใช้เพื่อสาธารณะประโยชน์ชั่วคราวหรือเลิกสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกันชั่วคราวหรือมีเหตุให้ไม่ได้ใช้เพียงชั่วคราวก็ไม่ทำให้สาธารณะสมบัติของแผ่นดินนั้นหมดสภาพจากการเป็นสมบัติของแผ่นดินแต่อย่างใด (บัญญัติ สุชีวะ, 2545, หน้า 118)

2. เมื่อทรัพย์สินที่เป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดินนั้นสูญสลายไปทั้งหมด

3. เมื่อมีการเวนคืนหรือมีการโอนไปเป็นของเอกชนโดยชอบด้วยกฎหมาย

โดยการตราเป็นพระราชบัญญัติ (บัญญัติ สุชีวะ, 2545, หน้า 120)

2.3 รัฐธรรมนูญในบทบาทของกฎหมายเชิงนโยบายด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน

“รัฐธรรมนูญ” เป็นกฎหมายระดับนโยบายและเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศไทย โดยที่ผ่านมามีประเทศไทยมีพัฒนาการทางรัฐธรรมนูญมาเป็นลำดับจนถึง ปีพุทธศักราช 2540 ได้มีการประกาศใช้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 อันถือได้ว่าประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุดเท่าที่เคยมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญไทย อันมีเนื้อหารับรองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และเสรีภาพของชนชาวไทยอย่างกว้างขวาง และจากเสรีภาพที่กว้างขวางนี้เองทำให้การเป็นนักเดินทางหรือนักท่องเที่ยวมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น และในวันที่ 19 กันยายน 2549 ได้มีการประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขฉบับที่ 3 บัญญัติให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 สิ้นสุดลง และในวันที่ 1 ตุลาคม 2549 ได้มีการประกาศใช้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549 (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 123/ตอนที่ 102 ก/1 ตุลาคม 2549) และบังคับใช้มาจนถึงปัจจุบัน(กรกฎาคม 2550)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549 ได้มีการประกาศรับรองสิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ไว้ในมาตรา 3 ความว่า “ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาค บรรดาที่ชนชาวไทยเคย

ได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และตามประเพณีการปกครองประเทศไทยมีอยู่แล้ว ย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญนี้” ซึ่งเป็นการประกาศรับรอง ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาค บรรดาที่ชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งหากจะตีความกันแล้วก็คือสิ่งทั้งปวงที่เกี่ยวกับ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาค ทั้งปวงที่ปรากฏใน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 นั้น เป็นสิ่งที่เคยใช้ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของประเทศไทยและผูกพันชนชาวไทยว่าเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทยและตามประเพณีการปกครองประเทศไทยมีอยู่แล้ว ย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว พุทธศักราช 2549 นี้ และท้ายสุดคือการส่งผลให้สิทธิดังกล่าวมีผลผูกพันองค์กรของรัฐทุกองค์กรในการตรากฎหมาย การบังคับใช้กฎหมายและการตีความกฎหมายทั้งหลายทั้งปวง

ในส่วนของสิทธิเสรีภาพของชนชาวไทย แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ และการปกครองส่วนท้องถิ่น เท่าที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ตามรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวนี้ ให้การรับรอง สาระแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ดังพอสรุปได้ คือ

2.3.1. สิทธิเสรีภาพของชนชาวไทยในด้านการท่องเที่ยว

1) การรับรองสิทธิเสรีภาพ

รัฐธรรมนูญรับรองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน โดยกำหนดให้องค์กรต่าง ๆ ในรัฐธรรมนูญให้การรับรอง ทั้งโดยชัดแจ้ง โดยปริยาย หรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ทั้งยังบัญญัติให้การรับรองสิทธิเสรีภาพของประชาชนต้องผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐโดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมายและการตีความกฎหมายทั้งปวง (มาตรา 27) ซึ่งการรับรองนี้ยังรวมถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ยังผลให้การใช้สิทธิและเสรีภาพของบุคคลต้องดำเนินไปตามกรอบของกฎหมายเท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น และไม่เป็นการปฏิบัติต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน(มาตรา 28)

หากบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้(มาตรา 28 วรรคสอง)

การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำไม่ได้ (มาตรา 29 วรรคหนึ่ง) เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพไม่ได้ ถ้าจะออกกฎหมายออกมาจำกัดสิทธิเกินความจำเป็นหรือจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้น จะกระทำไม่ได้

2) เสรีภาพในการเดินทาง

เสรีภาพในการเดินทางและมีเสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ภายในราชอาณาจักรของบุคคลผู้มีสัญชาติไทย(มาตรา 36 วรรคสาม)ย่อมได้รับความคุ้มครอง(มาตรา 36 วรรคหนึ่ง) หากจะมีการจำกัดสิทธิในเรื่องนี้ต้องอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเท่านั้น และกฎหมายนี้ต้องมีมูลเหตุเฉพาะเพื่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน การผังเมือง หรือเพื่อสวัสดิภาพของผู้เยาว์ (มาตรา 36 วรรคสอง)

3) การดูแลรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยวต่าง ๆ

ในทรัพยากรท่องเที่ยวทางด้านศาสนา รัฐธรรมนูญให้การคุ้มครองโดยกำหนดให้บุคคลมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการถือศาสนา นิกายของศาสนา หรือลัทธินิยมในทางศาสนา และย่อมมีเสรีภาพในการปฏิบัติตามศาสนบัญญัติหรือปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อถือของตน เมื่อไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อหน้าที่ของพลเมืองและไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน(มาตรา 38 วรรค หนึ่ง) โดยรัฐจะกระทำการใด ๆ อันเป็นการรอนสิทธิหรือทำให้เสียประโยชน์อันควรจะมีควรได้เพราะเหตุที่ถือศาสนา นิกายของศาสนา ลัทธินิยมในทางศาสนา หรือปฏิบัติตามศาสนบัญญัติหรือปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อถือ แตกต่างจากบุคคลอื่น ไม่ได้(มาตรา 38 วรรคสอง)

ในด้านการศึกษาวิจัยด้านการท่องเที่ยว รัฐธรรมนูญกำหนดรับรองให้บุคคลมีเสรีภาพในทางวิชาการ(มาตรา 42 วรรคแรก)เพื่อศึกษาหาองค์ความรู้มาใช้ในการพัฒนา โดยต้องเป็นไปตามหลักวิชาการ ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดต่อหน้าที่ของพลเมืองหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน (มาตรา 42 วรรคสอง) สำหรับการอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติต้องมีการรวมตัวเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม(มาตรา 46)

4) เสรีภาพในการรวมกลุ่มของบุคคล การมีกิจกรรมในท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชนและการประกอบอาชีพ

บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม สหภาพ สหพันธ์ สหกรณ์ กลุ่ม เกษตรกร องค์การเอกชน หรือหมู่คณะอื่น(มาตรา 45 วรรคหนึ่ง) หากจะมีการจำกัดเสรีภาพจะต้องกระทำโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันมิให้มีการผูกขาดตัดตอนในทางเศรษฐกิจ(มาตรา 45 วรรคสอง)

บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมย่อมมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ(มาตรา 46)

บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม(มาตรา 50 วรรคหนึ่ง) หากจะจำกัดเสรีภาพจะกระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเท่านั้น โดยอ้างเหตุเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ การคุ้มครองประชาชนในด้านสาธารณสุข การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การจัดระเบียบการประกอบอาชีพ การคุ้มครองผู้บริโภค การผังเมือง การรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม สวัสดิภาพของประชาชน หรือเพื่อป้องกันการผูกขาดหรือขัดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขันเท่านั้น(มาตรา 50 วรรคสอง)

บุคคลย่อมมีสิทธิที่จะร่วมกับรัฐและชุมชนในการบำรุงรักษา และการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพ และในการคุ้มครอง ส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ดำรงชีพอยู่ได้อย่างปกติและต่อเนื่อง ในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ หรือคุณภาพชีวิตของตน ย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ(มาตรา 56 วรรคหนึ่ง) หากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม จะกระทำมิได้(มาตรา 56 วรรคสอง) เว้นแต่จะได้ศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมทั้งได้ให้องค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม ให้ความเห็นประกอบก่อนมีการดำเนินการดังกล่าว ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ และหากหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย บุคคลย่อมมีสิทธิที่จะฟ้องร้องดำเนินคดีกับหน่วยงานเหล่านั้นได้(มาตรา 56วรรคสาม)

บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบข้อมูลหรือข่าวสารณะในครอบครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลนั้นจะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชน หรือส่วนได้เสียอันพึงได้รับความคุ้มครองของบุคคลอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ (มาตรา 58)

บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใดที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดที่เกี่ยวกับตนหรือชุมชนท้องถิ่น และมีสิทธิแสดงความคิดเห็นของตนในเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้ ตามกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่กฎหมายบัญญัติ(มาตรา 59) ทั้งยังมีสิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการทางปกครองอันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตน (มาตรา 60)และยังมีสิทธิเสนอเรื่องราวร้องทุกข์และได้รับแจ้งผลการพิจารณาภายในเวลาอันสมควร(มาตรา 61) ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

สิทธิของบุคคลที่จะฟ้องหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐ ที่เป็นนิติบุคคลให้รับผิดชอบจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของข้าราชการพนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานนั้น ย่อมได้รับความคุ้มครอง (มาตรา 62) ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

5) การคุ้มครองนักท่องเที่ยวในฐานะผู้บริโภค

สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง (มาตรา 57 วรรคหนึ่ง) ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ โดย กฎหมายที่จะบัญญัตินี้ต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระ(มาตรา 57 วรรคสอง)ซึ่ง ประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค

จากที่กล่าวมาทั้ง 5 ประการนี้ ประชาชนสามารถเข้ามาเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งในส่วนของผู้ให้บริการ และผู้รับบริการหรือในฐานะนักท่องเที่ยวมาเยือน โดยกฎหมายคุ้มครองนักท่องเที่ยวตามมาตรฐานการคุ้มครองผู้บริโภค และการรับรองเสรีภาพในการเดินทางได้ทั่วราชอาณาจักรเว้นแต่พื้นที่ที่กฎหมายมุ่งรักษาความปลอดภัยเป็นพิเศษบางแห่งเท่านั้น และในส่วนของผู้ให้บริการรัฐธรรมนุญยังรับรองสิทธิเสรีภาพในการประกอบอาชีพ การมีส่วนร่วมกับส่วนงานภาครัฐและภาคประชาชนในการบำรุงรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยวทั้งทางกายภาพ ด้าน

ศิลปะวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชุมชนอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้

2.3.2. แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ในด้านการท่องเที่ยว

รัฐต้องส่งเสริมให้ประชากรวัยทำงานมีงานทำ (มาตรา 86) หากมองว่าการท่องเที่ยวเป็นการสร้างงานในท้องถิ่น รัฐยังจะต้องจัดการโดยมีรูปแบบเป็นการสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรีโดยอาศัยกลไกตลาด กำกับดูแลให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม คุ่มครองผู้บริโภค และป้องกันการผูกขาดตัดตอนทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งยกเลิกและละเว้นการตรากฎหมายและกฎเกณฑ์ที่ควบคุมธุรกิจที่ไม่สอดคล้องกับความจำเป็นทางเศรษฐกิจ และต้องไม่ประกอบกิจการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ รักษาผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการจัดให้มีการสาธารณูปโภค(มาตรา 87) ทั้งนี้ จะต้องมองถึงศักยภาพในทรัพยากรทั้งที่เป็นทางรูปธรรมและนามธรรม กล่าวคือ

รัฐต้องให้ความอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น ส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความสมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนา รวมทั้งสนับสนุนการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิต(มาตรา 73) ทั้งยังต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ (มาตรา 76) และต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น(มาตรา 78)พึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นและระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น

นอกจากนี้ รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวน บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล รวมทั้งมีส่วนร่วมในการส่งเสริม บำรุงรักษา และคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามหลักการการพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดจนควบคุมและกำจัดภาวะมลพิษที่มีผลต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ และคุณภาพชีวิตของประชาชน(มาตรา79)

เนื้อหาในข้อ 2.4.2 นี้รัฐธรรมนูญกำหนดให้มีไว้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการตรา

กฎหมายและการกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน(มาตรา 88) โดยในการแถลงนโยบายต่อรัฐสภาตามมาตรา 211 คณะรัฐมนตรีที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดิน ต้องชี้แจงต่อรัฐสภาให้ชัดแจ้งว่าจะดำเนินการใดเพื่อบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ และต้องจัดทำรายงานแสดงผลการดำเนินการรวมทั้งปัญหาและอุปสรรค เสนอต่อรัฐสภาปีละหนึ่งครั้ง ในฐานะผู้แทนประชาชนที่เข้าไปทำหน้าที่ในการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล ตามระบอบประชาธิปไตย แบบรัฐสภา ดังนั้น ในภาคส่วนที่ราชการต้องเกี่ยวข้องกับท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวใด ๆ ก็ตาม หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการหรือนักท่องเที่ยว รัฐยังคงต้องดำเนินการตามกรอบที่รัฐธรรมนูญกำหนดรับรองอยู่เช่นกัน

2.3.3 การปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านการท่องเที่ยว

ภายใต้บังคับเรื่องอาณาเขตที่กำหนดให้ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียวจะแบ่งแยกมิได้(มาตรา 1) รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น(มาตรา 282) ท้องถิ่นใดมีลักษณะที่จะปกครองตนเองได้ ย่อมมีสิทธิได้รับจัดตั้งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่กฎหมาย(มาตรา 283 วรรคหนึ่ง) และการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องทำเท่าที่จำเป็นตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่ต้องเป็นไปเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม(มาตรา 283 วรรคสอง) ทั้งนี้ จะกระทบถึงสาระสำคัญแห่งหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือนอกเหนือจากที่กฎหมายบัญญัติไว้ มิได้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น(มาตรา 285 วรรคหนึ่ง) โดยมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ(มาตรา 284) การกำหนดอำนาจและหน้าที่ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยคำนึงถึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นเป็นสำคัญ และเพื่อพัฒนาการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(1) การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง

(2) การจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองเป็นสำคัญ

(3) การจัดให้มีคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งทำหน้าที่ตาม (1) และ (2) ประกอบด้วยผู้แทนของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยมีจำนวนเท่ากัน

ในกรณีที่มีการกำหนดอำนาจและหน้าที่และการจัดสรรภาษีและอากรตาม (1) และ (2) ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดแล้ว คณะกรรมการตาม (3) จะต้องนำเรื่องดังกล่าวมาพิจารณาทบทวนใหม่ทุกระยะเวลาไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่มีการกำหนดอำนาจและหน้าที่หรือวันที่มีการจัดสรรภาษีและอากรแล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมของการกำหนดอำนาจและหน้าที่และการจัดสรรภาษีและอากรที่ได้กระทำไปแล้ว ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นเป็นสำคัญ ซึ่งจะมีผลใช้บังคับได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานรัฐสภาแล้ว

ด้านการตรวจสอบควบคุมหากประชาชนเห็นว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียง มีสิทธิลงคะแนนเสียงให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง(มาตรา 286 วรรคหนึ่ง) ซึ่งการลงคะแนนเสียงดังกล่าวต้องมี ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมาลงคะแนนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด(มาตรา 286 วรรคสอง)

ในด้านการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น รัฐธรรมนูญกำหนดให้ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาท้องถิ่นเพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้(มาตรา 287 วรรคหนึ่ง) โดยในคำร้องขอนี้ต้องจัดทำร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นเสนอมาด้วย(มาตรา 287 วรรคสอง)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ ในการบำรุงรักษาศิลปะจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น(มาตรา 289 วรรคหนึ่ง) และมี

สิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรมและการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น นั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ (มาตรา 289 วรรคสอง) โดยต้องคำนึงถึง การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย(มาตรา 289 วรรคสาม)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม (มาตรา 290) รัฐธรรมนูญกำหนดอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย โดยกฎหมายที่จะบัญญัติในเรื่องนี้ต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(1) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเขตพื้นที่

(2) การเข้าไปมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่นอกเขตพื้นที่ เฉพาะในกรณีที่น่าจะมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ของตน

(3) การมีส่วนร่วมในการพิจารณาเพื่อริเริ่มโครงการหรือกิจกรรมใดนอกเขตพื้นที่ ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่

2.4 ขอบเขตของ “กฎหมายเกี่ยวกับการท่องเที่ยว”(เกียรติสกุล ชลคงคา, 2548, หน้า 48-51)

ขอบเขตของคำว่า “กฎหมายเกี่ยวกับการท่องเที่ยว” ในปัจจุบันยังไม่มีกรอบรวมกฎหมายที่ครอบคลุมการท่องเที่ยวไว้เป็นการเฉพาะ ดังนั้น พอล่าวถึงกฎหมายเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจึงแบ่งหมวดหมู่ในการพิจารณาได้ 4 หมวด ซึ่งพอจะสรุปรายชื่อกฎหมายได้ดังนี้

2.4.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือน

- 1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
- 2) พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522
- 3) พระราชกำหนดภาษีการเดินทางออกนอกราชอาณาจักร พ.ศ. 2526

2.4.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

- 1) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วย ละเมิด และ เอกเทศสัญญา ได้แก่ ชื่อขาย, แลกเปลี่ยน, เช่าทรัพย์, ยืม, ผูกทรัพย์, ประกันภัย, รับขน, ตัวแทน, หุ้นส่วนและบริษัท, บัญชีเดินสะพัด, ตั๋วเงิน, ประนีประนอมยอมความ และการพนันและขั้นตอน เป็นต้น
- 2) ประมวลรัษฎากร
- 3) พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ.2527
- 4) พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.246
- 5) พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.2478
- 6) พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509
- 7) พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2535
- 8) พระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ.2542
- 9) พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522
- 10) พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2543
- 11) พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522

2.4.3 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐบาลที่ดูแลหรือจัดการด้านการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว

ก. กลุ่มกฎหมายที่เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว

- 1) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วย ทรัพย์สิน, ละเมิด
- 2) พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2504
- 3) พระราชบัญญัติ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. 2505
- 4) พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505
- 5) พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.2518
- 6) พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2518
- 7) พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. 2535
- 8) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535

- 9) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535
 - 10) พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535
 - 11) พระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ.2535
 - 12) พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508
 - 13) พระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. 2510
 - 14) พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. 2475
- ข. กลุ่มกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยว
- 1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ปัจจุบันยังไม่ชัดเจน)
 - 2) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534
 - 3) พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522
 - 4) พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2535
 - 5) พระราชบัญญัติสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2544
 - 6) พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457
 - 7) พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537
 - 8) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496
 - 9) พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540
 - 10) พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542
 - 11) พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษ เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2546

2.4.4 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชนในพื้นที่ท่องเที่ยว

- 1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ปัจจุบันยังไม่ชัดเจน)

- 2) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วย นิติบุคคล สมาคม และ มูลนิธิ
- 3) พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543
- 4) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ว่าด้วย กองทุนหมู่บ้าน ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
- 5) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการอำนวยการ หนึ่ง ตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ พ.ศ. 2544

2.5 สรุปทฤษฎีและหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

จากที่กล่าวมาข้างต้น รัฐธรรมนูญรับรองสิทธิของประชาชนชาวไทยในการเดินทาง และการท่องเที่ยว โดยรายละเอียดในการเดินทางเป็นไปตามที่นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการท่องเที่ยว ที่พัก การเดินทางและกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้ตกลงกันเองตาม กฎหมายรับรองให้เป็นไปตามการแสดงเจตนาระหว่างกันในฐานะบุคคลสิทธิที่ผูกพันระหว่าง คู่สัญญา โดยรัฐจะเข้ามาดูแลในกิจการที่เกี่ยวข้องกับสาธารณะและความสงบเรียบร้อยของสังคม เป็นหลัก สำหรับด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวทั้งปวงนั้นมีทั้งส่วนที่เป็นทรัพย์สินสิทธิของประชาชน และส่วนที่รัฐเป็นผู้ทรงทรัพย์สิน ทั้งนี้ในการกระทำใดที่รัฐใช้อำนาจที่จะบังคับต่อประชาชนก็ดี หรือการจำกัดสิทธิอย่างใด ๆ ของประชาชนก็ดี ต้องมีบทบัญญัติแห่งกฎหมายบัญญัติไว้ชัดแจ้ง เท่านั้น ซึ่งรายละเอียดจะได้กล่าวในกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

รายงานวิจัยฉบับนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) เป็นงานวิจัยเอกสาร ร่วมกับการสืบค้นข้อมูลและการสัมภาษณ์ เพื่อทราบข้อมูล ความคิดเห็น และนำมาประมวลวิเคราะห์ และอธิบายข้อเท็จจริง ปรัชญาการณต่าง ๆ โดยในบทนี้ จะกล่าวถึง ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นลำดับตาม วัตถุประสงค์ดังนี้

3.1 วิธีดำเนินการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อ 1

วัตถุประสงค์ : เพื่อศึกษาอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการและองค์การมหาชนที่เกี่ยวข้องกับ กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติตามกฎหมาย

คำถามวิจัย : อำนาจหน้าที่ของส่วนราชการและองค์การมหาชนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม การท่องเที่ยวทางธรรมชาติตามกฎหมายมีอย่างไร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง : ไม่มี เป็นการศึกษาเอกสาร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล : สืบค้นข้อมูลทุติยภูมิประเภท กฎหมาย และ เอกสารต่าง ๆ โดยการศึกษากฎหมายจากเอกสารทางกฎหมายและบทบัญญัติของกฎหมาย ซึ่งบทบัญญัติของ กฎหมาย แยกเป็น

- 1) พระราชบัญญัติ 21 ฉบับ
- 2) ประมวลกฎหมาย 2 ฉบับ
- 3) พระราชกฤษฎีกาจำนวน 1 ฉบับ
- 4) กฎกระทรวง 1 ฉบับ และ
- 5) ข้อบังคับท้องถิ่น 7 ฉบับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล : สืบค้นจาก ห้องสมุดกฎหมาย internet และระบบสารสนเทศทาง กฎหมายต่าง ๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล : รวบรวม เรียบเรียง ให้เป็นหมวดหมู่ แล้วนำหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มาปรับกับข้อเท็จจริงที่เก็บรวบรวมได้จากข้อมูลปฐมภูมิเพื่อให้ได้คำตอบในทางกฎหมาย โดยในการ วิเคราะห์ข้อมูลนี้ ได้ผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมาย คือ รศ.ดร.ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นผู้ประเมินการวิเคราะห์ข้อมูล

3.2 วิธีดำเนินการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อ 2

วัตถุประสงค์ : เพื่อศึกษาบทบาทของภาคประชาชนและภาคธุรกิจในกิจกรรมการ
ท่องเที่ยวทางธรรมชาติตามกฎหมาย

คำถามวิจัย : บทบาทของภาคประชาชนและภาคธุรกิจในกิจกรรมการท่องเที่ยวทาง
ธรรมชาติตามกฎหมายมีอย่างไร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง : ไม่มี เป็นการวิจัยเอกสาร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล : สืบค้นข้อมูลทุติยภูมิประเภท กฎหมาย และ
เอกสารต่าง ๆ โดยการศึกษากฎหมายจากเอกสารทางกฎหมายและบทบัญญัติของกฎหมาย ซึ่งบทบัญญัติของ
กฎหมาย แยกเป็น

- 1) พระราชบัญญัติ 21 ฉบับ
- 2) ประมวลกฎหมาย 2 ฉบับ
- 3) พระราชกฤษฎีกาจำนวน 1 ฉบับ
- 4) กฎกระทรวง 1 ฉบับ และ
- 5) ข้อบังคับท้องถิ่น 7 ฉบับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล : สืบค้นจาก ห้องสมุดกฎหมาย internet และระบบสารสนเทศทาง
กฎหมายต่าง ๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล : รวบรวม เรียบเรียง ให้เป็นหมวดหมู่ แล้วนำหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
มาปรับกับข้อเท็จจริงที่เก็บรวบรวมได้จากข้อมูลปฐมภูมิเพื่อให้ได้คำตอบในทางกฎหมาย โดยในการ
วิเคราะห์ข้อมูลนี้ ได้ผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมาย คือ รศ.ดร.ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ คณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นผู้ประเมินการวิเคราะห์ข้อมูล

3.3 วิธีดำเนินการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อ 3

วัตถุประสงค์ : เพื่อศึกษาปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายของส่วนราชการ องค์การมหาชน
ภาคประชาชน และภาคธุรกิจ ในกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้าง

คำถามวิจัย : ปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายของส่วนราชการ องค์การมหาชน ภาค
ประชาชน และภาคธุรกิจ ในกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้าง มีอย่างไร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง : เป็นการสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึก ในกลุ่มประชากร 5 กลุ่มดังนี้

1. ผู้บริหารส่วนราชการระดับจังหวัด จำนวน 5 ราย ประกอบด้วย
 - 1) รองผู้ว่าราชการจังหวัดตราด
 - 2) ฌนารักษ์จังหวัดตราด
 - 3) ฌนส่งจังหวัดตราด
 - 4) ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอเกาะช้าง
 - 5) นายช่างรังวัด , สำนักงานที่ดินจังหวัดตราดส่วนแยกแหลมงอบ
2. เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการ จำนวน 7 ราย ประกอบด้วย
 - 1) นายกองค้การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้
 - 2) เจ้าหน้าที่จัดผลประโยชน์ 7กรมฌนารักษ์
 - 3) นายทหารผู้ดูแลด้านกฎหมายในพื้นที่เกาะช้าง กองทัพเรือ
 - 4) ผู้อำนวยการสำนักประสานงานและบริหาร องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
 - 5) ฝ่ายบริหารงานปกครอง(ปลัดอาวุโส) กิ่งอำเภอเกาะช้าง
 - 6) เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 8 ทำหน้าที่ผู้อำนวยการสำนักแก้ไขปัญหาคารบูกูกที่ดินของรัฐ, สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหัวหน้า
 - 7) เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 8 ว, สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3. ผู้บริหารภาคธุรกิจ จำนวน 4 ราย
 - 1) ผู้จัดการชมรมนำเที่ยวพื้นบ้านสลักคอก
 - 2) กรรมการผู้จัดการ ห้างหุ้นส่วนจำกัด อัย – วยาจเจอร์ แทรเวล แอนด์ เซอร์วิส . สัมภาษณ์
 - 3) แสงสว่างการท่องเที่ยว
 - 4) กรรมการผู้จัดการ สบายกรุ๊ป
4. ตัวแทนภาคประชาชน จำนวน 5 ราย
 - 1) ประธานคณะกรรมการระดับหมู่บ้าน หมู่ 4 ตำบลเกาะช้างใต้
 - 2) สมาชิกชมรมนำเที่ยวพื้นบ้านสลักคอก. สัมภาษณ์
 - 3) คณะกรรมการประชาคมหมู่บ้านแจ้แบ้สายการท่องเที่ยว
 - 4) กิจการรับเหมาเดินสายไฟ บนเกาะช้าง

5) อดีตลูกจ้างในรีสอร์ทบนเกาะช้าง

5. ตัวแทนนักท่องเที่ยว จำนวน 4 ราย

- 1) นักท่องเที่ยวบริเวณ คลองพร้าว
- 2) นักท่องเที่ยวบริเวณ ท่าเรืออ่าวธรรมชาติ
- 3) นักท่องเที่ยวบริเวณ หาดไก่แบ้
- 4) นักท่องเที่ยวบริเวณ แหลมงอบ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล : ใช้แบบสัมภาษณ์และการสังเกต โดยแบบสัมภาษณ์นี้มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสัมภาษณ์ทั้ง 3 ฉบับ
2. ศึกษาพระราชบัญญัติ แนวคิด เอกสาร และค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์ทั้ง 3 ฉบับ
3. สร้างกรอบของการดำเนินงานวิจัยของแบบสัมภาษณ์ทั้ง 3 ฉบับ
4. สร้างแบบสัมภาษณ์“มาตรการทางกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด” โดยให้ครอบคลุมตามกรอบการดำเนินงานวิจัยที่กำหนดไว้

5. นำแบบสัมภาษณ์ทั้ง 3 ฉบับที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน คือ

1) ผศ.ดร.นิคม ตั้งคพิภพ

ภาควิชาวัดผลและวิจัยทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรจน์

2) ดร.สุวพร เข้มเฮง

ภาควิชาวัดผลและวิจัยทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรจน์

3) อาจารย์พนารัตน์ สุภาคาร

สำนักงานการศึกษา จ.อุบลราชธานี

ตรวจสอบ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงพินิจของแบบสัมภาษณ์ โดยพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษาที่ใช้ ให้เหมาะสมสอดคล้องกับกรอบการดำเนินงานวิจัยที่ผู้วิจัยกำหนด แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

6. นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้ในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล : โดยการสัมภาษณ์และสังเกต ซึ่งในการสัมภาษณ์เชิงลึกนี้เป็นไปตามประเด็นในแบบสัมภาษณ์ แต่ในบางประเด็นที่เกี่ยวข้องกับข้อกฎหมายอาจสัมภาษณ์ตามกรอบกฎหมาย ไม่ได้อยู่ในแบบสัมภาษณ์ เนื่องจากคำถามบางคำถามไม่เหมาะสมในการปรากฏในแบบ

สัมภาษณ์ เพราะอาจส่งผลกระทบต่อหลายด้านที่อยู่นอกเหนือความคาดหมายได้

การวิเคราะห์ข้อมูล : รวบรวมประเด็นที่เกี่ยวข้องและเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย นำมาสรุปและเรียบเรียงเขียนเชิงพรรณนา

3.4 วิธีดำเนินการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อ 4

วัตถุประสงค์ : เพื่อทราบมาตรการทางกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้าง

คำถามวิจัย : มาตรการทางกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้าง มีอย่างไร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง : ไม่มี เป็นงานวิจัยเอกสาร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล : นำข้อมูลที่ได้จากคำถามการวิจัยข้อ 1 ข้อ 2 และ ข้อ 3 มาวิเคราะห์

การเก็บรวบรวมข้อมูล : สืบค้นจาก ห้องสมุดกฎหมาย internet และระบบสารสนเทศทางกฎหมายต่าง ๆ ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากคำถามการวิจัยข้อ 1 ข้อ 2 และ ข้อ 3

การวิเคราะห์ข้อมูล : รวบรวมประเด็นที่เกี่ยวข้องและเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย นำมาสรุปและเรียบเรียงเขียนเชิงพรรณนา

บทที่ 4

ผลการศึกษา

จากการศึกษามาตรการทางกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด พบว่า มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหลายภาคส่วน ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายอยู่บ้าง โดยในบทนี้เป็น การรายงานผลการศึกษาวิจัยใน 3 หัวข้อ เพื่อตอบคำถามการวิจัย 4 ประเด็น คือ

- 1) อำนาจหน้าที่ของส่วนราชการและองค์การมหาชนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติตามกฎหมาย
- 2) บทบาทของภาคประชาชนและภาคธุรกิจในกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติตามกฎหมาย
- 3) ปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายของส่วนราชการ องค์การมหาชน ภาคประชาชน และภาคธุรกิจ ในกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้าง
- 4) มาตรการทางกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้าง

จากคำถามการวิจัยทั้ง 4 ข้อ เมื่อดำเนินการศึกษาแล้วได้ผลการศึกษาแบ่งเป็น 3 ประเด็น ได้แก่

4.1 กฎหมายที่เกี่ยวกับภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคธุรกิจในกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง เป็นการตอบคำถามการวิจัย ข้อ 1 และ ข้อ 2 คือ

- 1) อำนาจหน้าที่ของส่วนราชการและองค์การมหาชนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติตามกฎหมาย และ
- 2) บทบาทของภาคประชาชนและภาคธุรกิจในกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติตามกฎหมาย

4.2 ปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย ในกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง เป็นการตอบคำถามการวิจัย ข้อ 3 คือ

- 1) ปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายของส่วนราชการ องค์การมหาชน ภาคประชาชน และภาคธุรกิจในกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้าง

4.3 มาตรการทางกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยว ทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง เป็นการตอบคำถามการวิจัย ข้อ 4 คือ

1) มาตรการทางกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้าง

โดยมีรายละเอียดของผลการศึกษาดังต่อไปนี้

4.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคธุรกิจในกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง

เกาะช้าง เป็นเกาะที่มีลักษณะเฉพาะทั้งทางด้านกายภาพ และลักษณะการบริหารจัดการพื้นที่ที่มีกฎหมายหลายฉบับต่างลำดับศักดิ์กันในการบังคับใช้เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ด้านการพัฒนาไปสู่การเป็นพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ซึ่งในการศึกษาวิจัยนี้ได้ผลการศึกษาในเรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐ ในกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้างทั้งส่วนกฎหมายที่เกี่ยวข้องเชิงนโยบาย กฎหมายที่เกี่ยวข้องเชิงพื้นที่และสิ่งแวดล้อม กฎหมายที่เกี่ยวข้องเชิงกิจกรรม และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคประชาชนและภาคธุรกิจในกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.1.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐ ในกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง

4.1.1.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องเชิงนโยบาย

1. พระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116/ตอนที่ 9 ก/หน้า 5/24 กุมภาพันธ์ 2542)

1) เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542

(หมายเหตุ ทำยพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542)

ในการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาด้านต่างๆ ของรัฐ หรือการดำเนินงานตามแผนงานหรือนโยบายเพื่อจัดทำบริการสาธารณะด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะมักจะมีปัญหาความสลับซับซ้อน ความขัดแย้งในการดำเนินการ การซับซ้อนของความรับผิดชอบในระหว่างส่วนราชการ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ ก่อให้เกิดความล่าช้า และความไม่ยืดหยุ่นของกฎระเบียบราชการ ดังนั้นเพื่อลดปัญหาดังกล่าวและเพื่อเปิดโอกาสให้มีการจัดระบบบริหารแนวใหม่สำหรับภารกิจของรัฐที่มีลักษณะเฉพาะในบางกรณี ให้มีความคล่องตัวและมีการใช้ประโยชน์ในทรัพยากรและบุคลากรให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ตลอดจนเพื่อบูรณาการให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดเข้าร่วมกันทำงานอย่างมีเอกภาพ และประสานงานกันเพื่อความรวดเร็วในการดำเนินงาน ซึ่งต้องอาศัยความเร่งด่วน จึงสมควรมีกฎหมายให้ฝ่ายบริหารสามารถตั้งหน่วยงานบริหารเป็นองค์การมหาชนที่แตกต่างไปจากส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจได้ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542

2) สถานภาพทางกฎหมาย การจัดตั้ง ทุน และผู้รักษาการตามกฎหมาย

สถานภาพทางกฎหมาย

ตามพระราชบัญญัตินี้ กำหนดให้องค์การมหาชนเป็นหน่วยงานของรัฐ และเป็นนิติบุคคล(มาตรา 6) และให้สภาพนิติบุคคลขององค์การมหาชนดำรงอยู่ตราบเท่าเวลาที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามกฎหมายแม้จะมีการยกเลิกแล้วก็ตาม(มาตรา 44)

การจัดตั้ง

เมื่อรัฐบาลมีแผนงานหรือนโยบายด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะเพื่อจัดทำบริการสาธารณะ และมีความเหมาะสมที่จะจัดตั้งหน่วยงานบริหารขึ้นใหม่แตกต่างไปจากส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ โดยมีความมุ่งหมายให้มีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและบุคลากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด จะจัดตั้งเป็นองค์การมหาชน โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา(มาตรา 5 วรรคแรก) โดยกิจการดังกล่าวต้องเป็นกิจการด้าน การรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา การศึกษาอบรมและพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐการทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม การพัฒนาและส่งเสริมการกีฬา การส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาและการวิจัย การถ่ายทอดและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ การบริการทาง

การแพทย์ และสาธารณสุข การสังคมสงเคราะห์ การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน หรือการดำเนินการอันเป็นสาธารณประโยชน์อื่นใด ทั้งนี้ โดยต้องไม่เป็นกิจการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหากำไรเป็นหลัก(มาตรา 5 วรรคสอง)

พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชนอย่างน้อยจะต้องมีข้อความดังต่อไปนี้

- (1) ชื่อขององค์การมหาชน
- (2) ที่ตั้งของสำนักงานแห่งใหญ่
- (3) วัตถุประสงค์ และอำนาจกระทำกิจการต่างๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ขององค์การมหาชน
- (4) องค์ประกอบของคณะกรรมการ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ
- (5) คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการ
- (6) คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของเจ้าหน้าที่ขององค์การมหาชน
- (7) ทุน รายได้ งบประมาณ และทรัพย์สิน
- (8) การบริหารงานบุคคล สวัสดิการ และสิทธิประโยชน์อื่น
- (9) การกำกับดูแล การตรวจสอบ และการประเมินผลงานขององค์การมหาชน
- (10) การยุบเลิกองค์การมหาชนในกรณีที่องค์การมหาชนตั้งขึ้นเพื่อดำเนินกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นการเฉพาะกิจ หรือตั้งขึ้นโดยมีกำหนดระยะเวลาสิ้นสุด
- (11) ข้อกำหนดอื่นๆ อันจำเป็นเพื่อให้กิจการขององค์การมหาชนดำเนินการไปได้โดยเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ
- (12) รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกา

นอกจากนี้กฎหมายยังบัญญัติถึงการกำหนดตาม (3) ถึง (11) ต้องอยู่ภายในกรอบของบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 เว้นแต่ในกรณีที่บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 ให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเป็นอย่างอื่นได้ ก็ให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกานั้น(มาตรา 7)

การดำเนินการ

ในกรณีที่มีปัญหาการซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งในการดำเนินกิจการขององค์การมหาชนกับการปฏิบัติงานของส่วนราชการหรือการดำเนินงานของหน่วยงานอื่นของรัฐตามกฎหมาย ให้ถือว่าพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชนตามพระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายพิเศษที่มีวัตถุประสงค์โดยเฉพาะ(มาตรา 8 วรรคแรก)

ปัญหาที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจการขององค์การมหาชนกับส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามวรรคหนึ่ง ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด พร้อมทั้งกำหนดระเบียบแบบแผนการปฏิบัติราชการเพื่อการประสานงานระหว่างองค์การมหาชน ส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง โดยคณะรัฐมนตรีอาจมอบหมายให้คณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอความเห็นและร่างระเบียบแบบแผนการปฏิบัติราชการต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อประกอบการพิจารณาก็ได้(มาตรา 8 วรรคสอง)

คำวินิจฉัยและระเบียบแบบแผนที่คณะรัฐมนตรีกำหนดตามวรรคสอง ให้องค์การมหาชน ส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องถือเป็นแนวปฏิบัติราชการต่อไป (มาตรา 8 วรรคท้าย)

ในกรณีที่จะมีการตราพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชนขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อดำเนินกิจการหนึ่งกิจการใดที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐโดยอยู่แล้ว ซึ่งจะมีปัญหาการซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งกันในการดำเนินกิจการ และคณะรัฐมนตรีเห็นสมควรอนุมัติให้มีการโอนอำนาจหน้าที่ กิจการทรัพย์สิน สิทธิหนี้ และงบประมาณของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐนั้นให้แก่องค์การมหาชนที่จะจัดตั้งขึ้น ให้อำนาจหน้าที่ กิจการ ทรัพย์สิน สิทธิหนี้ และงบประมาณในส่วนที่เกี่ยวข้องของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐนั้นโอนไปเป็นขององค์การมหาชนในวันที่พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชนมีผลใช้บังคับ เว้นแต่เงินงบประมาณหมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำที่ยังคงมีผู้ครองตำแหน่งอยู่ในสังกัดส่วนราชการใดให้ยังคงเป็นส่วนราชการนั้นต่อไป จนกว่าจะมีการยุบตำแหน่งนั้นๆ(มาตรา 9 วรรคแรก) และสิทธินี้ให้หมายความรวมถึงสิทธิในการใช้หรือสิทธิตามสัญญาเช่าที่ดินที่เป็นที่ราชพัสดุหรือสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐมีอยู่ในวันที่พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชนมีผลใช้บังคับ(มาตรา 9 วรรคสอง)

ทุน

ทุนและทรัพย์สินในการดำเนินกิจการขององค์การมหาชน(มาตรา 12)

ประกอบด้วย

- (1) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับโอนมา
- (2) เงินที่รัฐบาลจ่ายให้เป็นทุนประเดิม
- (3) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความเหมาะสมเป็นรายปี
- (4) เงินอุดหนุนจากภาคเอกชนหรือองค์กรอื่น รวมทั้งจากต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ และเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้
- (5) ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือรายได้จากการดำเนินการ
- (6) ดอกผลของเงินหรือรายได้จากทรัพย์สินขององค์การมหาชน

วัตถุประสงค์ขององค์การมหาชน

โดยอำนาจของกฎหมายฉบับนี้ตามวัตถุประสงค์ขององค์การมหาชน ให้องค์การมหาชนมีอำนาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน หรือค่าบริการในการดำเนินกิจการได้ตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง(มาตรา 13) บรรดารายได้ขององค์การมหาชนไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง และกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ(มาตรา 14) ทรัพย์สินขององค์การมหาชนไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี(มาตรา 15) ให้อสังหาริมทรัพย์ซึ่งองค์การมหาชนได้มาจากการให้หรือซื้อด้วยเงินรายได้ขององค์การมหาชน เป็นกรรมสิทธิ์ขององค์การมหาชน(มาตรา 16 วรรคแรก) และมีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้จ่าย จำหน่าย และจัดหาประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การมหาชน(มาตรา 16) สำหรับการใช้จ่ายเงินขององค์การมหาชน ให้ใช้จ่ายไปเพื่อกิจการขององค์การมหาชนโดยเฉพาะ(มาตรา 17 วรรคแรก) สำหรับการเก็บรักษาและเบิกจ่ายเงินขององค์การมหาชนให้เป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด(มาตรา 17 วรรคสอง) การกู้ยืมเงิน การถือหุ้นหรือการเข้าเป็นหุ้นส่วน การเข้าร่วมทุนในกิจการของนิติบุคคลอื่น การจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสัญญา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด (มาตรา 18)

- 3) การบริหาร การดำเนินกิจการ และการกำกับดูแล

การบริหารงานขององค์การมหาชน

กฎหมายกำหนดให้มีคณะกรรมการของแต่ละองค์การมหาชน ประกอบด้วยประธานกรรมการและกรรมการ โดยมีองค์ประกอบตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง และให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ(มาตรา 19วรรคแรก) โดยให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการ(มาตรา 19วรรคสอง) คณะกรรมการขององค์การมหาชน จำนวนไม่เกินสิบเอ็ดคน(มาตรา 19 วรรคสี่) อาจประกอบด้วยผู้แทนของส่วนราชการ ซึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่งก็ได้แต่ต้องไม่เกินกึ่งหนึ่งของคณะกรรมการ (มาตรา 19วรรคสาม) และจะต้องมีผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมิใช่ข้าราชการหรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐร่วมอยู่ด้วย(มาตรา 19 วรรคสี่)

อำนาจหน้าที่คณะกรรมการ

คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลองค์การมหาชน ให้ดำเนินกิจการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

- (1) กำหนดนโยบายการบริหารงาน และให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานขององค์การมหาชน
- (2) อนุมัติแผนการลงทุนและแผนการเงินขององค์การมหาชน
- (3) ควบคุมดูแลการดำเนินงานและบริหารงานทั่วไป ตลอดจนออกกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือข้อกำหนดเกี่ยวกับองค์การมหาชนในเรื่องดังต่อไปนี้
 - (ก) การจัดแบ่งส่วนงานขององค์การมหาชน และขอบเขตหน้าที่ของส่วนงานดังกล่าว
 - (ข) การกำหนดตำแหน่ง คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง อัตราเงินเดือน ค่าจ้าง และเงินอื่นของเจ้าหน้าที่และลูกจ้างขององค์การมหาชน
 - (ค) การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การถอดถอน วินัยและการลงโทษทางวินัย การออกจากตำแหน่ง การร้องทุกข์และการอุทธรณ์การลงโทษของเจ้าหน้าที่และลูกจ้างขององค์การมหาชน รวมทั้งวิธีการและเงื่อนไขในการจ้างลูกจ้างขององค์การมหาชน
 - (ง) การบริหารและจัดการการเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินขององค์การมหาชน
 - (จ) การจัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์อื่นแก่เจ้าหน้าที่และลูกจ้างขององค์การมหาชน

(จ) ขอบเขตอำนาจหน้าที่และระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน

(ข) แต่งตั้งและถอดถอนผู้อำนวยการ(มาตรา 27 แรกสอง)

(4) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งกำหนด

การบริหารงาน

ให้องค์การมหาชนมีผู้อำนวยการที่คณะกรรมการเป็นผู้แต่งตั้งคนหนึ่ง ซึ่งจะเรียกชื่อตำแหน่งเป็นอย่างอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งก็ได้(มาตรา 27วรรคแรก)

อำนาจหน้าที่ผู้อำนวยการ

ผู้อำนวยการมีหน้าที่บริหารกิจการองค์การมหาชนให้เป็นไปตามกฎหมายวัตถุประสงค์ขององค์การมหาชน ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด นโยบาย มติ และประกาศของคณะกรรมการ และเป็นผู้บังคับบัญชา เจ้าหน้าที่และลูกจ้างขององค์การมหาชนทุกตำแหน่ง (มาตรา 31 วรรคแรก) และผู้อำนวยการต้องรับผิดชอบต่อคณะกรรมการในการบริหารกิจการขององค์การมหาชน(มาตรา 31 วรรคสอง) นอกจากนี้ที่กล่าวมานี้ กฎหมายยังกำหนดให้ผู้อำนวยการมีอำนาจ(มาตรา 32) ดังนี้

(1) บรรจุ แต่งตั้ง เลื่อน ลด ตัดเงินเดือนหรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัยเจ้าหน้าที่และลูกจ้างขององค์การมหาชน ตลอดจนให้เจ้าหน้าที่และลูกจ้างขององค์การมหาชนออกจากตำแหน่ง ทั้งนี้ ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

(2) วางระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การมหาชนโดยไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด นโยบาย มติ หรือประกาศที่คณะกรรมการกำหนด

4) เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานในองค์การมหาชน และการกำกับดูแล

เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงาน

เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานขององค์การมหาชน รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง อาจขอให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมาปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างใน

องค์การมหาชนเป็นการชั่วคราวได้ ทั้งนี้ เมื่อได้รับอนุมัติจากผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างของผู้นั้น แล้วแต่กรณี(มาตรา 36 วรรคแรก)

กิจการขององค์การมหาชนไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน ทั้งนี้ ผู้อำนวยการ เจ้าหน้าที่และลูกจ้างขององค์การมหาชนต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน(มาตรา 38)

การกำกับดูแล

ให้รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชนใดมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินกิจการขององค์การมหาชนนั้นให้เป็นไปตามกฎหมาย และให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์การมหาชน นโยบายของรัฐบาลและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับองค์การมหาชนนั้น เพื่อการนี้ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้องค์การมหาชนชี้แจงแสดงความคิดเห็น ทำรายงานหรือยับยั้งการกระทำขององค์การมหาชนที่ขัดต่อวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์การมหาชน นโยบายของรัฐบาล หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับองค์การมหาชนนั้น ตลอดจนสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินการได้(มาตรา 43)

5) การยุบเลิก

การยุบเลิกองค์การมหาชนตามกฎหมาย(มาตรา 44)กำหนดให้องค์การมหาชนอาจถูกยุบเลิกได้ในกรณีอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (1) เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการดำเนินกิจการขององค์การมหาชนตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง
- (2) เมื่อการดำเนินกิจการตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชนนั้นเสร็จสิ้นลง และรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชนนั้นได้ประกาศยุติการดำเนินการขององค์การมหาชนนั้นในราชกิจจานุเบกษา

- (3) ในกรณีนอกจาก (1) และ (2) เมื่อรัฐบาลเห็นควรยุบเลิกการดำเนิน
กิจการขององค์การมหาชน โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกายุบเลิก

สำหรับกรณีศึกษาพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด คณะรัฐมนตรี
ในขณะนั้น ได้มีมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 4 ธันวาคม 2544 และวันที่ 28 พฤษภาคม 2545 อนุมัติ
โครงการพัฒนาหมู่เกาะช้าง (เอกสารเผยแพร่ขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษ เพื่อการ
ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน(องค์การมหาชน)—อพท. หน้า 4-6) ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการวาง
กรอบการพัฒนา ด้านการจัดระเบียบชุมชน ด้านการยกระดับคุณภาพการท่องเที่ยว ด้านการ
ส่งเสริมการรักษาสิ่งแวดล้อมและด้านสารสนเทศและประชาสัมพันธ์ โดยได้มีการตราพระราช
กฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน(องค์การมหาชน)
พ.ศ. 2546 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2546 และให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต
วันถัดจากวันประกาศราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (มาตรา 2)

2. พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยว
อย่างยั่งยืน(องค์การมหาชน) พ.ศ.2546(ราชกิจจานุเบกษา 2546/49ก/2/2 มิถุนายน 2546)

- 1) เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหารการพัฒนา
พื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน(องค์การมหาชน) พ.ศ.2546
(หมายเหตุ ท้ายพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่
พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน(องค์การมหาชน) พ.ศ.2546)

เมื่อรัฐบาลมีนโยบายที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มรายได้และกระจายรายได้
ไปสู่ชุมชนท้องถิ่น โดยให้มีการบริหารและพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวในเชิงบูรณาการ มีองค์การ
กลางทำหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ และประสานงานกับท้องถิ่นหรือพื้นที่ที่เป็น
แหล่งท่องเที่ยวหรือส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพในการท่องเที่ยวให้มีการบริหารจัดการ
พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวในเชิงคุณภาพรวมทั้งสามารถระดมบุคลากร งบประมาณ และเครื่องมือ
เครื่องใช้มาใช้ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างมีเอกภาพและแก้ไขปัญหาโดยรวดเร็ว
ตลอดจนส่งเสริมให้มีการนำความรู้ด้านการบริหารจัดการสมัยใหม่มาใช้เพื่อให้บรรลุผลตาม

เป้าหมายที่วางไว้ จึงได้ตราพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนขึ้นเป็นองค์การมหาชนตาม พระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 (มาตรา 5) เพื่อให้มีองค์กรในการปฏิบัติหน้าที่และจัดทำภารกิจ ดังกล่าวให้ลุล่วง

2) คำนิยามศัพท์ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน(องค์การมหาชน) พ.ศ.2546 ได้บัญญัติไว้ ดังนี้

“การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน” หมายความว่า การจัดการรูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสุนทรียภาพ โดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรที่มีคุณค่าอย่างสมเหตุสมผล และสามารถรักษาเอกลักษณ์ของธรรมชาติ วัฒนธรรม เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

“แหล่งท่องเที่ยว” หมายความว่า แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางโบราณสถาน แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น

“ชุมชนท้องถิ่น” หมายความว่า กลุ่มคนที่อยู่ร่วมกันโดยได้ตั้งถิ่นฐานและสืบทอดวัฒนธรรมร่วมกันมาอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ และมีแบบแผนแน่นอนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง

“การบริหารการพัฒนา” หมายความว่า การกำหนดนโยบายและแผน ยุทธศาสตร์ การดำเนินการ การประสานงาน การกำกับดูแล และการติดตามประเมินผลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์การ

“พื้นที่พิเศษ” หมายความว่า พื้นที่ เขต หรือแหล่งท่องเที่ยวที่คณะกรรมการกำหนดและประกาศให้เป็นพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

“สำนักงานพื้นที่พิเศษ” หมายความว่า สำนักงานบริหารการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่พิเศษ

“องค์การ” หมายความว่า องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าหน้าที่องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ลูกจ้างองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

3) สถานภาพทางกฎหมาย การจัดตั้ง ทูน และผู้รักษาการตามกฎหมาย

สถานภาพทางกฎหมายและการจัดตั้ง

“องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)” เรียกโดยย่อว่า “อพท.” เป็น องค์การมหาชนตามกฎหมาย(มาตรา 5) มีสำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครหรือจังหวัดอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด(มาตรา 6)

วัตถุประสงค์

ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน(องค์การมหาชน) พ.ศ.2546 กำหนดให้ อพท. มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(1) ประสานงานการบริหารจัดการการท่องเที่ยวระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่หรือได้รับมอบหมายให้บริหารจัดการการท่องเที่ยวไม่ว่าในระดับชาติ ระดับภูมิภาค หรือระดับท้องถิ่น

(2) ประสานงานการใช้อำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ชุมชน ผังเมือง สิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยว หรือการรักษาความสงบเรียบร้อย เพื่อบูรณาการการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

(3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาและรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

(4) ส่งเสริมการใช้ศักยภาพของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ในการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว

(5) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนท้องถิ่นของตน

(6) ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนท้องถิ่นจัดให้มีการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น

(7) ส่งเสริมการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

(8) ส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพในด้านการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดการจ้างงานและยกระดับคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่แห่งท้องถิ่นให้ดีขึ้น

ภายในวัตถุประสงค์ข้างต้น พระราชกฤษฎีกา ให้ อพท. มีอำนาจ กระทำกิจการต่างๆ ดังต่อไปนี้

(1) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพย์สินต่างๆ

(2) ก่อตั้งสิทธิหรือทำนิติกรรมใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน

(3) ให้กู้ยืมเงินหรือกู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ขององค์การ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

(4) เข้าร่วมทุนกับบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นในกิจการที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ขององค์การ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

(5) เป็นตัวแทนหรือนายหน้า หรือมอบหมาย หรือว่าจ้างให้บุคคลหรือนิติบุคคลอื่นประกอบกิจการต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ขององค์การ

(6) เรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน หรือค่าบริการในการดำเนินกิจการ

(7) กระทำการอื่นใดที่จำเป็นและต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การทุน

ทุนและทรัพย์สินในการดำเนินกิจการขององค์การ(มาตรา 9)ประกอบด้วย

(1) เงินที่รัฐบาลจ่ายให้เป็นทุนประเดิม

(2) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความเหมาะสมเป็นรายปี

(3) เงินอุดหนุนจากภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่น และเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

(4) ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือรายได้จากการดำเนินกิจการ

(5) ดอกผลของเงินหรือรายได้จากทรัพย์สินขององค์การ

(6) เงินรายได้ที่สำนักงานพื้นที่พิเศษแบ่งให้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่องค์การจัดให้มีบริการใดอันอยู่ในวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ขององค์การให้องค์การมีอำนาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน หรือค่าบริการจากกิจการนั้นได้ตามอัตราที่คณะกรรมการกำหนด(มาตรา 10) บรรดารายได้ขององค์การไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง และกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ(มาตรา 11)

สำหรับอสังหาริมทรัพย์ซึ่งองค์การได้มาจากการให้หรือซื้อด้วยเงินรายได้ขององค์การเป็นกรรมสิทธิ์ขององค์การ(มาตรา 12 วรรคแรก)และให้องค์การมีอำนาจในการปกครองดูแล บำรุงรักษา ใช้ จำหน่าย และจัดหาประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การ(มาตรา 12 วรรคสอง)

ผู้รักษาการตามกฎหมาย

ตามพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้(มาตรา 4) กำหนดให้ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้รักษาการ

4) การบริหาร การดำเนินกิจการ และการกำกับดูแล

คณะกรรมการบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน พระราชกฤษฎีกากำหนด(มาตรา14)ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน” เรียกโดยย่อว่า “กพท.” โดยมี ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการโดยตำแหน่ง และให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการตามความจำเป็น(มาตรา 14วรรคสอง) โดยมีคณะกรรมการประกอบด้วย

(1) ประธานกรรมการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์สูงทางด้านการบริหารการพัฒนาพื้นที่การท่องเที่ยว ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือด้านการปกครอง

(2) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนสี่คน ได้แก่ ปลัดกระทรวงมหาดไทย อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง และผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

(3) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนห้าคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ทางด้านการบริหาร กฎหมาย การท่องเที่ยว สิ่งแวดล้อม การผังเมือง หรือการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยในจำนวนนี้จะต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมิใช่ข้าราชการหรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐร่วมอยู่ด้วย

อำนาจหน้าที่คณะกรรมการ

คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่(มาตรา 20)ดังต่อไปนี้

(1) จัดทำและเสนอนโยบายและแผนยุทธศาสตร์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อคณะรัฐมนตรี จะต้องคำนึงถึงหลักการผังเมืองและสิ่งแวดล้อม โดยอย่างน้อยจะต้องมีรายละเอียด(มาตรา 21)ในเรื่องดังต่อไปนี้

(1.1) การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน การควบคุมการก่อสร้างให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม การวางแผนผังเมือง การจัดทำพิมพ์เขียว และการบำรุงรักษาพื้นที่สีเขียวในเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน

(1.2) การอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมในลักษณะสมดุล มีการกำหนดตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อม สมรรถนะในการรองรับนักท่องเที่ยวไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และมีการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และจัดทำรายงานสถานการณ์ทุกๆ ปี

(1.3) การสนับสนุนอุตสาหกรรมในครัวเรือนโดยใช้วัสดุท้องถิ่น พัฒนาสินค้าหัตถกรรมและช่วยเหลือชุมชนท้องถิ่นในการออกแบบผลิตภัณฑ์ รวมทั้งการสร้างตลาดและอุปสงค์ของผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นด้วย

(1.4) การมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน มาตรการควบคุมความแออัดของประชากรในเขตพื้นที่พิเศษ และมาตรการด้าน

สุขอนามัย ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการควบคุมมลภาวะ และด้านการกำจัดของเสีย

- (1.5) การพัฒนาโครงข่ายของโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว ได้แก่ การคมนาคม การขนส่ง สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานสำหรับการท่องเที่ยว การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรม สินค้า บริการและบุคลากรการท่องเที่ยว
- (1.6) การส่งเสริมการท่องเที่ยวและตลาดการท่องเที่ยวอย่างครบวงจร
 - (2) กำหนดแผนปฏิบัติการเพื่อให้นโยบายและแผนยุทธศาสตร์บรรลุผล
 - (3) ให้คำแนะนำ เสนอแนะ และร่วมแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่พิเศษแต่ละแห่ง
 - (4) ติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่พิเศษแต่ละแห่ง
 - (5) เสนอต่อคณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการในกรณีมีปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการประสานงานการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่พิเศษ
 - (6) เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติหรือจัดสรรงบประมาณสำหรับการบริหารและการพัฒนาการท่องเที่ยว
 - (7) อนุมัติแผนการลงทุนและแผนการเงินขององค์การ
 - (8) ประกาศกำหนดพื้นที่พิเศษด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี และเสนอ รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะที่ปรึกษาในพื้นที่พิเศษดังกล่าว
 - (9) ควบคุมดูแลการดำเนินงานและการบริหารงานทั่วไปขององค์การ ตลอดจนออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือข้อกำหนดที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ทรัพย์สินขององค์การ และสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การ
 - (10) กระทบการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ
 - (11) สรรหา แต่งตั้ง และถอดถอนผู้อำนวยการ(มาตรา 25วรรคสอง)
 - (12) คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความเชี่ยวชาญให้เป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการ และมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการ

อย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้(มาตรา 23 วรรคแรก)โดยอาจแต่งตั้งจาก ผู้แทนองค์กรเอกชน ผู้แทนชุมชนท้องถิ่นหรือเครือข่ายชุมชนท้องถิ่น หรือผู้แทนองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในพื้นที่พิเศษก็ได้

ที่ปรึกษาและอนุกรรมการต้องไม่มีส่วนได้เสียในกิจการที่กระทำกับองค์กรหรือ ในกิจการที่ขัดหรือแย้งกับวัตถุประสงค์ขององค์กรไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม เว้นแต่เป็น กิจการสาธารณประโยชน์และมีได้แสวงหากำไร

ผู้อำนวยการ

พระราชกฤษฎีกา กำหนดให้องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการ ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มีผู้อำนวยการคนหนึ่ง(มาตรา 25 วรรคแรก)โดยผู้อำนวยการจะต้องไม่เป็นผู้ มีส่วนได้เสียในกิจการที่กระทำกับองค์กรหรือในกิจการที่ขัดหรือแย้งกับวัตถุประสงค์ขององค์กร ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม เว้นแต่เป็นกิจการสาธารณประโยชน์และมีได้แสวงหากำไร(มาตรา 27)

อำนาจหน้าที่ผู้อำนวยการ

ผู้อำนวยการมีหน้าที่บริหารกิจการขององค์กรให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ขององค์กร ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ นโยบาย และมติของ คณะกรรมการ และเป็นผู้บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่และลูกจ้างทุกตำแหน่ง เว้นแต่ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ ตรวจสอบภายใน(มาตรา 30)ตามกฎหมาย(มาตรา 48) รวมทั้งให้มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) เสนอเป้าหมาย แผนงาน และโครงการ ต่อคณะกรรมการ เพื่อให้การ ดำเนินงานขององค์กรบรรลุวัตถุประสงค์

(2) เสนอรายงานประจำปีเกี่ยวกับผลการดำเนินงานด้านต่างๆ ของ องค์กร รวมทั้งรายงานการเงินและบัญชี ตลอดจนเสนอแผนการเงิน และงบประมาณของปีต่อไป ต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา

(3) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงกิจการและการดำเนินงานของ องค์กรให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ต่อคณะกรรมการ

(4) ผู้อำนวยการต้องรับผิดชอบต่อคณะกรรมการในการบริหารกิจการของ องค์กร(มาตรา 30วรรคสอง)

(5) บรรจุ แต่งตั้ง เลื่อน ลด ตัดเงินเดือนหรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัย เจ้าหน้าที่และลูกจ้าง ตลอดจนให้เจ้าหน้าที่และลูกจ้างออกจากตำแหน่งตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด(มาตรา 30(1))

(6) วางระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การโดยไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ นโยบาย หรือมติที่คณะกรรมการกำหนด(มาตรา 30(2))

(7) ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้อำนวยการเป็นผู้แทนขององค์การ เพื่อการนี้ผู้อำนวยการจะมอบอำนาจให้บุคคลใดปฏิบัติงานเฉพาะอย่างแทนก็ได้ แต่ต้องเป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด(มาตรา 32)

5) การประสานการบริหารการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ตามพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ มีเหตุผลเพื่อให้ อพท. ทำหน้าที่เป็นองค์การกลาง ในกำหนดนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ และประสานงานกับท้องถิ่นหรือพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว หรือส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพในการท่องเที่ยวให้มีการบริหารจัดการพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวในเชิงคุณภาพ ดังปรากฏตามหมายเหตุท้ายพระราชกฤษฎีกาจึงมีบทบัญญัติ(มาตรา 34) รองรับการบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและมีบูรณาการ จึงกำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ประสานการปฏิบัติการกับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ เพื่อให้หน่วยงานดังกล่าวใช้ทรัพยากรบุคคล งบประมาณ และอำนาจหน้าที่ของตน ไม่ว่าในด้านการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม การผังเมือง การควบคุม อาคาร การรักษาสาธารณสุขสมบัติของแผ่นดิน การสาธารณสุข การรักษาความสะอาด การรักษาความสงบเรียบร้อย หรือในด้านอื่นใด แล้วแต่กรณี ให้มีผลสำเร็จตามแผนยุทธศาสตร์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว หรือตามแผนปฏิบัติการในการบริหารจัดการหรือพัฒนาพื้นที่พิเศษและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของชุมชนท้องถิ่นที่อยู่ในพื้นที่เช่นว่านั้น(มาตรา 34 วรรคแรก)โดยการประสานการปฏิบัติการดังกล่าว องค์การโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจจัดทำบันทึกข้อตกลงฉบับหนึ่งหรือหลายฉบับระหว่างองค์การกับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ เพื่อกำหนดวิธีการ เงื่อนไข การใช้อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานนั้นได้ตามที่เห็นสมควร รวมทั้งการมอบอำนาจของส่วนราชการรัฐวิสาหกิจ องค์การ

ปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐให้องค์กรดำเนินการใดๆ แทนด้วยทั้งนี้ ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการนั้นและตามความเหมาะสม(มาตรา 34 วรรคสอง) ในกรณีที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐตามวรรคหนึ่งไม่ยินยอมทำบันทึกข้อตกลงหรือไม่ปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงโดยไม่มีเหตุอันสมควรให้คณะกรรมการรายงานต่อรัฐมนตรีหรือผู้มีอำนาจบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลหน่วยงานนั้นเพื่อพิจารณาสั่งการ หรือเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อวินิจฉัยชี้ขาดและให้มีการดำเนินการตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542(มาตรา 34 วรรคสาม)

6) การบริหารการพัฒนาในพื้นที่พิเศษ

การบริหารการพัฒนาในพื้นที่พิเศษ สามารถจำแนกได้ 6 กรณี คือ

(1) เพื่อประโยชน์ในการบริหารการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่พิเศษคณะกรรมการมีอำนาจประกาศให้พื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งเป็นพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี(มาตรา 35วรรคแรก) โดยต้องกำหนดแนวเขตของพื้นที่พิเศษไว้ด้วย(มาตรา 35วรรคสอง)

(2) ในพื้นที่พิเศษแต่ละแห่งให้มีคณะที่ปรึกษา ประกอบด้วยผู้แทนจากภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้แทนชุมชนท้องถิ่น ที่คณะกรรมการเสนอรัฐมนตรีแต่งตั้งจากหน่วยงานหรือบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับพื้นที่พิเศษนั้น (มาตรา 36วรรคแรก)

(3) ในพื้นที่พิเศษแต่ละแห่งให้องค์กรจัดตั้งสำนักงานพื้นที่พิเศษเป็นหน่วยบริหารการพัฒนาในพื้นที่พิเศษนั้น เพื่อดำเนินงานพัฒนาการท่องเที่ยวให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้(มาตรา 37วรรคแรก) โดยสำนักงานพื้นที่พิเศษมีอำนาจหน้าที่บริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่พิเศษนั้นตามนโยบายแผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการ(มาตรา 20) หรือโดยคำแนะนำของคณะที่ปรึกษา และมีหน้าที่เสนอแนะหรือให้ข้อมูลแก่คณะกรรมการเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการ(มาตรา 20 และมาตรา 21) รวมทั้งดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร(มาตรา 37วรรคสอง)

(4) ให้มีผู้จัดการสำนักงานพื้นที่พิเศษคนหนึ่งโดยคณะกรรมการเป็นผู้แต่งตั้ง(มาตรา 37วรรคสาม) และคณะกรรมการสนับสนุนงบประมาณแก่สำนักงานพื้นที่พิเศษ

(มาตรา 37วรรคสี่) ในกรณีที่มีปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการ ให้สำนักงานพื้นที่พิเศษรายงานต่อองค์การเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน พิจารณาให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน แก้ไขปัญหา หรือดำเนินการอื่นใด(มาตรา 37วรรคห้า)

(5) ในกรณีที่สำนักงานพื้นที่พิเศษมีความจำเป็นต้องปรับปรุงพื้นที่หรือจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยวเพิ่มเติมจากที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่นของรัฐได้จัดทำไว้ตามอำนาจหน้าที่ปกติและมีค่าใช้จ่ายจากการลงทุนหรือค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษา ให้สำนักงานพื้นที่พิเศษโดยความเห็นชอบของคณะที่ปรึกษารายงานต่อองค์การเพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง หรือค่าตอบแทนเพื่อเป็นรายได้ของสำนักงานพื้นที่พิเศษนั้นได้ (มาตรา 38 วรรคแรก) โดยการเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง หรือค่าตอบแทนในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้เฉพาะเท่าที่จำเป็นและเมื่อได้มีการรับฟังความคิดเห็นของชุมชนและผู้ประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องแล้วโดยสำนักงานพื้นที่พิเศษต้องประกาศอัตราให้ทราบเป็นการทั่วไป(มาตรา 38 วรรคสอง)

(6) ในกรณีที่พื้นที่พิเศษแห่งใดมีความจำเป็นต้องมีการประสานงาน หรือประสานความร่วมมือระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐในการใช้อำนาจหน้าที่เพื่อประโยชน์แก่การบริหารจัดการการท่องเที่ยวให้บรรลุเป้าหมาย คณะกรรมการอาจมอบหมายให้สำนักงานพื้นที่พิเศษเป็นผู้จัดทำบันทึกข้อตกลงกับหน่วยงานของรัฐนั้นๆ ได้ เพื่อการนี้ให้นำความในมาตรา 34 มาใช้บังคับโดยอนุโลม(มาตรา 39)

7) ผู้ปฏิบัติงานขององค์การและการกำกับดูแล

ผู้ปฏิบัติงานขององค์การ(มาตรา 40) มีสามประเภท คือ

(1) เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้าง โดย เจ้าหน้าที่จะต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในกิจการที่กระทำกับองค์การหรือในกิจการที่ขัดหรือแย้งกับวัตถุประสงค์ขององค์การ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม เว้นแต่เป็นกิจการสาธารณประโยชน์และมีได้แสวงหากำไร (มาตรา 42)

(2) ที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งองค์การจ้างให้ปฏิบัติงานเป็นที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญโดยมีสัญญาจ้าง

(3) เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมาปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ขององค์การเป็นการชั่วคราวตามมาตรา 44

นอกจากที่กล่าวมานี้ หากเพื่อประโยชน์ในการบริหารงานขององค์กร (มาตรา 43) กฎหมายให้อำนาจรัฐมนตรีอาจขอให้ข้าราชการ พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ปฏิบัติงานอื่นใดในกระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ มาปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ขององค์กรเป็นการชั่วคราวได้ ทั้งนี้เมื่อได้รับอนุมัติจากผู้บังคับบัญชา หรือนายจ้างของผู้นั้น และมีข้อตกลงที่ทำไว้ในการอนุมัติ(มาตรา 43วรรคแรก) ข้าราชการ พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ปฏิบัติงานอื่นใดซึ่งได้รับอนุมัติให้มาปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ขององค์กรเป็นการชั่วคราวข้างต้น ให้ถือว่าเป็นการได้รับอนุญาตให้ออกจากราชการหรือออกจากงานไปปฏิบัติงานใดๆ และให้นับเวลาระหว่างที่มาปฏิบัติงานในองค์กรสำหรับการคำนวณบำเหน็จบำนาญหรือประโยชน์ตอบแทนอื่นทำนองเดียวกันเสมือนอยู่ปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานเต็มเวลาดังกล่าวแล้วแต่กรณี(มาตรา 43วรรคสอง) เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาที่ได้รับอนุมัติให้มาปฏิบัติงานในองค์กร ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่งมีสิทธิได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งและรับเงินเดือนไม่ต่ำกว่าตำแหน่งและเงินเดือนเดิมตามข้อตกลงที่ทำไว้ในการอนุมัติ(มาตรา 43วรรคสาม)

การกำกับดูแล

ให้รัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินกิจการขององค์กรให้เป็นไปตามกฎหมาย และให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์กร นโยบายของรัฐบาล และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับองค์กร เพื่อการนี้ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้องค์กรชี้แจงแสดงความคิดเห็น ทำรายงานหรือยับยั้งการกระทำขององค์กรที่ขัดต่อวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์กร นโยบายของรัฐบาลหรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับองค์กร ตลอดจนสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินการขององค์กรได้(มาตรา 50)

ปฐมเหตุในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกา ฉบับนี้ สืบเนื่องมาจากการประชุมเชิงปฏิบัติการของรัฐบาลในขณะนั้น ที่จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 20-21 เมษายน 2544(เอกสารเผยแพร่ อพท. หน้า 3) ที่ยกประเด็นเรื่องอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยกับบทบาทด้านเศรษฐกิจของประเทศ จึงได้มีการจัดประกายนโยบายการพัฒนาหมู่เกาะช้างเชิงอนุรักษ์ระดับมาตรฐานสากลขึ้น และจากปฐมเหตุนี้มาถึงการประชุมคณะรัฐมนตรีนอกสถานที่ ณ เกาะช้าง จังหวัดตราด เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2545 ได้มีมติเห็นชอบให้ศึกษาการร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยให้เกาะช้างเป็นพื้นที่พิเศษแห่งแรก(แผนพับ อพท.หน้าปกนอก) จึงเป็นที่มาของพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ และต่อมาได้ประกาศให้ไนท์ซาฟารี จังหวัดเชียงใหม่ เป็นพื้นที่พิเศษในลำดับต่อมา

4.1.1.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องเชิงพื้นที่และสิ่งแวดล้อม

1. พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 และประมวลกฎหมายที่ดิน (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 71/ตอนที่ 78/ฉบับพิเศษ หน้า 1/30 พุทธศักราช 2497)

1) การแจ้งความครอบครอง

พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 กำหนดให้ผู้ที่ได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ โดยไม่มีหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดิน แจ้งการครอบครองที่ดินต่อนายอำเภอท้องที่ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา(มาตรา 5 วรรคแรก) โดยการแจ้งการครอบครองตามความในมาตรานี้ ไม่ก่อให้เกิดสิทธิขึ้นใหม่แก่ผู้แจ้งแต่ประการใด(มาตรา 5 วรรคสาม)

บุคคลที่ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินอยู่โดยชอบด้วยกฎหมายก่อนวันที่พระราชบัญญัติออกโฉนดที่ดิน (ฉบับที่ 6) พุทธศักราช 2479 ใช้บังคับ และผู้รับโอนที่ดินดังกล่าวให้มีสิทธิขอรับโฉนดที่ดินตามบทแห่งประมวลกฎหมายที่ดิน สำหรับบุคคลที่ครอบครองที่ดินตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติออกโฉนด(ฉบับที่ 6) พุทธศักราช 2479ใช้บังคับเป็นต้นมา และก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ ถ้าไม่ดำเนินการให้ชอบด้วยกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น การออกโฉนดที่ดินให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยกฎกระทรวง และให้พระราชบัญญัติออกโฉนดที่ดิน (ฉบับที่ 6) พุทธศักราช 2479คงใช้บังคับต่อไป(มาตรา 6)

ที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้จับจองไว้แล้วตามพระราชบัญญัติออกโฉนดที่ดิน (ฉบับที่ 6) พุทธศักราช 2479 และยังมีได้รับคำรับรองว่า ได้ทำประโยชน์แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าผู้ได้รับอนุญาตยังมีสิทธิที่จะมาขอคำรับรองจากนายอำเภอได้จนกว่าจะครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับจากวันสิ้นสุดเวลาแห่งการจับจองตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ในกรณีระยะเวลาแห่งการจับจองดังกล่าวในวรรคแรกสิ้นสุดลง ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ หากปรากฏว่าการทำประโยชน์จากที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้จับจองอยู่ในสภาพที่จะพึงขอคำรับรองว่า ได้ทำประโยชน์ดังกล่าวแล้วได้ ให้ยื่นคำขอต่อนายอำเภอเพื่อขอคำรับรองเสียภายในกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว

ให้ถือว่าที่ดินนั้นปลอดจากการจับจองเว้นแต่นายอำเภอได้มีคำสั่งผ่อนผันให้เป็นการเฉพาะราย (มาตรา 7) สำหรับที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้จับจอง แต่ยังไม่ได้รับคำรับรองจากนายอำเภอว่าได้ทำประโยชน์แล้ว ผู้ได้รับอนุญาตจะโอนไปไม่ได้เว้นแต่จะตกทอดโดยทางมรดก (มาตรา 8 วรรคสอง) หากที่ดินแปลงใดที่ได้รับคำรับรองจากนายอำเภอว่า ได้ทำประโยชน์แล้วกฎหมาย(มาตรา 9)ให้โอนกันได้

ที่ดินซึ่งได้หวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พุทธศักราช 2478 หรือตามกฎหมายอื่นอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ ให้คงเป็นที่หวงห้ามต่อไป(มาตรา 10)

ในเขตท้องที่ซึ่งได้ออกโฉนดตรวจและตรวจที่ตราว่า “ได้ทำประโยชน์แล้ว” ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ ให้คงใช้บทกฎหมายว่าด้วยการนั้นเฉพาะในส่วนที่บัญญัติถึงวิธีการรังวัดและการออกหนังสือสำคัญดังกล่าวข้างต้นต่อไปจนกว่าจะได้ออกโฉนดที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินแล้ว(มาตรา 11)

บุคคลใดจะได้มาซึ่งที่ดินโดยมีสัญญาจะซื้อจะขาย หรือสัญญาเช่าซื้อซึ่งได้กระทำไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้าได้จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 71 แห่งประมวลกฎหมายที่ดินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนด ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อได้มีการซื้อขายไปตามสัญญาเช่นว่านั้น ให้ถือเสมือนว่าผู้ซื้อหรือผู้เช่าซื้อมีสิทธิในที่ดินอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ(มาตรา 12)

บุคคลใดได้ขายฝากที่ดินไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้าได้ทำการไถถอนที่ดินนั้น เมื่อประมวลกฎหมายที่ดินได้ใช้บังคับแล้วให้ถือเสมือนว่าผู้นั้นเป็นผู้มีสิทธิในที่ดินอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ(มาตรา 13)

บุคคลใดได้ดำเนินการขอจับจองที่ดินไว้ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แต่ยังไม่ได้รับอนุญาต ให้นายอำเภอมีอำนาจดำเนินการตามนัยแห่งพระราชบัญญัติออกโฉนดที่ดิน (ฉบับที่ 6) พุทธศักราช 2479ต่อไปจนถึงที่สุดได้(มาตรา 14)

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และตามประมวลกฎหมายที่ดิน และให้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานที่ดิน และพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้และประมวลกฎหมายที่ดิน กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้(มาตรา 15)

2) คำนิยามศัพท์(มาตรา 1)

“ที่ดิน” หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไป และให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย

“สิทธิในที่ดิน” หมายความว่า กรรมสิทธิ์ และให้หมายความรวมถึงสิทธิครอบครองด้วย

“ใบจอง” หมายความว่า หนังสือแสดงการยอมให้เข้าครอบครองที่ดินชั่วคราว

“หนังสือรับรองการทำประโยชน์” หมายความว่า หนังสือคำรับรองจากพนักงานเจ้าหน้าที่ว่าได้ทำประโยชน์ในที่ดินแล้ว

“ใบไต่สวน” หมายความว่า หนังสือแสดงการสอบสวนเพื่อออกโฉนดที่ดิน และให้หมายความรวมถึงใบนำด้วย

“โฉนดที่ดิน” หมายความว่า หนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดิน และให้หมายความรวมถึงโฉนดแผนที่ โฉนดตราจอง และตราจองที่ตราว่า “ได้ทำประโยชน์แล้ว”

“การรังวัด” หมายความว่า การรังวัดปักเขต และทำเขต จด หรือคำนวณการรังวัด เพื่อให้ทราบที่ตั้งแนวเขตที่ดิน หรือทราบที่ตั้งและเนื้อที่ของที่ดิน

“การค้าที่ดิน” หมายความว่า การได้มาและจำหน่ายไปซึ่งที่ดินเพื่อประโยชน์ในกิจการค้าหากำไร โดยวิธีขาย แลกเปลี่ยน หรือให้เช่าซื้อที่ดิน

“ทบวงการเมือง” หมายความว่า หน่วยราชการที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค หรือราชการส่วนท้องถิ่น

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติการตามประมวลกฎหมายนี้ และพนักงานอื่นซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามประมวลกฎหมายนี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมที่ดิน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน และตามประมวลกฎหมายนี้

3) กรรมสิทธิ์ที่ดิน

บุคคลย่อมมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน(มาตรา 3) ในกรณีต่อไปนี้

(1) ได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ตามบทกฎหมายก่อนวันที่ประมวลกฎหมายนี้ใช้บังคับ หรือได้มาซึ่งโฉนดที่ดินตามบทแห่งประมวลกฎหมายนี้

(2) ได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพหรือกฎหมายอื่น

ที่ดินซึ่งมิได้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของบุคคลหนึ่งบุคคลใด ให้ถือว่าเป็นของรัฐ

(มาตรา 2)

บุคคลใดได้มาซึ่งสิทธิครอบครองในที่ดินก่อนวันที่ประมวลกฎหมายนี้ใช้บังคับ ให้มีสิทธิครอบครองสืบไปและให้คุ้มครองตลอดถึงผู้รับโอนด้วย ตลอดทั้งสิทธิต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ(มาตรา 4) การโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินซึ่งมีโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ (มาตรา 4 ทวิ)

นับตั้งแต่วันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ(ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 96 ลงวันที่ 29 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2515) บุคคลใดมีสิทธิในที่ดินตามโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ หากบุคคลนั้นทอดทิ้งไม่ทำประโยชน์ในที่ดิน หรือปล่อยให้ดินให้เป็นที่รกร้างว่างเปล่า เกินกำหนดเวลา(มาตรา 6)ดังต่อไปนี้

(1) สำหรับที่ดินที่มีโฉนดที่ดิน เกินสิบปีติดต่อกัน

(2) สำหรับที่ดินที่มีหนังสือรับรองการทำประโยชน์ เกินห้าปีติดต่อกัน

ให้ถือว่าเจตนาสละสิทธิในที่ดินเฉพาะส่วนที่ทอดทิ้งไม่ทำประโยชน์ หรือที่ปล่อยให้เป็นที่รกร้างว่างเปล่า เมื่ออธิบดีได้ยื่นคำร้องต่อศาล และศาลได้สั่งเพิกถอนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินดังกล่าว ให้ที่ดินนั้นตกเป็นของรัฐเพื่อดำเนินการตามประมวลกฎหมายนี้ต่อไป

4) สาธารณสมบัติของแผ่นดินทรัพย์สินของแผ่นดิน

บรรดาที่ดินทั้งหลายอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน หรือเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินนั้น ถ้าไม่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้อธิบดีมีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษา และ

ดำเนินการคุ้มครองป้องกันได้ตามควรแก่กรณี อำนาจหน้าที่ดังว่านี้ รัฐมนตรีจะมอบหมายให้ทบวง การเมืองอื่นเป็นผู้ใช้ก็ได้(มาตรา 8 วรรคแรก)

ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันหรือใช้เพื่อ ประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ หรือเป็นที่ดินที่ได้หวงห้ามหรือสงวนไว้ตามความต้องการของ ทบวงการเมืองอาจถูกถอนสภาพหรือโอนไปเพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่นหรือนำไปจัดเพื่อประชาชนได้ (มาตรา 8 วรรคสอง)ในกรณีดังต่อไปนี้

(1) ที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ถ้าทบวงการเมือง รัฐวิสาหกิจหรือ เอกชนจัดหาที่ดินมาให้พลเมืองใช้ร่วมกันแทนแล้ว การถอนสภาพหรือโอนให้กระทำโดย พระราชบัญญัติ แต่ถ้าพลเมืองได้เลิกใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น หรือที่ดินนั้นได้เปลี่ยนสภาพไปจาก การเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน และมีได้ตกไปเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ใดตามอำนาจกฎหมาย อื่นแล้ว การถอนสภาพให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

(2) ที่ดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ หรือที่ดินที่ได้หวงห้าม หรือสงวนไว้ตามความต้องการของทบวงการเมืองใด ถ้าทบวงการเมืองนั้นเลิกใช้ หรือไม่ต้องการ หวงห้ามหรือสงวนต่อไป เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาถอนสภาพแล้ว คณะรัฐมนตรีจะมอบหมายให้ ทบวงการเมืองซึ่งมีหน้าที่เป็นผู้ใช้หรือจัดหาประโยชน์ก็ได้ แต่ถ้าจะโอนต่อไปยังเอกชน ให้กระทำ โดยพระราชบัญญัติ และถ้าจะนำไปจัดเพื่อประชาชนตามประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่น ให้ กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

ที่ดินของรัฐซึ่งมิได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครอง หรือที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ ร่วมกันซึ่งได้ถอนสภาพ(ตามมาตรา 8 (1))แล้ว รัฐมนตรีมีอำนาจที่จะจัดขึ้นทะเบียนเพื่อให้ทบวง การเมืองใช้ประโยชน์ในราชการได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง(มาตรา 8 ทวิ วรรคแรก) และก่อนที่จะจัดขึ้นทะเบียน กฎหมาย(มาตรา 8 ทวิ วรรคสอง)ให้มีการรังวัดทำแผนที่ และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดท้องที่ประกาศการจัดขึ้นทะเบียนให้ราษฎรทราบมีกำหนดสามสิบวัน ประกาศให้ปิดในที่เปิดเผย ณ สำนักงานที่ดิน ที่ว่าการอำเภอหรือที่ว่าการกิ่งอำเภอ ที่ทำการกำนัน และในบริเวณที่ดินนั้น และที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน หรือ ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ อธิบดีอาจจัดให้มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเพื่อแสดง เขตไว้เป็นหลักฐาน(มาตรา 8 ตริ วรรคแรก)หากที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับ พลเมืองใช้ร่วมกัน หรือใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะแปลงใดยังไม่มีหนังสือสำคัญสำหรับ ที่หลวง เขตของที่ดินดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักฐานของทางราชการ(มาตรา 8 ตริ วรรคสาม)

ในการอนุรักษ์ทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับที่ดิน ประมวลกฎหมายที่ดิน (มาตรา 9) ได้บัญญัติคุ้มครองโดยกำหนดให้ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการเหมืองแร่และการป่าไม้ ที่ดินของรัฐนั้นถ้ามิได้มีสิทธิครอบครอง หรือมิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว ห้ามมิให้บุคคลใด

- (1) เข้าไปยึดถือ ครอบครอง รวมตลอดถึงการก่อสร้างหรือเผาป่า
- (2) ทำด้วยประการใด ให้เป็นการทำลาย หรือทำให้เสื่อมสภาพที่ดิน ที่หิน ที่กรวด หรือที่ทราย ในบริเวณที่รัฐมนตรีประกาศหวงห้ามในราชกิจจานุเบกษา หรือ
- (3) ทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดอันเป็นอันตรายแก่ทรัพยากรในที่ดิน

ที่ดินของรัฐซึ่งมิได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครองและมีใช้สาธารณสมบัติของแผ่นดินอันราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกันนั้น (มาตรา 10วรรคแรก) ให้อธิบดีมีอำนาจจัดหาผลประโยชน์ในการจัดหาผลประโยชน์ ให้รวมถึงจัดทำที่ดินใช้ประโยชน์ได้ ซื่อขาย แลกเปลี่ยน ให้เช่า และให้เช่าซื้อ สำหรับการดำเนินการจัดหาผลประโยชน์ตามความในมาตรานี้ ให้คำนึงถึงการที่จะสงวนที่ดินไว้ให้อนุชนรุ่นหลังด้วย(มาตรา 10 วรรคสาม)โดยการจัดหาผลประโยชน์ซึ่งที่ดินของรัฐตามนัยดังกล่าวมา กฎหมาย(มาตรา 11)กำหนดให้รัฐมนตรีจะมอบหมายให้ทบวงการเมืองอื่นเป็นผู้จัดหาผลประโยชน์ สำหรับรัฐ หรือบำรุงท้องถิ่นก็ได้ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

5) คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ

“คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ” (มาตรา 15)ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นประธาน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงกลาโหม อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ*อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ อธิบดีกรมทางหลวง อธิบดีกรมชลประทาน อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมธนารักษ์ ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทเป็นกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็น

กรรมการและเลขานุการโดยตำแหน่ง และคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกไม่เกินเจ็ดคน ซึ่ง คณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง มีอำนาจหน้าที่(มาตรา 20)ดังต่อไปนี้

(1) วางนโยบายการจัดที่ดิน เพื่อให้ประชาชนมีที่ดินสำหรับอยู่อาศัยและ หาเลี้ยงชีพตามควรแก่สภาพ

(2) วางแผนการถือครองที่ดิน

(3) สงวนและพัฒนาที่ดินเพื่อจัดให้แก่ประชาชน

(4) สงวนหรือหวงห้ามที่ดินของรัฐซึ่งมิได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครอง

เพื่อให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน

(5) อนุมัติโครงการการจัดที่ดินของทบวงการเมือง

(6) ควบคุมการจัดที่ดินตามประมวลกฎหมายนี้และกฎหมายอื่น

(7) ปฏิบัติการเกี่ยวกับที่ดินตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

(8) มอบหมายให้ทบวงการเมืองที่เกี่ยวข้องดำเนินการเกี่ยวกับอำนาจ

หน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งในมาตรานี้แทนคณะกรรมการได้ตามที่เห็นสมควร

(9) ปฏิบัติการอื่นตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่น

(10) วางระเบียบหรือข้อบังคับกำหนดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขเกี่ยวกับ

การจัดที่ดินหรือเพื่อกิจการอื่นตามประมวลกฎหมายนี้

ระเบียบหรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับประชาชน ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(มาตรา 20 วรรคสอง)

การสำรวจที่ดิน

เพื่อประโยชน์ในการจัดที่ดินหรือการสำรวจความอุดมสมบูรณ์ของดิน กฎหมาย (มาตรา 25 วรรคแรก)ให้อำนาจคณะกรรมการในการจัดให้มีการสำรวจที่ดินก็ได้ และเมื่อเป็นการ สมควร(มาตรา 25 วรรคสอง)จะสำรวจที่ดินในท้องที่ใด ให้คณะกรรมการประกาศท้องที่นั้นเป็นเขต สำรวจที่ดินในราชกิจจานุเบกษา และให้ปิดประกาศนั้น ณ ที่ว่าการอำเภอและบ้านกำนันในตำบล ที่อยู่ในเขตสำรวจ ประกาศของคณะกรรมการดังกล่าวให้มีแผนที่ประเมินเขตที่ดินที่กำหนดให้เป็น เขตสำรวจที่ดินไว้ท้ายประกาศด้วย แผนที่ดังกล่าวนี้ให้ถือว่าเป็นส่วนแห่งประกาศทั้งนี้กฎหมาย (มาตรา 26)ให้ผู้มีสิทธิในที่ดินหรือผู้ครอบครองที่ดินซึ่งอยู่ในเขตสำรวจที่ดิน มีหน้าที่

(1) แจ่งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในท้องที่ซึ่งที่ดินตั้งอยู่ภายในระยะเวลาที่ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศกำหนด ตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ในกรณีเช่นนี้จะจัดให้บุคคลอื่นแจ่งแทนก็ได้

(2) นำหรือจัดให้บุคคลอื่นนำพนักงานเจ้าหน้าที่ไปชี้เขตที่ดินซึ่งตนมีสิทธิหรือครอบครองอยู่ ในเมื่อได้รับคำบอกกล่าวจากพนักงานเจ้าหน้าที่ล่วงหน้าเป็นเวลาอันสมควร

(3) ลงชื่อรับรองการสำรวจที่ดินของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่เป็นจริง ในกรณีที่จัดให้บุคคลอื่นนำชี้เขตที่ดินให้บุคคลซึ่งนำชี้เขตที่ดินเป็นผู้ลงชื่อรับรองการสำรวจที่ดินแทน

นอกจากที่ดินที่ส่วนราชการหรือองค์การของรัฐนำไปจัดตามกฎหมายอื่นแล้ว อธิบดีมีอำนาจ(มาตรา 27)จัดที่ดินของรัฐซึ่งมิได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครองให้ราษฎรเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยและทำมาหาเลี้ยงชีพได้ ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดซึ่งให้รวมถึงรายการดังต่อไปนี้ด้วย คือ

- (1) จำนวนที่ดินที่จะแบ่งให้ครอบครอง
- (2) หลักเกณฑ์สอบสวนคัดเลือกผู้เข้าครอบครอง
- (3) วิธีที่ผู้เข้าครอบครองพึงปฏิบัติ
- (4) หลักเกณฑ์การขอใช้ทุนที่ได้ลงไปในพื้นที่ดินนั้น และการเรียก

ค่าธรรมเนียมบางอย่าง

- (5) กิจการที่จำเป็นสำหรับการจัดแบ่งที่ดิน

ในกรณีที่ผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินหรือผู้ซึ่งได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินต่อเนื่องจากบุคคลดังกล่าว ได้ยื่นคำร้องขอผ่อนผันการแจ่งการครอบครองตามพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 ก่อนวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับและผู้ว่าราชการจังหวัดยังไม่ได้มีคำสั่ง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาสั่งการให้เสร็จสิ้นโดยไม่ชักช้า แต่ทั้งนี้ไม่ตัดสิทธิผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินนั้นที่จะใช้สิทธิตามมาตรา 27 ตรี แห่งประมวลกฎหมายนี้(มาตรา 27ทวิ)

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้ประกาศกำหนดท้องที่และวันเริ่มต้นของการสำรวจ ตามมาตรา ๕๘ วรรคสอง ผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายนี้ใช้บังคับโดยไม่มีหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดิน และมีได้แจ่งการครอบครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ หรือผู้ซึ่งรอคำสั่งผ่อนผันจากผู้ว่าราชการจังหวัดตามมาตรา ๒๗ ทวิ แต่ได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินนั้นติดต่อมาจนถึงวันทำการ

สำรวจจริงวัดหรือพิสูจน์สอบสวน ถ้าประสงค์จะได้สิทธิในที่ดินนั้น ให้แจ้งการครอบครองที่ดินต่อเจ้าพนักงานที่ดิน ณ ที่ดินนั้นตั้งอยู่ภายในกำหนดเวลาสามสิบวันนับแต่วันเปิดประกาศ ถ้ามิได้แจ้งการครอบครองภายในกำหนดเวลาดังกล่าว แต่ได้มานำหรือส่งตัวแทนมานำพนักงานเจ้าหน้าที่ทำการสำรวจจริงวัดตามวันและเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่ประกาศกำหนด ให้ถือว่ายังประสงค์จะได้สิทธิในที่ดินนั้น(มาตรา 29 ตีรวรรคแรก) ผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินตามที่กล่าวมา(มาตรา 29 ตีรวรรคแรก)นี้ให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินต่อเนื่องมาจากบุคคลดังกล่าวด้วย(มาตรา 29 ตีรวรรคสอง)

เมื่อได้จัดให้บุคคลเข้าครอบครองในที่ดินรายใดแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบจองให้ไว้เป็นหลักฐานก่อน และเมื่อปรากฏแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ว่า บุคคลที่ได้จัดให้เข้าครอบครองที่ดินได้ทำประโยชน์ในที่ดิน และทั้งได้ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดโดยครบถ้วนแล้ว ก็ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้โดยเร็ว(มาตรา 30)

โฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ที่ได้ออกสืบเนื่องมาจากใบจองตามมาตรา 30 และมาตรา 33 ห้ามมิให้ผู้ใดมาซึ่งสิทธิในที่ดินดังกล่าวโฉนดที่ดินนั้นให้แก่ผู้อื่นในกรณี(มาตรา 31วรรคแรก)ดังต่อไปนี้

(1) ถ้าเป็นกรณีที่ได้ออกใบจองในหรือหลังวันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2515 ห้ามโอนภายในกำหนดสิบปีนับแต่วันได้รับโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์

(2) ถ้าเป็นกรณีที่ได้ออกใบจองก่อนวันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2515 เฉพาะที่รัฐให้การช่วยเหลือในด้านสาธารณูปโภคและอื่นๆ เนื่องจากการจัดที่ดิน ห้ามโอนภายในกำหนดห้าปี นับแต่วันได้รับโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์

กรณีที่ดินนั้นตกทอดทางมรดกหรือโอนให้แก่ทบวงการเมือง องค์การของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติ หรือโอนให้แก่สหกรณ์เพื่อชำระหนี้โดยได้รับอนุมัติจากนายทะเบียนสหกรณ์ ภายในกำหนดเวลาห้ามโอนตามมาตรา 31วรรคแรก(มาตรา 31วรรคสอง) ที่ดินนั้นไม่อยู่ในข่ายแห่งการบังคับคดี

บุคคลใดเข้าครอบครองที่ดินตามนัยแห่งบทบัญญัติมาตรา 30(มาตรา 32 วรรคแรก) ไม่ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด หรือเงื่อนไขของคณะกรรมการ อธิบดีมีอำนาจสั่งให้บุคคลนั้นออกไปจากที่ดินนั้นได้ และนับตั้งแต่วันได้รับคำสั่ง ให้บุคคลนั้นขาดสิทธิอันจะพึงได้

ตามระเบียบข้อบังคับทั้งหลายทันที ถ้าบุคคลนั้นไม่พอใจคำสั่งดังกล่าว(มาตรา 32วรรคสอง) ก็มีสิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีได้ภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันได้รับคำสั่ง แต่ถ้ารัฐมนตรีมิได้วินิจฉัยสั่งการภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันได้รับอุทธรณ์ให้ถือว่ารัฐมนตรีสั่งให้มีสิทธิครอบครองในที่ดินนั้นต่อไป แต่จะต้องปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด และเงื่อนไขของคณะกรรมการตามเดิม และคำสั่งของรัฐมนตรีให้ถือเป็นที่สุด(มาตรา 32 วรรคสาม)

ในเขตท้องที่ใดที่คณะกรรมการยังมีได้ประกาศเขตสำรวจที่ดินตามความในหมวดการจัดที่ดินเพื่อประชาชน หรือในกรณีสภาพของที่ดินเป็นแปลงเล็กแปลงน้อยก็ดี ราษฎรจะขออนุญาตจับจองที่ดินได้โดยปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด และเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่อนุญาตแล้วก็ให้ออกใบจองให้ต่อไป(มาตรา 33)

6) การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

โฉนดที่ดินและหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ให้มีข้อความสำคัญดังต่อไปนี้ ชื่อตัว ชื่อสกุล ที่อยู่ของผู้มีสิทธิในที่ดิน ตำแหน่งที่ดิน จำนวนเนื้อที่ รูปแผนที่ของที่ดินแปลงนั้นซึ่งแสดงเขตข้างเคียงทั้งสี่ทิศ ให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขา หรือเจ้าพนักงานที่ดินซึ่งอธิบดีมอบหมาย เป็นผู้ลงลายมือชื่อ และประทับตราประจำตำแหน่งของเจ้าพนักงานที่ดินเป็นสำคัญ กับให้มีสารบัญสำหรับจดทะเบียนไว้ด้วย(มาตรา 57 วรรคแรก)

โฉนดที่ดินและหนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้ทำเป็นคู่ฉบับรวมสองฉบับ มอบให้ผู้มีสิทธิในที่ดินฉบับหนึ่ง อีกฉบับหนึ่งเก็บไว้ ณ สำนักงานที่ดิน สำหรับคู่ฉบับที่เก็บไว้ ณ สำนักงานที่ดินนั้น จะจำลองเป็นรูปถ่ายไว้ก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ให้ถือเสมือนเป็นต้นฉบับ(มาตรา 57 วรรคสอง)

เมื่อรัฐมนตรีเห็นสมควรจะให้มีการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในจังหวัดใดในปีใด ให้รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดจังหวัดที่จะทำการสำรวจรังวัดทำแผนที่หรือพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์สำหรับปีนั้น เขตจังหวัดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดไม่รวมท้องที่ที่ทางราชการได้จำแนกให้เป็นเขตป่าไม้ถาวร(มาตรา 58 วรรคแรก)

เมื่อได้มีประกาศของรัฐมนตรีแล้ว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนดท้องที่และวันเริ่มต้นของการเดินสำรวจรังวัดในท้องที่นั้นโดยปิดประกาศไว้ ณ สำนักงานที่ดิน ที่ว่าการอำเภอ

ที่ว่าภารกิจอำเภอ ที่ทำการกำนัน และที่ทำการผู้ใหญ่บ้านแห่งท้องที่ก่อนวันเริ่มต้นสำรวจไม่น้อยกว่าสามสิบวัน(มาตรา 58 วรรคสอง)

เมื่อได้มีประกาศของผู้ว่าราชการจังหวัด(มาตรา 58 วรรคสาม) ให้บุคคลตามมาตรา 52 ทวิ หรือตัวแทนของบุคคลดังกล่าว(มาตรา 58 วรรคสาม) นำพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่มอบหมายเพื่อทำการสำรวจรังวัดทำแผนที่หรือพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ในที่ดินของตนตามวันและเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้นัดหมาย ในการเดินสำรวจพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์เพื่อออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์(มาตรา 58 วรรคสี่) เจ้าพนักงานที่ดินมีอำนาจแต่งตั้งผู้ซึ่งได้รับการอบรมในการพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ เป็นเจ้าหน้าที่ออกไปพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์แทนตนได้

เมื่อได้สำรวจรังวัดทำแผนที่หรือพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ในที่ดิน(มาตรา 58)แล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่(มาตรา 58 ทวิ วรรคแรก)ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ แล้วแต่กรณี ให้แก่บุคคลตามที่ระบุไว้ในกฎหมาย(มาตรา 58 ทวิ วรรคสอง(1)(2)(3)) เมื่อปรากฏว่าที่ดินที่บุคคลนั้นครอบครองเป็นที่ดินที่อาจออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ได้ตามประมวลกฎหมายนี้

บุคคล(ตามมาตรา 58ทวิ วรรคสอง) ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่อาจออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามมาตรา 58 ทวิ วรรคหนึ่ง ให้ได้ คือ

(1) ผู้ซึ่งมีหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดิน มีใบจอง ใบเหยียบย่ำ หนังสือรับรองการทำประโยชน์ โฉนดตราจอง ตราจองที่ตราว่า “ได้ทำประโยชน์แล้ว” หรือเป็นผู้มีสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ(มาตรา 58 ทวิ วรรคสอง(1))และให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินต่อเนื่องมาจากบุคคลดังกล่าวด้วย (มาตรา 58 ทวิ วรรค สาม)

(2) ผู้ซึ่งได้ปฏิบัติตามมาตรา 27 ตริ คือ ผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายนี้ใช้บังคับโดยไม่มีหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดิน และได้แจ้งการครอบครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ หรือผู้ซึ่งรอลำดับโอนผันจากผู้ว่าราชการจังหวัดตามมาตรา 27 ทวิ แต่ได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินนั้นติดต่อกันมาจนถึงวันทำการสำรวจรังวัดหรือพิสูจน์สอบสวน(มาตรา 58 ทวิ วรรคสอง(2))

(3) ผู้ซึ่งครอบครองที่ดินและทำประโยชน์ในที่ดิน ภายหลังจากวันที่ประมวลกฎหมายนี้ใช้บังคับ และไม่มีใบจอง ใบเหี้ยบบ่่า หรือไม่มีหลักฐานว่าเป็นผู้มีสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ(มาตรา 58 ทวิ วรรคสอง(3))

สำหรับบุคคลตาม (2) และ (3) ให้ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ แล้วแต่กรณี ได้ไม่เกินห้าสิบไร่ ถ้าเกินห้าสิบไร่ จะต้องได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นการเฉพาะราย ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด(มาตรา 58 ทวิ วรรคสี่)

ภายในสิบปีนับแต่วันที่ได้รับโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามมาตรา 58 ทวิ วรรคหนึ่ง ห้ามมิให้ผู้ซึ่งครอบครองที่ดินและทำประโยชน์ในที่ดิน ภายหลังจากวันที่ประมวลกฎหมายนี้ใช้บังคับ และไม่มีใบจอง ใบเหี้ยบบ่่า หรือไม่มีหลักฐานว่าเป็นผู้มีสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ(มาตรา 58 ทวิ วรรคสอง(3))ผู้ได้มาซึ่งสิทธิในที่ดินดังกล่าวโอนที่ดินนั้นให้แก่ผู้อื่น เว้นแต่เป็นการตกทอดทางมรดก หรือโอนให้แก่ทบวงการเมือง องค์การของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติ หรือโอนให้แก่สหกรณ์เพื่อชำระหนี้โดยได้รับอนุมัติจากนายทะเบียนสหกรณ์ (มาตรา 58 ทวิ วรรคห้า)ภายในกำหนดระยะเวลาห้ามโอนนี้ ที่ดินนั้นไม่อยู่ในข่ายแห่งการบังคับคดี(มาตรา 58 ทวิ วรรคหก)

7) การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม

ให้เจ้าพนักงานที่ดิน เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ สำหรับอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ในเขตท้องที่สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินสาขานั้น(มาตรา 71) โดยนิติกรรมนั้นต้องสมบูรณ์ตามกฎหมาย หากนิติกรรมใดเป็นโมฆะกรรม พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ต้องจดทะเบียนให้(มาตรา 73)

8) การกำหนดสิทธิในที่ดิน

ตามประมวลกฎหมายที่ดิน รับรองการกำหนดสิทธิไว้ ดังนี้

- (1) การกำหนดสิทธิในที่ดินเพื่อการศาสนา(มาตรา 84-85)
- (2) การกำหนดสิทธิในที่ดินของคนต่างด้าว(มาตรา 86-96)

(3) การกำหนดสิทธิในที่ดินของนิติบุคคลบางประเภท(มาตรา 97-100)

2. พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484

1) คำนิยามศัพท์

“ป่า” (มาตรา 4(1))หมายความว่า ที่ดินที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมาย
ที่ดิน

“พนักงานเจ้าหน้าที่” (มาตรา 4(16))หมายความว่า เจ้าพนักงานป่าไม้ พนักงาน
ป่าไม้ หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีได้แต่งตั้งให้มีหน้าที่ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” (มาตรา 4(17))หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตาม
พระราชบัญญัตินี้

2) ข้อจำกัดการใช้พื้นที่ป่า

กฎหมาย(มาตรา 54 วรรคแรก)ห้ามมิให้ผู้ใด ก่อสร้าง แผ้วถาง หรือเผาป่า หรือ
กระทำด้วยประการใดๆ อันเป็นการทำลายป่า หรือเข้ายึดถือหรือครอบครองป่าเพื่อตนเองหรือผู้อื่น
เว้นแต่จะกระทำภายในเขตที่ได้จำแนกไว้เป็นประเภทเกษตรกรรม และรัฐมนตรีได้ประกาศในราช
กิจจานุเบกษาหรือโดยได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

การขออนุญาตและการอนุญาต(มาตรา 54 วรรคสอง) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และ
เงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามต้องระวางโทษ(มาตรา 72 ตรี วรรค
แรก)ตามกฎหมาย

ถ้าได้กระทำเป็นเนื้อที่เกินยี่สิบห้าไร่ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษหนักขึ้น(มาตรา
72 ตรี วรรคสอง)ตามกฎหมาย และในกรณีที่มีคำพิพากษาชี้ขาดว่าบุคคลใดกระทำความผิดตาม
มาตรานี้ ถ้าปรากฏว่าบุคคลนั้นได้ยึดถือครอบครองป่าที่ตนได้กระทำความผิด ศาลมีอำนาจที่สั่งให้
ผู้กระทำผิด คนงาน ผู้รับจ้าง ผู้แทน และบริวารของผู้กระทำผิด ออกไปจากป่านั้นได้ด้วย(มาตรา
72 ตรี วรรคสาม)

3. พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 92/ตอนที่54/ฉบับพิเศษ หน้า 1/5 มีนาคม 2518)

1) เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากในขณะที่ประกาศใช้กฎหมายฉบับนี้(พ.ศ. 2518)ไม่มีกฎหมายว่าด้วยการปกครองดูแลรักษาที่ราชพัสดุให้เป็นไปโดยมีระเบียบและหลักเกณฑ์ที่แน่นอน ทำให้เกิดปัญหายุ่งยากในทางปฏิบัติหลายประการ สมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบที่ราชพัสดุขึ้นโดยเฉพาะ โดยให้กระทรวงการคลังมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการนี้ เพื่อการประหยัดและขจัดปัญหางานซ้ำและซ้อนกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

2) คำนิยามศัพท์

ที่ราชพัสดุ(มาตรา 4) หมายความว่า อสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิด เว้นแต่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ดังต่อไปนี้

(1) ที่ดินรกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน

(2) อสังหาริมทรัพย์สำหรับพลเมืองใช้หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของพลเมืองใช้ร่วมกันเป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ

ส่วนอสังหาริมทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลและขององค์การปกครองท้องถิ่นไม่ถือว่าเป็นที่ราชพัสดุ

3) ผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ และผู้รักษาการตามกฎหมาย

ผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ

กฎหมายกำหนดให้กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ(มาตรา 5 บรรค แรก) บรรดาที่ราชพัสดุที่กระทรวง ทบวง กรมใดได้มาโดยการเวนคืนหรือการแลกเปลี่ยนหรือ

โดยประการอื่น ให้กระทรวงการคลังเข้าถือกรรมสิทธิ์ในที่ราชพัสดุนั้น ทั้งนี้ยกเว้นที่ดินที่ได้มาโดยการเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม(มาตรา 5 วรรคสอง)

ผู้รักษาการตามกฎหมาย

กฎหมาย(มาตรา 12)กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยกฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

4) คณะกรรมการที่ราชพัสดุ

“คณะกรรมการที่ราชพัสดุ” ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประธาน ปลัดกระทรวงการคลังเป็นรองประธาน ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง*เป็นกรรมการ อธิบดีกรมธนารักษ์เป็นกรรมการและเลขานุการ และผู้อำนวยการกองรักษาที่หลวง กรมธนารักษ์เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ (มาตรา 6 วรรคแรก)

ให้คณะกรรมการมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์และวิธีการในการปกครองดูแล บำรุงรักษา ใช้และจัดหาประโยชน์ เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ(มาตรา 6 วรรคสอง)

5) การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ

การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุเฉพาะที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ กฎหมาย(มาตรา 8)ให้กระทำโดยการออกเป็นพระราชบัญญัติ ส่วนการโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุอื่น ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

เมื่อเลิกใช้เพื่อประโยชน์เช่นนั้น หรือเมื่อสิ้นสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินแล้ว หรือที่ราชพัสดุที่ทางราชการหวงห้ามไว้และทางราชการไม่ประสงค์จะหวงห้ามอีกต่อไป ให้ถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน หรือถอนการหวงห้าม แล้วแต่กรณี(มาตรา 9) โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และให้มีแผนที่แสดงเขตที่ดินแนบท้ายพระราชกฤษฎีกานั้นด้วย

บรรดาที่ราชพัสดุที่กระทรวง ทบวง กรม ได้มาโดยกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ หรือโดยการแลกเปลี่ยนกรรมสิทธิ์กับเอกชน หรือโดยประการอื่น ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้โอนมาเป็นของกระทรวงการคลัง(มาตรา 11)

6) การขอใช้ที่ราชพัสดุ

ในการขอใช้ที่ราชพัสดุ ตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518 กำหนดให้ เป็นไปตามกฎกระทรวง ซึ่งกระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการปกครอง ดูแลบำรุงรักษา ใช้และจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2545 (ราชกิจจานุเบกษา 2545/79ก/14/15 สิงหาคม 2545) มีรายละเอียดพอสังเขปดังนี้

“ผู้ขอใช้ที่ราชพัสดุ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรอื่นๆ ของรัฐที่ขอใช้ที่ราชพัสดุตามกฎหมายนี้

“ผู้ใช้ที่ราชพัสดุ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรอื่นๆ ของรัฐ ที่เป็นผู้ปกครอง ดูแล หรือใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุ และให้หมายความรวมถึงรัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลที่มีสิทธิใช้ที่ราชพัสดุตามกฎหมาย

ในด้านการจัดการดูแลที่ราชพัสดุ ให้กรมธนารักษ์เป็นผู้จัดทำและเก็บรักษาทะเบียนที่ราชพัสดุกกลาง

หากกระทรวง ทบวง กรมใดปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างซึ่งเป็นที่ราชพัสดุ ในที่ดินซึ่งเป็นที่ราชพัสดุหรือในที่ดินอื่น ให้แจ้งกรมธนารักษ์หรือสำนักงานธนารักษ์จังหวัดให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับทะเบียนที่ราชพัสดุ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ปลูกสร้างเสร็จ

4. พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 78/ตอนที่ 80/หน้า 1071/3 ตุลาคม 2504)

1) เหตุผลในการประกาศใช้

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ คือ เพื่อคุ้มครองรักษาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ เช่น พันธุ์ไม้และของป่า สัตว์ป่า ตลอดจนทิวทัศน์ ป่าและภูเขา ให้คงอยู่

ในสภาพธรรมชาติเดิม มิให้ถูกทำลายหรือเปลี่ยนแปลงไป เพื่ออำนวยความสะดวกทั้งทางตรงและทางอ้อมแก่รัฐและประชาชนสืบไป

2) คำนิยามศัพท์(มาตรา 4)

(1) “ที่ดิน” หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไป และให้หมายความรวมถึงภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะและที่ชายทะเลด้วย

(2) “อุทยานแห่งชาติ” หมายความว่า ที่ดินที่ได้กำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้

(3) “ไม้” หมายความว่า รวมถึงพันธุ์ไม้ทุกชนิดทั้งที่เป็นต้น เป็นกอ เป็นเถา ตลอดจนส่วนต่างๆ ของไม้

(4) “สัตว์” หมายความว่า สัตว์ทุกชนิด ตลอดจนส่วนต่างๆ ของสัตว์ สิ่งที่เกิดจากสัตว์ และสิ่งที่สัตว์ทำขึ้น

(5) “พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(6) “อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช*

(7) “รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

3) ผู้รักษาการตามกฎหมายและคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ

ผู้รักษาการตามกฎหมาย

กฎหมาย(มาตรา 5)กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ และออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามกฎหมาย

คณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ

“คณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ”(มาตรา 9)ประกอบด้วยปลัดกระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม* เป็นประธาน อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
ผู้แทนกรมมหาดไทย ผู้แทนกรมที่ดิน และกรรมการอื่นไม่เกินสิบเอ็ดคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง
หน้าที่คณะกรรมการ

คณะกรรมการมีหน้าที่ให้คำปรึกษาต่อรัฐมนตรีในเรื่อง(มาตรา 15) ต่อไปนี้

(1) การกำหนดที่ดินให้เป็นอุทยานแห่งชาติ และการขยายหรือการเพิก
ถอนอุทยานแห่งชาติ

(2) การคุ้มครองและดูแลรักษาอุทยานแห่งชาติ

(3) เรื่องที่รัฐมนตรีปรึกษา

4) การกำหนดที่ดินให้เป็นอุทยานแห่งชาติ

เมื่อรัฐบาลเห็นสมควรกำหนดบริเวณที่ดินแห่งใดที่มีสภาพธรรมชาติเป็นที่
น่าสนใจ ให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติเดิมเพื่อสงวนไว้ให้เป็นประโยชน์แก่การศึกษาและรื่นรมย์ของ
ประชาชน ก็ให้มีอำนาจ(มาตรา 6 วรรคแรก)กระทำได้โดยประกาศพระราชกฤษฎีกาและให้มีแผนที่
แสดงแนวเขตแห่งบริเวณที่กำหนดนั้นแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย บริเวณที่กำหนดนี้เรียกว่า
“อุทยานแห่งชาติ” และที่ดินที่จะกำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาตินั้น ต้องเป็นที่ดินที่มีได้อยู่ใน
กรรมสิทธิ์หรือครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายของบุคคลใดซึ่งมิใช่ทบวงการเมือง(มาตรา 6 วรรค
สอง)

การขยายหรือการเพิกถอนอุทยานแห่งชาติไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน(มาตรา 7)
ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา และในกรณีที่มีใช่เป็นการเพิกถอนอุทยานแห่งชาติทั้งหมด ให้มี
แผนที่แสดงเขตที่เปลี่ยนแปลงไปแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีหลักเขตและป้าย หรือเครื่องหมายอื่นแสดงเขต
อุทยานแห่งชาติไว้ตามสมควร เพื่อให้ประชาชนเห็นได้ว่าเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ(มาตรา 8)

5) การคุ้มครองและดูแลรักษาอุทยานแห่งชาติ

ภายในเขตอุทยานแห่งชาติกฎหมายมีข้อกำหนด(มาตรา 16) ห้ามมิให้บุคคลใด
กระทำการดังต่อไปนี้

- (1) ยึดถือหรือครอบครองที่ดิน รวมตลอดถึงกันสร้าง แผ้วถาง หรือเผาป่า
- (2) เก็บหา นำออกไป ทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งไม้ ยางไม้ น้ำมันยาง น้ำมันสน แร่หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น
- (3) นำสัตว์ออกไป หรือทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตรายแก่สัตว์
- (4) ทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตรายหรือทำให้เสื่อมสภาพแก่ดิน หิน กรวด หรือทราย
- (5) เปลี่ยนแปลงทางน้ำหรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมท้น หรือเหือดแห้ง
- (6) ปิดหรือทำให้กีดขวางแก่ทางน้ำหรือทางบก
- (7) เก็บหา นำออกไป ทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งกล้วยไม้ น้ำผึ้ง ครั่ง ถ่านไม้ เปลือกไม้ หรือมูลค้างคาว
- (8) เก็บ หรือทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตรายแก่ดอกไม้ ใบไม้ หรือผลไม้
- (9) นำยานพาหนะเข้าออกหรือขับขี่ยานพาหนะในทางที่มีได้จัดไว้เพื่อ การนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่
- (10) นำอากาศยานขึ้นลงในทางที่มีได้จัดไว้เพื่อการนั้น เว้นแต่จะได้รับ อนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่
- (11) นำหรือปล่อยปศุสัตว์เข้าไป
- (12) นำสัตว์เลี้ยงหรือสัตว์พาหนะเข้าไป เว้นแต่จะได้ปฏิบัติตามระเบียบ ที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติของรัฐมนตรี
- (13) เข้าไปดำเนินกิจการใดๆ เพื่อหาผลประโยชน์ เว้นแต่จะได้รับ อนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่
- (14) ปิดประกาศ โฆษณา หรือขีดเขียนในที่ต่างๆ
- (15) นำเครื่องมือสำหรับล่าสัตว์หรือจับสัตว์ หรืออาวุธใดๆ เข้าไป เว้นแต่ จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และปฏิบัติตามเงื่อนไขซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้อนุญาตนั้น กำหนดไว้

- (16) ยิงปืน ทำให้เกิดระเบิดซึ่งวัตถุระเบิด หรือจุดดอกไม้เพลิง
- (17) ส่งเสียงอื้อฉาวหรือกระทำการอื่นอันเป็นการรบกวน หรือเป็นที่เดือดร้อนรำคาญแก่คนหรือสัตว์
- (18) ทิ้งขยะมูลฝอยหรือสิ่งต่างๆ ในที่ที่มีได้จัดไว้เพื่อการนั้น
- (19) ทิ้งสิ่งที่เป็นเชื้อเพลิงซึ่งอาจทำให้เกิดเพลิง
- (20) ห้ามมิให้บุคคลใดกระทำให้หลักเขต ป้าย หรือเครื่องหมายอื่น ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีตามพระราชบัญญัตินี้ เคลื่อนที่ ลบเลือน เสียหาย หรือไร้ประโยชน์ (มาตรา 17) เว้นแต่ (มาตรา 19) พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติภารกิจไปเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองและดูแลรักษาอุทยานแห่งชาติ หรือการศึกษา หรือวิจัยทางวิชาการ หรือเพื่ออำนวยความสะดวกในการทัศนศึกษาหรือการพักผ่อน หรือเพื่ออำนวยความสะดวก หรือให้ความรู้แก่ประชาชน ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติของรัฐมนตรี

ในการเข้าไปในเขตอุทยาน กฎหมายกำหนดให้ บุคคลซึ่งเข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติ ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้สั่งให้ปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติของรัฐมนตรี (มาตรา 18) เว้นแต่ (มาตรา 19) พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติภารกิจไปเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองและดูแลรักษาอุทยานแห่งชาติ หรือการศึกษา หรือวิจัยทางวิชาการ หรือเพื่ออำนวยความสะดวกในการทัศนศึกษาหรือการพักผ่อน หรือเพื่ออำนวยความสะดวก หรือให้ความรู้แก่ประชาชน ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติของรัฐมนตรี

อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่

กฎหมาย(มาตรา 21)ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้กระทำความผิดตาม (1)-(19) ข้างต้น ออกจากเขตอุทยานแห่งชาติ หรืองดเว้นการกระทำใดๆ ในเขตอุทยานแห่งชาติ

ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ เป็นเหตุให้มีสิ่งปลูกสร้างขึ้นใหม่หรือมีสิ่งอื่นใดในอุทยานแห่งชาติผิดไปจากสภาพเดิม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ(มาตรา 22)สั่งให้ผู้กระทำความผิดทำลายหรือรื้อถอนสิ่งนั้นๆ อออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติ หรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตาม หรือถ้าไม่รู้ตัวผู้กระทำความผิด หรือเพื่อป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายแก่อุทยานแห่งชาติ พนักงานเจ้าหน้าที่จะกระทำการดังกล่าวแล้วอย่างใดอย่างหนึ่งเสียเองก็ได้ตามสมควรแก่กรณี และผู้กระทำความผิดมีหน้าที่ชดใช้ค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไปในการที่พนักงานเจ้าหน้าที่กระทำการเสียเองนั้น

5. พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 96/ตอนที่ 80/ฉบับพิเศษ หน้า 1/14 พฤษภาคม 2522)

1) เหตุผลในการประกาศใช้

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้(หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติ) คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พุทธศักราช ๒๔๗๙ และพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้ พุทธศักราช ๒๔๗๖ ได้ประกาศใช้มานานแล้ว แม้ว่าได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกันอยู่ตลอดมา แต่ปัจจุบันบ้านเมืองได้เจริญก้าวหน้าและขยายตัวมากขึ้น ฉะนั้น เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในด้านการควบคุมเกี่ยวกับความมั่นคงแข็งแรง ความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรม และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจรสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างอาคารและกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้เสียใหม่ และสมควรรวมกฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าวเข้าเป็นฉบับเดียวกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

2) คำนิยามศัพท์

“อาคาร” หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้าสำนักงานและสิ่งทีสร้างขึ้นอย่างอื่น ซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้ และหมายความรวมถึง

- (1) อัฒจันทร์หรือสิ่งทีสร้างขึ้นอย่างอื่นเพื่อใช้เป็นที่ชุมนุมของประชาชน
- (2) เขื่อน สะพาน อุโมงค์ ทางหรือท่อระบายน้ำ อุโมงค์ คานเรือ ท่าเรือ ท่าจอดเรือ รั้ว กำแพง หรือประตู ทีสร้างขึ้นติดต่อกับหรือใกล้เคียงกับที่สาธารณะหรือสิ่งทีสร้างขึ้นให้บุคคลทั่วไปใช้สอย
- (3) ป้ายหรือสิ่งทีสร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้าย
- (ก) ทีติดหรือตั้งไว้เหนือที่สาธารณะและมีขนาดเกินหนึ่งตารางเมตรหรือมีน้ำหนักรวมทั้งโครงสร้างเกินสิบกิโลกรัม

(๗) ที่ติดหรือตั้งไว้ในระยะห่างจากที่สาธารณะซึ่งเมื่อวัดในทางราบแล้ว ระยะห่างจากที่สาธารณะมีน้อยกว่าความสูงของป้ายนั้นเมื่อวัดจากพื้นดิน และมีขนาดหรือมีน้ำหนักเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง

(4) พื้นหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่พักจอดรถ ที่กับลับรถ และทางเข้าออกของรถ สำหรับอาคารที่กำหนดตามมาตรา 8 (9)

(5) สิ่งก่อสร้างขึ้นอย่างอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ทั้งนี้ ให้ความหมายรวมถึงส่วนต่าง ๆ ของอาคารด้วย

“อาคารสูง” หมายความว่า อาคารที่บุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้ที่มีความสูงตั้งแต่ยี่สิบสามเมตรขึ้นไป การวัดความสูงของอาคารให้วัดจากระดับพื้นดินที่ก่อสร้างถึงพื้นลาดฟ้า สำหรับอาคารทรงจั่วหรือปั้นหยาให้วัดจากระดับพื้นดินที่ก่อสร้างถึงยอดผนังของชั้นสูงสุด

“อาคารขนาดใหญ่พิเศษ” หมายความว่า อาคารที่ก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้พื้นที่อาคารหรือส่วนใดของอาคารเป็นที่อยู่อาศัยหรือประกอบกิจการประเภทเดียวหรือหลายประเภท โดยมีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันตั้งแต่หนึ่งหมื่นตารางเมตรขึ้นไป

“อาคารชุมนุมคน” หมายความว่า อาคารหรือส่วนใดของอาคารที่บุคคลอาจเข้าไปภายในเพื่อประโยชน์ในการชุมนุมคนที่มีพื้นที่ตั้งแต่หนึ่งพันตารางเมตรขึ้นไป หรือชุมนุมคนได้ตั้งแต่ห้าร้อยคนขึ้นไป

“โรงมหรสพ” หมายความว่า อาคารหรือส่วนใดของอาคารที่ใช้เป็นสถานที่สำหรับฉายภาพยนตร์แสดงละคร แสดงดนตรี หรือการแสดงรื่นเริงอื่นใด และมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดให้สาธารณชนเข้าชมการแสดงนั้นเป็นปกติธุระ โดยจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ก็ตาม

“ที่สาธารณะ” หมายความว่า ที่ซึ่งเปิดหรือยินยอมให้ประชาชนเข้าไปหรือใช้เป็นทางสัญจรได้ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีการเรียกเก็บค่าตอบแทนหรือไม่

“แผนผังบริเวณ” หมายความว่า แผนที่แสดงลักษณะ ที่ตั้ง และขอบเขตของที่ดินและอาคารที่ก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้ายใช้หรือเปลี่ยนการใช้ รวมทั้งแสดงลักษณะและขอบเขตของที่สาธารณะและอาคารในบริเวณที่ดินที่ติดต่อกันโดยสังเขปด้วย

“แบบแปลน” หมายความว่า แบบเพื่อประโยชน์ในการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคาร โดยมีรูปแสดงรายละเอียดส่วนสำคัญ ขนาดเครื่องหมายวัสดุและการใช้สอยต่าง ๆ ของอาคาร อย่างชัดเจนพอที่จะใช้ในการดำเนินการได้

“รายการประกอบแบบแปลน” หมายความว่า ข้อความชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับคุณภาพและชนิดของวัสดุ ตลอดจนวิธีปฏิบัติหรือวิธีการสำหรับการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารเพื่อให้เป็นไปตามแบบแปลน

“รายการคำนวณ” หมายความว่า รายการแสดงวิธีการคำนวณ กำลังของวัสดุ การรับน้ำหนัก และกำลังต้านทานของส่วนต่าง ๆ ของอาคาร

“ก่อสร้าง” หมายความว่า สร้างอาคารขึ้นใหม่ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นการสร้างขึ้นแทนของเดิมหรือไม่

“ดัดแปลง” หมายความว่า เปลี่ยนแปลงต่อเติม เพิ่ม ลด หรือขยายซึ่งลักษณะขอบเขต แบบ รูปทรง สัดส่วน น้ำหนัก เนื้อที่ ของโครงสร้างของอาคารหรือส่วนต่าง ๆ ของอาคารซึ่งได้ก่อสร้างไว้แล้วให้ผิดไปจากเดิม และมีใช้การซ่อมแซมหรือการดัดแปลงที่กำหนดในกฎกระทรวง

“ซ่อมแซม” หมายความว่า ซ่อมหรือเปลี่ยนส่วนต่าง ๆ ของอาคารให้คงสภาพเดิม

“รื้อถอน” หมายความว่า รื้อส่วนอันเป็นโครงสร้างของอาคารออกไปเช่น เสา คาน ตง หรือส่วนอื่นของโครงสร้างตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“เขตเพลิงไหม้” หมายความว่า บริเวณที่เกิดเพลิงไหม้อาคารตั้งแต่สามสิบหลังคาเรือนขึ้นไปหรือมีเนื้อที่ตั้งแต่หนึ่งไร่ขึ้นไป รวมทั้งบริเวณที่อยู่ติดต่อกภายในระยะสามสิบเมตรโดยรอบบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้ด้วย

“ผู้ควบคุมงาน” หมายความว่า ผู้ซึ่งรับผิดชอบในการอำนวยความสะดวกหรือควบคุมดูแลการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร

“ผู้ดำเนินการ” หมายความว่า เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารซึ่งกระทำการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารด้วยตนเอง และหมายความรวมถึงผู้ซึ่งตกลงรับกระทำการดังกล่าวไม่ว่าจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ก็ตาม และผู้รับจ้างช่วง

“ผู้ครอบครองอาคาร” หมายความรวมถึง ผู้จัดการของนิติบุคคลอาคารชุด สำหรับทรัพย์สินส่วนกลางตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุดด้วย

“ผู้ตรวจสอบ” หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม หรือผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น แล้วแต่กรณี ซึ่งได้ขึ้นทะเบียนไว้ตามพระราชบัญญัตินี้

“นายตรวจ” หมายความว่า ผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้งให้เป็นนายตรวจ

“นายช่าง”หมายความว่า ข้าราชการหรือพนักงานของราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้งให้เป็นนายช่าง หรือวิศวกร หรือสถาปนิกซึ่งอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง*แต่งตั้งให้เป็นนายช่าง

“ราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้

“ข้อบัญญัติท้องถิ่น” หมายความว่า กฎซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจนิติบัญญัติของราชการส่วนท้องถิ่น เช่น เทศบัญญัติ ข้อบังคับสุขาภิบาล ข้อบัญญัติจังหวัด ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร หรือข้อบัญญัติเมืองพัทยา เป็นต้น

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น”หมายความว่า

- (1) นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล
- (2) นายองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (3) ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
- (4) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร
- (5) นายกเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา
- (6) ผู้บริหารท้องถิ่นขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด สำหรับในเขตองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522

3) อำนาจรัฐมนตรี

กฎหมายกำหนดให้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย(มาตรา 5)รักษาการตามกฎหมายฉบับนี้ โดยให้รัฐมนตรีมีอำนาจ(มาตรา 7)ออกกฎกระทรวงยกเว้น ผ่อนผัน หรือกำหนดเงื่อนไขในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนเกี่ยวกับอาคาร ดังต่อไปนี้

- (1) อาคารของกระทรวง ทบวง กรม ที่ใช้ในราชการหรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์
- (2) อาคารของราชการส่วนท้องถิ่น ที่ใช้ในราชการหรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์
- (3) อาคารขององค์การของรัฐที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย ที่ใช้ในกิจการขององค์การหรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์
- (4) โบราณสถาน วัตถุอาราม หรืออาคารต่าง ๆ ที่ใช้เพื่อการศาสนาซึ่งมีกฎหมายควบคุมการก่อสร้างไว้แล้วโดยเฉพาะ
- (5) อาคารที่ทำการขององค์การระหว่างประเทศ หรืออาคารที่ทำการของหน่วยงานที่ตั้งขึ้นตามความตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลต่างประเทศ
- (6) อาคารที่ทำการสถานทูตหรือสถานกงสุลต่างประเทศ
- (7) อาคารชั่วคราวเพื่อใช้ประโยชน์ในการก่อสร้างอาคารถาวรหรืออาคารเพื่อใช้ประโยชน์เป็นการชั่วคราว ที่มีกำหนดเวลาการรื้อถอน

รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคาร(มาตรา 8) มีอำนาจออกกฎกระทรวง เพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงแข็งแรง ความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรม และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร ตลอดจนการอื่นที่จำเป็นเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ดังต่อไปนี้

- (1) ประเภท ลักษณะ แบบ รูปทรง สัดส่วน ขนาด เนื้อที่ และที่ตั้งของอาคาร
- (2) การรับน้ำหนัก ความต้านทาน ความคงทน ตลอดจนลักษณะและคุณสมบัติของวัสดุที่ใช้
- (3) การรับน้ำหนัก ความต้านทาน ความคงทนของอาคาร และพื้นดินที่รองรับอาคาร
- (4) แบบและวิธีการเกี่ยวกับการติดตั้งระบบประปา ก๊าซ ไฟฟ้า เครื่องกล ความปลอดภัยเกี่ยวกับอัคคีภัยหรือภัยพิบัติอย่างอื่น และการป้องกันอันตรายเมื่อมีเหตุฉุกเฉิน
- (5) แบบ และจำนวนของห้องน้ำและห้องส้วม

- (6) ระบบการจัดการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของอาคาร เช่น ระบบการจัดการแสงสว่าง การระบายอากาศ การปรับอากาศ การฟอกอากาศ การระบายน้ำ การบำบัดน้ำเสีย และการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- (7) ลักษณะ ระดับ ความสูง เนื้อที่ของที่ว่างภายนอกอาคาร หรือแนวอาคาร
- (8) ระยะหรือระดับระหว่างอาคารกับอาคารหรือเขตที่ดินของผู้อื่น หรือระหว่างอาคารกับถนน ตรอก ซอย ทางเท้า ทาง หรือที่สาธารณะ
- (9) พื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่จอดรถ ที่กักเก็บรถ และทางเข้าออกของรถสำหรับอาคารบางชนิดหรือบางประเภท ตลอดจนลักษณะและขนาดของพื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นดังกล่าว
- (10) บริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย และใช้หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารชนิดใดหรือประเภทใด
- (11) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคาร
- (12) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาต การอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต การออกใบรับรอง และการออกใบแทนตามพระราชบัญญัตินี้
- (13) หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ออกแบบ ผู้ควบคุมงาน ผู้ดำเนินการผู้ครอบครองอาคารและเจ้าของอาคาร
- (14) คุณสมบัติเฉพาะและลักษณะต้องห้ามของผู้ตรวจสอบ ตลอดจนหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการขอขึ้นทะเบียนและการเพิกถอนการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ตรวจสอบ
- (15) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตรวจสอบอาคาร ติดตั้งและตรวจสอบอุปกรณ์ประกอบของอาคาร
- (16) ชนิดหรือประเภทของอาคารที่เจ้าของอาคารหรือผู้ครอบครองอาคาร หรือผู้ดำเนินการต้องทำการประกันภัยความรับผิดชอบตามกฎหมายต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของบุคคลภายนอก

เพื่อประโยชน์แห่งความปลอดภัยของประชาชน ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของ คณะกรรมการควบคุมอาคารมีอำนาจ(มาตรา 8 ทวิ วรรคแรก)ออกกฎกระทรวงกำหนดประเภทหรือ ลักษณะของสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการขนส่งบุคคลในบริเวณใดในลักษณะกระเช้าไฟฟ้าหรือสิ่งอื่น ใดที่สร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์อย่างเดียวกัน หรือออกกฎกระทรวงกำหนดประเภทหรือลักษณะ ของสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องเล่นในสวนสนุกหรือในสถานที่อื่นใดเพื่อประโยชน์ในลักษณะ เดียวกันเป็นอาคารตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 8 ทวิ วรรคแรก ต้องกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการก่อสร้าง การอนุญาตให้ใช้ การตรวจสอบ มาตรฐานการรับน้ำหนัก ความ ปลอดภัย และคุณสมบัติของวัสดุหรืออุปกรณ์ที่จำเป็นเกี่ยวกับสิ่งนั้น (มาตรา 8 ทวิ วรรคสอง) ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมของสิ่งก่อสร้างขึ้นแต่ละประเภทหรือแต่ละลักษณะโดยอาจกำหนดให้ แตกต่างจากบทบัญญัติของพระราชบัญญัตินี้ได้

4) อำนาจของราชการส่วนท้องถิ่น

เพื่อประโยชน์แห่งความปลอดภัยของประชาชน ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของ คณะกรรมการควบคุมอาคารมีอำนาจ(มาตรา 9 วรรคแรก)ออกกฎกระทรวงกำหนดประเภทหรือ ลักษณะของสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการขนส่งบุคคลในบริเวณใดในลักษณะกระเช้าไฟฟ้าหรือสิ่งอื่น ใดที่สร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์อย่างเดียวกัน หรือออกกฎกระทรวงกำหนดประเภทหรือลักษณะ ของสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องเล่นในสวนสนุกหรือในสถานที่อื่นใดเพื่อประโยชน์ในลักษณะ เดียวกันเป็นอาคารตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงตามมาตรา 9 วรรคแรก ต้องกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการก่อสร้าง การอนุญาตให้ใช้ การตรวจสอบ มาตรฐานการรับน้ำหนัก ความปลอดภัย และ คุณสมบัติของวัสดุหรืออุปกรณ์ที่จำเป็นเกี่ยวกับสิ่งนั้น (มาตรา 9 วรรคสอง) ทั้งนี้ ตามความ เหมาะสมของสิ่งก่อสร้างขึ้นแต่ละประเภทหรือแต่ละลักษณะโดยอาจกำหนดให้แตกต่างจาก บทบัญญัติของพระราชบัญญัตินี้ได้

ในกรณีที่ได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดเรื่องใดตามมาตรา 8 แล้ว ให้ราชการ ส่วนท้องถิ่นมีอำนาจ(มาตรา 10 วรรคแรก)ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นในเรื่องนั้นได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(1) เป็นการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดรายละเอียดในเรื่องนั้น เพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงโดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงดังกล่าว

(2) เป็นการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดเรื่องนั้นขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงดังกล่าวเนื่องจากมีความจำเป็นหรือมีเหตุผลพิเศษเฉพาะท้องถิ่น

คณะกรรมการควบคุมอาคารจะต้องพิจารณา(มาตรา 10 วรรคสาม)ให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบในข้อบัญญัติท้องถิ่นตาม (2) ให้เสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้น ถ้าไม่ให้ความเห็นชอบ ให้แจ้งเหตุผลให้ราชการส่วนท้องถิ่นนั้นทราบด้วย

ถ้าคณะกรรมการควบคุมอาคารพิจารณาข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นไม่เสร็จภายในกำหนดเวลาตามมาตรา 10 วรรคสาม ให้ถือว่าคณะกรรมการควบคุมอาคารได้ให้ความเห็นชอบในข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นแล้ว และให้ราชการส่วนท้องถิ่นเสนอรัฐมนตรีเพื่อส่งการต่อไป ถ้ารัฐมนตรีไม่ส่งการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้น ให้ถือว่ารัฐมนตรีได้อนุมัติตามวรรคสอง(มาตรา 10 วรรคสี่)

ในกรณีที่รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคาร(มาตรา 10 ทวิ วรรคแรก)เห็นว่าข้อบัญญัติท้องถิ่นใดที่ออกตามมาตรา 10 (1) ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 8 หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา 10 (2) มีข้อกำหนดที่ก่อภาระหรือความยุ่งยากให้แก่ประชาชนเกินความจำเป็นหรือก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินของประชาชน ให้รัฐมนตรีมีอำนาจแจ้งให้ราชการส่วนท้องถิ่นนั้นดำเนินการยกเลิกหรือแก้ไขข้อบัญญัติท้องถิ่นดังกล่าวเสียใหม่ได้

ในกรณีตามมาตรา 10 ทวิ วรรคหนึ่ง ให้ราชการส่วนท้องถิ่นดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันรับแจ้งจากรัฐมนตรี(มาตรา 10 ทวิ วรรคสอง)กำหนดวันดังกล่าวให้หมายถึงวันในสมัยประชุมของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น และการยกเลิกหรือแก้ไขข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรา 10 ทวิ วรรคหนึ่งย่อมไม่กระทบกระเทือนต่อการดำเนินการที่ได้กระทำไปแล้วโดยถูกต้องตามข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้น(มาตรา 10 ทวิ วรรคสาม) ข้อบัญญัติท้องถิ่นเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้(มาตรา 11)

กฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 8 หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา 9 หรือมาตรา 10 ถ้าขัดหรือแย้งกับกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองให้บังคับตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง

5) คณะกรรมการควบคุมอาคาร

กฎหมาย(มาตรา 14) กำหนดให้มีคณะกรรมการควบคุมอาคาร ประกอบด้วย อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง*เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้แทนกรมการปกครอง ผู้แทนกรมทางหลวง ผู้แทนกรมอัยการ ผู้แทนสำนักผังเมือง ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ผู้แทนกรุงเทพมหานคร ผู้แทนคณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมและผู้แทนคณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม แห่งละหนึ่งคน และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินสี่คนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง เป็นกรรมการ และให้หัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการควบคุมอาคาร เป็นกรรมการและเลขานุการ ดังมีอำนาจหน้าที่(มาตรา 18) ต่อไปนี้

- (1) ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการดำเนินการตามมาตรา 8 หรือมาตรา 10 ทวิ
- (2) ให้ความเห็นชอบในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรา 10 (2)
- (3) ให้คำปรึกษาแนะนำแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือส่วนราชการในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
- (4) กำกับดูแลและตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้ซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
- (5) รับขึ้นทะเบียนและเพิกถอนการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ตรวจสอบ
- (6) ปฏิบัติการอื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

6) การก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย และใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคาร

ผู้ใดจะก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคารต้องได้รับใบอนุญาต(มาตรา 21) จากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและดำเนินการตามกฎหมาย(มาตรา 39 ทวิ)

ผู้ใดจะรื้อถอนอาคารดังต่อไปนี้ ต้องได้รับใบอนุญาต(มาตรา 22) จากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและดำเนินการตามกฎหมาย(มาตรา 39ทวิ)

- (1) อาคารที่มีส่วนสูงเกินสิบห้าเมตรซึ่งอยู่ห่างจากอาคารอื่นหรือที่สาธารณะน้อยกว่าความสูงของอาคาร
- (2) อาคารที่อยู่ห่างจากอาคารอื่นหรือที่สาธารณะน้อยกว่าสองเมตร

ในการตรวจพิจารณาคำขอรับใบอนุญาตให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจ (มาตรา 27 วรรคแรก) สั่งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนผังบริเวณ แบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน หรือรายการคำนวณที่ได้ยื่นไว้ เพื่อให้ถูกต้องและเป็นไปตาม กฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 8 หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา 9 หรือมาตรา 10 และให้นำมาตรา 25 วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อผู้ขอรับใบอนุญาตได้แก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนผังบริเวณ แบบแปลนรายการประกอบแบบแปลน หรือรายการคำนวณตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้วให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจพิจารณาและออกใบอนุญาตให้ภายในสามสิบวัน(มาตรา 27 วรรคสอง) แต่ถ้าผู้ขอรับใบอนุญาตได้แก้ไขเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญผิดจากคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ในกรณีนี้ให้ถือว่าเป็นการยื่นคำขอใหม่ และให้ดำเนินการตามมาตรา 25 ต่อไป กล่าวคือ

(1) ในกรณีที่เป็นกรณียื่นคำขอรับใบอนุญาต ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจพิจารณาและออกใบอนุญาตหรือมีหนังสือแจ้งคำสั่งไม่อนุญาตพร้อมด้วยเหตุผล ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ(มาตรา 25 วรรคแรก)

(2) ในกรณีมีเหตุจำเป็นที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่อาจออกใบอนุญาตหรือยังไม่อาจมีคำสั่งไม่อนุญาตได้ภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ขยายเวลาออกไปได้อีกไม่เกินสองคราว คราวละไม่เกินสี่สิบห้าวัน แต่ต้องมีหนังสือแจ้งการขยายเวลาและเหตุจำเป็นแต่ละคราวให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบก่อนสิ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งหรือตามที่ได้ขยายเวลาไว้แล้วแล้วแต่กรณี(มาตรา 25 วรรคสอง)

(3) ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกใบอนุญาตหรือมีคำสั่งไม่อนุญาตให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบโดยไม่ชักช้า(มาตรา 25 วรรคสาม)

1) กฎกระทรวงกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง หรือเปลี่ยนแปลงใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภท ในพื้นที่บางส่วนในท้องที่อำเภอแหลมงอบ อำเภอเมืองตราด กิ่งอำเภอเกาะช้าง อำเภอแหลมงอบ อำเภอคลองใหญ่ และกิ่งอำเภอเกาะกูด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด พ.ศ. 2546(รก.2546/114ก/19/13 พุทธศักราช 2546)

คำนิยามศัพท์(ข้อ 1)

ในกฎกระทรวงนี้

“แนวชายฝั่งทะเล” หมายความว่า แนวที่น้ำทะเลขึ้นสูงสุดตามปกติทางธรรมชาติ

“บริเวณที่ 1” หมายถึง พื้นที่ในบริเวณที่วัดจากแนวชายฝั่งทะเลของจังหวัดตราด และแนวชายฝั่งทะเลของเกาะทุกเกาะในจังหวัดตราด ยกเว้นบริเวณที่ 4 เข้าไปในแผ่นดินเป็นระยะ 50 เมตร ตลอดแนวชายฝั่งทะเล

“บริเวณที่ 2” หมายถึง พื้นที่ในบริเวณที่วัดจากแนวเขตบริเวณที่ 1 ตลอดแนวเข้าไปอีกเป็นระยะ 150 เมตร

“บริเวณที่ 3” หมายถึง พื้นที่ในบริเวณที่วัดจากแนวเขตบริเวณที่ 2 ตลอดแนวเข้าไปอีกเป็นระยะ 300 เมตร

“บริเวณที่ 4” หมายถึง พื้นที่ในบริเวณหมู่เกาะกระ และ เกาะรัง

บริเวณห้ามก่อสร้างอาคาร ชนิด และประเภท(ข้อ 2)

ให้กำหนดพื้นที่บางส่วนในท้องที่อำเภอแหลมงอบ อำเภอเมืองตราด กิ่งอำเภอเกาะช้าง อำเภอแหลมงอบ อำเภอคลองใหญ่ กิ่งอำเภอเกาะกูด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด และเกาะทุกเกาะในจังหวัดตราด ภายในบริเวณแนวเขตตามแผนที่ท้ายกฎกระทรวงนี้ เป็นบริเวณห้ามก่อสร้างอาคาร ชนิด และประเภท ดังต่อไปนี้

(ก) ภายในบริเวณที่ 1 ห้ามบุคคลใดก่อสร้างอาคารอื่นใด เว้นแต่

(1) อาคารเดี่ยวที่เป็นอาคารอยู่อาศัยและอาคารของทางราชการที่มีความสูงไม่เกิน 8 เมตร พื้นที่อาคารรวมกันไม่เกิน 150 ตารางเมตร โดยอาคารแต่ละหลังตั้งห่างกันไม่น้อยกว่า 4 เมตร ห่างเขตที่ดินของผู้อื่นไม่น้อยกว่า 2 เมตร มีที่ว่างโดยรอบอาคารไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของที่ดินแปลงที่ขออนุญาตก่อสร้างอาคารนั้น และต้องห่างจากแนวชายฝั่งทะเลไม่น้อยกว่า 20 เมตร

(2) เขื่อน ท่าเทียบเรือ ทางหรือท่อระบายน้ำ สะพาน และรั้วหรือกำแพงที่มีความสูงไม่เกิน 2 เมตร

(ข) ภายในบริเวณที่ 2 ห้ามบุคคลใดก่อสร้างอาคาร ดังต่อไปนี้

(1) อาคารที่มีความสูงเกิน 12 เมตร

(2) โรงงานทุกประเภทตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน เว้นแต่โรงงานจำพวกที่ 1 และโรงงานจำพวกที่ 2 ที่มีพื้นที่น้อยกว่า 100 ตารางเมตร

(3) โรงมหรสพ

- (4)สถานี่ขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก
- (5)อาคารเลี้ยงสัตว์ทุกชนิดที่มีพื้นที่ทุกชั้นในหลังเดียวกัน หรือภายหลังรวมกัน เกิน 10 ตารางเมตร หรือเป็นไปเพื่อการค้า หรือก่อเหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข
- (6)อาคารที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันเกิน 5,000 ตารางเมตร
- (7)ตลาดที่มีพื้นที่ทุกชั้นในหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันเกิน 300 ตารางเมตร หรือตลาดที่มีระยะห่างจากเขตที่ดินตลาดอื่นน้อยกว่า 50 เมตร
- (8)โรงซ่อม สร้าง หรือบริการรถยนต์ที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์ทุกชนิด เว้นแต่ บริการเกี่ยวกับเรือ
- (9)สถานที่บรรจุก๊าซและสถานที่เก็บก๊าซตามกฎหมายว่าด้วยการบรรจุก๊าซ
ปิโตรเลียมเหลว
- (10) สถานที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อการจำหน่ายขายและสถานี่บริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง
- (11) สถานพยาบาลที่มีเตียงสำหรับผู้ป่วยค้างคืนเกิน 5 เตียง
- (12)ป้ายหรือสิ่งทีสร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้ายทุกชนิด เว้นแต่ป้ายบอกชื่อสถานที่ หรือสิ่งทีสร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้ายดังกล่าวที่มีความสูงไม่เกิน 12 เมตร
- (13)อาคารทีสร้างด้วยวัสดุไม้อาคารหรือไม้ท่นไฟเป็นส่วนใหญ่ เว้นแต่เป็นอาคารเดี่ยวชั้นเดียวทีมีความสูงไม่เกิน 6 เมตร และต้องมึระยะห่างจากอาคารอื่นโดยรอบไม่น้อยกว่า 4 เมตร
- (14)ห้องแถวหรือตึกแถว
- (15)อาคารทีมีทีว่างในที่ดินแปลงทีก่อสร้างอาคารน้อยกว่าร้อยละ 30 ของที่ดินแปลงทีขออนุญาตก่อสร้างอาคารนั้น
- (16) ฌาปนสถาน
- (17)อาคารเก็บสินค้า อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารทีมีลักษณะในทำนองเดียวกันทีใช้เป็นที่เก็บ พัก หรือขนถ่ายสินค้าหรือสิ่งของเพื่อประโยชน์ทางการค้าหรืออุตสาหกรรมทีมีพื้นที่ทุกชั้นในหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันเกิน 100 ตารางเมตร
- (18)โรงกำจัดขยะมูลฝอย
- (ค) ภายในบริเวณที 3 ห้ามบุคคลใดก่อสร้างอาคาร ดังต่อไปนี้
- (1) อาคารตาม (ข) (2) (5) (8) (9) และ (15)

(2) อาคารเก็บสินค้า อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่มีลักษณะในทำนองเดียวกันที่ใช้เป็นที่เก็บ พัก หรือขนถ่ายสินค้าหรือสิ่งของเพื่อประโยชน์ทางการค้าหรืออุตสาหกรรมที่มีพื้นที่ทุกชั้นในหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันเกิน 200 ตารางเมตร

(ง) ภายในบริเวณที่ 4 ห้ามบุคคลใดก่อสร้างอาคารอื่นใด เว้นแต่

(1) เชื้อน ทางหรือท่อระบายน้ำ และสะพานที่ไม่ได้สร้างลงสู่ทะเล

(2) ท่าเทียบเรือ

สำหรับการวัดความสูงตามกฎหมายกระทรวงฉบับนี้ ให้วัดจากระดับพื้นดินถึงส่วนที่สูงที่สุดของอาคาร(ข้อ 2 วรรคสอง)

ภายในบริเวณพื้นที่ที่กำหนดตามข้อ 2 ห้ามบุคคลใดตัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารใดๆ(ข้อ 3) ให้เป็นอาคารชนิดหรือประเภทที่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อ 2

อาคารที่มีอยู่ก่อนการใช้บังคับกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร และอาคารที่ได้รับอนุญาตให้ก่อสร้างตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารในพื้นที่ที่กำหนดตามข้อ 2 ก่อนหรือในวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ (ข้อ 4) ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้ แต่ห้ามตัดแปลงหรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารดังกล่าวให้เป็นอาคารชนิดหรือประเภทที่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อ 2

อาคารที่ได้รับอนุญาตหรือใบรับแจ้งการก่อสร้าง ตัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงการใช้ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร หรือที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายเฉพาะว่าด้วยกิจการนั้น ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ และยังคงก่อสร้าง ตัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงใช้ไม่แล้วเสร็จ ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้(ข้อ 5) แต่ขอเปลี่ยนแปลงการอนุญาตหรือการแจ้งให้เป็นการขัดต่อกฎกระทรวงนี้ไม่ได้

6. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพ.ศ.2535

(ราชกิจจานุเบกษา 2535 / 37 / 3 / 4 เมษายน 2535)

1) เหตุผลในการประกาศใช้

กฎหมายฉบับนี้ บัญญัติขึ้นมาเพื่อจัดระบบการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามหลักการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมถึงการส่งเสริมประชาชนและองค์กรเอกชนให้มีส่วน

ร่วมในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการก่อให้เกิดมลพิษและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และราชการส่วนท้องถิ่น ให้เกิดการประสานงาน และมีหน้าที่ร่วมกันในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและกำหนดแนวทางปฏิบัติในส่วนที่ไม่มีหน่วยงานใดรับผิดชอบโดยตรง ทั้งยังครอบคลุมถึงการกำหนดมาตรการควบคุมมลพิษด้วยการจัดให้มีระบบบำบัดอากาศเสียระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบกำจัดของเสีย และเครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับมลพิษ และทำสุดเป็นการเพื่อมาตรการส่งเสริมด้านกองทุนและความช่วยเหลือด้านต่างๆ เพื่อเป็นการจูงใจให้มีการยอมรับที่จะปฏิบัติหน้าที่ในการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม (หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติ)

2) คำนิยามศัพท์

“สิ่งแวดล้อม” หมายความว่า สิ่งต่าง ๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพและชีวภาพที่อยู่รอบตัวมนุษย์ซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์ได้ทำขึ้น

“คุณภาพสิ่งแวดล้อม” หมายความว่า คุณภาพของธรรมชาติ อันได้แก่ สัตว์ พืช และทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ และสิ่งที่มีมนุษย์ได้ทำขึ้น ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพของประชาชนและความสมบูรณ์สืบไปของมนุษยชาติ

“มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม” หมายความว่า ค่ามาตรฐานคุณภาพน้ำ อากาศ เสียง และ สภาวะอื่น ๆ ของสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดเป็นเกณฑ์ทั่วไปสำหรับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนสิ่งแวดล้อม

“มลพิษ” หมายความว่า ของเสีย วัตถุอันตราย และมลสารอื่น ๆ รวมทั้งกาก ตะกอน หรือสิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านั้น ที่ถูกปล่อยทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษ หรือที่มีอยู่ในสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ซึ่งก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือภาวะที่เป็นพิษภัยอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนได้ และให้หมายความรวมถึง รังสี ความร้อน แสง เสียง กลิ่น ความสั่นสะเทือน หรือเหตุรำคาญอื่น ๆ ที่เกิดหรือถูกปล่อยออกจากแหล่งกำเนิดมลพิษด้วย

“ภาวะมลพิษ” หมายความว่า สภาวะที่สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงหรือปนเปื้อนโดยมลพิษซึ่งทำให้คุณภาพของสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลง เช่น มลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศ มลพิษในดิน

“แหล่งกำเนิดมลพิษ” หมายความว่า ชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม อาคาร สิ่งก่อสร้าง ยานพาหนะ สถานที่ประกอบกิจการใด ๆ หรือสิ่งอื่นใด ซึ่งเป็นแหล่งที่มาของมลพิษ

“ของเสีย” หมายความว่า ขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล น้ำเสีย อากาศเสีย มลสาร หรือวัตถุอันตรายอื่นใด ซึ่งถูกปล่อยทิ้งหรือมีที่มาจากแหล่งกำเนิดมลพิษ รวมทั้งกาก ตะกอน หรือสิ่งตกค้าง จากสิ่งเหล่านั้น ที่อยู่ในสภาพของแข็ง ของเหลวหรือก๊าซ

“น้ำเสีย” หมายความว่า ของเสียที่อยู่ในสภาพเป็นของเหลว รวมทั้งมลสารที่ปะปน หรือปนเปื้อนอยู่ในของเหลวนั้น

“อากาศเสีย” หมายความว่า ของเสียที่อยู่ในสภาพเป็นไอเสีย กลิ่นควัน ก๊าซ เขม่า ฝุ่น ละออง แก๊ส ถ่าน หรือมลสารอื่นที่มีสภาพละเอียดบางเบาจนสามารถรวมตัวอยู่ในบรรยากาศได้

“วัตถุอันตราย” หมายความว่า วัตถุระเบิดได้ วัตถุไวไฟ วัตถุออกซิไดซ์ และวัตถุเปอร์ออกไซด์ วัตถุมีพิษ วัตถุที่ทำให้เกิดโรค วัตถุแก๊สมันตรังสี วัตถุที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม วัตถุกัดกร่อน วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง วัตถุอย่างอื่นไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์ หรือสิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์ หรือสิ่งแวดล้อม

“เหตุรำคาญ” หมายความว่า เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

“โรงงานอุตสาหกรรม” หมายความว่า โรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

“อาคาร” หมายความว่า อาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

“ยานพาหนะ” หมายความว่า รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ เรือตามกฎหมายว่าด้วยเรือไทยและอากาศยานตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ

“ผู้ควบคุม” หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ทำการควบคุม ตรวจสอบ วิเคราะห์ ดำเนินการ และบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบกำจัดของเสียหรืออุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ สำหรับการควบคุม บำบัด หรือกำจัดมลพิษอื่นใด ซึ่งเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ จัดสร้างให้มีขึ้นเพื่อการบำบัดน้ำเสีย กำจัดของเสียหรือมลพิษอื่นใดด้วยการลงทุนและเสียค่าใช้จ่ายของตนเอง

“ผู้รับจ้างให้บริการ” หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้รับจ้างทำการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสีย หรือตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม

“เขตอนุรักษ์” หมายความว่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตสงวนเพื่อการท่องเที่ยว และเขตพื้นที่คุ้มครองอย่างอื่นเพื่อสงวนและรักษาสภาพธรรมชาติตามที่มีกฎหมายกำหนด

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า

- (1) นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล
- (2) ประธานสภาภิบาล สำหรับในเขตสภาภิบาล
- (3) ผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (4) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร
- (5) ปลัดเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา
- (6) หัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค์การปกครองท้องถิ่นอย่างอื่น นอกเหนือจาก (1) ถึง (5) ข้างต้น ที่ได้รับการประกาศกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายเฉพาะว่าด้วยการนั้น สำหรับในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

“เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการเกี่ยวกับการควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัตินี้

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม*

3) การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม เป็นมาตรการดำเนินการก่อนสิ่งแวดล้อมจะเกิดปัญหา หรือเป็นเรื่องของมาตรการเชิงป้องกันในด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการรักษาคุณภาพของสิ่งแวดล้อมให้เกิดคุณภาพของธรรมชาติที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตและความสมบูรณ์สืบไป ใน พ.ร.บ. สิ่งแวดล้อม 2535 ได้กำหนดมาตรการด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมไว้ 4 ด้านดังนี้

(1) มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม

มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นมาตรฐานของตัวกลางในสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่สามารถสร้างคุณภาพของธรรมชาติที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีพ และจากมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมนี้เอง จึงเป็นระดับค่ากลางที่จะนำมาใช้ในการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ต่อไป

การกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม กฎหมาย(มาตรา 32)ให้อำนาจ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในเรื่องต่อไปนี้

1.มาตรฐานคุณภาพน้ำในแม่น้ำลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำสาธารณะอื่น ๆ ที่อยู่ภายในผืนแผ่นดิน โดยจำแนกตามลักษณะการใช้ประโยชน์ บริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำในแต่ละพื้นที่

2.มาตรฐานคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งรวมทั้งบริเวณพื้นที่ปากแม่น้ำ

3.มาตรฐานคุณภาพน้ำบาดาล

4.มาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป

5.มาตรฐานระดับเสียงและความสั่นสะเทือนโดยทั่วไป

6.มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเรื่องอื่น ๆ

การกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมข้างต้น กฎหมาย(มาตรา 32 วรรคสอง) กำหนดให้ใช้หลักวิชาการ กฎเกณฑ์ และหลักฐานทางวิทยาศาสตร์เป็นพื้นฐานในการกำหนด และจะต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องด้วย ซึ่งมาตรฐานนี้อาจมีความแตกต่างตามลักษณะพื้นที่ที่เป็นเขตอนุรักษ์ เขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม หรือเขตควบคุมมลพิษก็ได้ตามที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเห็นสมควร(มาตรา 33) รวมถึงการปรับปรุงมาตรฐานให้เหมาะสมด้วย(มาตรา 34)

(2) แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม

แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม กฎหมายกำหนดให้มีทั้งแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้จัดทำตามกฎหมาย(มาตรา 35) ซึ่งแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมนี้กฎหมาย(มาตรา 36) กำหนดให้อาจจัดทำแผนได้ 3 ระยะ ตามความเหมาะสม คือ เป็นแผนระยะสั้น ระยะกลาง หรือระยะยาว และควรจะต้องประกอบด้วย แผนงานและแนวทางการดำเนินงานในเรื่องดังต่อไปนี้

1. การจัดการคุณภาพอากาศ น้ำ และคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเรื่องอื่น ๆ

2. การควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด

3. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ หรือสิ่งแวดล้อม ศิลปกรรม

4. การประมาณการเงินงบประมาณแผ่นดินและเงินกองทุนที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานตามแผน
5. การจัดองค์กรและระเบียบการบริหารงานเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและระหว่างส่วนราชการกับเอกชน รวมทั้งการกำหนดอัตรากำลังพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานตามแผน
6. การตรวจกฎหมายและออกกฎข้อบังคับ ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ คำสั่ง และประกาศที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานตามแผน
7. การตรวจสอบ ติดตามและวิเคราะห์คุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อประโยชน์ในการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนและการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

เมื่อมีการประกาศแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมแล้ว กฎหมาย(มาตรา 37) กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดที่มีเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม หรือเขตควบคุมมลพิษในจังหวัด มีหน้าที่จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ในกรณีที่จังหวัดใดไม่ได้อยู่ในเงื่อนไขนี้ แต่ประสงค์จะจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดให้สอดคล้องกับแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมก็ได้(มาตรา 37 วรรคสาม)

แผนปฏิบัติการระดับจังหวัดจะต้องเป็นแผนปฏิบัติการที่เสนอระบบการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามแนวทางที่กำหนดไว้ในแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงสภาพความรุนแรงของปัญหาและเงื่อนไขต่าง ๆ ในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของจังหวัดนั้น และควรจะต้องมีสาระสำคัญในเรื่องดังต่อไปนี้

1. แผนการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด
2. แผนการจัดหาและให้ได้มาซึ่งที่ดิน วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้ที่จำเป็นสำหรับการก่อสร้าง ติดตั้ง ปรับปรุง ดัดแปลง ซ่อมแซม บำรุงรักษา และดำเนินการระบบบำบัดน้ำเสียรวม หรือระบบกำจัดของเสียรวมของส่วนราชการหรือราชการส่วนท้องถิ่น
3. แผนการจัดเก็บภาษีอากรและค่าบริการเพื่อการดำเนินการ และบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมตาม 2.

- 4.แผนการตรวจสอบ ติดตาม และควบคุมการปล่อยทิ้งน้ำเสียและของเสีย
อย่างอื่นจากแหล่งกำเนิดมลพิษ
- 5.แผนการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามการละเมิด และฝ่า
ฝืนกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมมลพิษ การอนุรักษ์ธรรมชาติ
ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

(3) เขตอนุรักษ์และพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม

มาตรการนี้เป็นเรื่องของการคุ้มครองในเชิงพื้นที่ โดยพิจารณาจากพื้นที่ที่ถูกประกาศเป็นเขตพื้นที่อนุรักษ์ตามกฎหมายอื่นแล้วหรือยัง หากยังไม่ถูกประกาศแต่มีแนวโน้มที่จะเกิดปัญหาในอนาคต กฎหมายให้อำนาจในการประกาศเป็นเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมได้โดยให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติ(มาตรา 42 – 45) กล่าวคือ ถ้าปรากฏว่าพื้นที่ใดมีลักษณะเป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธารหรือมีระบบนิเวศน์ตามธรรมชาติที่แตกต่างจากพื้นที่อื่นโดยทั่วไป หรือมีระบบนิเวศน์ตามธรรมชาติที่อาจถูกทำลายหรืออาจได้รับผลกระทบกระเทือนจากกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ได้ โดยง่ายหรือเป็นพื้นที่ที่มีคุณค่าทางธรรมชาติหรือศิลปกรรมอันควรแก่การอนุรักษ์และพื้นที่นั้นยังมิได้ถูกประกาศกำหนดให้เป็นเขตอนุรักษ์ กฎหมาย(มาตรา 43)กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดให้พื้นที่นั้นเป็นเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม

(4) การทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม(EIA)

การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมหรือที่เรียกกันทั่วไปว่า อีไอเอ (Environmental impact Assessment--EIA) เป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่ใช้เพื่อจำแนกและคาดคะเนผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากโครงการ/กิจกรรม ตลอดจนการเสนอแนะมาตรการในการแก้ไขผลกระทบ (Mitigation Measure) และแผนการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม (Monitoring Plan) ทั้งในระหว่างการก่อสร้างและดำเนินโครงการ(เกียรติสกุล ชลคงคา, 2545, หน้า)

ตามประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม(ฉบับที่ 1 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา105 / 130 / 8 ตุลาคม 2535 และฉบับที่ 2 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา119 / 136 / 22 ตุลาคม 2535) ได้กำหนดประเภท และขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ

รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ดังต่อไปนี้

1. เขื่อนเก็บน้ำหรืออ่างเก็บน้ำ ที่มีปริมาตรเก็บกักน้ำตั้งแต่ 100 ล้าน ลบ.ม. ขึ้นไป หรือมีพื้นที่เก็บน้ำตั้งแต่ 15 ตารางกิโลเมตรขึ้นไป
2. การชลประทาน ที่มีพื้นที่การชลประทานตั้งแต่ 80,000 ไร่ขึ้นไป
3. สนามบินพาณิชย์ทุกขนาด
4. ระบบทางพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการทางพิเศษหรือโครงการที่มีลักษณะเช่นเดียวกับการทางพิเศษ หรือระบบขนส่งมวลชนที่ใช้รางทุกชนิด
5. การทำเหมืองตามกฎหมายว่าด้วยแร่ทุกขนาด
6. นิคมอุตสาหกรรมตามกฎหมายว่าด้วยนิคมอุตสาหกรรมหรือโครงการที่มีลักษณะเช่นเดียวกับนิคมอุตสาหกรรมทุกขนาด
7. ท่าเรือพาณิชย์ที่สามารถรับเรือขนาดตั้งแต่ 500 ตันกรอสขึ้นไป
8. โรงไฟฟ้าพลังความร้อนที่มีกำลังผลิตกระแสไฟฟ้าตั้งแต่ 10 เมกกะวัตต์
9. การอุตสาหกรรม (1) อุตสาหกรรมปิโตรเคมีใช้วัตถุดิบ ซึ่งได้จากการกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม และ/หรือการแยกก๊าซธรรมชาติในกระบวนการผลิต ตั้งแต่ 100 ตันต่อวันขึ้นไป (2) อุตสาหกรรมกลั่นน้ำมันปิโตรเลียมทุกขนาด (3) อุตสาหกรรมแยกหรือแปรสภาพธรรมชาติทุกขนาด (4) อุตสาหกรรมคลอแอลคาไลน์ ที่ใช้โซเดียมคลอไรด์ เป็นวัตถุดิบในการผลิตโซเดียมคาร์บอเนต โซเดียมไฮดรอกไซด์ กรดไฮโดรคลอริกคลอรีน โซเดียมไฮโปคลอไรด์ และปูนคลอรีน ที่มีกำลังผลิตสารดังกล่าวแต่ละชนิดหรือรวมกันตั้งแต่ 100 ตันต่อวันขึ้นไป (5) อุตสาหกรรมเหล็กและ/หรือเหล็กกล้าที่มีกำลังผลิตตั้งแต่ 100 ตันต่อวันขึ้นไป (6) อุตสาหกรรมผลิตปูนซีเมนต์ทุกขนาด (7) อุตสาหกรรมถลุงแร่หรือหลอมโลหะ ซึ่งมีใช้ อุตสาหกรรมเหล็กหรือเหล็กกล้าที่มีกำลังผลิตตั้งแต่ 50 ตันต่อวันขึ้นไป (8) อุตสาหกรรมการผลิตเยื่อกระดาษที่มีกำลังผลิตตั้งแต่ 50 ตันต่อวันขึ้นไป

10. โครงการทุกประเภทที่อยู่ในพื้นที่ที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบ กำหนดให้เป็นพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น 1 B ทุกขนาด
11. อาคารที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำ ฝั่งทะเลสาบ หรือชายหาด หรือที่อยู่ใกล้ หรือใน อุทยานแห่งชาติหรืออุทยานประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นบริเวณที่อาจจะ ก่อให้เกิดผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม อาคารที่มีขนาด ความสูงตั้งแต่ 23 เมตรขึ้นไป หรือที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นหรือชั้นใดในหลัง เดียวกันตั้งแต่ 10,000 ตร.ม.ขึ้นไป
12. การถมที่ดินในทะเลทุกชนิด
13. การจัดสรรที่ดินเพื่อเป็นที่อยู่อาศัย หรือเพื่อประกอบการพาณิชย์ จำนวน ที่ดินแปลงย่อยตั้งแต่ 500 แปลงขึ้นไป หรือเนื้อที่เกินกว่า 100 ไร่
14. โรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลที่มีเตียงสำหรับผู้ป่วยไว้ค้างคืน (ตั้งแต่ 30เตียงขึ้นไป กรณีตั้งอยู่ริมแม่น้ำ ฝั่งทะเลสาบ หรือชายหาด หรือที่มี เตียงสำหรับผู้ป่วยตั้งแต่ 60 เตียงขึ้นไป กรณีโครงการที่อยู่นอกเหนือพื้นที่ ดังกล่าว)
15. ทางหลวงหรือถนน ซึ่งมีความหมายตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวง (ทุก ขนาดที่เทียบเท่าหรือสูงกว่ามาตรฐานต่ำสุดของทางหลวงชนบทขึ้นไป โดยรวมความถึงการก่อสร้างคันทางใหม่เพิ่มเติมจากคันที่มีอยู่) ที่ตัด ผ่านพื้นที่ดังต่อไปนี้ (1) พื้นที่รักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (2) พื้นที่อุทยาน แห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ (3) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้น 2 ตามที่ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแล้ว (4) พื้นที่เขตป่าชายเลนที่เป็นป่าสงวน แห่งชาติ (5) พื้นที่ชายฝั่งทะเลในระยะ 50 เมตร ห่างจากระดับน้ำทะเลขึ้น สูงสุด
16. อุตสาหกรรมที่ผลิตสารออกฤทธิ์ หรือสารที่ใช้ป้องกันหรือกำจัดศัตรูพืช หรือสัตว์ โดยกระบวนการทางเคมีทุกขนาด
17. อุตสาหกรรมที่ผลิตปุ๋ยเคมีโดยกระบวนการทางเคมีทุกขนาด
18. โรงแรมหรือสถานที่พักตากอากาศ ที่มีจำนวนห้องพักตั้งแต่ 80 ห้องขึ้นไป

- 19.อาคารที่อยู่อาศัย ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารที่มีจำนวนห้องชุดตั้งแต่ 80 ห้องขึ้นไป
- 20.โรงงานปรับปรุงสภาพของเสียรวม เฉพาะสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานทุกขนาด
- 21.การพัฒนาปิโตรเลียมทุกขนาด (1) การสำรวจและ/หรือผลิตปิโตรเลียม (2) ระบบการขนส่งปิโตรเลียมและน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ
- 22.อุตสาหกรรมประกอบกิจการเกี่ยวกับน้ำตาล (1) การทำน้ำตาลทรายดิบ น้ำตาลทรายขาว น้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์ ทุกขนาด (2) การทำกลูโคส ซีโทรส หรือผลิตภัณฑ์อื่นที่คล้ายคลึงกันที่มีกำลังผลิตตั้งแต่ 20 ตันต่อวันขึ้นไป

4) การควบคุมมลพิษ

การควบคุมมลพิษ ครอบคลุมถึง การป้องกัน ควบคุมและแก้ไขมลพิษ หรือสิ่งที่ถูกปล่อยทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษ หรือที่มีอยู่ในสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ซึ่งก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือภาวะที่เป็นพิษภัยอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน โดยการควบคุมมลพิษนี้มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายฉบับตามลักษณะของกิจกรรมที่ก่อให้เกิดมลพิษลักษณะต่าง ๆ ซึ่งในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ได้มีบทบัญญัติเฉพาะไว้ในหมวด 4 ว่าด้วยการควบคุมมลพิษ เป็นการเฉพาะ จึงยังผลให้กฎหมายฉบับอื่นที่มีบทบัญญัติอันว่าด้วยการควบคุมมลพิษไว้โดยใดให้เป็นไปตามนั้น แต่หากมีมาตรการหรือมาตรฐานการดำเนินงานที่ต่ำกว่ามาตรฐานตามกฎหมายฉบับนี้ ต้องบังคับให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายฉบับนี้(มาตรา 56 และมาตรา 57)

ในการควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ได้จัดตั้งคณะกรรมการควบคุมมลพิษโดยให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด(มาตรา 53) และให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีอำนาจออกประกาศกระทรวงในส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด สำหรับควบคุมการระบายน้ำทิ้ง การปล่อยทิ้งอากาศเสีย การปล่อยทิ้งของเสีย หรือมลพิษอื่นใดจากแหล่งกำเนิดออกสู่สิ่งแวดล้อม เพื่อรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้ได้มาตรฐานคุณภาพ

สิ่งแวดล้อม และหากจังหวัดใดที่มีการประกาศเป็นเขตควบคุมมลพิษ(ตามมาตรา 59) กฎหมาย (มาตรา 58)ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดสูงกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่อยู่ในประกาศกระทรวงข้างต้น หรือมาตรฐานซึ่งกำหนดตามกฎหมายอื่นและมีผลใช้บังคับใช้อยู่ ก็ได้หากเป็นกรณีที่เห็นสมควร

การประกาศเขตควบคุมมลพิษ ตามกฎหมาย(มาตรา 59) ให้พิจารณาลักษณะท้องที่และกิจกรรมในท้องที่หากปรากฏว่าท้องที่ใดมีปัญหามลพิษซึ่งมีแนวโน้มที่จะร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้ท้องที่นั้นเป็นเขตควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษได้ และท้องที่ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ถูกประกาศเป็นเขตควบคุมมลพิษต้องจัดทำแผนปฏิบัติการ(มาตรา 60)เพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษนั้นเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อรวมไว้ในแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดและอยู่ในการกำกับดูแลของผู้ว่าราชการจังหวัด(มาตรา 63) ซึ่งในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษนี้ กฎหมาย(มาตรา 60)ได้กำหนดให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

- 1.ทำการสำรวจ และเก็บข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดมลพิษที่มีอยู่ในเขตควบคุมมลพิษนั้น
- 2.จัดทำบัญชีรายละเอียดแสดงจำนวน ประเภท และขนาดของแหล่งกำเนิดมลพิษ ที่ได้ทำการสำรวจและเก็บข้อมูลตาม 1.
- 3.ทำการศึกษา วิเคราะห์ และประเมินสถานภาพมลพิษ รวมทั้งขอบเขต ความรุนแรงของสภาพปัญหา และผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อกำหนดมาตรการที่เหมาะสมและจำเป็นสำหรับการลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษนั้น

นอกจากที่กล่าวมาข้างต้น กฎหมายยังเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นสามารถจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบบำบัดของเสียรวมได้(มาตรา 71 และมาตรา 72)ยังเปิดโอกาสให้มีการขออนุญาตเป็นผู้ให้บริการบำบัด โดยให้เป็นไปตามที่กฎหมาย(มาตรา 73)กำหนด

7. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109/ตอนที่ 38/ หน้า 27 / 5 เมษายน 2535)

1) เหตุผลในการประกาศใช้

กฎหมายที่เกี่ยวกับการสาธารณสุขในไทยมีมานานเริ่มตั้งแต่ พระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ และพระราชบัญญัติควบคุมการใช้จุจาระเป็นปุย พุทธศักราช ๒๔๘๐ เป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินงานควบคุมดูแลในด้านสาธารณสุข (หมาย เหตุท้ายพระราชบัญญัติ) ซึ่งตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมอีกหลายครั้ง แต่ก็ยังไม่ ทันสมัยเพียงพอ เมื่อสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้จำเป็นต้องขยายขอบเขตการกำกับดูแล กิจการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณสุขในด้านต่างๆ ให้กว้างขวางขึ้น เพื่อสามารถนำมาปรับใช้ กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและทัน่วงที อีกทั้งในด้านการสาธารณสุขเป็นเรื่องที่ เกี่ยวพันกับความเป็นอยู่และสภาพแวดล้อมของมนุษย์อย่างใกล้ชิด แต่บทบัญญัติของกฎหมายทั้ง สองฉบับนั้นยังมีได้กำหนดมาตรการกำกับดูแลและป้องกันเกี่ยวกับการอนามัยสิ่งแวดล้อมไว้ อย่าง เพียงพอและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังเป็นการปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมให้มี ลักษณะการกำกับดูแลและติดตาม และปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่และบทกำหนดโทษ ตามกฎหมายปัจจุบันให้สามารถบังคับให้มีการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายอย่างเคร่งครัด ฉะนั้น เพื่อให้เหมาะสม และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในด้านการกำกับดูแลและป้องกันเกี่ยวกับการ อนามัยสิ่งแวดล้อม จึงได้มีการรวมกฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าวเป็นฉบับเดียวกัน เป็น พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ฉบับนี้

2) คำนิยามศัพท์

“สิ่งปฏิภูล” หมายความว่า จุจาระหรือปัสสาวะ และหมายความรวมถึงสิ่งอื่นใดซึ่ง เป็นสิ่งโสโครกหรือมีกลิ่นเหม็น

“มูลฝอย” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถูงพลาสติกภาชนะที่ใส่อาหาร ถ้ำ มูลสัตว์ ซากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่ เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

“ที่หรือทางสาธารณะ” หมายความว่า สถานที่หรือทางซึ่งมิใช่เป็นของเอกชนและประชาชนสามารถใช้ประโยชน์หรือใช้สัญจรได้

“อาคาร” หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงานหรือสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่นซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้

“ตลาด” หมายความว่า สถานที่ซึ่งปกติจัดไว้ให้ผู้ค้าใช้เป็นที่ชุมนุมเพื่อจำหน่ายสินค้าประเภทสัตว์ เนื้อสัตว์ ผัก ผลไม้ หรืออาหารอันมีสภาพเป็นของสด ประกอบหรือปรุงแล้วหรือของเสี้ยวง่าย ทั้งนี้ไม่ว่าจะมีการจำหน่ายสินค้าประเภทอื่นด้วยหรือไม่ก็ตามและหมายความรวมถึงบริเวณซึ่งจัดไว้สำหรับให้ผู้ค้าใช้เป็นที่ชุมนุมเพื่อจำหน่ายสินค้าประเภทดังกล่าวเป็นประจำหรือเป็นครั้งคราวหรือตามวันที่กำหนด

“สถานที่จำหน่ายอาหาร” หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือบริเวณใดๆ ที่มีใช้ที่หรือทางสาธารณะ ที่จัดไว้เพื่อประกอบอาหารหรือปรุงอาหารจนสำเร็จและจำหน่ายให้ผู้ซื้อสามารถบริโภคได้ทันที ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นการจำหน่ายโดยจัดให้มีบริเวณไว้สำหรับการบริโภค ณ ที่นั้น หรือนำไปบริโภคที่อื่นก็ตาม

“สถานที่สะสมอาหาร” หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือบริเวณใดๆ ที่มีใช้ที่หรือทางสาธารณะ ที่จัดไว้สำหรับเก็บอาหารอันมีสภาพเป็นของสดหรือของแห้งหรืออาหารในรูปลักษณะอื่นใด ซึ่งผู้ซื้อต้องนำไปทำ ประกอบหรือปรุงเพื่อบริโภคในภายหลัง

“ราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่น

“ข้อกำหนดของท้องถิ่น” หมายความว่า ข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ หรือข้อบังคับซึ่งตราขึ้นโดยราชการส่วนท้องถิ่น

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า

- (1) นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดสำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (2) นายกเทศมนตรีสำหรับในเขตเทศบาล
- (3) นายกององค์การบริหารส่วนตำบลสำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
- (4) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครสำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร
- (5) นายกเมืองพัทยาสำหรับในเขตเมืองพัทยา

(6) หัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่น สำหรับในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

“เจ้าพนักงานสาธารณสุข” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสาธารณสุข

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

3) การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย

กฎหมายกำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจ(มาตรา 18 วรรคแรก)เกี่ยวกับการเก็บขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในเขตพื้นที่ของตน ซึ่งจะดำเนินการเองหรือจะอนุญาตให้บุคคลใด(มาตรา 19)เป็นผู้ดำเนินกิจการ(มาตรา 18 วรรคสาม)ก็ได้ สำหรับการจัดการของเสียอันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน กฎหมาย(มาตรา 18 วรรคสี่) กำหนดให้ผู้ดำเนินกิจการโรงงานที่มีของเสียอันตราย และผู้ดำเนินกิจการรับทำการเก็บ ขนหรือกำจัดของเสียอันตรายดังกล่าว แจ้งการดำเนินกิจการเป็นหนังสือต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น

4) สุขลักษณะของอาคาร

เมื่อปรากฏแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าอาคารหรือส่วนของอาคารใดหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งต่อเนื่องกับอาคาร มีสภาพชำรุดทรุดโทรม หรือปล่อยให้สภาพปรกุงรังจนอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้อยู่อาศัยหรือมีลักษณะไม่ถูกต้องด้วยสุขลักษณะของการใช้เป็นที่อยู่อาศัย ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจ(มาตรา 21)ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารนั้นจัดการแก้ไข เปลี่ยนแปลง รื้อถอนอาคาร หรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งต่อเนื่องกับอาคารทั้งหมดหรือแต่บางส่วน หรือจัดการอย่างอื่นตามความจำเป็นเพื่อมิให้เป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะภายในเวลาซึ่งกำหนดให้ตามสมควร

และหากเจ้าพนักงานท้องถิ่นพบว่าอาคารใดมีสินค้า เครื่องเรือนหรือสัมภาระ สะสมไว้มากเกินสมควร หรือจัดสิ่งของเหล่านั้นซับซ้อนกันเกินไป จนอาจเป็นเหตุให้เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ให้โทษใดๆ หรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้อยู่อาศัยหรือไม่ถูกต้องด้วยสุขลักษณะ

ของการใช้เป็นที่อยู่อาศัย ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจ(มาตรา 22)ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารย้ายสินค้า เครื่องเรือนหรือสัมภาระออกจากอาคารนั้น หรือให้จัดสิ่งของเหล่านั้นเสียใหม่ เพื่อมิให้เป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะหรือให้กำจัดสัตว์ซึ่งเป็นพาหะของโรคภายในเวลาที่กำหนดให้ตามสมควร

ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ออกคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารผู้ใดดำเนินการตามสองกรณีข้างต้น และเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารผู้นั้นละเลยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งภายในเวลาที่กำหนด กฎหมาย(มาตรา 23)กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการแทนได้ โดยเจ้าของหรือผู้ครอบครองดังกล่าวต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการนั้น

5) เหตุรำคาญ

กฎหมายกำหนดลักษณะของ “เหตุรำคาญ” ว่า เป็นเหตุอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ที่ต้องประสบกับเหตุนั้นดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นเหตุรำคาญ(มาตรา 25)

1. แหล่งน้ำ ทางระบายน้ำ ที่อาบน้ำ ส้วม หรือที่ใส่มูลหรือถ้ำ หรือสถานที่อื่นใดซึ่งอยู่ในทำเลไม่เหมาะสม สกปรก มีการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของมีการเททิ้งสิ่งใดเป็นเหตุให้มีกลิ่นเหม็นหรือละอองสารเป็นพิษ หรือเป็นหรือน่าจะเป็นที่เพาะพันธุ์พาหะนำโรค ก่อให้เกิดความเสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ
2. การเลี้ยงสัตว์ในที่หรือโดยวิธีใด หรือมีจำนวนเกินสมควรจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ
3. อาคารอันเป็นที่อยู่ของคนหรือสัตว์ โรงงานหรือสถานที่ประกอบการใด ไม่มีการระบายอากาศ การระบายน้ำ การกำจัดสิ่งปฏิกูล หรือการควบคุมสารเป็นพิษหรือมีแต่ไม่มีการควบคุมให้ปราศจากกลิ่นเหม็นหรือละอองสารเป็นพิษอย่างพอเพียงจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ
4. การกระทำใดๆ อันเป็นเหตุให้เกิดกลิ่น แสง รั้วสี เสียง ความร้อน สิ่งมีพิษ ความสั่นสะเทือน ฝุ่น ละออง เขม่า ถ้ำ หรือกรณีอื่นใด จนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ
5. เหตุอื่นใดที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในเหตุข้างต้นทั้ง 5 ประการนี้ กฎหมาย(มาตรา 26)กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจห้ามผู้หนึ่งผู้ใดมิให้ก่อเหตุรำคาญในที่หรือทางสาธารณะหรือสถานที่เอกชน และอำนาจดังกล่าวนี้ยังรวมทั้ง การระงับเหตุรำคาญ การดูแล ปรับปรุง บำรุงรักษา บรรเทาถนน ทางบก ทางน้ำ วางระบายน้ำ คู คลอง และสถานที่ต่างๆ ในเขตท้องถิ่นนั้น ๆ ให้ปราศจากเหตุรำคาญ รวมถึงอำนาจในการออกคำสั่งเป็นหนังสือเพื่อระงับ กำจัดและควบคุมเหตุรำคาญต่างๆ เหล่านี้ด้วย

อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานในกรณีที่มีเกิดเหตุรำคาญ สามารถแยกพิจารณาได้ 2 กรณี ดังนี้

1. ที่หรือทางสาธารณะในเขตพื้นที่ท้องถิ่น เมื่อมีเหตุรำคาญเกิดขึ้นหรือบางกรณีเพียงแค่อาจเกิดเหตุรำคาญไม่ต้องถึงขนาดว่าจะเกิดเป็นเหตุรำคาญขึ้น กฎหมาย(มาตรา 27) กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้บุคคลซึ่งเป็นต้นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับการก่อหรืออาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญนั้น ระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควรตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง และถ้าเห็นสมควรจะให้กระทำโดยวิธีใดเพื่อระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญนั้น หรือสมควรกำหนดวิธีการเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นอีกในอนาคต ให้ระบุไว้ในคำสั่งได้ และถ้าบุคคลซึ่งเป็นต้นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับการก่อหรืออาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญนั้นไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น และเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นอาจเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นระงับเหตุรำคาญนั้น และอาจจัดการตามความจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญนั้นขึ้นอีกโดยบุคคลซึ่งเป็นต้นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับการก่อหรืออาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการนั้น

2. สถานที่เอกชน เมื่อมีเหตุรำคาญเกิดขึ้นกฎหมาย(มาตรา 28 วรรคแรก) กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้น ระงับเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควรตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง และถ้าเห็นว่าสมควรจะให้กระทำโดยวิธีใดเพื่อระงับเหตุรำคาญนั้น หรือสมควรกำหนดวิธีการเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในอนาคตให้ระบุไว้ในคำสั่งได้ ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้นไม่ปฏิบัติตามคำสั่งที่ออกมาให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจ(มาตรา 28 วรรคสอง)ระงับเหตุรำคาญนั้นและอาจจัดการตามความจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นอีก และถ้าเหตุรำคาญเกิดขึ้นจากการกระทำ การละเลย หรือการยินยอมของเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้น เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ดังกล่าวต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการนั้น และถ้าระดับความรุนแรงของเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นในสถานที่เอกชนอาจเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพหรือมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสม

กับการดำรงชีพของประชาชน กฎหมาย(มาตรา 28 วรรคสาม)ให้อำนาจเจ้าพนักงานท้องถิ่นออกคำสั่งเป็นหนังสือห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้สถานที่นั้นทั้งหมดหรือบางส่วน จนกว่าจะเป็นที่พอใจแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าได้มีการระงับเหตุรำคาญนั้นแล้วก็ได้

6) การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์และกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

ในด้านการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ กฎหมาย(มาตรา 29 วรรคแรก)กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดให้ส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดของพื้นที่ในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น เป็นเขตควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ เพื่อประโยชน์ในการรักษาสุขภาพความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชนในท้องถิ่นหรือเพื่อป้องกันอันตรายจากเชื้อโรคที่เกิดจากสัตว์ ซึ่งอาจกำหนดให้เป็นเขตห้ามเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์บางชนิดหรือบางประเภทโดยเด็ดขาด หรือไม่เกินจำนวนที่กำหนด หรือเป็นเขตที่การเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์บางชนิดหรือบางประเภทต้องอยู่ในภายใต้มาตรการอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้(มาตรา 29 วรรคสอง)

ด้านกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ต้องเป็นกิจการที่ปรากฏในประกาศกระทรวงสาธารณสุข(มาตรา 31) โดยให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจ(มาตรา 32)ออกข้อกำหนดของท้องถิ่นเกี่ยวกับการกำหนดประเภทของกิจการตามประกาศกระทรวง บางกิจการหรือทุกกิจการให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่นนั้น(มาตรา 32 (1)) และกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขทั่วไปสำหรับผู้ดำเนินกิจการที่ท้องถิ่นนั้นต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินกิจการและมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ(มาตรา 32 (2))

7) ตลาด สถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสมอาหาร และการจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ

การจัดตั้งตลาด(มาตรา 34 และมาตรา 56) หรือการจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหารในอาคารหรือพื้นที่ใดซึ่งมีพื้นที่เกินสองร้อยตารางเมตรและมีใช่เป็นการขายของในตลาด(มาตรา 38 และมาตรา 56) ต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น สำหรับการ

เปลี่ยนแปลง ขยายหรือลดสถานที่หรือบริเวณที่ใช้เป็นตลาดภายหลังจากที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ออกใบอนุญาตให้จัดตั้งแล้วก็ต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นเช่นกัน

ในด้านการกำกับดูแลตลาดและสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหาร กฎหมายกำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

1. กำหนดที่ตั้ง เนื้อที่ แพนผังและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสิ่งปลูกสร้างและสุขลักษณะ(มาตรา 35 (1))
2. กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดสถานที่ การวางสิ่งของและการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการตลาด(มาตรา 35 (2))
3. กำหนดเวลาเปิดและปิดตลาด(มาตรา 35 (3))
4. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งตลาดปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลรักษาความสะอาดเรียบร้อยภายในตลาดให้ถูกต้องตามสุขลักษณะและอนามัย การจัดให้มีที่รวบรวมหรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย การระบายน้ำทิ้ง การระบายอากาศ การจัดให้มีการป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญและการป้องกันการระบาดของโรคติดต่อ(มาตรา 35 (4))
5. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อให้ผู้ขายของ และผู้ช่วยขายของในตลาดปฏิบัติให้ถูกต้องเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดบริเวณที่ขายของ สุขลักษณะส่วนบุคคล และสุขลักษณะในการใช้กรรมวิธีการจำหน่าย ทำ ประกอบ ปู รุง เก็บหรือสะสมอาหารหรือสินค้าอื่น รวมทั้งการรักษาความสะอาดของภาชนะ น้ำใช้และของใช้ต่างๆ(มาตรา 37)
6. กำหนดประเภทของสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหารตามประเภทของอาหารหรือตามลักษณะของสถานที่ประกอบกิจการหรือตามวิธีการจำหน่าย(มาตรา 40 (1))
7. กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดตั้ง ใช้ และดูแลรักษาสถานที่และสุขลักษณะของบริเวณที่ใช้จำหน่ายอาหาร ที่จัดไว้สำหรับบริโภคอาหาร ที่ใช้ทำ ประกอบ หรือปูรองอาหาร หรือที่ใช้สะสมอาหาร(มาตรา 40 (2))
8. กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญและการป้องกันโรคติดต่อ(มาตรา 40 (3))
9. กำหนดเวลาจำหน่ายอาหาร(มาตรา 40 (4))
10. กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะส่วนบุคคลของผู้จำหน่ายอาหาร ผู้ปรุงอาหารและผู้ให้บริการ(มาตรา 40 (5))

11.กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะของอาหาร กรรมวิธีการจำหน่าย
ทำ ประกอบ ปูรง เก็บรักษาหรือสะสมอาหาร(มาตรา 40 (6))

12.กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะของภาชนะ อุปกรณ์ น้ำใช้ และ
ของใช้อื่นๆ(มาตรา 40 (7))

การจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ กฎหมาย(มาตรา 41 วรรคแรก)กำหนด
หน้าที่ในการควบคุมดูแลที่หรือทางสาธารณะเพื่อประโยชน์ใช้สอยของประชาชนทั่วไป เป็นของเจ้า
พนักงานท้องถิ่น ดังนั้นการจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ ไม่ว่าจะเป็นการจำหน่ายโดย
ลักษณะวิธีการจัดวางสินค้าในที่หนึ่งที่ได้เป็นปกติหรือเวลายาย ต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงาน
ท้องถิ่น(มาตรา 41 วรรคสอง) โดยระบุชนิด หรือประเภทของสินค้า ลักษณะวิธีการจำหน่ายสินค้า
และสถานที่ที่จะจัดวางสินค้า เพื่อจำหน่ายในกรณีที่จะมีการจัดวางสินค้าในที่หนึ่งที่ได้เป็นปกติ
(มาตรา 41 วรรคสาม) สำหรับการเปลี่ยนแปลงชนิดหรือประเภทของสินค้า ลักษณะวิธีการ
จำหน่ายสินค้า หรือสถานที่จัดวางสินค้าให้แตกต่างไปจากที่ระบุไว้ในใบอนุญาต จะกระทำได้
ต่อเมื่อผู้รับใบอนุญาตได้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น และเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้จัดแจ้งการ
เปลี่ยนแปลงดังกล่าวไว้ในใบอนุญาตแล้ว(มาตรา 41 วรรคสี่)

บางพื้นที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นด้วยความเห็นชอบของเจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจออก
ประกาศ กำหนดบริเวณที่หรือทางสาธารณะหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตห้าม
จำหน่ายหรือซื้อสินค้าโดยเด็ดขาด(มาตรา 42 (1)) หรือ เป็นเขตที่ห้ามจำหน่ายสินค้าบางชนิดหรือ
บางประเภท หรือเป็นเขตห้ามจำหน่ายสินค้าตามกำหนดเวลา หรือเป็นเขตห้ามจำหน่ายสินค้าโดย
วิธีการจำหน่ายในลักษณะใดลักษณะหนึ่งหรือกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการจำหน่าย
สินค้าในบริเวณนั้น(มาตรา 42 (2))

กฎหมายให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นออกข้อกำหนดท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ของ
ประชาชนและการควบคุมการจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ ดังต่อไปนี้

1.กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะส่วนบุคคลของผู้จำหน่ายหรือ
ผู้ช่วยจำหน่ายสินค้า(มาตรา 43 (1))

2.กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะในการใช้กรรมวิธีการจำหน่าย ทำ
ประกอบ ปูรง เก็บหรือสะสมอาหารหรือสินค้าอื่น รวมทั้งการรักษาความสะอาดของภาชนะ น้ำใช้
และของใช้ต่างๆ(มาตรา 43 (2))

3. กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดวางสินค้าและการระบายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ(มาตรา 43 (3))

4. กำหนดเวลาสำหรับการจำหน่ายสินค้า(มาตรา 43 (4))

5. กำหนดการอื่นที่จำเป็นเพื่อการรักษาความสะอาดและป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ รวมทั้งการป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญและการป้องกันโรคติดต่อ(มาตรา 43 (5))

8. พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของ

บ้านเมือง พ.ศ.2535

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109/ตอนที่ 15/ หน้า 28/28 กุมภาพันธ์ 2535)

1) เหตุผลในการประกาศใช้

กฎหมายที่เกี่ยวกับการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองได้มีการเริ่มบังคับใช้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๓ ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ไม่เหมาะสมกับสภาวะการณ์ปัจจุบันโดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับบทลงโทษและอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่น เป็นเหตุให้การดำเนินการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองไม่ได้ผลเท่าที่ควร จึงสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองเสียใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงเป็นเหตุผลในการตราพระราชบัญญัติฉบับนี้

2) คำนิยามศัพท์

“ที่สาธารณะ” หมายความว่า สาธารณสมบัติของแผ่นดินนอกจากที่รกร้างว่างเปล่า และหมายความรวมถึงถนนและทางน้ำด้วย

“สถานสาธารณะ” หมายความว่า สถานที่ที่จัดไว้เป็นสาธารณะสำหรับประชาชนใช้เพื่อการบันเทิง การพักผ่อนหย่อนใจ หรือการชุมนุม

“ถนน” หมายความว่ารวมถึง ทางเดินรถ ทางเท้า ขอบทาง ไหล่ทาง ทางข้ามตาม กฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก ตรอก ซอย สะพาน หรือถนนส่วนบุคคล ซึ่งเจ้าของยินยอมให้ ประชาชนใช้เป็นทางสัญจรได้

“ทางน้ำ” หมายความว่า ทะเล ทะเลสาบ หาดทรายชายทะเล อ่างเก็บน้ำ แม่น้ำ ห้วย หนอง คลอง คับคลอง บึง คู ลำราง และหมายความว่ารวมถึงท่อระบายน้ำด้วย

“อาคาร” หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน เรือ แพ ตลาด คลังสินค้า สำนักงาน หรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้ และหมายความว่ารวมถึงอัมจันทร์ เชื้อน ประตูน้ำ อุโมงค์ หรือป้ายตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารด้วย

“สิ่งปฏิภูล” หมายความว่า อุจจาระ หรือปัสสาวะ รวมตลอดถึงวัตถุอื่นใดซึ่งเป็นของ โสโครก หรือมีกลิ่นเหม็น

“มูลฝอย” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร ถัง มูลสัตว์ หรือซากสัตว์ รวมตลอดถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่ เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น

“ซากยานยนต์” หมายความว่า รถยนต์ รถจักรยานยนต์ เครื่องจักรกล เรือ ล้อเลื่อน ยานพาหนะอื่นๆ ที่เสื่อมสภาพจนไม่อาจใช้งานได้ และหมายความว่าชิ้นส่วนของรถ เครื่องจักรกลหรือยานพาหนะ

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า

- 1.นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล
- 2.ประธานกรรมการสุขาภิบาล สำหรับในเขตสุขาภิบาล
- 3.ผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- 4.ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร
- 5.ปลัดเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา
- 6.หัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค์การปกครองท้องถิ่นอื่นที่กฎหมาย กำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่น สำหรับในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า

- 1.ปลัดเทศบาล และรองปลัดเทศบาล สำหรับในเขตเทศบาล
- 2.ปลัดสุขาภิบาล สำหรับในเขตสุขาภิบาล

3. ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนายอำเภอ สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด

4. ปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการเขตและผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตสำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร

5. รองปลัดเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา

6. ผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้งให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

“ราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์การปกครองท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่น

“ข้อกำหนดของท้องถิ่น” หมายความว่า ข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ หรือข้อบังคับ ซึ่งตราขึ้นโดยราชการส่วนท้องถิ่น

3) การรักษาความสะอาดในที่สาธารณะและสถานสาธารณะ และการดูแลรักษาสนามหญ้าและต้นไม้ในถนนและสถานสาธารณะ

กฎหมาย(มาตรา 6 วรรคแรก) กำหนดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร หรือบริเวณของอาคารที่อยู่ติดกับทางเท้า มีหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดทางเท้าที่อยู่ติดกับอาคารหรือบริเวณของอาคาร ถ้าเป็นตลาด(มาตรา 6 วรรคสอง)เจ้าของตลาดมีหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดทางเท้าที่อยู่ติดกับตลาดและให้ผู้ครอบครองส่วนหนึ่งส่วนใดของตลาดมีหน้าที่รักษาความสะอาดบริเวณตลาดที่ตนครอบครอง ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร หรือบริเวณของอาคารที่อยู่ติดกับทางเท้า กฎหมาย(มาตรา 7)กำหนดให้มีอำนาจแจ้งผู้กระทำการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้มิให้กระทำการหรือให้แก้ไขการกระทำอันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าผู้ถูกแจ้งหรือผู้ถูกห้ามไม่ปฏิบัติตาม ให้รีบแจ้งความพนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้พนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยไม่ชักช้า(มาตรา 51)เพื่อใช้เป็นหลักฐานว่าตนมิได้กระทำความผิด(มาตรา 7)

การโฆษณา กฎหมายฉบับนี้กำหนดลักษณะการโฆษณาด้วยการปิด ติ่ง หรือโปรย แผ่นประกาศหรือใบปลิวในที่สาธารณะ จะกระทำต่อเมื่อได้รับหนังสืออนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ และต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่กำหนดในหนังสืออนุญาตด้วย(มาตรา 10) ถ้าไม่ดำเนินการตามที่กำหนดนี้ กฎหมาย(มาตรา 11)ให้อำนาจเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้ผู้โฆษณาปลด รื้อ ถอน ชูด ลบหรือล้างข้อความหรือภาพนั้นภายในเวลาที่กำหนด และถ้ามีข้อความหรือภาพที่มีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือลามกอนาจาร พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจปลด รื้อ ถอน ชูด ลบ หรือล้างข้อความหรือภาพนั้นได้เอง โดยคิดค่าใช้จ่ายจากผู้โฆษณาตามที่ได้ใช้จ่ายไปจริง

ในบริเวณถนน กฎหมาย(มาตรา 13 วรรคแรก)กำหนดให้เจ้าของรถซึ่งใช้บรรทุกสัตว์ กวาด หิน ดิน เลน ทวาย สิ่งปฏิกูล มูลฝอยหรือสิ่งอื่นใด ต้องจัดให้รถนั้นอยู่ในสภาพที่ป้องกันมิให้มูลสัตว์หรือสิ่งดังกล่าวตกลง รั่วไหล ปลิว ฟุ้ง กระจายลงบนถนนในระหว่างที่ใช้รถนั้น รวมทั้งต้องป้องกันมิให้น้ำมันจากรถรั่วไหลลงบนถนน และยังห้ามมิให้ผู้ใดล้างรถยนต์ รถจักรยานยนต์ หรือล้อเลื่อนบนถนน หรือสถานสาธารณะและทำให้ถนนหรือสถานสาธารณะสกปรกเลอะเทอะ (มาตรา 15) หรือการใช้ส่วนหนึ่งส่วนใดของถนนเป็นสถานที่ซ่อมเปลี่ยนแปลง ต่อเติม หรือติดตั้งอุปกรณ์รถยนต์ รถจักรยานยนต์ หรือล้อเลื่อน(มาตรา 16 วรรคแรก)เว้นแต่เครื่องยนต์ขัดข้องหรืออุปกรณ์ชำรุดขณะใช้ถนนเพื่อให้รถหรือล้อเลื่อนดังกล่าวใช้การได้ต่อไป(มาตรา 16วรรคสอง) ห้ามตั้ง วาง หรือกองวัตถุใดๆ บนถนน(มาตรา 18)นอกจากนี้ยังรวมถึงการปล่อยสัตว์ นำสัตว์ หรือจูงสัตว์ไปตามถนนหรือเข้าไปในบริเวณที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ประกาศห้ามไว้(มาตรา 14(1))หรือปล่อยให้สัตว์ถ่ายมูลบนถนนและมิได้ขจัดมูลดังกล่าวให้หมดไป(มาตรา 14(2)) ห้ามปรุงอาหาร ขายหรือจำหน่ายสินค้าบนถนน หรือในสถานสาธารณะ(มาตรา 20(1)) ห้ามใช้รถยนต์หรือล้อเลื่อนเป็นที่ปรุงอาหารเพื่อขายหรือจำหน่ายให้แก่ประชาชนบนถนนหรือในสถานสาธารณะ(มาตรา 20(2)) ห้ามขายหรือจำหน่ายสินค้าซึ่งบรรทุกบนรถยนต์ รถจักรยานยนต์ หรือล้อเลื่อน บนถนนหรือในสถานสาธารณะ(มาตรา 20(3)) ห้ามมิให้ผู้อยู่ในรถยนต์หรือผู้ขับขี่หรือผู้นั่งซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ซื้อสินค้าที่ขายหรือจำหน่ายในสถานสาธารณะหรือบนถนนยกเว้นถนนส่วนบุคคล (มาตรา 21)

ในบริเวณทางเท้า กฎหมาย(มาตรา 17)ห้ามไม่ให้กระทำด้วยประการใดๆ ให้ทางเท้าชำรุดเสียหาย หรือ จอดหรือขับขี่รถยนต์ รถจักรยานยนต์ หรือล้อเลื่อน บนทางเท้า เว้นแต่เป็นการจอดหรือขับขี่เพื่อเข้าไปในอาคารหรือมีประกาศของเจ้าพนักงานจราจรผ่อนผันให้จอดหรือขับขี่ได้

ในบริเวณทางน้ำ กฎหมายห้ามมิให้ผู้ใดจูง ไล่ หรือต้อนสัตว์ลงไปทางน้ำซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ปิดประกาศห้ามไว้ ณ บริเวณดังกล่าว(มาตรา 22) ห้ามเทหรือทิ้งกรวด หิน ดิน เลน ททราย หรือเศษวัตถุก่อสร้างลงในทางน้ำ หรือกองไว้ หรือกระทำด้วยประการใดๆ ให้วัตถุดังกล่าวไหลหรือตกลงในทางน้ำ(มาตรา 23วรรคแรก)

ด้านห้องส้วม กฎหมาย(มาตรา 24) กำหนดให้เจ้าของร้านจำหน่ายอาหารและหรือเครื่องดื่มซึ่งจัดสถานที่ไว้สำหรับบริการลูกค้าได้ในขณะเดียวกันไม่ต่ำกว่ายี่สิบคน ต้องจัดให้มีส้วมที่ต้องด้วยสุขลักษณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เพื่อให้ลูกค้าใช้ในระหว่างเปิดทำการค้าเว้นแต่ร้านจำหน่ายอาหารและหรือเครื่องดื่มซึ่งจัดให้มีขึ้นในบริเวณงานเทศกาลหรืองานใดเป็นการเฉพาะคราว แต่สถานบริการการจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงหรือก๊าซสำหรับยานพาหนะ ต้องจัดให้มีส้วมที่ต้องด้วยสุขลักษณะ(มาตรา 25)

4) การดูแลรักษาสนามหญ้าและต้นไม้ในถนนและสถานสาธารณะ

กฎหมาย(มาตรา 26) ห้ามมิให้ผู้ใดทิ้งสิ่งปฏิกูล มูลฝอย หรือเท หรือกองกรวด หิน ดิน เลน ททราย หรือสิ่งอื่นใดในบริเวณที่ได้ปลูกหญ้าหรือต้นไม้ซึ่งราชการส่วนท้องถิ่นราชการส่วนอื่นหรือรัฐวิสาหกิจเป็นเจ้าของ ห้ามมิให้ผู้ใดโค่นต้นไม้ ตัด เด็ด หรือกระทำด้วยประการใดๆ ให้เกิดความเสียหายหรือน่าจะเป็นอันตรายแก่ต้นไม้ หรือใบ ดอก ผลหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของต้นไม้ที่ปลูกไว้หรือขึ้นเองตามธรรมชาติในที่สาธารณะหรือสถานสาธารณะ(มาตรา 27) และห้ามมิให้ผู้ใดปล่อยหรือจูงสัตว์เข้าไปในบริเวณที่ราชการส่วนท้องถิ่น ราชการส่วนอื่น หรือรัฐวิสาหกิจได้ปลูกหรืออนุญาตให้ผู้อื่นปลูกหญ้าหรือต้นไม้ไว้ และได้ปิดประกาศหรือป้ายห้ามไว้(มาตรา 28)

5) การห้ามทิ้งสิ่งปฏิกูลมูลฝอยในที่สาธารณะและสถานสาธารณะ

กฎหมาย(มาตรา 29)ห้ามมิให้ผู้ใดถ่ายอุจจาระหรือปัสสาวะลงในที่สาธารณะหรือสถานสาธารณะซึ่งมิใช่สถานที่ที่ราชการส่วนท้องถิ่นได้จัดไว้เพื่อการนั้น และยังห้ามบ้วนหรือถ่ม

น้ำลาย เสมหะ บ้วนน้ำหมาก สั่งน้ำมูก เทหรือทิ้งสิ่งใดๆ ลงบนถนนหรือบนพื้นรถหรือพื้นเรือ โดยสาร(มาตรา 31(1)) ห้ามทิ้งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในสถานสาธารณะนอกภาชนะหรือที่ที่ราชการส่วนท้องถิ่นได้จัดไว้(มาตรา 31(2)) ห้ามทิ้งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยลงบนที่สาธารณะ(มาตรา 32(1))ห้ามปล่อยปละละเลยให้มีสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในที่ดินของตนในสภาพที่ประชาชนอาจเห็นได้จากที่สาธารณะ(มาตรา 32(2)) ห้ามมิให้ผู้ใดเท หรือทิ้งสิ่งปฏิกูล มูลฝอย น้ำโสโครกหรือสิ่งอื่นใดลงบนถนนหรือในทางน้ำ(มาตรา 33) และห้ามมิให้ผู้ใดเท หรือระบายอุจจาระ หรือปัสสาวะจากอาคารหรือยานพาหนะลงในที่สาธารณะหรือในสถานสาธารณะ(มาตรา 34)

6) การรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย

กฎหมายห้ามมิให้ผู้ใดกระทำได้ด้วยประการใดๆ ให้โคม่ไฟ ป้าย ศาลาที่พัก ม้านั่ง ส้วม หรือสิ่งอื่นใด ที่ราชการส่วนท้องถิ่น ราชการส่วนอื่นหรือรัฐวิสาหกิจได้จัดทำไว้เพื่อสาธารณชนเกิดความเสียหายหรือใช้ประโยชน์ไม่ได้(มาตรา 35) ห้ามมิให้ผู้ใดเป็นป้าย นั่ง หรือขึ้นไปบนรั้ว กำแพง ต้นไม้หรือสิ่งค้ำยันต้นไม้ในที่สาธารณะ(มาตรา 36) ห้ามมิให้ผู้ใดยืน นั่ง หรือนอนบนราวสะพานสาธารณะ หรือนอนในที่สาธารณะ(มาตรา 37) ห้ามมิให้ผู้ใดเล่นว่าว ฟุตบอล ตะกร้อ หรือกีฬาใดๆ บนถนน หรือในสถานสาธารณะหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของสถานสาธารณะที่มีประกาศของเจ้าพนักงานท้องถิ่นห้ามไว้(มาตรา 38) ห้ามมิให้ผู้ใดติดตั้ง ตาก วาง หรือแขวนสิ่งใดๆ ในที่สาธารณะเว้นแต่ได้รับหนังสืออนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่(มาตรา 39 วรรคแรก) ห้ามมิให้ผู้ใดติดตั้ง ตาก วาง หรือแขวนสิ่งใดๆ ที่อาคารในลักษณะที่สกปรกรกรุงรังหรือไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยและมีสภาพที่ประชาชนอาจเห็นได้จากที่สาธารณะ(มาตรา 40) และเจ้าของอาคารซึ่งตั้งอยู่ในระยะไม่เกินยี่สิบเมตรจากขอบทางเดินรถที่มีผิวจราจรกว้างไม่ต่ำกว่าแปดเมตร และที่ผู้สัญจรไปมาอาจเห็นอาคารหรือบริเวณของอาคารได้จากถนนนั้น ต้องดูแลรักษาอาคารนั้นมีให้สกปรกรกรุงรัง(มาตรา 41)

9. พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457

การปกครองระดับ “หมู่บ้าน” ตามกฎหมาย (มาตรา 8) หมายถึง บ้าน หลายบ้านอยู่ในท้องที่อันหนึ่ง ซึ่งควรอยู่ในความปกครองเดียวกันได้ ให้จัดเป็นหมู่บ้านหนึ่ง ลักษณะที่

กำหนดหมู่บ้านตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือความสะอาดแก่การปกครองเป็นประมาณ คือ

- (1) ถ้าเป็นที่มีคนอยู่รวมกันมาก ถึงจำนวนบ้านน้อย ให้ถือเอาจำนวนคนเป็นสำคัญประมาณราว 200 คน เป็นหมู่บ้านหนึ่ง
- (2) ถ้าเป็นที่ผู้คนตั้งบ้านเรือนอยู่ห่างไกลกัน ถึงจำนวนคนน้อยถ้าและจำนวนบ้านไม่ต่ำกว่า 5 บ้านแล้ว จะจัดเป็นหมู่บ้านหนึ่งก็ได้

ในหมู่บ้านหนึ่ง ให้มีผู้ใหญ่บ้านคนหนึ่ง และมีผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครองหมู่บ้านละสองคน เว้นแต่หมู่บ้านใดมีความจำเป็นต้องมีมากกว่าสองคน ให้ขออนุมัติกระทรวงมหาดไทย(มาตรา 9 วรรคแรก)

ในหมู่บ้านใด ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควรให้มีผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ ก็ให้มีได้ตามจำนวนที่กระทรวงมหาดไทยจะเห็นสมควร (มาตรา 9 วรรคสอง)

หน้าที่และอำนาจของผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน(ตอนที่ 4 แก้ไขชื่อโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2510)

1. ผู้ใหญ่บ้านเป็นหัวหน้าของราษฎรในหมู่บ้านของตน ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ มีหน้าที่และอำนาจในทางปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อยของราษฎรสำหรับด้านการท่องเที่ยวพอจะสรุปได้ดังนี้ คือ

(1) ที่จะรักษาความสงบและความสุขสำราญ ช่วยป้องกันความทุกข์ภัยของลูกบ้านตามสมควรและที่สามารถจะทำได้ การที่กล่าวนี้ ถ้าสมควรจะต้องปรึกษาหารือและช่วยกันกับเพื่อนผู้ใหญ่บ้านที่ดี กับกำนันนายตำบลที่ดี ก็เป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านที่จะต้องปฏิบัติให้สมควรแก่การที่จะรักษาประโยชน์และความสุขของลูกบ้าน ซึ่งได้มอบไว้เป็นธุระในพระราชบัญญัตินี้

(2) ถ้าความทุกข์ภัยเกิดแก่ลูกบ้าน ซึ่งจะต้องขอความป้องกันจากรัฐบาล เป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านที่จะนำความแจ้งต่อเจ้าพนักงานปกครอง ตั้งแต่กำนันนายอำเภอ เป็นต้น ขึ้นไปโดยลำดับ

(3) ถ้ารัฐบาลจะประกาศ หรือจะสั่งราชการอันใดให้ราษฎรทราบ เป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านที่จะรับข้อความอันนั้นไปแจ้งแก่ลูกบ้านของตนให้ทราบ

(4) ถ้ามีคนจรแปลกหน้านอกสามะโนคร้วหมู่บ้านนั้นเข้ามาอาศัย เป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านจะต้องไต่ถามให้รู้จักตัว และรู้เหตุการณ์ที่มาอาศัยถ้าเห็นว่าไม่ได้มาโดยสุจริตให้เอาตัวผู้นั้นส่งกำนันนายตำบลของตน

(5) ความคุมดูแลหมู่บ้านให้ปฏิบัติหน้าที่ซึ่งจะต้องพึงกระทำตามกฎหมาย หรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ

(6) บำรุงและส่งเสริมการอาชีพของราษฎรในทางเกษตรกรรมพาณิชยกรรม และอุตสาหกรรม และจัดการป้องกันโรคติดต่อ หรือโรคระบาดซึ่งเกิดขึ้น หรือจะเกิดขึ้นในหมู่บ้าน เพื่อมิให้ติดต่อลุกลามมากไป ตลอดทั้งจัดหมู่บ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อยและต้องด้วย(พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2486)

ในหมู่บ้านหนึ่งให้มีคณะกรรมการหมู่บ้านคณะหนึ่ง (มาตรา 28 ตริ) มีหน้าที่เสนอข้อแนะนำและให้คำปรึกษาต่อผู้ใหญ่บ้าน เกี่ยวกับกิจการที่จะปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งคณะกรรมการหมู่บ้านประกอบด้วยผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครองเป็นกรรมการหมู่บ้านโดยตำแหน่ง และผู้ซึ่งราษฎรเลือกตั้งเป็นกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิมีจำนวนตามที่นายอำเภอจะเห็นสมควรแต่ต้องไม่น้อยกว่าสอง

10. พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

1) สภาตำบล

กฎหมายกำหนดให้ ตำบลหนึ่งมีสภาตำบลสภาหนึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคล (มาตรา 6) และอำนาจหน้าที่ (มาตรา 22) ดังนี้

(1) สภาตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลตามแผนงานโครงการ และงบประมาณของสภาตำบล เสนอแนะส่วนราชการในการบริหารราชการและพัฒนาตำบล ปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตำบลตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ และหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด

(2) จัดให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร

(3) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก

(4) จัดให้มีและรักษาทางระบายน้ำ และรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งการจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

(5) คุ้มครองดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(6) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร

(7) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

ในการจัดทำโครงการหรือแผนงานของส่วนราชการหรือหน่วยงานใด ในพื้นที่ตำบลใด ให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานนั้นคำนึงถึงแผนพัฒนาตำบลนั้นด้วย

ในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาตำบล ให้ประธานสภาตำบลเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินกิจการตามมติของสภาตำบล แต่สภาตำบลอาจมอบหมายให้สมาชิกสภาตำบลผู้อื่นดำเนินกิจการแทนเฉพาะกรณีได้(มาตรา 27)

ในการทำนิติกรรมของสภาตำบล ให้ประธานสภาตำบล เลขานุการสภาตำบล และสมาชิกสภาตำบลอีกหนึ่งคนร่วมกันมีอำนาจกระทำการแทนสภาตำบล ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย (มาตรา 27 วรรคสอง)

เมื่อได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัด สภาตำบลอาจทำกิจการนอกเขตสภาตำบล หรือร่วมกับสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่นเพื่อทำกิจการร่วมกันได้เมื่อได้รับความยินยอมจากสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และกิจการนั้นเป็นกิจการที่จำเป็นต้องทำและเป็นการเกี่ยวเนื่องกับกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตน(มาตรา 28)

การกำกับดูแลสภาตำบล นายอำเภอมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของสภาตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการ(มาตรา38)

ในกรณีที่ปรากฏว่าการดำเนินการของสภาตำบลเป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ หรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของทางราชการ นายอำเภอมีอำนาจยับยั้งการดำเนินการดังกล่าวไว้เป็นการชั่วคราวได้และรายงานไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อวินิจฉัย

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่าการดำเนินการของสภาตำบลไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ หรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของทางราชการ ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งการให้สภาตำบลระงับการดำเนินการดังกล่าว

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่าการดำเนินการของสภาตำบลเป็นไปโดยชอบแล้ว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งเพิกถอนการยับยั้งของนายอำเภอ แต่ถ้านายอำเภอไม่รายงานผู้ว่าราชการจังหวัดภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ยับยั้ง หรือผู้ว่าราชการจังหวัดไม่วินิจฉัยภายในสามสิบ

วันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง ให้การยับยั้งของนายอำเภอและอำนาจสั่งการของผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นอันสิ้นสุดลงตั้งแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว

หากปรากฏว่าสภาตำบลกระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจสั่งยุบสภาตำบลได้ตามคำแนะนำของนายอำเภอ และเมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งยุบสภาตำบลแล้วให้สภาตำบลยังคงประกอบด้วยสมาชิกสภาตำบลโดยตำแหน่งทั้งหมดจนกว่าจะมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลซึ่งได้รับเลือกตั้งใหม่(มาตรา39)

ในกรณีที่การยุบสภาตำบลตามวรรคหนึ่งเป็นผลจากการกระทำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือแพทย์ประจำตำบล ซึ่งเป็นสมาชิกสภาตำบลโดยตำแหน่ง หรือบุคคลดังกล่าวได้ร่วมกระทำการด้วย ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด สั่งให้บุคคลดังกล่าวออกจากตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือแพทย์ประจำตำบล แล้วแต่กรณี โดยให้ถือว่าเป็นการให้ออกจากตำแหน่งเพราะบกพร่องในทางความประพฤติหรือความสามารถไม่เหมาะสมกับตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ และถ้าสมาชิกสภาตำบลโดยตำแหน่งเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่งของสมาชิกสภาตำบลโดยตำแหน่งทั้งหมด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งบุคคลตามจำนวนที่เห็นสมควรเข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่กับสมาชิกสภาตำบลโดยตำแหน่งที่เหลืออยู่จนกว่าจะมีการเลือกตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือแพทย์ประจำตำบลและสมาชิกสภาตำบลซึ่งได้รับเลือกตั้งใหม่

2) องค์การบริหารส่วนตำบล

สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาทหรือตามเกณฑ์รายได้เฉลี่ยในวรรคสอง อาจจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทยและให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาในประกาศนั้นให้ระบุชื่อและเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ด้วย การเปลี่ยนแปลงเกณฑ์รายได้เฉลี่ยของสภาตำบล ให้ทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทยและให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา 40)

องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น (มาตรา 43) มีกำหนดคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง(มาตรา 45วรรคสี่) ประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล(มาตรา44)

สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น (มาตรา 45 วรรคแรก) สำหรับจำนวนเท่าใดนั้นให้พิจารณาจากจำนวนหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล(มาตรา 45 วรรคสอง) ดังนี้

- ก. มีหนึ่งหมู่บ้านให้มีสมาชิก 6 คน
- ข. มีสองหมู่บ้านให้มีสมาชิกหมู่บ้านละ 3 คน
- ค. มีตั้งแต่สามหมู่บ้านขึ้นไป ให้มีสมาชิกหมู่บ้านละ 2 คน

สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่(มาตรา 46) ดังต่อไปนี้

(1) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

(2) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบล ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

(3) ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารให้เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนาตำบลตาม (1) และกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

เมื่อมีกรณีสงสัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้ใดสิ้นสุดลงตาม (4) (5) (6) หรือ(7) ให้นายอำเภอสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็ว คำวินิจฉัยของนายอำเภอให้เป็นที่สุด

องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (มาตรา 66) และมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล (มาตรา 67) ดังต่อไปนี้

- (1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
- (2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- (3) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
- (4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- (6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- (7) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นตามความจำเป็นและสมควร

(9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

(10) สิทธิได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารจากทางราชการในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจการของทางราชการในตำบล เว้นแต่ข้อมูลหรือข่าวสารที่ทางราชการถือว่าเป็นความลับเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ (มาตรา 70)

(11) ออกข้อบังคับตำบลเพื่อใช้บังคับในตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมายหรืออำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในกรณีนี้จะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บและกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนด้วยก็ได้แต่มิให้กำหนดโทษปรับเกินห้าร้อยบาท(มาตรา 71)

(12) การทำกิจการนอกเขตขององค์การบริหารส่วนตำบล(มาตรา 73) หรือร่วมกับสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อกระทำกิจการร่วมกันได้ ทั้งนี้ เมื่อได้รับความยินยอมจากสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และกิจการนั้นเป็นกิจการที่จำเป็นต้องทำและเป็นการเกี่ยวเนื่องกับกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตน

(13) อาจจัดทำกิจการในเขตขององค์การบริหารส่วนตำบล(มาตรา68)

ดังต่อไปนี้

1. ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
2. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
3. ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
4. ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
5. ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
6. ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
7. บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร

8. การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
9. หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
10. ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
11. กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
12. การท่องเที่ยว
13. การผังเมือง

สำหรับการดำเนินการเพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบล กฎหมายให้อำนาจกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ ยังคงมีอำนาจหน้าที่(มาตรา 69)ในการดำเนินกิจการใด ๆ ได้ แต่ต้องแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบล่วงหน้าตามสมควร ในกรณีนี้หากองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจการดังกล่าว ให้กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ นำความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลไปประกอบการพิจารณาดำเนินกิจการต่อไป

กฎหมายให้อำนาจคณะกรรมการบริหารหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือราษฎรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมายเกี่ยวกับการเข้าชื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่น เสนอร่างข้อบังคับตำบล เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายอำเภอให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบลแล้ว ให้ประธานคณะกรรมการบริหารลงชื่อและประกาศเป็นข้อบังคับตำบลต่อไป(มาตรา 71 วรรคแรก วรรคสอง และวรรคสาม)

ในกรณีที่นายอำเภอไม่เห็นชอบด้วยกับร่างข้อบังคับตำบลใด ให้ส่งคืนสภาองค์การบริหารส่วนตำบลภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่นายอำเภอได้รับร่างข้อบังคับตำบลดังกล่าว เพื่อให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาทบทวนร่างข้อบังคับตำบลนั้นใหม่ (มาตรา 71 วรรคสี่) เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาทบทวนร่างข้อบังคับตำบลแล้ว มีมติยืนยันตามร่างข้อบังคับตำบลเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ให้ประธานคณะกรรมการบริหารลงชื่อและประกาศเป็นข้อบังคับตำบลได้โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจากนายอำเภอ แต่ถ้าสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ยืนยันภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบังคับตำบลคืนจากนายอำเภอ หรือยืนยันด้วยคะแนนเสียงน้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ให้ร่างข้อบังคับตำบลนั้นเป็นอันตกไป (มาตรา 71 วรรคห้า)

สำหรับร่างข้อบังคับตำบลที่กำหนดให้มีโทษปรับเมื่อนายอำเภอไม่เห็นชอบด้วย ให้ร่างข้อบังคับตำบลนั้นเป็นอันตกไป(มาตรา 71 วรรคสาม)

การกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมายฉบับนี้กำหนดให้นายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

กฎหมายให้นายอำเภอมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการ (มาตรา 90 วรรคแรก) และยังมีอำนาจรายงานเสนอความเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลก็ได้ (มาตรา 91)

หากปรากฏว่าคณะกรรมการบริหารราชการกระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติที่ไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจสั่งให้คณะกรรมการบริหารทั้งคณะหรือกรรมการบริหารบางคนพ้นจากตำแหน่งได้ตามคำแนะนำของนายอำเภอ (มาตรา 92)

11. พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540

องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นที่รับผิดชอบในพื้นที่ทั้งจังหวัดที่อยู่นอกเขตปกครองท้องถิ่นอื่น ซึ่งกฎหมายกำหนดให้แต่ละจังหวัดมีองค์การบริหารส่วนจังหวัด(มาตรา 7) ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น เขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัดได้แก่เขตจังหวัด (มาตรา 8)

กฎหมายกำหนดอำนาจหน้าที่ของ อบจ. ในการดำเนินกิจการภายในเขต (มาตรา 45) ดังต่อไปนี้

- (1) ตราข้อบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย
- (2) จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
- (3) สนับสนุนสภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
- (4) ประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่น

(5) แบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่สภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น

(6) อำนาจหน้าที่ของจังหวัดตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 เฉพาะภายในเขตสภา

(7) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(7 ทวิ) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

(8) จัดทำกิจการใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(9) จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็น อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วน

(10) อำนาจหน้าที่ของราชการส่วนกลาง หรือราชการส่วนภูมิภาค ที่มอบให้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดปฏิบัติ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา 45 วรรคสอง)

การจัดทำกิจการใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นหรือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่นที่อยู่นอกเขตจังหวัด กฎหมาย (มาตรา 46) อนุญาตให้กระทำได้ก็ต่อเมื่อ ได้รับความยินยอมจากราชการส่วนท้องถิ่นอื่น หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่น ที่เกี่ยวข้องทั้งนี้ ต้องเป็นไปตาม หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในกฎกระทรวง

สำหรับการให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือ ราชการส่วนท้องถิ่นอื่น กฎหมาย (มาตรา 48) ให้อำนาจเรียกเก็บค่าบริการได้ โดยตราเป็น ข้อบัญญัติ และกิจการใดที่เป็นอำนาจหน้าที่ของ อบจ. และมอบให้เอกชนกระทำการโดยเรียก เก็บค่าธรรมเนียม ค่าบริการหรือค่าตอบแทนที่เกี่ยวข้องแทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ แต่ต้อง ได้รับความเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และผู้ว่าราชการจังหวัดเสียก่อน (มาตรา 49)

กิจการใดเป็นกิจการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่ต้องพึงจัดทำ แล้ว องค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่จัดทำ รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีอาจมีคำสั่งให้ ราชการส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาคจัดทำกิจการนั้นแทนได้ (มาตรา 47) แต่ถ้การดำเนิน

กิจการที่มีลักษณะเป็นการพาณิชย์อาจทำได้ (มาตรา 50) โดยการตราเป็นข้อบัญญัติ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

การตราข้อบัญญัติของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดจะตราขึ้นได้ (มาตรา 51) ในกรณี ดังต่อไปนี้

- (1) เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่กำหนดไว้ในพระ ราชบัญญัตินี้
- (2) เมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดตราข้อบัญญัติ หรือให้มีอำนาจตราข้อ บัญญัติ
- (3) การดำเนินการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามมาตรา 50 การกำหนดโทษทางอาญาในข้อบัญญัติจังหวัด กฎหมาย (มาตรา 51 วรรคสอง) ให้อำนาจกระทำได้เพียง โทษจำคุกไม่เกินหกเดือน และหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

บุคคลผู้มีสิทธิเสนอร่างข้อบัญญัติกฎหมาย กำหนดให้เฉพาะ (มาตรา 52) นายกองคการบริหารส่วนจังหวัด สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามกฎหมายเกี่ยวกับการเข้าชื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่น และถ้าเป็นการเสนอร่างข้อบัญญัติเกี่ยวกับการเงินจะต้องมีคำรับรองของ นายกองคการบริหารส่วนจังหวัด (มาตรา 52 วรรคสอง)

เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้พิจารณาและเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติใด ให้ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดส่งร่างข้อบัญญัตินั้นไปยังนายกองคการบริหารส่วนจังหวัดเพื่อลงนามแล้วส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณาภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ความเห็นชอบ (มาตรา 54)

ในกรณีที่นายกองคการบริหารส่วนจังหวัดไม่เห็นด้วยกับร่างข้อบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้ว ให้ส่งร่างข้อบัญญัตินั้นไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดภายในกำหนด เวลาตามวรรคหนึ่งเพื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัดวินิจฉัย ชี้ขาด ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นด้วยกับสภาองค์ การบริหารส่วนจังหวัดให้ส่งร่างข้อบัญญัตินั้นให้นายกองคการบริหารส่วนจังหวัด และให้นายกองค การบริหารส่วนจังหวัดลงนามภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคืนมาถ้า นายกองคการบริหารส่วนจังหวัด ไม่ลงนามภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดลงนามและประกาศใช้บังคับต่อไป (มาตรา 54 วรรคสอง)

ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นด้วยกับสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ส่งร่าง
ข้อบัญญัติคืน ไปยังสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และให้สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด
พิจารณาใหม่ภายใน สามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติคืนมาถ้าสภาองค์การบริหารส่วน
จังหวัดยังยืนยันให้ความ เห็นชอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภา
องค์การบริหารส่วนจังหวัด เท่าที่มีอยู่ ให้ดำเนินการประกาศร่างข้อบัญญัตินั้นใช้บังคับต่อไป
(มาตรา 54 วรรคสาม)

การมีผลบังคับใช้ในข้อบัญญัตินั้น จะต้องได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด
และประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ ที่ทำการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้วสิบห้าวันเว้นแต่ในกรณี
ฉุกเฉินถ้ามีความระบุนไว้ในข้อบัญญัตินั้นว่าให้ใช้บังคับได้ทันที ให้ใช้บังคับข้อบัญญัติในวันที่
ประกาศ(มาตรา 53) ถ้าผู้ ว่าราชการจังหวัดไม่อนุมัติและประกาศร่างข้อบัญญัติภายใน
กำหนดเวลาดังกล่าวให้ถือว่าผู้ว่าราชการ จังหวัดไม่เห็นด้วยกับร่างข้อบัญญัติ (มาตรา 53วรรค
สอง) ผู้ ว่าราชการจังหวัดจะอนุมัติร่างข้อบัญญัติใดมิได้ถ้าเห็นว่าร่างข้อบัญญัตินั้นเป็นร่างข้อ
บัญญัติที่ฝ่าฝืนกฎหมาย หรือเป็นร่างข้อบัญญัติที่ออกนอกเหนืออำนาจหน้าที่ขององค์การบริหาร
ส่วน จังหวัด ในกรณีเช่นนั้นให้ร่างข้อบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป

ข้อบัญญัติให้ใช้บังคับได้ในเขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเท่าที่ไม่ขัดหรือ
แย้งกับข้อบัญญัติท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัดนั้น (มาตรา 56)

ในกรณีฉุกเฉินซึ่งจะเรียกประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ทันท่วงทีมิได้
นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจออกข้อบัญญัติชั่วคราวได้ เมื่อได้รับความเห็นชอบจาก
คณะกรรมการสามัญประจำสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และเมื่อได้ประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ ที่
ทำการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้วให้ใช้บังคับได้ (มาตรา 57 วรรคแรก) เมื่อมีการประชุม
สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดคราวต่อไป ให้นำข้อบัญญัติชั่วคราวนั้นเสนอ ต่อสภาองค์การ
บริหารส่วนจังหวัดเพื่ออนุมัติ และเมื่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอนุมัติแล้ว ให้ใช้ ข้อบัญญัติ
ชั่วคราวนั้นเป็นข้อบัญญัติต่อไป แต่ถ้าสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่อนุมัติ ให้ข้อบัญญัติ
ชั่วคราวนั้นเป็นอันตกไป แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้
ข้อบัญญัติชั่วคราวนั้น (มาตรา 57 วรรคสอง)

การกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนจังหวัด กฎหมาย (มาตรา 77) กำหนดให้ผู้ว่า
ราชการจังหวัดมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ เป็นไปตาม
กฎหมาย กฎ และระเบียบข้อบังคับของทางราชการ และในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่านายก

องค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปฏิบัติกรในทางที่อาจนำมาซึ่งความเสียหายแก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือ กระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย กฎ หรือระเบียบข้อบังคับของทางราชการ ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจยับยั้ง การปฏิบัติกรดังกล่าวไว้เป็นการชั่วคราวได้ แล้วให้รายงานรัฐมนตรีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ออก คำสั่ง โดยรัฐมนตรีต้องวินิจฉัยสั่งการในเรื่องดังกล่าวภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากผู้ว่า ราชการจังหวัด คำสั่งของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด (มาตรา 77 วรรคสอง)

นอกจากนี้ ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจสั่งเพิกถอนมติของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งมีข้อบัญญัติ ได้ในกรณีที่ปรากฏว่ามตินั้นฝ่าฝืนกฎหมาย กฎหรือระเบียบข้อบังคับของทางราชการ หรือเป็นมติที่ นอกเหนืออำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด (มาตรา 78 วรรคแรก) โดยต้องแสดงเหตุผลของการเพิกถอนมติ นั้น และต้องกระทำภายในสามสิบวันนับแต่วันที่สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีมติ (มาตรา 78 วรรคสอง) ถ้าสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดยังยืนยันมติเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองใน สามของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเท่าที่มีอยู่ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานการยื่น ยันมติดังกล่าวและเหตุผลของการเพิกถอนมติของผู้ว่าราชการจังหวัดต่อรัฐมนตรีภายในสิบห้าวันนับ แต่วันที่สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีมติยืนยันมติเดิม (มาตรา 78 วรรคสาม) และให้รัฐมนตรีวินิจฉัยสั่งการในเรื่องดังกล่าวภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากผู้ว่า ราชการจังหวัด(มาตรา 78 วรรคสี่)

12. พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจเพื่อพัฒนาการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบ การบริการสาธารณะ และการจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้มีคณะ กรรมการซึ่งประกอบด้วยผู้แทนของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรง คุณวุฒิ มีจำนวนฝ่ายละเท่ากันเพื่อทำหน้าที่ตามกฎหมาย (หมายเหตุท้าย พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542)

"องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น" หมายความว่า องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง มาตรา 5 ให้นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจ และหน้าที่ของตนและมีอำนาจออกกฎกระทรวง และระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 4)

คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(มาตรา 6) มีอำนาจหน้าที่ (มาตรา 12) ดังต่อไปนี้

- (1) จัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานต่อรัฐสภา
- (2) กำหนดการจัดระบบการบริการสาธารณะตามอำนาจและหน้าที่ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง
- (3) ปรับปรุงสัดส่วนภาษีและอากร และรายได้ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง โดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองเป็นสำคัญ
- (4) กำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการถ่ายโอนภารกิจจากราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (5) ประสานการถ่ายโอนข้าราชการ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น และพนักงานรัฐวิสาหกิจระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับคณะกรรมการ พนักงานส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับการกำหนดอำนาจและหน้าที่การจัดสรรภาษีและการเงินอุดหนุน เงินงบประมาณที่ราชการส่วนกลางโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการถ่ายโอนภารกิจตาม (2) (3) และ (4)
- (6) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีให้มีการกระจายอำนาจการอนุมัติหรือการอนุญาตตามที่มีกฎหมายบัญญัติให้ต้องขออนุมัติหรือขออนุญาตไปให้องค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความสะดวก รวดเร็วในการให้บริการประชาชน และการกำกับดูแลให้
เป็นไปตามกฎหมายนั้น ๆ เป็นสำคัญ

(7) เสนอแนะมาตรการด้านการเงิน การคลัง การภาษีอากร

การงบประมาณและการรักษาวินัยทางการเงิน การคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(8) เสนอแนะการตราพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา ออกกฎกระทรวง
ประกาศ ข้อบังคับ ระเบียบ และคำสั่งที่จำเป็นเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการ
กระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อคณะรัฐมนตรี

(9) เรงรัดให้มีการตราพระราชกฤษฎีกา ออกกฎกระทรวง ประกาศ
ข้อบังคับ ระเบียบและคำสั่งที่จำเป็นเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการกระจายอำนาจ
ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(10) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการจัดสรรเงินงบประมาณที่จัดสรร
เพิ่มขึ้นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากการถ่ายโอนภารกิจจากส่วนกลาง

(11) พิจารณาหลักเกณฑ์การจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นตามความจำเป็น

(12) เสนอแนะและจัดระบบตรวจสอบและการมีส่วนร่วมของประชาชนใน
ท้องถิ่น

(13) เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการในกรณีที่
ปรากฏว่าส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจไม่ดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(14) เสนอรายงานเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(15) ออกประกาศกำหนดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งจะมีผล
ใช้บังคับ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว

(16) ปฏิบัติการอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ

การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ กฎหมาย
(มาตรา 16) ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการ
จัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้

(1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

- (2) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
- (3) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
- (4) การสาธารณสุขโรคและการก่อสร้างอื่น ๆ
- (5) การสาธารณสุขการ
- (6) การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ
- (7) การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
- (8) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- (9) การจัดการศึกษา
- (10) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
- (11) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (12) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- (13) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- (14) การส่งเสริมกีฬา
- (15) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- (16) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- (17) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- (18) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
- (19) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
- (20) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
- (21) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- (22) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
- (23) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพ และสาธารณสถานอื่น ๆ
- (24) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- (25) การผังเมือง
- (26) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
- (27) การดูแลรักษาที่สาธารณะ
- (28) การควบคุมอาคาร
- (29) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (30) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- (31) กิจกรรมอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
- (32) มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้
- 1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
 - 2) การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
 - 3) การประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
 - 4) การแบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
 - 5) การคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - 6) การจัดการศึกษา
 - 7) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
 - 8) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
 - 9) การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม
 - 10) การจัดตั้งและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม
 - 11) การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม

- 12) การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่าง ๆ
- 13) การจัดการและดูแลสถานี่ขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำ
- 14) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- 15) การพาณิชย์ การส่งเสริมการลงทุน และการทำกิจการไม่ว่าจะดำเนินการเองหรือร่วมกับบุคคลอื่นหรือจากสหการ
- 16) การสร้างและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
- 17) การจัดตั้งและดูแลตลาดกลาง
- 18) การส่งเสริมการกีฬา จารีตประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงานของท้องถิ่น
- 19) การจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัด การรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ
- 20) การจัดให้มีพิพิธภัณฑ์และหอจดหมายเหตุ
- 21) การขนส่งมวลชนและการวิศวกรรมจราจร
- 22) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 23) การจัดให้มีระบบรักษาความสงบเรียบร้อยในจังหวัด
- 24) จัดทำกิจการใดอันเป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตและกิจการนั้นเป็นการสมควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
- 25) สนับสนุนหรือช่วยเหลือส่วนราชการ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
- 26) การให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
- 27) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชราและผู้ด้อยโอกาส
- 28) จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วน

จังหวัด

29) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น
ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่
เกี่ยวกับการให้บริการสาธารณะอย่างเดียวกัน หรือคล้ายคลึงกันให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนด
(มาตรา 20) ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่รับผิดชอบในส่วนใด และบรรดา
อำนาจและหน้าที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของรัฐตามกฎหมาย รัฐอาจมอบอำนาจและหน้าที่ให้
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการแทนได้ (มาตรา 21) ในการดำเนินงานตามอำนาจและหน้าที่
ที่กฎหมายกำหนด (มาตรา 16 มาตรา 17 มาตรา 18 และมาตรา 19) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
อาจร่วมมือกันดำเนินการ หรืออาจร้องขอให้รัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นดำเนินการแทน
ได้ แล้วแต่กรณี นอกจากนี้กฎหมาย (มาตรา 22) ยังเปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบ
ให้เอกชนดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่แทนได้ โดยต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ
เงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

สำหรับด้านการจัดสรรที่ดินภาษีและอากร กฎหมาย(มาตรา 23)กำหนดให้
เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายได้จากภาษีอากรค่าธรรมเนียม และ
เงินรายได้ดังต่อไปนี้

- (1) ภาษีโรงเรือนและที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน
- (2) ภาษีบำรุงท้องที่ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่
- (3) ภาษีป้ายตามกฎหมายว่าด้วยภาษีป้าย
- (4) ภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากรที่ได้รับการจัดสรรในอัตราซึ่งเมื่อ
รวมกับการจัดสรรตามมาตรา 24 (3) และมาตรา 25 (6) แล้วไม่เกินร้อยละสามสิบของ
ภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้หักส่วนที่ต้องจ่ายคืนแล้ว โดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บ
- (5) ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากร โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บ
เพิ่มขึ้นในอัตราซึ่งเมื่อรวมกับอัตราตามมาตรา 24 (4) แล้วไม่เกินร้อยละสามสิบของอัตราภาษีที่
จัดเก็บตามประมวลรัษฎากร โดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บ
- (6) ภาษีสรรพสามิตตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต ภาษีสุราตาม
กฎหมายว่าด้วยสุราและค่าแสดมเปียสุบตามกฎหมายว่าด้วยยาสูบ ซึ่งเก็บจากการค้าในเขต
เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มขึ้นในอัตราไม่

เกินร้อยละสามสิบของอัตราภาษีที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บ และให้ถือเป็นภาษีและค่าแถมปรับตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น โดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพสามิตที่จะจัดเก็บ

(7) ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์ รวมทั้งเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยการรถยนต์ ภาษีรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก และค่าธรรมเนียมล้อเลื่อนตามกฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน

(8) ภาษีการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน

(9) ภาษีเพื่อการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

(10) อากรรการฆ่าสัตว์และผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากการฆ่าสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์

(11) อากรรรงนกอีแอ่นตามกฎหมายว่าด้วยอากรรรงนกอีแอ่น

(12) ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่หลังจากหักส่งเป็นรายได้ของรัฐในอัตราร้อยละสี่สิบแล้วดังต่อไปนี้

(ก) องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลที่มีพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่ที่ตามประทานบัตร ให้ได้รับการจัดสรรในอัตราร้อยละสี่สิบของเงินค่าภาคหลวงแร่ที่จัดเก็บได้ภายในเขต

(ข) องค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลอื่นที่อยู่ภายในจังหวัดที่มีพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่ที่ตามประทานบัตร ให้ได้รับการจัดสรรในอัตราร้อยละสี่สิบของเงินค่าภาคหลวงแร่ที่จัดเก็บได้ภายในเขต

(ค) องค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลในจังหวัดอื่นให้ได้รับการจัดสรรในอัตราร้อยละสี่สิบของเงินค่าภาคหลวงแร่ที่จัดเก็บได้ภายในเขต

(13) ค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียมหลังจากหักส่งเป็นรายได้ของรัฐในอัตราร้อยละสี่สิบแล้ว ดังต่อไปนี้

(ก) องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลที่มีพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่ตามสัมปทาน ให้ได้รับการจัดสรรในอัตราร้อยละสี่สิบของเงินค่าภาคหลวงปิโตรเลียมที่จัดเก็บได้ภายในเขต

(ข) องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลอื่นที่อยู่ภายในจังหวัดที่มีพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่ตามสัมปทาน ให้ได้รับการจัดสรรในอัตราร้อยละสี่สิบของเงินค่าภาคหลวงปิโตรเลียมที่จัดเก็บได้ภายในเขต

(ค) องค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลในจังหวัดอื่น ให้ได้รับการจัดสรรในอัตราร้อยละสิบของเงินค่าภาคหลวงปิโตรเลียมที่จัดเก็บได้ภายในเขต

(14) ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่มีทุนทรัพย์ภายในเขต ทั้งนี้ ตามประมวลกฎหมายที่ดินและกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด

(15) ค่าธรรมเนียมสนามบินตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามอัตราและวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

(16) ค่าธรรมเนียมดังต่อไปนี้ โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มขึ้นในอัตราไม่เกินร้อยละสิบของค่าธรรมเนียมที่มีการจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยงานนั้น

(ก) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา

(ข) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเล่นการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน

(17) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับในกิจการที่กฎหมายมอบหมายหน้าที่ให้เทศบาลเมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเจ้าของที่ดำเนินการภายในเขตท้องถิ่นนั้น ๆ และให้ตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าว ในกรณีกฎหมายกำหนดให้เทศบาลเป็นผู้จัดเก็บค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับให้นำรายได้มาแบ่งให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลที่อยู่ภายในเขตจังหวัดตามที่คณะกรรมการกำหนด

(18) ค่าใช้น้ำบาดาลตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามสัดส่วนที่คณะกรรมการกำหนด

(19) ค่าธรรมเนียมใด ๆ ที่เรียกเก็บจากผู้เช่าหรือได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะที่จัดให้มีขึ้น

(20) รายได้อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นของเทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจมีรายได้จากภาษีอากรค่าธรรมเนียม และเงินรายได้ดังต่อไปนี้

(1) ภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน ก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ซึ่งเก็บ

จากการค้าในเขตจังหวัดโดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มเติมไม่เกินลิตรละสิบสตางค์สำหรับน้ำมัน และกิโลกรัมละไม่เกินสิบสตางค์ สำหรับก๊าซปิโตรเลียม

(2) ภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดสำหรับยาสูบ ซึ่งเก็บจากการค้า ในเขตจังหวัดโดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มเติมไม่เกินมวนละสิบสตางค์

(3) ภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากรที่ได้รับการจัดสรรในอัตราซึ่งเมื่อ รวมกับอัตราตามมาตรา 23 (4) และมาตรา 25 (6) แล้วไม่เกินร้อยละสามสิบของภาษีมูลค่าเพิ่มที่ จัดเก็บได้หักส่วนที่ต้องจ่ายคืนแล้ว โดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บ

(4) ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากร โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บ เพิ่มขึ้นในอัตราซึ่งเมื่อรวมกับอัตราตามมาตรา 23 (5) แล้วไม่เกินร้อยละสามสิบของอัตราภาษีที่ จัดเก็บตามประมวลรัษฎากรโดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บ

(5) ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์ รวมทั้งเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วย รถยนต์ ภาษีรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก และค่าธรรมเนียมล้อเลื่อนตามกฎหมายว่า ด้วยล้อเลื่อน

(6) ภาษีเพื่อการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

(7) อากรังนกก็แอนด์ตามกฎหมายว่าด้วยอากรังนกก็แอนด์

(8) ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ ให้ได้รับการจัดสรรในอัตรา ร้อยละยี่สิบของค่าภาคหลวงแร่ที่จัดเก็บได้ภายในเขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น

(9) ค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียมให้ได้รับการ จัดสรรในอัตราร้อยละยี่สิบของค่าภาคหลวงปิโตรเลียมที่จัดเก็บได้ภายในเขตขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัดนั้น

(10) ค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยออกข้อบัญญัติ เรียกเก็บจากผู้พักในโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม

(11) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับในกิจการที่กฎหมาย มอบหมายหน้าที่ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการภายในเขตองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดนั้น และให้ตกเป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

(12) ค่าธรรมเนียมใด ๆ ที่เรียกเก็บจากผู้ใช้หรือได้รับประโยชน์จากบริการ สาธารณะที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดให้มีขึ้น

(13) รายได้อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นขององค์การบริหารส่วน

จังหวัด

ภาษีและอากรประเภทอื่นนอกเหนือจากที่บัญญัติไว้ข้างต้น (ในมาตรา 23 และ มาตรา 24 มาตรา 25 และมาตรา 26) อาจกำหนดให้เป็นภาษีและอากรร่วมกันระหว่างรัฐกับ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรืออาจกำหนดให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเพิ่มเติม เพื่อให้ สอดคล้องกับการถ่ายโอนภาระหน้าที่และงบประมาณจากราชการส่วนกลางมายังองค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่น(มาตรา 27) ทั้งนี้ตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และการจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรตามในแต่ละปี ให้คณะกรรมการพิจารณากำหนด โดยคำนึงถึง ภาระหน้าที่ของรัฐกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกัน เองเป็นสำคัญ(มาตรา27วรรคสอง)

สำหรับด้านรายรับ (มาตรา 28) ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีดังนี้

- (1) รายได้จากทรัพย์สินขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
- (2) รายได้จากสาธารณูปโภค
- (3) รายได้จากการพาณิชย์และการทำกิจการ ไม่ว่าจะดำเนินการเองหรือ ร่วมกับบุคคลอื่นหรือจากสหการ
- (4) ภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าปรับ ค่าตอบแทน หรือ รายได้อื่นใดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ให้เป็นรายได้ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
- (5) ค่าบริการ
- (6) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่นอื่น
- (7) เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ องค์การต่างประเทศ หรือองค์การ ระหว่างประเทศ
- (8) รายได้จากการจำหน่ายพันธบัตร ให้ออกเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่นโดย ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี
- (9) เงินกู้จากกระทรวง ทบวง กรม องค์การ หรือนิติบุคคลต่าง ๆ ให้ ออกเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่นโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี
- (10) เงินกู้จากต่างประเทศ องค์การต่างประเทศ หรือองค์การระหว่าง ประเทศ ให้ออกเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่นโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

(11) เงินและทรัพย์สินอย่างอื่นที่มีผู้อุทิศให้

(12) เงินช่วยเหลือหรือเงินค่าตอบแทน

(13) รายได้จากทรัพย์สินของแผ่นดิน หรือรายได้จากทรัพย์สินของ

รัฐวิสาหกิจที่ดำเนินการเพื่อมุ่งหากำไรในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ออกเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่นโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

(14) รายได้จากค่าธรรมเนียมพิเศษ

ในกรณีที่การกำหนดรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องใดมีกฎหมายอื่นบัญญัติไว้และเป็นการกำหนดรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องเดียวกับที่บัญญัติไว้แล้วในบทบัญญัติเกี่ยวกับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหมวดนี้ ให้ใช้บทบัญญัติตามหมวดนี้บังคับแทนบทบัญญัติของกฎหมายนั้น ทั้งนี้ ถ้าการกำหนดรายได้ในเรื่องใดมีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข อัตราการจัดสรร การนำส่งเงินรายได้และการได้รับเงินรายได้ใช้บังคับอยู่แล้ว ให้ใช้บังคับตามกฎหมายเช่นว่านั้นไปพลางก่อนจนกว่าจะมีประกาศของคณะกรรมการ แต่ถ้าการกำหนดรายได้ในเรื่องใดยังไม่มีกฎหมายเช่นว่านั้น ให้การกำหนดรายได้ตามบทบัญญัติในหมวดนี้มีผลใช้บังคับเมื่อมีประกาศของคณะกรรมการ (มาตรา 29 วรรคสอง) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมอบให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น จัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าตอบแทน หรือรายได้อื่นใด เพื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นก็ได้ ทั้งนี้ โดยให้คิดค่าใช้จ่ายได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรา 30) ให้ดำเนินการดังนี้

(1) ให้ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจการให้บริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการ อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในกำหนดเวลา ดังนี้

(ก) ภารกิจที่เป็นการดำเนินการซ้ำซ้อนระหว่างรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภารกิจที่รัฐจัดให้บริการในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี

(ข) ภารกิจที่รัฐจัดให้บริการในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกระทบถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี

(ค) ภารกิจที่เป็นการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี

(2) กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการให้บริการสาธารณะของรัฐและขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองตามอำนาจและหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้ชัดเจน โดยในระยะแรกอาจกำหนดภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้แตกต่างกันได้ โดยให้เป็นไปตามความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง ซึ่งต้องพิจารณาจากรายได้และบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น จำนวนประชากร ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ตลอดจนคุณภาพในการให้บริการที่ประชาชนจะได้รับ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินระยะเวลาสิบปี

(3) กำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์ให้รัฐทำหน้าที่ประสานความร่วมมือและช่วยเหลือการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ

(4) กำหนดการจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุน และรายได้อื่นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทอย่างเหมาะสม โดยในช่วงระยะเวลาไม่เกิน พ.ศ. 2544 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ของรัฐบาลไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบ และในช่วงระยะเวลาไม่เกิน พ.ศ. 2549 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ของรัฐบาลในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละสามสิบห้า ทั้งนี้ โดยการเพิ่มสัดส่วนตามระยะเวลาที่เหมาะสมแก่การพัฒนา ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการบริการสาธารณะได้ด้วยตนเอง และโดยการจัดสรรสัดส่วนที่เป็นธรรมแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นด้วย

(5) การจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีในส่วนที่เกี่ยวกับการบริการสาธารณะในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนให้เป็นไปตามความจำเป็นและความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

ในการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถ้ามีกฎหมายใดบัญญัติไว้ในลักษณะที่เป็นผลทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่อาจดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ได้ด้วยตนเอง หรือมีลักษณะเป็นการซ้ำซ้อนกับการปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกัน

และคณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควรให้มีการแก้ไขกฎหมายนั้น ให้คณะกรรมการรายงานต่อ รัฐมนตรีเพื่อดำเนินการให้มีการแก้ไขกฎหมายดังกล่าวต่อไป(มาตรา31)

แผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจตามแผนการกระจาย อำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กฎหมายกำหนดให้อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(1) กำหนดรายละเอียดของอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบจะต้องกระทำ โดยในกรณีใดเป็นอำนาจและหน้าที่ที่ เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของรัฐหรือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกัน ให้กำหนด แนวทางวิธีปฏิบัติเพื่อประสานการดำเนินการให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม

(2) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการในการจัดสรรสัดส่วนภาษีและ อากรให้เพียงพอแก่การดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ที่กำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ โดยต้องคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐในการให้บริการสาธารณะเป็น ส่วนรวมด้วย

(3) รายละเอียดเกี่ยวกับการเสนอให้แก้ไขหรือจัดให้มีกฎหมายที่จำเป็น เพื่อดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(4) จัดระบบการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดย กำหนดนโยบาย และมาตรการการกระจายบุคลากรจากราชการส่วนกลาง และราชการส่วน ภูมิภาคไปสู่ส่วนท้องถิ่น โดยการสร้างระบบการถ่ายเทกำลังคนสู่ท้องถิ่น และสร้างระบบ ความก้าวหน้าสายอาชีพที่เหมาะสม

ทั้งนี้ต้องกำหนดรายละเอียดวิธีปฏิบัติ และกำหนดหน่วยงานที่มีหน้าที่ รับผิดชอบ รวมทั้งระยะเวลาในการดำเนินการให้ชัดเจนด้วย(มาตรา 32 วรรคสอง)

เมื่อคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการตามมาตรา 32 แล้ว ให้เสนอ คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ แล้วรายงานต่อรัฐสภาเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาใช้บังคับ ต่อไป (มาตรา 33) แผนปฏิบัติการที่ประกาศใช้บังคับแล้ว ให้มีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐที่ เกี่ยวข้องต้องดำเนินการตามแผนปฏิบัติการนั้น (มาตรา 33 วรรคสอง) ในกรณีที่ สภาพการณ์เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างที่แผนปฏิบัติการใช้บังคับ คณะกรรมการอาจดำเนินการ ปรับปรุงแผนปฏิบัติการให้เหมาะสมกับสภาพการณ์นั้นได้ (มาตรา 33 วรรคสาม)

ในการใช้มาตรการอย่างใด ๆ ก็ตามที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ สมควรมีการ ทบทวนมาตรการเหล่านั้นในช่วงเวลาที่เหมาะสมเพื่อผลสัมฤทธิ์ที่ดี กฎหมาย(มาตรา 34)จึง

กำหนดให้คณะกรรมการพิจารณาทบทวนการกำหนดอำนาจและหน้าที่และการจัดสรรรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายหลังจากที่ได้ดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปแล้ว โดยต้องพิจารณาทบทวนใหม่ทุกระยะเวลาไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่มีการกำหนดอำนาจและหน้าที่หรือวันที่มีการจัดสรรรายได้ ทั้งนี้ จะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของการกำหนดอำนาจและหน้าที่และการจัดสรรรายได้ เพื่อกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

13. ข้อบังคับองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง

1) ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง เรื่อง การควบคุมการขุดดินและถมดิน พ.ศ. 2548

คำนิยามศัพท์

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า นายกององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง หรือผู้ที่นายกององค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมาย

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้งให้ปฏิบัติตามข้อบัญญัตินี้

“แบบแปลน” หมายความว่า แบบแสดงแผนที่สังเขป แผนผังบริเวณ รูปตัด และรายละเอียดในการขุดดินและถมดิน

“รายการประกอบแบบแปลน” หมายความว่า ข้อความชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับชนิดของที่ดินความลึกของบ่อดินที่จะขุด ความลาดเอียงของบ่อดิน ระยะห่างของบ่อดินถึงที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างของบุคคลอื่น วิธีการป้องกันการพังทลายของดิน หรือสิ่งปลูกสร้างและวิธีการในการขุดดิน ตลอดจนสภาพพื้นที่และบริเวณข้างเคียง ระดับดินเดิม คุณสมบัติของดินที่จะขุดพร้อมทั้งวิธีปฏิบัติหรือวิธีการสำหรับขุดดิน เพื่อให้เป็นไปตามแบบแปลน และให้หมายความว่า ข้อความชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับชนิดของดิน ความสูงของเนินดินที่จะถมดิน ความลาดเอียงของเนินดิน ระยะห่างจากเนินดินถึงที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างของบุคคลอื่น วิธีการป้องกันการพังทลายของดินหรือสิ่งปลูกสร้าง และวิธีการถมดินตลอดจนสภาพพื้นที่และบริเวณข้างเคียง ระดับ

ดินเดิม คุณสมบัติของดินที่จะถม พร้อมทั้งวิธีปฏิบัติหรือวิธีการสำหรับถมดินเพื่อให้เป็นไปตามแบบแปลน

“รายการคำนวณ” หมายความว่า รายการแสดงวิธีการคำนวณหาค่าเสถียรภาพ ความลาดเอียงที่ปลอดภัยในการขุดดินและถมดิน หรือรายการแสดงวิธีการคำนวณความปลอดภัยของกำแพงดิน

“แนวชายฝั่งทะเล” หมายความว่า แนวที่น้ำทะเลขึ้นสูงสุดตามปกติทางธรรมชาติ

การขุดดิน

ผู้ใดประสงค์จะทำการขุดดินที่มีความลึกจากระดับพื้นดินเกินหนึ่งเมตรหรือพื้นที่ปากบ่อนั้นเกิน 2,000 ตารางเมตร ให้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามแบบที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด(ข้อ 5 วรรคแรก) การขุดดินที่มีความลึกจากระดับพื้นดินเกิน 3 เมตร หรือพื้นที่ปากบ่อเกิน 10,000 ตารางเมตร ต้องแจ้งการขุดดินต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและต้องจัดทำแบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน และรายการคำนวณของผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมโยธา ไม่ต่ำกว่าประเภทสามัญวิศวกร ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบวิชาชีพวิศวกรรม พร้อมทั้งผู้ควบคุมงานผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมโยธาไม่ต่ำกว่าประเภทสามัญวิศวกร ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบวิชาชีพวิศวกรรม (ข้อ 5 วรรคสอง)

การขุดดินที่มีความลึกเกิน 20 เมตร ต้องมีการป้องกันการพังทลายของดินหรือสิ่งปลูกสร้าง โดยมีการติดตั้งอุปกรณ์สำหรับวัดการเคลื่อนตัวของดินและจะต้องมีแบบแปลนรายการประกอบแบบแปลน และรายการคำนวณของผู้ได้รับอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมโยธา ระดับวุฒิวิศวกรตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร(ข้อ 6) ในการขุดดินที่มีความลึกเกิน 3 เมตร ระยะห่างจากขอบบนของลาดบ่อดินถึงเขตที่ดิน หรือสิ่งปลูกสร้างของบุคคลอื่น ให้เป็นไปตามรายการคำนวณทางวิศวกรรมโดยให้มีระยะไม่น้อยกว่าสองเท่าของความลึกของบ่อดินที่จะขุด แต่ต้องไม่น้อยกว่า 10 เมตร(ข้อ 7) ในกรณีที่มีการขุดดินเพื่อประโยชน์ในการฝังกลบขยะ วัสดุกระจายแพร่พิษหรือรังสี ให้ผู้ประสงค์ทำการขุดดินนำหลักฐานการอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นมายื่นประกอบการแจ้งด้วย(ข้อ 8) ในระหว่างการขุดดินต้องระบายน้ำบนพื้นดินบริเวณขอบบ่อดินไม่ให้น้ำท่วมขัง(ข้อ 9) การขุดดินในบริเวณที่ติดกับที่สาธารณะ หรือในที่

สาธารณะผู้ขุดดินจะต้องจัดให้มีสิ่งกันตกหรือราวกันบริเวณนั้น รวมทั้งติดตั้งไฟฟ้าให้มีแสงสว่างเพียงพอ หรือไฟสัญญาณเตือนอันตรายจำนวนมากพอสมควร ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ตกถึงพระอาทิตย์ขึ้นด้วย(ข้อ 10) ผู้ขุดดินต้องติดตั้งป้ายเตือนอันตรายขนาดไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร และยาวไม่น้อยกว่า 1 เมตร โดยติดตั้งไว้ทุกระยะไม่เกิน 40 เมตร รอบบ่อดินในตำแหน่งที่เห็นได้ง่ายตลอดระยะเวลา(ข้อ 11) ผู้ขุดดินจะต้องขุดดินเต็มพื้นที่ที่แข็งแรง และเมื่อสิ้นสุดการขุดจะต้องปรับพื้นที่ให้เป็นตามแบบแปลน(ข้อ 12)

การขุดบ่อน้ำ

การขุดบ่อน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค หรือขุดบ่อน้ำเพื่อการเกษตร ที่มีพื้นที่ปากบ่อไม่เกินสี่ตารางเมตร ผู้ขุดดินไม่ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น

การถมดิน

ผู้ใดประสงค์จะทำการถมดิน โดยมีความสูงของเนินดินเกินกว่าระดับที่ดินต่างเจ้าของที่อยู่ข้างเคียงและมีพื้นที่ของเนินดินไม่เกิน 2,000 ตารางเมตร หรือมีความสูงของเนินดินไม่เกิน 1 เมตร ต้องจัดให้มีการระบายน้ำเพียงพอที่จะไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแต่เจ้าของที่ดินที่อยู่ข้างเคียงหรือบุคคลอื่น(ข้อ 15)

การถมดินที่มีพื้นที่เกิน 2,000 ตารางเมตร หรือมีความสูงของเนินดินตั้งแต่ 1 เมตรขึ้นไป ต้องแจ้งการถมดินนั้นต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น(ข้อ 16) โดยยื่นเอกสารแจ้งข้อมูลดังนี้

- 1.แผนผังบริเวณที่ประสงค์จะทำการถมดิน
- 2.แผนผังแสดงเขตที่ดินและที่ดินบริเวณข้างเคียง
- 3.วิธีการถมดินและการระบายน้ำ
- 4.ระยะเวลาการถมดิน
- 5.ชื่อผู้ควบคุมงาน
- 6.ชื่อและที่อยู่ของผู้แจ้งการถมดิน
- 7.ภาวะผูกพันต่าง ๆ ที่บุคคลอื่นมีส่วนได้เสียเกี่ยวกับที่ดินที่จะทำการถมดิน

ในการถมดินระยะห่างจากขอบล่างของลาดเนินดินถึงเขตที่ดินของบุคคลอื่นให้ เป็นไปตามรายการคำนวณทางวิศวกรรม แต่ต้องให้มีระยะไม่น้อยกว่าความสูงของดินถม(ข้อ 17)ในกรณีที่ผู้ถมดินจะทำการถมดินชิดที่ดินของบุคคลอื่น ที่มีระยะห่างจากขอบ

ล่างของลาดเนินดินถึงเขตที่ดินน้อยกว่า 0.50 เมตร ต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของที่ดินข้างเคียง(ข้อ 18 วรรคแรก) และหากจะต้องทำกำแพงกันดินหรือฐานรากเสริม เพื่อป้องกันการพังทลายของดิน ให้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร(ข้อ 18 วรรคสอง) การถมดินในบริเวณที่ติดต่อกับที่สาธารณะ ผู้ถมดินจะต้องจัดให้มีป้ายเตือนอันตรายขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร และยาวไม่น้อยกว่า 1 เมตร ติดตั้งไว้ในตำแหน่งที่มองเห็นได้ง่าย ตลอดเวลาข้อ 19) การถมดินที่มีพื้นที่เนินดินเกิน 2,000 ตารางเมตร จะต้องจัดให้มีการระบายน้ำให้เพียงพอที่จะไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่เจ้าของที่ดินที่อยู่ข้างเคียงหรือบุคคลอื่น โดยระบายลงสู่ท่อระบายน้ำสาธารณะ คู คลอง แม่น้ำ ทะเล แหล่งน้ำสาธารณะ หรือจัดให้มีแหล่งรับน้ำที่เพียงพอต่อปริมาณน้ำที่จะต้องระบายออกจากเนินดิน(ข้อ 20)

นอกจากนี้ยังกำหนดบริเวณพื้นที่เป็นบริเวณห้ามขุดดินและถมดิน(ข้อ 21) ดังนี้ โดยห้ามขุดดินบริเวณจากแนวชายฝั่งทะเลเข้าไปในแผ่นดินเป็นระยะ 20 เมตรตลอดแนวชายฝั่งทะเล(ข้อ 21 (1)) และห้ามขุดดินและถมดินในบริเวณพื้นที่เนินสูง หรือภูเขาที่มีความลาดชันเกินร้อยละ 35 (ประมาณ 22 องศา) (ข้อ 21(2)) การถมดินเชื่อมทางสาธารณะ นอกจากจะต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบแล้ว การถมดินจะต้องมีความสูงของระดับดินถมไม่สูงกว่าระดับถนน(ข้อ 22) เวลาที่สามารถทำการขุดดินและถมดิน คือ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก ถ้าจะกระทำในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ตกถึงพระอาทิตย์ขึ้น ต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น(ข้อ 23) ทั้งนี้ ต้องจัดให้มีเครื่องหมายแสดงของขอบเขตที่ดินที่จะทำการขุดดินหรือถมดิน และต้องติดตั้งป้ายขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 120 เซนติเมตร ยาวไม่น้อยกว่า 240 เซนติเมตร ในบริเวณที่ทำการขุดดินหรือถมดินที่สามารถเห็นได้ง่ายตลอดเวลาทำการขุดดิน โดยแสดงข้อความตามที่กำหนด(ข้อ 24) ในระหว่างการขุดดินถมดิน และหลังการขุดดินหรือถมดิน เจ้าของที่ดินหรือผู้แจ้งหรือผู้ควบคุมงาน ต้องตรวจสอบเสถียรภาพของบ่อดิน ให้มีความมั่นคงและปลอดภัยอยู่เสมอ(ข้อ 25 วรรคแรก)โดยต้องไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินหรือสิ่งปลูกสร้างของบุคคลอื่น หรือทรัพย์สินอันเป็นสาธารณะประโยชน์(ข้อ 25 วรรคสอง)

ผู้ควบคุมงาน

กฎหมาย(ข้อ 26)กำหนดรายละเอียด ดังนี้

- 1) การถมดินที่มีพื้นที่เกิน 2,000 ตารางเมตร จะต้องมีการควบคุมงาน

2) การถมดินตามข้อ 26 (1) ที่มีความสูงของเนินดินเกิน 1 เมตร จากพื้นดินและจุดดินที่มีความลึกเกิน 3 เมตร จากพื้นเดิมหรือมีพื้นที่ปากบ่อเกิน 2,000 ตารางเมตร จะต้องมี การควบคุมงานที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาโยธา ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบวิชาชีพวิศวกรรม

การจัดการดิน

ห้ามกองดินและจอดเครื่องจักรหนักทิ้งไว้ขอบบ่อดินหรือเนินดิน ยกเว้นขณะทำงานตำแหน่งขอบนอกของล้อเครื่องจักรต้องอยู่ห่างจากขอบบ่อไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร(ข้อ 27) การย้ายดินที่เกิดจากการขุดดินหรือถมดิน จะต้องจัดให้มีสิ่งกันดินตกหรือใช้ผ้าคลุมรถเพื่อมิให้ดินตกหล่นบนถนนหรือที่หรือทางสาธารณะ(ข้อ 28)

2) ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมัน บำบัดน้ำเสียในอาคาร พ.ศ. 2549

คำนิยามศัพท์

“อาคาร” หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน ร้านค้า ร้านอาหาร สำนักงานหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่อาศัยหรือใช้สอยได้

“บ่อดักไขมัน” หมายความว่า สิ่งที่ใช้แยกจําพวกน้ำมันและไขมันออกจากน้ำ ซึ่งผ่านการใช้แล้ว

“การระบายน้ำ” หมายความว่า การผันน้ำ การปล่อยน้ำ การเทน้ำ การสูบน้ำ หรือการกระทำอื่นใดที่เป็นการถ่ายเทน้ำ

“แหล่งระบายน้ำ” หมายความว่า ทางหรือท่อระบายน้ำ ลำกระโดง ลำธาร คู คลอง แม่น้ำ ทะเล และแหล่งน้ำสาธารณะ แหล่งน้ำธรรมชาติ และแหล่งน้ำที่เป็นของเอกชนซึ่งมีทางเชื่อมต่อหรือสามารถไหลไปสู่แหล่งน้ำธรรมชาติได้

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า นายองค์การบริหารส่วนตำบล

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลอื่นที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้ง

อาคาร

ข้อบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่อาคารที่มีการระบายน้ำทิ้งลงหรือไหลไปสู่แหล่งระบายน้ำ และยังไม่มีความหมายใดกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการกำจัดน้ำมันและไขมันสำหรับอาหารประเภทนั้น(ข้อ 5) โดยต้องติดตั้งบ่อดักไขมันตามมาตรฐานที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศกำหนด(ข้อ 6 วรรคแรก)

สำหรับอาคารที่มีการปลูกสร้างใหม่ กฎหมาย(ข้อ 6 วรรคสอง)กำหนดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองดำเนินการติดตั้งบ่อดักไขมันสำหรับอาคารนั้นให้แล้วเสร็จก่อนเข้าอยู่อาศัยหรือใช้สอย และหากอาคารใดอยู่ระหว่างการปลูกสร้างใหม่ในวันที่ข้อบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับก็ให้ดำเนินการติดตั้งบ่อดักไขมันเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ยังต้องทำการดูแลรักษา เก็บขนน้ำมันหรือ

ไขมันในบ่อดักไขมันไปกำจัดและซ่อมแซมบำรุงรักษาบ่อดักไขมันให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ตามปกติ(ข้อ 8)

3) ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง เรื่องการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง พ.ศ.2548

คำนิยามศัพท์

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า นายกององค์การบริหารส่วนตำบล

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้ง

“ที่สาธารณะ” หมายความว่า สาธารณสมบัติของแผ่นดินเฉพาะที่เป็นทรัพย์สินสำหรับประชาชนให้ร่วมกัน และให้รวมถึง ถนน ทางเดิน ชายหาด ภูเขา คลอง แม่น้ำ และทะเลที่ประชาชนใช้ร่วมกันด้วย

“สถานสาธารณะ” หมายความว่า ที่สาธารณะหรือสถานที่ที่จัดไว้เป็นสาธารณะสำหรับประชาชนใช้เพื่อการบันเทิงหรือหย่อนใจ หรือเพื่อการชุมนุม

“อาคาร” หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงานหรือสิ่งปลูกสร้างอื่น ซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอย และสิ่งปลูกสร้างที่ใช้เป็นที่ชุมนุมของประชาชน

“ถนน” หมายความว่า ทางบกหรือสะพานที่ประชาชนใช้ในการจราจร และให้
หมายความรวมถึงทางเท้าหรือขอบทางด้วย

“ทางระบายน้ำ” หมายความว่า แม่น้ำ คลองคู ลำธาร ลำกระโดง หรือท่อ
ระบายน้ำที่ประชาชนใช้ร่วมกัน

“มูลฝอย” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า แก้ว
มูลสัตว์ ชากสัตว์ รวมตลอดถึงวัตถุอื่นใดซึ่งเก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น

“สิ่งปฏิกูล” หมายความว่า อุจจาระและปัสสาวะ รวมตลอดถึงวัตถุอื่นใด ซึ่ง
เป็นสิ่งโสโครกและมีกลิ่นเหม็น

มาตรการเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย

กฎหมายกำหนดให้ผู้ครอบครองอาคารชั้นเดียว หรือชั้นล่างของตึกแถว ห้อง
แถว ห้างร้าน สำนักงานธุรกิจ โรงงาน โรงมหรสพ โรงแรม หรือ ภัตตาคาร มีหน้าที่ช่วยพนักงาน
ท้องถิ่นดูแลรักษาความสะอาดทางเท้าอาคารหน้าอาคารนั้น(4) ห้ามอาบน้ำหรือซักผ้าบนถนนหรือ
ในสถานสาธารณะ ซึ่งมีได้จัดไว้เพื่อการนั้น หรือในแม่น้ำ หรือคลองใด ๆ ภายในบริเวณที่เจ้า
พนักงานท้องถิ่นได้ติดตั้งหรือแขวนประกาศระงับห้ามไว้(ข้อ 5) ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาแก่ประชาชน
ด้วยการปิดแผ่นประกาศ หรือทำให้ปรากฏด้วยประการใด ๆ ซึ่งข้อความหรือภาพลง ณ ที่ใด ๆ ใน
ที่สาธารณะ หรือที่รั้วกำแพง ผนังอาคาร หรือต้นไม้ต้นที่ติดกับที่สาธารณะ หรือด้วยการทิ้ง หรือ
โปรยแผ่นประกาศใด ๆ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือเป็นการกระทำของทาง
ราชการ(ข้อ 6 วรรคแรก) การโฆษณาของผู้ครอบครองอาคารหรือต้นไม้เพื่อการค้า หรือธุรกิจของ
ตนเอง หรือเพียงให้ทราบชื่อของผู้ครอบครองอาคาร ชื่ออาคาร เลขที่อาคาร หรือข้อความอื่น
เกี่ยวกับการเข้าไปและออกจากอาคารนั้น มิให้ถือว่าเป็นการโฆษณาแก่ประชาชน(ข้อ 6 วรรคสอง)

การขออนุญาต โฆษณาแก่ประชาชนด้วยการปิดแผ่นประกาศ หรือทำให้
ปรากฏด้วยประการใด ๆ ซึ่งข้อความหรือภาพลง ณ ที่ใด ๆ ในที่สาธารณะหรือที่รั้วกำแพง ผนัง
อาคาร หรือต้นไม้ ต้นที่ติดกับที่สาธารณะ หรือด้วยการทิ้ง หรือโปรยแผ่นประกาศใด ๆ ให้ยื่นคำร้อง
และหนังสือรับรองตามแบบที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างกำหนดต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น
พร้อมด้วยตัวอย่างของแผ่นประกาศข้อความหรือภาพที่จะโฆษณานั้น(ข้อ 7 วรรคแรก) เมื่อเจ้า
พนักงานท้องถิ่นได้พิจารณาคำร้องแล้วเห็นว่า แผ่นประกาศข้อความหรือภาพโฆษณานั้น ไม่ขัด
ต่อกฎหมายหรือศีลธรรมอันดีงามของประชาชน และคำรับรองของผู้ขออนุญาตเกี่ยวกับการรื้อ

ถอนแผ่นประกาศ หรือทำให้ปราศจากข้อความหรือภาพที่โฆษณา เมื่อใบอนุญาตหมดอายุ ประกอบกับหลักประกันดังกล่าวเป็นที่พอใจ ก็ให้พนักงานท้องถิ่นออกใบอนุญาตให้ทำการโฆษณาแก่ประชาชนได้ตามแบบที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างกำหนด(ข้อ 7 วรรคสอง)

ในการอนุญาตผู้ขออนุญาตต้องแสดงเขตท้องที่ที่อนุญาตให้โฆษณาไว้ในใบอนุญาต และต้องกำหนดอายุใบอนุญาต(ข้อ 8) ดังต่อไปนี้

1. การโฆษณาที่เป็นการค้า ครั้งละไม่เกินหนึ่งปี
2. การโฆษณาที่ไม่เป็นการค้า ครั้งละไม่เกินสองปี
3. การโฆษณาเพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้ง ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล และกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามระยะเวลาที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นสมควร

ห้ามมิให้ผู้ใดขีด หรือทำให้ปรากฏด้วยประการใด ๆ ซึ่งข้อความ ภาพหรือรูปรอยใด ๆ ลงบนถนน(ข้อ 11) ห้ามติดตั้ง ตาก วาง ทิ้ง หรือแขวนสิ่งใด ๆ ในที่สาธารณะ หรือติดตั้ง ตาก วาง ทิ้ง หรือแขวนสิ่งใด ๆ ที่เห็นได้จากที่สาธารณะด้วยวิธีอันไม่สมควร ทำให้เป็นที่เรียบร้อย นำรังเกียจ (ข้อ 13)

ผู้ใดเป็นผู้ครอบครองอาคาร หรือที่ดินที่เห็นได้จากทางสาธารณะ การปล่อยให้พืช ต้นไม้ หญ้า ขึ้นรกรุงรัง และได้รับคำเตือนเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้จัดทำเพื่อความสะอาดเรียบร้อยภายในเวลาที่กำหนด(ข้อ 14 วรรคแรก)

ผู้ใดเป็นเจ้าของอาคาร ซึ่งตั้งอยู่ในระยะไม่เกินสี่สิบเมตร จากถนนที่มีขนาดกว้างไม่ต่ำกว่าแปดเมตร และที่เห็นได้จากถนนนั้น ปล่อยให้อาคารนั้นชำรุดทรุดโทรมลง จนมีลักษณะเป็นที่น่ารังเกียจ เมื่อได้รับคำเตือนเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้ซ่อมแซมจัดทำให้เรียบร้อยภายในเวลาที่กำหนด (ข้อ 15 วรรคแรก) ในกรณีที่เจ้าของอาคารไม่ปฏิบัติตามคำเตือน เจ้าพนักงานท้องถิ่นเพราะไม่สามารถปฏิบัติตามคำเตือนนั้นได้ เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะเข้าไปดำเนินการเพื่อซ่อมแซมจัดทำให้เรียบร้อยตามคำเตือนแทนเจ้าของอาคารได้(ข้อ 15 วรรคสาม)

เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นว่าอาคารใด ซึ่งตั้งอยู่ริมถนนที่มีขนาดกว้างไม่ต่ำกว่าแปดเมตร ชำรุดทรุดโทรมหรืออยู่ในสภาพอันเป็นที่น่ารังเกียจและไม่อาจแก้ไขได้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น ตั้งกรรมการไม่น้อยกว่าเจ็ดนาย โดยให้มีนายช่างผู้มีความรู้ในการก่อสร้างไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาตรีรวมอยู่ด้วยเป็นผู้พิจารณา ถ้ากรรมการไม่น้อยกว่าห้า นาย เห็นว่าอาคารนั้นไม่อาจ

เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นว่าอาคารใด ซึ่งตั้งอยู่ริมถนนที่มีขนาดกว้างไม่ต่ำกว่าแปดเมตร ชำรุดทรุดโทรมหรืออยู่ในสภาพอันเป็นที่น่ารังเกียจและไม่อาจแก้ไขได้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น ตั้งกรรมการไม่น้อยกว่าเจ็ดนาย โดยให้มีนายช่างผู้มีความรู้ในการก่อสร้างไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาตรีรวมอยู่ด้วยเป็นผู้พิจารณา ถ้ากรรมการไม่น้อยกว่าห้า นาย เห็นว่าอาคารนั้นไม่อาจ

แก้ไขได้และบุคคลซึ่งอยู่อาศัยในสถานที่นั้นที่อยู่อาศัยในสถานที่แห่งอื่น หรือถ้าไม่มีเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ได้รับมอบหมาย สามารถจะจัดหาที่อยู่อาศัย ให้แก่ผู้ที่อยู่ในสถานที่นั้น ในสภาพและความเป็นอยู่เดิมเป็นการชั่วคราว ภายในระยะเวลาอันสมควรแต่ต้องไม่เกินหนึ่งปี และเห็นสมควรให้รื้อถอน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของอาคารหรือผู้ครอบครองจัดการรื้อถอนให้เสร็จสิ้นภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่ง ถ้าไม่สามารถแจ้งคำสั่งให้ผู้นั้นเป็นเจ้าของ หรือผู้ครอบครองก็ให้ปิดคำสั่งไว้ ณ อาคารนั้น และให้ถือว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารได้ทราบคำสั่งนั้นแล้ว ตั้งแต่วันที่ติดคำสั่งนั้น(ข้อ 16) ในกรณีเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ภายในระยะเวลาที่กำหนด กฎหมาย(ข้อ 17 วรรคแรก)ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการรื้อถอนอาคาร โดยคิดค่าใช้จ่ายจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ตามที่ได้ใช้จ่ายไปจริง ในกรณีนี้ให้มีอำนาจขนสิ่งของที่อยู่ในอาคารนั้นได้โดยไม่ต้องรับผิดชอบในความเสียหายใด ๆ หากเกิดขึ้นเมื่อได้ใช้ความระมัดระวังในการจัดทำไปตามสมควรแล้ว การดำเนินการกับวัตถุก่อสร้างซึ่งถูกรื้อถอน รวมทั้งสิ่งของที่ขนออกไปจากอาคาร กฎหมาย(ข้อ 17 วรรคสอง)ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบกับเจ้าของหรือผู้ครอบครอง หากไม่ยอมรับมอบวัตถุหรือสิ่งของนั้น ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจจัดการขายโดยวิธีที่เห็นสมควร และให้นำความในมาตรา 1327 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับแก่เงินที่ขายทรัพย์สินนั้นโดยได้อนุโลม นอกจากนี้ยังห้ามมิให้เล่นว่าว ฟุตบอล ตะกร้อ หรือเล่นกีฬาอย่างใด ๆ ในถนนหรือสถานสาธารณะ ซึ่งมีได้จัดไว้เพื่อการนั้น ๆ (ข้อ 18)

4) ข้อบังคับองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง เรื่องการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2542

คำนิยามศัพท์

“สิ่งปฏิกูล” หมายความว่า อุจจาระหรือปัสสาวะ และหมายความรวมถึงสิ่งอื่นใด ซึ่งเป็นสิ่งโสโครกหรือมีกลิ่นเหม็น

“มูลฝอย” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า ถูพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร ถ้ำ มูลสัตว์หรือซากสัตว์ รวมตลอดถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลอดจนที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น

“ที่หรือทางสาธารณะ” หมายความว่า สถานที่หรือทางซึ่งมิใช่เป็นของเอกชน และประชาชนสามารถใช้ประโยชน์หรือใช้สัญจรได้

“อาคาร” หมายความว่า ดึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงานหรือสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่น ซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง หรือผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง

“เจ้าพนักงานสาธารณสุข” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

การกำจัดสิ่งปฏิกูล

การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง (ข้อ 4 วรรคแรก) หรืออาจมอบให้บุคคลใด ดำเนินการแทนในกรณีที่มีเหตุอันสมควรก็ได้(ข้อ 4 วรรคสอง)โดยต้องอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง สำหรับการถ่าย เท ทิ้ง หรือทำให้มีสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยในที่หรือทางสาธารณะเป็นต้นว่า ถนน ตรอก ซอย แม่น้ำ คลอง คู สระน้ำ บ่อน้ำจะกระทำมิได้ ถ้าจะมีการกระทำดังกล่าวต่อกระทำในที่ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง จัดตั้งไว้ให้ โดยเฉพาะ(ข้อ 5) การนำสิ่งปฏิกูลไปในที่หรือทางสาธารณะ จะต้องใส่ภาชนะหรือที่เก็บมิดชิดไม่ให้สิ่งปฏิกูลหรือกลิ่นเหม็นรั่วออกมาข้างนอก(ข้อ 6)

ในที่รองรับมูลฝอยต้องใช้อุ้งรับมูลฝอย ห้ามกระทำการ ถ่าย เท ทิ้งสิ่งปฏิกูลลงในที่รองรับมูลฝอย(ข้อ 7) การถ่าย เท ขนหรือเคลื่อนย้ายสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยในถังรับ รถขน เรือขน สถานที่เท เก็บ หรือพักสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย(ข้อ 8) และการขน ถ่าย เท คู้ย เขี่ยหรือขุดมูลฝอยในที่รองรับ รถขน เรือขน หรือสถานที่พักมูลฝอยใด ๆ(ข้อ 9)ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างนั้นเป็นอำนาจของพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง(ข้อ 8,9)

เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ต้องจัดให้มีที่รองรับสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ในอาคารหรือสถานที่นั้น ๆ ให้ถูกต้องตามสุขลักษณะ(ข้อ 10) ที่รองรับสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยต้องเป็นภาชนะปิดมิดชิด ไม้รั่ว ไม้ซึม และไม่มีการรั่วออกมาข้างนอก และที่รองรับมูลฝอยต้องไม่รั่วมีฝาปิดมิดชิดกันแมลงและสัตว์ได้ ตามแบบ ซึ่งเจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือเจ้า

พนักงานท้องถิ่นเห็นชอบ(ข้อ 11) เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ใด ต้องรักษาบริเวณอาคาร หรือสถานที่นั้นไม่ให้เกิดการถ่าย เท หรือทิ้งสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยในประการที่ขัดต่อสุขลักษณะ(ข้อ 12)

การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยอันอาจทำให้เกิดมลภาวะที่เป็นพิษ เช่น คิวโน กลิ่น หรือแก๊ส เป็นต้น กฎหมาย(ข้อ 13)กำหนดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ใด ๆ กระทำด้วยวิธีการที่ถูกสุขลักษณะ หรือกระทำตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นว่า อาคาร สถานที่หรือบริเวณใด ควรทำการเก็บขนสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ไปทำการกำจัดให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะยิ่งขึ้น เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะแจ้งเป็นหนังสือไปยังเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร สถานที่หรือบริเวณนั้น ๆ ให้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน หรือเมื่อได้ทำการปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย กำหนดบริเวณที่ต้องทำการเก็บขนสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยไม่น้อยกว่า สาม แห่ง เป็นเวลาไม่น้อยกว่า สิบห้าวัน นับแต่วันประกาศแล้ว เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารสถานที่ หรือบริเวณใด ๆ จะต้องให้เจ้าหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่ฝ่ายเดียวเท่านั้น เก็บขนสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจากอาคาร สถานที่หรือบริเวณนั้น ๆ ซึ่งตนเป็นเจ้าของหรือครอบครองอยู่(ข้อ 14) โดยเสียค่าธรรมเนียมเก็บขนตามมาตราที่ได้กำหนดไว้ท้ายข้อบังคับตำบลนี้ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร สถานที่หรือบริเวณใด ซึ่งอยู่แถวบริเวณเก็บขนสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยข้างต้นต้องกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น โดยการกลบ ผัง หรือโดยวิธีอื่นใดที่ไม่ขัดต่อสุขลักษณะ(ข้อ 15)

กิจการรับทำการเก็บขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย

การดำเนินกิจการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย โดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ ต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น(ข้อ 16 ถึง ข้อ 36) โดยผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติงานอย่างรักษาคุณสมบัติตามที่กำหนดตลอดเวลาที่ยังดำเนินกิจการตามใบอนุญาต(ข้อ 23(1)) ปฏิบัติตามรายละเอียดที่ได้ยื่นไว้(ข้อ 23(2)) ปฏิบัติการอื่นใดเกี่ยวกับสุขลักษณะ ความปลอดภัย และการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามคำแนะนำหรือคำสั่งเจ้าพนักงานสาธารณสุข และคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น รวมทั้งระเบียบ ข้อบังคับและประกาศขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง(ข้อ 23(3))

ผู้รักษาการตามข้อบัญญัติ

การรักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับตำบลนี้ กฎหมาย(ข้อ 37)กำหนดให้
ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง มีอำนาจออกระเบียบ ข้อบังคับ หรือ
คำสั่ง เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามข้อบังคับตำบลนี้(ข้อ 37)

5) ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง เรื่อง การควบคุมกิจการที่
เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2547

คำนิยามศัพท์

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า นายกององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง

“เจ้าพนักงานสาธารณสุข” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งได้รับแต่งตั้งให้
ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้งให้ปฏิบัติ
ตามข้อบัญญัตินี้

“การค้า” หมายความว่า การประกอบการธุรกิจ การพาณิชย์ การ
อุตสาหกรรม การเกษตร การผลิต หรือบริการใด ๆ เพื่อหาประโยชน์อันมีคุณค่า

กิจการที่ต้องมีการควบคุม

ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง กำหนด กิจการ จำนวน 13 ประเภท
ใหญ่ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. กิจการที่เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์

(1) การเลี้ยงสัตว์บก สัตว์ปีก สัตว์น้ำ สัตว์เลี้ยงคลานหรือแมลง

(2) การเลี้ยงสัตว์เพื่อรีดเอานม

(3) การประกอบกิจการการเลี้ยง รวบรวมสัตว์ หรือธุรกิจอื่นใดอันมี

ลักษณะทำนองเดียวกัน เพื่อให้ประชาชนเข้าชมหรือเพื่อประโยชน์กิจการนั้น ทั้งนี้ จะมีการเรียก
เก็บค่าดูหรือค่าบริการไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมหรือไม่ก็ตาม

2. กิจการที่เกี่ยวกับสัตว์และผลิตภัณฑ์

- (1) การฆ่าสัตว์ ยกเว้นในสถานที่จำหน่ายอาหาร การเร่ขาย การขายในตลาด และการฆ่าเพื่อบริโภคในครัวเรือน
 - (2) การฟอกหนังสัตว์ ขนสัตว์ การสะสมหนังสัตว์ ขนสัตว์ที่ยังไม่ได้ฟอก
 - (3) การสะสมเขาสัตว์ กระดุกสัตว์ที่ยังไม่ได้แปรรูป
 - (4) การเคี้ยวหนังสัตว์ เอ็นสัตว์ ไขสัตว์
 - (5) การต้ม การตาก การเผาเปลือกหอย เปลือกปู เปลือกกุ้ง ยกเว้นในสถานที่จำหน่ายอาหาร การเร่ขาย และขายในตลาด
 - (6) การประดิษฐ์เครื่องใช้หรือผลิตภัณฑ์อื่น ๆ จากเปลือกหอย กระดุกสัตว์ เขาสัตว์ หนังสัตว์ ขนสัตว์ หรือส่วนอื่น ๆ ของสัตว์
 - (7) การผลิต การโม่ การป่น การบด การผสม การบรรจุ การสะสม หรือการกระทำอื่นใดของสัตว์หรือพืช เพื่อเป็นอาหารสัตว์
 - (8) การสะสมหรือการล้างครั้ง
3. กิจกรรมที่เกี่ยวกับอาหาร เครื่องดื่ม น้ำดื่ม
- (1) การผลิตเนย เนยเทียม
 - (2) การผลิตกะปิ น้ำพริกแกง น้ำพริกเผา น้ำปลา น้ำเค็ม น้ำบูดู ไตปลา เต้าเจี้ยว หอยดอง หรือซอสปรุงรสอื่น ๆ ยกเว้นการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน
 - (3) การผลิต การหมัก การสะสมปลาร้า ปลาเจ่า กุ้งเจ่า ยกเว้นการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน
 - (4) การตากเนื้อสัตว์ การผลิตเนื้อสัตว์เค็ม การเคี้ยวมันกุ้ง ยกเว้นการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน
 - (5) การนึ่ง การต้ม การเคี้ยว การตาก หรือวิธีอื่นใดในการผลิตอาหารสัตว์ พืช ยกเว้นในสถานที่จำหน่ายอาหาร การเร่ขาย การขายในตลาดและการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน
 - (6) การเคี้ยวน้ำมันหมู การผลิตกุนเชียง หมูยอ ไส้กรอก หมูตั้ง ยกเว้น ในสถานที่จำหน่ายอาหาร การเร่ขาย การขายในตลาด และการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน

- เกี่ยมอี่
- (7) การผลิตเส้นหมี่ ขนมหจีน ก๋วยเตี๋ยว เต้าฮวย เต้าหู้ วัุ้นเส้น
- (8) การผลิตเบะแซ
- (9) การผลิตอาหารบรรจุกระป๋อง ขวด หรือภาชนะอื่นใด
- (10) การประกอบกิจการการทำขนมปังสด ขนมปังแห้ง จันอับ ขนม
- เปียะ
- (11) การแกะ การล้างสัตว์น้ำ ที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของกิจการห้องเย็น ยกเว้นการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน
- (12) การผลิตน้ำอัดลม น้ำหวาน น้ำโซดา น้ำถั่วเหลือง เครื่องดื่มชนิดต่าง ๆ บรรจุกระป๋อง ขวด หรือภาชนะอื่นใด ยกเว้นการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน
- (13) การผลิตการแบ่งบรรจุน้ำตาล
- (14) การผลิตผลิตภัณฑ์จากนมวัว
- (15) การผลิต การแบ่งบรรจุ เอทิลแอลกอฮอล์ สุรา เปียร์
- น้ำส้มสายชู
- (16) การคั่วกาแฟ
- (17) การผลิตลูกชิ้นด้วยเครื่องจักร
- (18) การผลิตผงชูรส
- (19) การผลิตน้ำกลั่น
- (20) การตาก การหมัก การดอกฝัก ผลไม้ หรือพืชอย่างอื่น ยกเว้นการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน
- (21) การผลิต การบรรจุชาแห้ง ชาผงหรือเครื่องดื่มชนิดผงอื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกัน
- (22) การผลิตไอศกรีม ยกเว้นการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน
- (23) การผลิตบะหมี่ มักกะโรนี หรือผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกัน
- (24) การประกอบกิจการห้องเย็น แช่แข็งอาหาร
- (25) การผลิตน้ำแข็ง ยกเว้นการผลิตเพื่อใช้ในสถานที่จำหน่ายอาหาร และเพื่อบริโภคในครัวเรือน

- ขึ้นไป
- (26) การเก็บการถนอมอาหารด้วยเครื่องจักรที่มีกำลังตั้งแต่ 5 แรงม้า
- ผลิตภัณฑ์ชำระล้าง
4. กิจการที่เกี่ยวกับยา เวชภัณฑ์ อุปกรณ์ทางการแพทย์ เครื่องสำอาง
- (1) การผลิต การโม่ การบด การผสม การบรรจุด้วยเครื่องจักร
- (2) การผลิต การบรรจุยาสีฟัน แชมพู ผ้าเย็บ กระดาษเย็บ
- เครื่องสำอางต่างๆ
- (3) การผลิตสาลี ผลิตภัณฑ์จากสาลี
- (4) การผลิตผ้าพันแผล ผ้าอนามัย ผ้าอ้อมสำเร็จรูป
- (5) การผลิตสบู่ ผงซักฟอก ผลิตภัณฑ์ชำระล้างต่าง ๆ
5. กิจการที่เกี่ยวกับการเกษตร
- (1) การอัด การสกัดเอาน้ำมันจากพืช
- (2) การล้าง การอบ การรม การสะสมยางดิบ
- (3) การผลิตแป้งมันสำปะหลัง แป้งสาหร่ายหรือแป้งอื่น ๆ ในทำนองเดียวกันด้วยเครื่องจักร
- (4) การสีข้าวด้วยเครื่องจักร
- (5) การผลิตยาสูบ
- (6) การขัด การกะเทาะ การบดเมล็ดพืช การนวดข้าวด้วยเครื่องจักร
- (7) การผลิต การสะสมปุ๋ย
- (8) การผลิตใยมะพร้าวหรือวัตถุดิบคล้ายคลึงด้วยเครื่องจักร
- (9) การตาก การสะสมหรือขนถ่ายมันสำปะหลัง
6. กิจการที่เกี่ยวกับโลหะหรือแร่
- (1) การผลิตโลหะเป็นภาชนะ เครื่องมือเครื่องจักร อุปกรณ์หรือเครื่องใช้ต่าง ๆ
- (2) การหลอม การหล่อ การถลุง แร่หรือโลหะทุกชนิด ยกเว้นกิจการใน (1)
- (3) การกลึง การเจาะ การเชื่อม การตี การตัด การประสาน การรีด การอัด ด้วยโลหะด้วยเครื่องจักรหรือก๊าซหรือไฟฟ้า ยกเว้นกิจการใน (1)

(4) การเคลือบ การชุบด้วยตะกั่ว สังกะสี ดีบุก โครเมียม นิกเกิล หรือโลหะใด ยกเว้นกิจการใน (1)

(5) การขัด การล้างโลหะด้วยเครื่องจักร สารเคมี หรือวิธีอื่นใด ยกเว้นกิจการใน(1)

(6) การทำเหมืองแร่ การสะสม การแยก การคัดเลือกหรือการล้างแร่

7. กิจการเกี่ยวกับยานยนต์ เครื่องจักรหรือเครื่องกล

(1) การต่อ การประกอบ การเคาะ การปะผุ การพ่นสี การพ่นสารกันสนิมยานยนต์

(2) การตั้งศูนย์ถ่วงล้อ การซ่อม การปรับแต่ง ระบบอากาศ หรืออุปกรณ์ที่เป็นส่วนประกอบของยานยนต์เครื่องจักรหรือเครื่องกล

(3) การประกอบธุรกิจเกี่ยวกับยานยนต์ เครื่องจักร หรือเครื่องกล ซึ่งมีไว้บริการหรือจำหน่าย และในการประกอบธุรกิจนั้น มีการซ่อมหรือปรับปรงยานยนต์เครื่องจักรหรือเครื่องกลดังกล่าวด้วย

(4) การล้าง การอัดสีฉีดยานยนต์

(5) การผลิต การซ่อม การอัดแบตเตอรี่

(6) การปะ การเชื่อมยาง

(7) การอัดผ้าเบรค ผ้าครัช

8. กิจการที่เกี่ยวกับไม้

(1) การผลิตไม้ขีดไฟ

(2) การเลื่อย การซอย การขัด การไส การเจาะ การชุบร่อง การทำคิ้ว หรือการตัดไม้ด้วยเครื่องจักร

(3) การประดิษฐ์ไม้ หวาย เป็นสิ่งของด้วยเครื่องจักร หรือการพ่นการทา การเคลือบเงาสี หรือการแต่งสำเร็จผลิตภัณฑ์จากไม้หรือหวาย

(4) การอบไม้

(5) การผลิตรูป ด้วยเครื่องจักร

(6) การประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้ เครื่องเขียนด้วยกระดาษ

(7) การผลิตกระดาษต่าง ๆ

(8) การเผาถ่าน หรือการสะสมถ่าน

9. กิจการที่เกี่ยวกับการบริการ

- (1) การประกอบกิจการ อาบ อบ นวด
- (2) การประกอบกิจการสถานที่อาบน้ำ อบไอน้ำ อบสมุนไพร
- (3) การประกอบกิจการโรงแรมหรือกิจการอื่นในทำนองเดียวกัน
- (4) การประกอบกิจการห้องพัก อาคารชุดให้เช่า ห้องเช่า ห้องแบ่งเช่า หรือกิจการอื่นในทำนองเดียวกัน
- (5) การประกอบกิจการโรงแรมหรศพ
- (6) การจัดให้มีการแสดงดนตรี เต้นรำ รำวง ร้องแจ๊ส ดิสโก้เธค คาบาโอเกะ หรือการแสดงอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (7) การประกอบกิจการสระว่ายน้ำ หรือกิจการอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (8) การจัดให้มีการเล่นสเก็ตโดยมีแสงหรือเสียงประกอบหรือการเล่นอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (9) การประกอบกิจการเสริมสวย หรือแต่งผม เว้นแต่กิจการที่อยู่ในบังคับตามกฎหมายว่าด้วยวิชาประกอบอาชีพเวชกรรม
- (10) การประกอบกิจการให้บริการควบคุมน้ำหนัก โดยวิธีการควบคุมทาง โภชนาการ ให้อาหารที่มีวัตถุประสงค์พิเศษ การบริหารร่างกาย หรือวิธีอื่นใด เว้นแต่การให้บริการดังกล่าวในสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล
- (11) การประกอบกิจการสวนสนุก ตู้เกม
- (12) การประกอบกิจการห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ การสาธารณสุขวิทยาศาสตร์ หรือสิ่งแวดล่อม
- (13) การประกอบกิจการสนามกอล์ฟหรือสนามฝึกซ้อมกอล์ฟ

10. กิจการที่เกี่ยวกับสิ่งทอ

- (1) การปั่นด้าย การกรอด้าย การทอผ้าด้วยเครื่องจักร หรือการทอผ้าด้วยมือที่กระทำตั้งแต่ 5 กี่ขึ้นไป
- (2) การสะสมปอ ป่าน ฝ้ายหรือขนุน
- (3) การปั่นฝ้ายหรือขนุนด้วยเครื่องจักร
- (4) การทอเสื่อ กระสอบ พรม หรือทอสิ่งอื่น ๆ ด้วยเครื่องจักร

- (5) การเย็บผ้าด้วยเครื่องจักรตั้งแต่ 5 เครื่องขึ้นไป
- (6) การพิมพ์ผ้า หรือการพิมพ์บนสิ่งทออื่น ๆ
- (7) การซัก การอบ การรีด การอัดกลีบผ้าด้วยเครื่องจักร
- (8) การย้อม การกัดสีผ้าหรือสิ่งทออื่น ๆ

11. กิจกรรมที่เกี่ยวกับหิน ดิน หวาย ซีเมนต์ หรือวัตถุคล้ายคลึง

- (1) การผลิตภาชนะดินเผา หรือผลิตภัณฑ์ดินเผา
- (2) การระเบิด การไม่ การปนด้วยเครื่องจักร
- (3) การผลิตเครื่องใช้ด้วยซีเมนต์ หรือวัตถุคล้ายคลึง
- (4) การผสมการผสมซีเมนต์ หิน หวาย หรือวัตถุคล้ายคลึง
- (5) การเจียรไนเพชร พลอย หิน การจกหรือวัตถุคล้ายคลึง
- (6) การเลื่อย การตัด หรือประดิษฐ์หินเป็นสิ่งของต่าง ๆ
- (7) การผลิตซอล์ค ปูนปาสเตอร์ ปูนขาว ดินสอพอง หรือการเผา

หินปูน

- (8) การผลิตผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่มีแร่ใยหินเป็นส่วนประกอบหรือส่วนผสม เช่น ผ้าเบรค ผ้าครีซ กระเบื้องมุงหลังคา กระเบื้องยาง ผ้าเปดาน ท่อน้ำ เป็นต้น
- (9) การผลิตกระจกหรือผลิตภัณฑ์แก้ว
- (10) การผลิตกระดาษทราย
- (11) การผลิตใยแก้วหรือผลิตภัณฑ์จากใยแก้ว

12. กิจกรรมที่เกี่ยวกับปิโตรเลียม ถ่านหิน สารเคมี

- (1) การผลิต การบรรจุ การผสม การขนส่งกรด ต่าง สารออกซิไดร์ หรือ
- (2) การผลิต การบรรจุ การผสม การขนส่งก๊าซ
- (3) การผลิต การผสม การขนส่งน้ำมันปิโตรเลียมหรือผลิตภัณฑ์
- (4) การผลิต การผสม การขนส่งถ่านหิน ถ่านโค้ก
- (5) การพ่นสี ยกเว้นกิจการใน 7 (1)
- (6) การผลิตสิ่งของเครื่องใช้ด้วยยาง ยางเทียม พลาสติก เซลลูลอยด์

สารตัว ทำลาย

ปิโตรเลียมต่างๆ

เบเกอร์ไลท์หรือวัตถุที่คล้ายคลึง

- (7) การไม่ การบดขุ่น
- (8) การผลิตสีหรือน้ำมันผสมสี
- (9) การผลิต การล้างฟิล์มรูปถ่ายหรือฟิล์มภาพยนตร์
- (10) การเคลือบ การชุบ วัตถุด้วยพลาสติก เซลลูลอยด์ เบเกอร์ไลท์ หรือวัตถุคล้ายคลึง
- (11) การผลิตพลาสติก เซลลูลอยด์ เบเกอร์ไลท์หรือวัตถุที่คล้ายคลึง
- (12) การผลิต การบรรจุสารเคมีดับเพลิง
- (13) การผลิตน้ำแข็งแห้ง
- (14) การผลิต การสะสม การขนส่งดอกไม้เพลิงหรือสารเคมีอันเป็นส่วนประกอบในการผลิตดอกไม้เพลิง
- (15) การผลิตแซลแล็คหรือสารเคลือบเงา
- (16) การผลิต บรรจุ การสะสม การขนส่งสารกำจัดศัตรูพืชหรือพาหะนำโรค
- (17) การผลิตบรรจุการสะสมกาว
13. กิจการอื่น ๆ
- (1) การพิมพ์หนังสือหรือสิ่งพิมพ์อื่นที่มีลักษณะเดียวกันด้วยเครื่องจักร
- (2) การผลิต การซ่อมเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องไฟฟ้า อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์ไฟฟ้า
- (3) การผลิตเทียน เทียนไขหรือวัตถุที่คล้ายคลึง
- (4) การพิมพ์แบบ พิมพ์เขียวหรือถ่ายเอกสาร
- (5) การสะสมวัตถุ หรือสิ่งของที่ชำรุดใช้แล้วหรือเหลือใช้
- (6) การประกอบกิจการโกดังสินค้า
- (7) การล้างขวด ภาชนะหรือบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้ว
- (8) การพิมพ์สีลงบนวัตถุที่มีใช้สิ่งทอ
- (9) การก่อสร้าง

การประกอบกิจการตามประเภทที่กำหนดไว้ข้างต้น ในลักษณะที่เป็นการค้า จะต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น (ข้อ 6 และข้อ 8 ถึง ข้อ 17)

หลักเกณฑ์อันเกี่ยวข้องกับสุขลักษณะและมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ การประกอบกิจการตามประเภทที่กำหนดไว้ทั้ง 13 กิจการข้างต้น ที่เป็นการค้า และไม่เป็นการค้าจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์อันเกี่ยวข้องกับสุขลักษณะและมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ(ข้อ 7) ดังต่อไปนี้

- 1.สถานที่ประกอบการต้องตั้งอยู่ในบริเวณที่เหมาะสม ไม่มีน้ำท่วมขัง และสามารถระบายน้ำออกได้โดยสะดวก
- 2.ต้องทำรางระบายน้ำไปสู่ทางระบายน้ำหรือบ่อ ซึ่งรับน้ำโสโครกด้วยวัตถุถาวร มีลักษณะเรียบ ไม่ซึม ไม่รั่ว น้ำไหลได้สะดวก
- 3.การระบายน้ำและรางระบายน้ำ ต้องไม่มีลักษณะเป็นที่เดือดร้อนแก่ผู้ใช้ น้ำในทางสาธารณะหรือผู้อยู่อาศัยใกล้เคียง
- 4.ต้องมีการบำบัดหรือการปรับปรุงคุณภาพน้ำเสียหรือกากของเสียให้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขแนะนำ
- 5.เมื่อเจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นว่า สถานที่ใดสมควรจะต้องทำพื้นด้วย วัตถุถาวร เพื่อป้องกันมิให้น้ำซึมรั่วไหลหรือขังอยู่ได้ หรือเห็นว่าควรมีบ่อพักน้ำโสโครกหรือต้องมี เครื่องระบายน้ำ เครื่องป้องกันควั่น เขม่า มูลเก่า สิ่งมีพิษ กลิ่นไอ ฝุ่นละออง ความสะเทือน แสง เสียง รังสี หรือสิ่งอื่นใดซึ่งอาจเป็นเหตุรำคาญหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของ ผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการ หรือแก่ผู้อยู่อาศัยข้างเคียง หรือมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ต้อง ปฏิบัติให้เป็นไปตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข
- 6.ต้องมีแสงสว่างและการระบายอากาศที่เหมาะสมแลเพียงพอ
- 7.ต้องจัดให้มีน้ำสะอาดเพียงพอแก่กิจการนั้น
- 8.ต้องมีที่รองรับมูลฝอยและสิ่งเปราะอะเปื้อนให้ถูกสุขลักษณะและเพียงพอ และต้องจัดสถานที่มิให้เป็นที่อาศัยของสัตว์นำโรค
- 9.จัดให้มีผู้ช่วยอันได้สุลักษณะ มีจำนวนเพียงพอกับจำนวนคนที่ทำการ สถานทีนั้น ตามหลักเกณฑ์ที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขกำหนด และต้องอยู่ในทำเลที่เหมาะสม ซึ่ง

เจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นชอบ รวมทั้งต้องมีการกำจัดสิ่งปฏิกูลด้วยวิธีถูกต้องตามหลัก
สุขาภิบาล

10. สถานที่เลี้ยงสัตว์ ต้องมีที่ขังและปล่อยสัตว์กว้างขวางพอ และจัด
สถานที่ให้อยู่ในสภาพที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ประชาชน และไม่ก่อให้เกิดอันตรายหรือความทุกข์
ทรมานแก่สัตว์ และให้มีการเก็บรวบรวมและกำจัดมูลสัตว์ เศษอาหารหรือซากสัตว์ให้ได้
สุขลักษณะ

11. สถานที่เกี่ยวกับการตากหรือผึ่งสินค้าต้องมีที่สำหรับตากหรือผึ่งสินค้า
ตามที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขแนะนำ

12. สถานที่ซึ่งมีการใช้ เก็บ สะสมวัตถุดิบพืช วัตถุทนไฟ วัตถุระเบิดหรือ
วัตถุอันตรายอื่นที่อาจเป็นอันตราย ต้องจัดเก็บสารเคมีดังกล่าวให้ได้สุขลักษณะ ไม่ก่อให้เกิด
อันตรายต่อผู้ปฏิบัติงานหรือผู้อยู่อาศัยใกล้เคียง

13. ปฏิบัติการอื่นใดเกี่ยวกับสุขลักษณะตามคำแนะนำหรือคำสั่งของเจ้า
พนักงานสาธารณสุข รวมทั้งระเบียบ ข้อบังคับและคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น และต้องปฏิบัติ
ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

ผู้รักษาการตามข้อบัญญัติ

ผู้รักษาการตามข้อบัญญัตินี้ คือ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง(ข้อ 18)

6) ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง เรื่อง ตลาด สถานที่จำหน่าย
อาหารและสถานที่สะสมอาหาร พ.ศ. 2547

คำนิยามศัพท์

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า นายกองค้การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง

“เจ้าพนักงานสาธารณสุข” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งได้รับแต่งตั้งให้
ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้งให้ปฏิบัติ
ตามข้อบัญญัตินี้

“อาหาร” หมายความว่า ของกินหรือเครื่องค้ำจุนชีวิต ได้แก่

(1) วัตถุทุกชนิดที่คนกิน ดื่ม แต่ไม่รวมถึงยา วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทหรือยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยกาะนั้น แล้วแต่กรณี

(2) วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้หรือใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตอาหาร รวมถึงวัตถุเจือปนอาหาร สี และเครื่องปรุงแต่งกลิ่นรส

“อาหารสด” หมายความว่า อาหารประเภทสัตว์ เนื้อสัตว์ ผัก ผลไม้ และของอื่นๆที่มีสภาพสด

“อาหารแปรรูป” หมายความว่า อาหารสดที่แปรรูป ทำให้แห้ง หรือหมักดองในรูปอื่น ๆ รวมทั้งใช้สารปรุงแต่งอาหาร

“อาหารปรุงสำเร็จ” หมายความว่า อาหารที่ผ่านการกระทำ ประกอบ ปรุงจนสำเร็จ พร้อมที่รับประทานได้ รวมทั้งของหวานและเครื่องดื่มชนิดต่าง ๆ ที่มีได้บรรจุในภาชนะที่ปิดสนิท

“สินค้าสำเร็จรูป” หมายความว่า สิ่งของเครื่องใช้ในครัวเรือน เครื่องนุ่งห่ม เครื่องแต่งกาย เครื่องใช้ส่วนตัว

“การล้างตลาดตามหลักสุขาภิบาล” หมายความว่า การทำความสะอาดตัวอาคาร แผงขายของในตลาด พื้น ผนัง เพดาน รางระบายน้ำ ห้องน้ำ ห้องส้วม และบริเวณต่าง ๆ รอบตลาด ให้สะอาดปราศจากสิ่งปฏิกูล มูลฝอย หยากใย ฝุ่นละออง คราบสกปรกและอื่น ๆ รวมทั้งให้มีการฆ่าเชื้อโรค และกำจัดพาหนะนำโรค ทั้งนี้ สารเคมีที่ใช้ต้องไม่มีผลกระทบต่อระบบบำบัดน้ำเสียของตลาด

“สถานที่จำหน่ายอาหาร” หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือบริเวณใด ๆ ที่มีใช้ที่หรือทางสาธารณะ ที่จัดไว้เพื่อประกอบอาหารหรือปรุงอาหารจนสำเร็จและจำหน่ายให้ผู้ซื้อสามารถบริโภคทันที ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นการจำหน่ายโดยจัดให้มีบริเวณไว้สำหรับการบริโภค ณ ที่นั้นหรือนำไปบริโภคที่อื่นก็ตาม

“สถานที่สะสมอาหาร” หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือบริเวณใด ๆ ที่มีใช้ที่หรือทางสาธารณะที่จัดไว้สำหรับเก็บอาหารอันมีสภาพเป็นของสดหรือของแห้งหรืออาหารในรูปลักษณะอื่นใดซึ่งผู้ซื้อต้องนำไปทำ ประกอบ หรือปรุงเพื่อบริโภคภายหลัง

ลักษณะของตลาด

การจัดตั้งตลาด ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น(ข้อ 4) โดยตลาด แบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1) ตลาดประเภทที่ 1 (ข้อ 4 (1)) ได้แก่ ตลาดที่มีโครงสร้างอาคารและดำเนินกิจการประจำหรืออย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง และมีลักษณะตามที่กำหนดไว้ในส่วนที่ 1 (มาตรา 6)คือ ต้องมีเนื้อที่ตามความเหมาะสม โดยมีส่วนประกอบสถานที่และสิ่งปลูกสร้าง คือ อาคารสิ่งปลูกสร้างสำหรับผู้ขายของ ที่ขนถ่ายสินค้าและที่ถ่ายปัสสาวะ ที่รวบรวมมูลฝอย และที่จอดรถตามที่กำหนดในส่วนนี้ อาคารสิ่งปลูกสร้างสำหรับผู้ขายของ ต้องมีและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และลักษณะ(ข้อ 7) ดังต่อไปนี้

(1) มีถนนรอบอาคารตลาดกว้างไม่น้อยกว่า 4 เมตร และมีทางเข้าออกบริเวณตลาดไม่น้อยกว่า 4 เมตร อย่างน้อยหนึ่งทาง

(2) ตัวอาคารทำด้วยวัสดุถาวร มั่นคงแข็งแรง

(3) หลังคาสร้างด้วยวัสดุทนไฟ และแข็งแรงทนทาน ความสูงของหลังคาต้องมีความเหมาะสมกับการระบายอากาศของตลาดนั้น ๆ

(4) พื้นทำด้วยวัสดุถาวร แข็งแรง เรียบ ทำความสะอาดง่ายและไม่มี

(5) ฝาผนังทำด้วยวัสดุถาวร แข็งแรง เรียบ และทำความสะอาดง่าย

(6) ประตูมีความกว้างไม่น้อยกว่า 2 เมตร และสามารถป้องกันสัตว์

ร้ายเข้าไปพลุกล่านในตลาด

(7) ทางเดินภายในอาคารสำหรับผู้ซื้อ มีความกว้างไม่น้อยกว่า 2 เมตร

(8) มีการระบายอากาศภายในตลาดเพียงพอ ไม่เกิดกลิ่นเหม็นอับ

(9) ความเข้มของแสงสว่างในอาคารตลาดไม่น้อยกว่า 100 ลักซ์ เว้น

แต่แผงขายสินค้าหรือเรียงจำหน่ายเนื้อสัตว์ต้องมีความเข้มแสงสว่างไม่น้อยกว่า 200 ลักซ์

ทั้งนี้ ต้องไม่ใช่แสงหรือวัสดุอื่นที่ทำให้สีของสินค้าเปลี่ยนแปลงไปจากธรรมชาติ

(10) แผงขายสินค้าเป็นแบบปิดทึบ ทำด้วยวัสดุถาวร เรียบ มีความลาดเอียงและทำความสะอาดง่าย มีพื้นที่แผงไม่น้อยกว่า 2 ตารางเมตร สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 60 เซนติเมตร และมีทางเข้าแผงของผู้ขายของกว้างไม่น้อยกว่า 70 เซนติเมตร ที่นั่งสำหรับผู้ขายของไว้โดยเฉพาะอย่างเหมาะสมต่างหากจากแผงและสะดวกต่อการเข้าออก

(11) จัดให้มีน้ำประปาอย่างเพียงพอสำหรับล้างสินค้า หรือล้างมือโดยระบบท่อสำหรับแผงขายอาหารสดต้องมีก๊อกน้ำไม่น้อยกว่า 1 ก๊อกน้ำต่อ 2 แผง และมีการวางท่อ

ในลักษณะที่ปลอดภัย ไม่เกิดการปนเปื้อนจากน้ำโสโครก ไม่ติดหรือทับกับท่ออุจจาระ และต้องจัดให้มีที่เก็บสำรองน้ำให้มีปริมาณเพียงพอและสะดวกต่อการใช้

(12) มีทางระบายน้ำทำด้วยวัสดุถาวร เรียบ ทางระบายน้ำภายในตลาด ต้องเป็นแบบเปิด ส่วนทางระบายน้ำรอบตลาดต้องเป็นแบบรูปตัวยู และมีตะแกรงปิดที่สามารถเปิดทำความสะอาดง่าย มีความลาดเอียงระบายน้ำได้สะดวก มีบ่อดักมูลฝอย บ่อดักไขมัน และระบบบำบัดน้ำเสีย โดยน้ำทิ้งต้องได้มาตรฐานน้ำทิ้งตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารเว้นแต่จะได้จัดส่งน้ำเสียไปบำบัดในระบบบำบัดน้ำเสียรวมของราชการส่วนท้องถิ่น โดยเสียค่าบริการตามอัตราของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

(13) ต้องจัดให้มีเครื่องดับเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ติดตั้งไว้ในบริเวณที่เห็นได้ง่าย

ที่ขนถ่ายสินค้าต้องจัดให้มีและอยู่ในบริเวณหนึ่งบริเวณใดโดยเฉพาะมีพื้นที่เพียงพอสำหรับการขนถ่ายสินค้าในแต่ละวัน และสะดวกต่อการขนถ่ายสินค้าและการรักษาความสะอาด(ข้อ 8) ล้วมและที่ถ่ายปัสสาวะต้องมีและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และสุขลักษณะ(ข้อ 9) ดังต่อไปนี้

(1) ตั้งอยู่ในที่เหมาะสม นอกตัวอาคารตลาด

(2) มีระบบการขับเคลื่อนอุจจาระและปัสสาวะลงสู่ที่เก็บกัก ซึ่งจะต้องป้องกันสัตว์และแมลงพาหะนำโรคได้ และไม่ปนเปื้อนแหล่งน้ำธรรมชาติและน้ำใต้ดินทุกชั้นตอน

(3) ห้องล้วมต้องสร้างด้วยวัสดุทนทานและทำความสะอาดง่าย มีขนาดเนื้อที่ภายในไม่น้อยกว่า 0.90 ตารางเมตรต่อหนึ่งที่นั่ง และมีความกว้างภายในไม่น้อยกว่า 0.90 เมตร ประตูเป็นชนิดเปิดออกและมีผนังกันเพื่อมิให้ประตูเปิดออกสู่ตลาดโดยตรง

(4) ระยะดิ่งของพื้นถึงส่วนที่ต่ำที่สุดของคาน หรือเพดาน หรือสิ่งอื่นที่ติดกับคาน หรือเพดานต้องไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร และมีช่องระบายอากาศไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของพื้นที่ห้องหรือมีพัดลมระบายอากาศ

(5) พื้นห้องล้วมต้องมีความลาดเอียงไม่น้อยกว่า 1.100 และมีจุดระบายน้ำทิ้งอยู่ในตำแหน่งต่ำสุดของพื้นห้อง

(6) กรณีเป็นโถล้วมชนิดคอก่าน ต้องสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 0.20 เมตร

(7) มีท่อระบายอุจจาระลงสู่ถังเก็บกัก ซึ่งต้องมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 10 เซนติเมตร มีความลาดเอียงไม่น้อยกว่า 1.100

(8) มีท่อระบายอากาศขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 2.50 เซนติเมตร สูงเหนือหลังคาส้วมหรือสูงจนกลืนหมื่นของก๊าซไม่รบกวนผู้อื่น

(9) ความเข้มของแสงสว่างภายในห้องส้วมไม่น้อยกว่า 100 ลักซ์

(10) จัดมีกระดาษชำระ หรือน้ำสำหรับชำระให้เพียงพอสำหรับห้องส้วมทุกห้อง รวมทั้งจัดให้มีการทำความสะอาดเป็นประจำ

จำนวนส้วมและที่ถ่ายปัสสาวะ ต้องจัดไว้ให้มี(ข้อ 10) ดังนี้

(1) ส้วมต้องมีไม่น้อยกว่า 6 ที่ ต่อจำนวนแผงไม่เกิน 40 แผง โดยแยกเป็นส้วมชาย 2 ที่ ส้วมหญิง 4 ที่ และให้เพิ่มทั้งส้วมชายและส้วมหญิงอีก 1 ที่ และ 2 ที่ ตามลำดับจำนวนแผงที่เพิ่มขึ้นทุก 25 แผง

(2) ที่ถ่ายปัสสาวะชายต้องจัดให้มีไม่น้อยกว่าจำนวนส้วมชายและอยู่ในบริเวณเดียวกัน

(3) อ่างล้างมือต้องจัดให้มีไม่น้อยกว่า 1 ที่ต่อส้วม 2 ที่ และที่ถ่ายปัสสาวะ 2 ที่

ที่รวบรวมมูลฝอย ต้องมีลักษณะเป็นสิ่งปลูกสร้างถาวร หรือเป็นที่พักมูลฝอยที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นว่าเหมาะสมกับตลาดนั้น ๆ มีขนาดเพียงพอที่จะรองรับปริมาณมูลฝอยในแต่ละวัน มีการปกปิด สามารถป้องกันสัตว์เข้าไปคุ้ยเขี่ยได้ ตั้งอยู่นอกตัวอาคารตลาด และอยู่ในพื้นที่ที่รถเข้าออกได้สะดวก(ข้อ 11) ที่จอดรถต้องจัดให้มีตามความเหมาะสมตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด(ข้อ 12)

2) ตลาดประเภทที่ 2 ได้แก่ ตลาดที่ไม่มีโครงสร้างอาคารและดำเนินกิจการเป็นประจำหรืออย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง(ข้อ 4 (2)) และมีลักษณะตามที่กำหนดไว้ในส่วนที่ 2 (ข้อ 13) คือ ต้องมีเนื้อที่ตามความเหมาะสม และมีบริเวณที่จัดไว้สำหรับผู้ขายของ ส้วมและที่ถ่ายปัสสาวะ และรวบรวมมูลฝอยตามที่กำหนดในส่วนนี้

บริเวณที่จัดไว้สำหรับผู้ขายของ ต้องมีและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และสุขลักษณะดังต่อไปนี้

(1) พื้นทำด้วยวัสดุถาวร แข็งแรง เรียบ ทำความสะอาดง่าย และไม่มีน้ำขัง

(2) จัดให้มีรั้วสามารถป้องกันสัตว์ต่าง ๆ เข้าไปพุกพ่วนในตลาดได้

(3) แผงขายสินค้าต้องทำด้วยวัสดุถาวร เรียบ มีความลาดเอียง และทำ ความสะอาดง่าย สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 60 เซนติเมตร ด้านล่างของแผงไม่ใช่เป็นที่เก็บหรือสะสม สินค้าและของอื่น ๆ และมีทางเข้าแผงสำหรับผู้ขายของกว้างไม่น้อยกว่า 70 เซนติเมตร

(4) ทางเดินสำหรับผู้ซื้อที่มีความกว้างไม่น้อยกว่า 2 เมตร

(5) จัดให้มีน้ำประปาหรือน้ำที่สะอาด ไว้ใช้ในตลาดอย่างเพียงพอ

(6) มีทางระบายน้ำรอบตลาดแบบเปิด ทำด้วยวัสดุถาวร เรียบ มีความ ลาดเอียง ระบายน้ำได้สะดวก มีบ่อดักมูลฝอย บ่อดักไขมัน บ่อพักน้ำเสีย และมีการบำบัดน้ำเสีย ดังนี้

(ก) ในท้องถิ่นที่ใช้บังคับกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารต้องจัด ให้มีระบบบำบัดน้ำเสีย และน้ำทิ้งต้องได้มาตรฐานน้ำที่ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

(ข) ในท้องถิ่นที่ยังไม่ใช้บังคับกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารให้มี บ่อพักน้ำเสียก่อนระบายน้ำออกจากตลาดสู่ท่อสาธารณะ ทั้งนี้ ต้องไม่ระบายน้ำสู่แหล่งน้ำ สาธารณะและไม่ก่อให้เกิดเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนข้างเคียง

ส้วมและที่ถ่ายปัสสาวะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และสุขลักษณะและมี จำนวนตามที่กำหนดในตลาดประเภทที่ 1 และตั้งอยู่ในที่เหมาะสม นอกบริเวณแผงขาย สินค้า(ข้อ 15)

ที่รวบรวมมูลฝอยต้องมีลักษณะเป็นที่พักมูลฝอยที่เจ้าพนักงานสาธารณสุข เห็นว่าเหมาะสมกับตลาดนั้น ๆ มีขนาดเพียงพอที่จะรองรับปริมาณมูลฝอยในแต่ละวัน มีการ ปกปิดสามารถหึ่งกันสัตว์เข้าไปคุ้ยเขี่ยได้ ตั้งอยู่นอกบริเวณแผงขายสินค้าและอยู่ในพื้นที่รถเข้า ออกได้สะดวก(ข้อ 16)

3) ตลาดประเภทที่ 3 ได้แก่ตลาดที่ไม่มีโครงสร้างอาคารและดำเนินกิจการ ชั่วคราวหรือเป็นครั้งคราว หรือตามวันที่กำหนด(ข้อ 4 (3)) และมีลักษณะตามที่กำหนดไว้ในส่วนที่ 3 (ข้อ 17) คือ ต้องมีเนื้อที่ตามความเหมาะสม และมีบริเวณที่จัดไว้สำหรับผู้ขายของ ส้วมและที่ถ่าย ปัสสาวะ และรวบรวมมูลฝอยตามที่กำหนดในส่วนนี้

บริเวณที่จัดไว้สำหรับผู้ขายของ ต้องมีและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และ สุขลักษณะตามที่กำหนด(ข้อ 18) ดังต่อไปนี้

(1) แผงขายสินค้าสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 60 เซนติเมตร

(2) ทางเดินระหว่างแผงสำหรับผู้ซื้อต้องกว้างไม่น้อยกว่า 2 เมตร

- (3) จัดให้มีน้ำประปาหรือน้ำที่สะอาด ไว้ใช้ในตลาดอย่างเพียงพอ
- (4) จัดให้มีตะแกรงดักมูลฝอยบริเวณท่อระบายน้ำก่อนปล่อยน้ำทิ้ง

ลงสู่ท่อระบายน้ำสาธารณะ

ส้วมและที่ถ่ายปัสสาวะ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และสุขลักษณะตามที่กำหนดในข้อ 14 และมีจำนวนตามที่กำหนดในข้อ 10 เว้นแต่จะจัดให้มีส้วมเคลื่อนที่หรือมีส้วมสาธารณะหรือส้วมของหน่วยงานราชการที่ได้รับอนุญาตให้ใช้อยู่ใกล้เคียงห่างไม่เกิน 100 เมตร(ข้อ 19) ที่รวบรวมมูลฝอยต้องมีลักษณะเป็นที่พักมูลฝอยที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นว่าเหมาะสมกับตลาดนั้น ๆ มีขนาดเพียงพอที่จะรองรับปริมาณมูลฝอยในแต่ละวัน มีการปกปิดสามารถห้องกันสัตว์เข้าไปคุ้ยเขี่ยได้ ตั้งอยู่นอกบริเวณแผงขายสินค้าและอยู่ในพื้นที่รถเข้าออกได้สะดวก(ข้อ 20 และ ข้อ 16)

ที่ตั้งของตลาดต้องตั้งอยู่ห่างไม่น้อยกว่า 100 เมตร จากแหล่งที่ก่อให้เกิดพิษ ของเสีย โรงเลี้ยงสัตว์ แหล่งโสโครก ที่กำจัดมูลฝอย อันเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัย เว้นแต่ จะมีวิธีการป้องกันซึ่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขได้ให้ความเห็นชอบแล้ว(ข้อ 5)

การดำเนินกิจการตลาด

การจัดวางสินค้าในตลาด ห้ามวางสิ่งของกีดขวางทางเดินในตลาด หรือวางตามทางเข้าสู่ตลาด ทางเดินและถนนรอบตลาด(ข้อ 22) และต้องจัดวางผังการจำหน่ายสินค้าแต่ละประเภทให้เป็นหมวดหมู่ ไม่ปะปนกัน แยกเป็นประเภทอาหารสดชนิดต่าง ๆ อาหารแปรรูป อาหารปรุงสำเร็จ และประเภทสินค้าที่ไม่ใช่อาหารเพื่อสะดวกในการดูแลความสะอาดและป้องกันการปนเปื้อนในอาหาร(ข้อ 21วรรคแรก) ในกรณีที่เป็นอาหารสด ซึ่งอาจมีน้ำหรือของเหลวไหลหยดเลอะเทอะ ต้องมีการกั้นไม่ให้ น้ำหรือของเหลว นั้นไหลลงจากแผงสู่พื้นตลาด และต้องจัดให้มีท่อหรือทางระบายน้ำหรือของเหลว นั้นลงสู่ท่อระบายน้ำ โดยไม่ให้เปื้อนพื้นตลาด(ข้อ 21 วรรคสอง)

การเปิดปิดตลาดต้องเป็นไปตามเวลาที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด(ข้อ 23) ห้องส้วมที่ถ่ายปัสสาวะ ก๊อกน้ำใช้และสาธารณูปโภคอื่น ๆ ที่จัดไว้ต้องเปิดให้มีการใช้ตลอดเวลาในการประกอบกิจการ(ข้อ 24)

การบำรุงรักษาตลาด

ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งตลาดประเภทที่ 1 ต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลรักษาความสะอาดเรียบร้อยภายในตลาดให้ถูกต้องตามสุขลักษณะ(ข้อ 25) ดังต่อไปนี้

(1) บำรุงรักษาโครงสร้างต่าง ๆ ภายในตลาด ได้แก่ ตัวอาคาร อุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น สายไฟ หลอดไฟ พัดลม ท่อน้ำประปา เป็นต้น ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ตลอดเวลา

(2) จัดให้มีที่รองรับมูลฝอยที่ไม่รั่วซึม และมีฝาปิดประจำทุกแผงจัดให้มีการเก็บกวาดมูลฝอยบริเวณตลาดเป็นประจำ และดูแลที่รวบรวมมูลฝอยรวมให้ถูกสุขลักษณะเสมอ

(3) จัดให้มีการทำความสะอาดตลาดเป็นประจำทุกวัน และล้างตลาดตามหลักการสุขาภิบาลอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

(4) จัดให้มีการดูแลความสะอาดห้องน้ำ ห้องส้วม ที่ถ่ายปัสสาวะ ปอดักมูลฝอย ปอดักไขมัน และระบบบำบัดน้ำเสียให้ใช้งานได้ตลอดเวลา

ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งตลาดประเภทที่ 2 ต้องจัดให้มีการเก็บกวาดมูลฝอยดูแลความสะอาดห้องน้ำ ห้องส้วม ที่ถ่ายปัสสาวะ ปอดักมูลฝอย ปอดักไขมัน และบ่อพักน้ำเสียหรือระบบบำบัดน้ำเสียให้ใช้งานได้ดี ดูแลที่รวบรวมมูลฝอยให้ถูกสุขลักษณะอยู่เสมอ และจัดให้มีการล้างตลาดด้วยน้ำสะอาดทุกวันที่เปิดทำการ(ข้อ 26)

ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งตลาดประเภทที่ 3 ต้องจัดให้มีการเก็บกวาดมูลฝอยทำความสะอาดบริเวณตลาด ดูแลความสะอาดห้องน้ำ ห้องส้วม ตะแกรงดักมูลฝอยให้ใช้งานได้ดี และดูแลที่รวบรวมมูลฝอยให้ถูกสุขลักษณะอยู่เสมอในขณะที่เปิดทำการ(ข้อ 27)

ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งตลาดต้องไม่ทำการและต้องดูแลมิให้ผู้ใดกระทำการอันอาจให้เกิดเหตุรำคาญหรือระบาดของโรคติดต่อ(ข้อ 28) ดังต่อไปนี้

(1) นำสัตว์ทุกชนิดเข้าไปในตลาด เว้นแต่สัตว์ที่นำไปขังไว้ในที่ขังสัตว์เพื่อจำหน่าย

(2) สะสม หมักหมมสิ่งหนึ่งสิ่งใดในตลาด ทำให้สถานที่สกปรกรกรุงรังหรือเป็นที่เพาะพันธุ์สัตว์นำโรค

(3) ถ่ายเท ทิ้ง มูลฝอยหรือสิ่งปฏิกูลในที่อื่นใด นอกจากที่ซึ่งจัดไว้สำหรับรองรับมูลฝอยหรือสิ่งปฏิกูล

- (4) ทำให้น้ำในตลาดเกิดความสกปรก จนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ
- (5) ก่อหรือจุดไฟในลักษณะซึ่งน่าจะเป็นที่เดือดร้อน หรือเกิดอันตรายแก่ผู้อื่น
- (6) ใช้ตลาดเป็นพักอาศัยหลับนอน
- (7) กระทำการอื่นใดที่จะก่อให้เกิดเหตุรำคาญแก่ผู้อื่น

ผู้ขายและผู้ช่วยขายของในตลาด

ผู้ขายและผู้ช่วยขายของในตลาด ต้องให้ความร่วมมือกับผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งตลาด เจ้าพนักงานสาธารณสุข และเจ้าพนักงานท้องถิ่น ในการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง สุขลักษณะของตลาด อันได้แก่การจัดระเบียบและกฎเกณฑ์ในการรักษาความสะอาดของตลาดในเรื่อง การจัดหมวดหมู่สินค้า การดูแลความสะอาดแผงขายสินค้า การรวบรวมมูลฝอย การล้างตลาด และการอื่นๆ เช่น การฝึกอบรมผู้ขายและผู้ช่วยขายของ(ข้อ 29) การวางสินค้าต้องวางบนแผงขายสินค้าหรือในขอบเขตที่วางขายของจัดไว้ให้ ห้ามวางล้ำแผงขายสินค้าหรือขอบเขตหรือต่อเติมแผงขายสินค้าอันจะเป็นการกีดขวางทางเดินในตลาด และห้ามวางสินค้าสูงจากพื้นตลาดเกินกว่า 150 เซนติเมตร(ข้อ 30 วรรคแรก) ถ้าการวางและเก็บสินค้าประเภทอาหาร เครื่องดื่ม รวมทั้งเครื่องใช้ที่เกี่ยวกับอาหาร ต้องสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 60 เซนติเมตร และห้ามวางวัตถุอันตรายปะปนกับสินค้าประเภทอาหาร(ข้อ 30 วรรคสอง)

ผู้ขายและผู้ช่วยขายของในตลาด ต้องมีสุขลักษณะส่วนบุคคล(ข้อ 31) ดังต่อไปนี้

- (1) มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ไม่เป็นโรคติดต่อหรือโรคที่สังคมรังเกียจ หรือไม่เป็นพาหะนำโรคติดต่อ อันได้แก่ วัณโรค อหิวาตกโรค ไข้ไทฟอยด์ โรคบิด ไข้สวกอัสไซ ไข้หัด โรคคางทูม โรคเรื้อน โรคผิวหนังน่ารังเกียจ และโรคไวรัสตับอักเสบบชนิดเอ
- (2) ในระหว่างการขายต้องแต่งกายสุภาพเรียบร้อย มีสุขวิทยาส่วนบุคคลที่ดี และต้องมีความรู้ด้านสุขาภิบาลอาหารและอื่น ๆ ตามที่ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนด
- (3) ต้องได้รับการตรวจสุขภาพตามที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขกำหนด

นอกจากนี้ยังต้องปฏิบัติให้ถูกสุขลักษณะในการใช้กรรมวิธี การจำหน่าย ทำ ประกอบ ปรง เก็บ หรือสะสมอาหารหรือสินค้าอื่น และการรักษาความสะอาดของภาชนะ น้ำใช้ และของใช้ต่าง ๆ (ข้อ 32) ดังต่อไปนี้

- (1) ลักษณะและประเภทของสินค้าที่ขายของต้องสะอาด ปลอดภัย และเป็นสินค้าที่ไม่ผิดกฎหมาย หรือต้องห้ามตามกฎหมาย
- (2) อาหารสดที่เกิดการเน่าเสียได้ง่าย ต้องจัดเก็บในอุณหภูมิที่เหมาะสม ตามที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขกำหนด
- (3) การจำหน่ายอาหารปรงสำเร็จ ต้องใช้เครื่องมืออุปกรณ์ปกปิดอาหาร เพื่อป้องกันการปนเปื้อนและรักษาเครื่องมือหรืออุปกรณ์ปกปิดให้สะอาดและใช้การได้ดีอยู่เสมอ
- (4) ในกรณีที่มีการทำ ประกอบ และปรงอาหารต้องจัดตั้งสถานที่ไว้ให้เป็นสัดส่วน และต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลอาหาร
- (5) เครื่องมือ เครื่องใช้ และภาชนะ ที่ใช้ต้องสะอาดและปลอดภัย มีการล้างและการเก็บที่ถูกต้องทั้งก่อนและหลังการใช้งาน

สถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสมอาหาร

การจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหาร หรือสถานที่สะสมอาหารในอาคารหรือพื้นที่ เกินสองร้อยตารางเมตร ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หากสถานที่ดังกล่าวมีพื้นที่ไม่ เกินสองร้อยตารางเมตร ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อขอหนังสือรับรองการแจ้ง(ข้อ 33) เว้น แต่การประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ(ข้อ 34(1)) การขายของในตลาด(ข้อ 34(2)) การ จำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ(ข้อ 34(3))

การจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสมอาหาร ต้องจัดสถานที่ ถูกต้องด้วยสุขลักษณะ และเงื่อนไขตามลักษณะของกิจการดัง(ข้อ 35) ต่อไปนี้

ก. สถานที่สะสมอาหาร

- (1) ไม่ตั้งอยู่ในบริเวณที่น่าจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพ
- (2) พื้นทำด้วยวัสดุถาวร ทำความสะอาดง่าย
- (3) จัดให้มีระบบระบายน้ำอย่างเพียงพอ และถูกต้องด้วยสุขลักษณะ ตาม เจ้าพนักงานสาธารณสุขแนะนำ หรือตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

(4) จัดให้มีแสงสว่างและทางระบายอากาศเพียงพอ และถูกต้องด้วย
 สุขลักษณะตามที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขแนะนำ หรือตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

(5) จัดให้มีส้วมจำนวนเพียงพอ และถูกต้องด้วยสุขลักษณะ ตามเจ้า
 พนักงานสาธารณสุขแนะนำ หรือตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

(6) จัดให้มีที่รองรับมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลที่ถูกต้องด้วยลักษณะและ
 เพียงพอ

(7) ปฏิบัติการอื่นใดเกี่ยวกับสุขลักษณะ ตามคำแนะนำของเจ้า
 พนักงานสาธารณสุขและคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น รวมทั้งระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งของ
 องค์การบริหารส่วนตำบล

ข. สถานที่จำหน่ายอาหาร

(1) จัดตั้งสถานที่ตามที่กำหนดไว้ในข้อ ก.

(2) จัดให้มีโต๊ะ เก้าอี้ หรือที่นั่งอย่างอื่น ซึ่งมีสภาพแข็งแรง สะอาด
 และเป็นระเบียบเรียบร้อยอยู่เสมอ

(3) ผนังและบริเวณปรุงอาหาร ต้องมีพื้นผิวที่ทำความสะอาดง่าย

(4) จัดให้มีภาชนะและอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ใช้ในการทำ ประกอบ
 ปรุง เก็บ และการบริโภคอาหารไว้ให้เพียงพอ ปลอดภัย และถูกต้องด้วยสุขลักษณะ

(5) จัดให้มีบริเวณสำหรับทำความสะอาดภาชนะ ตลอดจนอุปกรณ์
 เครื่องใช้ต่าง ๆ ให้เพียงพอและถูกต้องด้วยสุขลักษณะตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข

(6) จัดให้มีที่สำหรับล้างมือ พร้อมอุปกรณ์จำนวนเพียงพอ

(7) จัดให้มีการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ รวมทั้งป้องกันไม่ให้เกิดเหตุ
 รำคาญ เนื่องจากการจำหน่าย ทำ ประกอบ ปรุง และเก็บอาหาร

การผ่อนผันให้ผู้ขอรับใบอนุญาต ผู้ขออนุญาต ผู้ขอรับหนังสือรับรองการแจ้ง
 งดเว้นการปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้นี้ เป็นอำนาจ(ข้อ 36)ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
 เกาะช้าง เพียงเท่าที่เห็นสมควร หรือเปลี่ยนแปลงอย่างไรเพื่อให้เหมาะสมแก่กิจการซึ่งได้ควบคุม
 นั้น ทั้งนี้ การผ่อนผันนั้นต้องไม่เป็นเหตุกระทบกระเทือนถึงสุขภาพอนามัยของประชาชน

ผู้ได้รับใบอนุญาตหรือผู้ได้รับหนังสือรับรองการแจ้ง ต้องดูแลสถานที่จำหน่าย
 อาหารและสถานที่สะสมอาหาร ให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะ(ข้อ 37) ดังต่อไปนี้

(1) รักษาสถานที่ให้สะอาดอยู่เสมอ

(2) ต้องมีการดูแลรักษาความสะอาดที่รองรับขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลไม่ให้เป็นที่เพาะพันธุ์แมลงและสัตว์นำโรคได้ และต้องมีการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลที่ถูกต้องสุขลักษณะ

(3) รักษาสิ่งแวดล้อมให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะอยู่เสมอ

(4) จัดวางสิ่งของเครื่องใช้และอุปกรณ์ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และรักษาให้สะอาดอยู่เสมอ หรือตามที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขแนะนำ

(5) ปฏิบัติการอื่นใดเกี่ยวกับสุขลักษณะตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุขและคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ผู้ได้รับใบอนุญาต หรือผู้ได้รับหนังสือรับรองการแจ้งจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารต้องไม่เป็นโรคติดต่อและไม่จ้างหรือใช้บุคคลที่ป่วยหรือมีเหตุควรเชื่อว่าเป็นโรคติดต่อจำหน่าย ทำ ประกอบ ปูรง เก็บอาหาร(ข้อ 39) และต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะอาหาร กรรมวิธีการจำหน่าย ทำ ประกอบ ปูรง เก็บ รักษาอาหาร ตลอดจนสุขลักษณะของภาชนะ อุปกรณ์ น้ำใช้และของใช้อื่น ๆ รวมทั้งสุขลักษณะส่วนบุคคลของผู้จำหน่ายอาหาร ผู้ปรุงอาหารและผู้ให้บริการดัง(ข้อ 38) ต่อไปนี้

(1) วาง เก็บอาหารก่อนปูรงในที่สะอาดถูกสุขลักษณะ รวมทั้งจัดให้มีการป้องกันสัตว์นำโรคในสถานที่นั้น

(2) ใช้เครื่องปกปิดอาหารรวมทั้งภาชนะและอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ใช้ในการทำ ประกอบ ปูรง เก็บอาหาร เพื่อป้องกันฝุ่นละออง และเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ใช้ในการทำ ประกอบ ปูรง เก็บอาหาร เพื่อป้องกันฝุ่นละออง และสิ่งที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตลอดจนรักษาเครื่องปกปิดนั้นให้สะอาด และใช้การได้ดีอยู่เสมอ

(3) น้ำแข็งสำหรับบริโภค ต้องจัดเก็บไว้ในภาชนะที่ถูกสุขลักษณะสามารถป้องกันสิ่งปนเปื้อนได้และห้ามจำหน่ายอาหารหรือสิ่งของอื่นใดแช่หรือเก็บรวมด้วยกัน

(4) การทาบ บดน้ำแข็ง ต้องปฏิบัติให้ถูกสุขลักษณะและสะอาดอยู่เสมอ รวมทั้งป้องกันมิให้มีเสียงอันเป็นเหตุรำคาญแก่ผู้อื่น

(5) จัดให้มีน้ำสะอาดไว้ให้เพียงพอ

(6) จัดให้มีภาชนะหรือวัตถุที่สะอาด ปลอดภัย สำหรับปูรง ใส่หรือห่ออาหาร หรือน้ำแข็ง โดยรักษาให้สะอาดอยู่เสมอ

(7) ผู้จำหน่ายอาหาร ผู้ปรุงอาหาร และผู้ให้บริการต้องแต่งกายให้สะอาด และปฏิบัติตนถูกต้องด้วยสุขลักษณะส่วนบุคคล

(8) ปฏิบัติการอื่นใดเกี่ยวกับสุขลักษณะตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุขและตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ผู้ใดประสงค์จะจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหาร หรือสะสมอาหาร ซึ่งมีพื้นที่เกิน 200 ตารางเมตร ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น(ข้อ 40 วรรคแรก) ในกรณีที่มีพื้นที่ไม่เกิน 200 ตารางเมตร ให้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อขอรับหนังสือรับรองการแจ้ง เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้รับแจ้งแล้วให้ออกใบรับแจ้งการจัดตั้งสถานที่แก่ผู้แจ้งเป็นการชั่วคราว ในระหว่างที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นยังมีได้ออกหนังสือรับรองการแจ้งให้ตามที่ขอ(ข้อ 40 วรรคสอง)

การรักษาการตามข้อบัญญัติ

ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนี้ และให้มีอำนาจออกระเบียบ ข้อบัญญัติ ประกาศหรือคำสั่ง เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนี้(ข้อ 53)

14. ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้

1) ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้เรื่อง การควบคุมการขุดดิน และถมดิน พ.ศ.2548

คำนิยามศัพท์

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้ หรือผู้ที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมาย

“แบบแปลน” หมายความว่า แบบแสดงแผนที่สังเขป แผนผังบริเวณ รูปตัด และรายละเอียดในการขุดดินและถมดิน

“รายการประกอบแบบแปลน” หมายความว่า ข้อความชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับชนิดของที่ดินความลึกของบ่อดินที่จะขุด ความลาดเอียงของแผ่นดิน ระยะห่างของบ่อดิน ถึงที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างของบุคคลอื่น วิธีการป้องกันการพังทลายของดิน หรือสิ่งปลูกสร้างและ

วิธีการในการขุดดิน ตลอดจนสภาพพื้นที่และบริเวณข้างเคียง ระดับดินเดิม คุณสมบัติของดินที่จะขุดพร้อมทั้งวิธีปฏิบัติหรือวิธีการสำหรับขุดดิน เพื่อให้เป็นไปตามแบบแปลน และให้หมายความว่าจะความแข็งแรงรายละเอียดเกี่ยวกับชนิดของดิน ความสูงของเนินดินที่จะถมดิน ความลาดเอียงของเนินดิน ระยะห่างจากเนินดินถึงที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างของบุคคลอื่น วิธีการป้องกันการพังทลายของดินหรือสิ่งปลูกสร้าง และวิธีการถมดินตลอดจนสภาพพื้นที่และบริเวณข้างเคียง ระดับดินเดิม คุณสมบัติของดินที่จะถม พร้อมทั้งวิธีปฏิบัติหรือวิธีการสำหรับถมดินเพื่อให้เป็นไปตามแบบแปลน

“รายการคำนวณ” หมายความว่า รายการแสดงวิธีการคำนวณหาค่าเสถียรภาพ ความลาดเอียงที่ปลอดภัยในการขุดดินและถมดิน หรือรายการแสดงวิธีการคำนวณความปลอดภัยของกำแพงดิน

“แนวชายฝั่งทะเล” หมายความว่า แนวที่น้ำทะเลขึ้นสูงสุดตามปกติทางธรรมชาติ

การขุดดิน

การขุดดินที่มีความลึกจากระดับพื้นดินเกิน 3 เมตร หรือพื้นที่ปากบ่อเกิน 2,000 ตารางเมตร ต้องแจ้งการขุดดินต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและต้องจัดทำแบบแปลน(ข้อ 4) รายการประกอบแบบแปลน และรายการคำนวณของผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมโยธา ไม่ต่ำกว่าประเภทสามัญวิศวกร ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบวิชาชีพวิศวกรรม

ถ้าการขุดดินที่มีความลึกเกิน 20 เมตร ต้องมีการป้องกันการพังทลายของดินหรือสิ่งปลูกสร้าง โดยมีการติดตั้งอุปกรณ์สำหรับวัดการเคลื่อนตัวของดินและจะต้องมีแบบแปลนรายการประกอบแบบแปลน(ข้อ 5) และรายการคำนวณของผู้ได้รับอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมโยธา ระดับวุฒิวิศวกรตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร

ในการขุดดินที่มีความลึกเกิน 3 เมตรระยะห่างจากขอบบนของลาดบ่อดินถึงเขตที่ดิน หรือสิ่งปลูกสร้างของบุคคลอื่น ให้เป็นไปตามรายการคำนวณทางวิศวกรรมโดยให้มีระยะไม่น้อยกว่าความลึกของบ่อดินที่จะขุด แต่ต้องไม่น้อยกว่า 10 เมตร(ข้อ 6) และในระหว่างการขุดดินต้องระบายน้ำบนพื้นดินบริเวณขอบบ่อดินไม่ให้น้ำท่วมขัง(ข้อ 8) ผู้ขุดดินต้องติดตั้งป้ายเตือนอันตราย ขนาด 50 เซนติเมตร และยาวไม่น้อยกว่า 1 เมตร โดยติดตั้งไว้ทุกระยะไม่เกิน 40 เมตร

รอบบ่อดินในตำแหน่งที่เห็นได้ง่ายตลอดระยะเวลา(ข้อ 10) ผู้ขุดดินจะต้องขุดดินเต็มพื้นที่ที่แจ้ง และเมื่อสิ้นสุดการขุดจะต้องปรับพื้นที่ให้เป็นตามแบบแปลน(ข้อ 11)

ในกรณีที่มีการขุดดินเพื่อประโยชน์ในการฝังกลบขยะ วัสดุกระจายแพร่พิษหรือ รังสี ให้ผู้ประสงค์ทำการขุดดินนำหลักฐานการอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นมายื่น ประกอบการแจ้งด้วย(ข้อ 7)

การขุดดินในบริเวณที่ติดกับที่สาธารณะ หรือในที่สาธารณะผู้ขุดดินจะต้องจัดให้มีสิ่งกั้นตกรั้วหรือราวกั้นบริเวณนั้น รวมทั้งติดตั้งไฟฟ้าให้มีแสงสว่างเพียงพอ หรือไฟสัญญาณเตือน อันตรายจำนวนพอสมควร ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ตกถึงพระอาทิตย์ขึ้นด้วย(ข้อ 9)

การถมดิน

การถมดินที่มีพื้นที่เกิน 2,000 ตารางเมตร หรือมีความสูงของเนินดินตั้งแต่ 1 เมตรขึ้นไป ต้องแจ้งการถมดินนั้นต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น โดยยื่นเอกสารแจ้งข้อมูล(ข้อ 12) ดังนี้

1. แผนผังบริเวณที่ประสงค์จะทำการถมดิน
2. แผนผังแสดงเขตที่ดินบริเวณข้างเคียง
3. วิธีการถมดินและการระบายน้ำ
4. ระยะเวลาการถมดิน
5. ชื่อผู้ควบคุมงาน
6. ชื่อและที่อยู่ของผู้แจ้งการถมดิน
7. ภาวะผูกพันต่าง ๆ ที่บุคคลอื่นมีส่วนได้เสียเกี่ยวกับที่ดินที่จะทำการ

ถมดิน

ในการถมดินระยะห่างจากขอบล่างของลาดเนินดินถึงเขตที่ดินของบุคคลอื่นให้ เป็นไปตามรายการคำนวณทางวิศวกรรม แต่ต้องให้มีระยะไม่น้อยกว่าความสูงของดินถม(ข้อ 13) ถ้าผู้ถมดินจะทำการถมดินชิดที่ดินของบุคคลอื่น ที่มีระยะห่างจากขอบล่างของลาดเนินดินถึงเขต ที่ดินน้อยกว่า 0.50 เมตร ต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของที่ดินข้างเคียง(ข้อ 14 วรรคแรก) และในการถมนี้หากจะต้องทำกำแพงกันดินหรือฐานรากเสริม เพื่อป้องกันการพังทลาย ของดิน ให้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร(ข้อ 14 วรรคสอง) การถมดินในบริเวณที่ ติดต่อกับที่สาธารณะ ผู้ถมดินจะต้องจัดให้มีป้ายเตือนอันตรายขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร และยาวไม่น้อยกว่า 1 เมตร ติดตั้งไว้ในตำแหน่งที่มองเห็นได้ง่ายตลอดเวลา(ข้อ 15) ถ้าการถมดินที่มีพื้นที่เนินดินเกิน 2,000 ตารางเมตร จะต้องจัดให้มีการระบายน้ำให้เพียงพอที่จะ

ไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่เจ้าของที่ดินที่อยู่ข้างเคียงหรือบุคคลอื่น โดยระบายลงสู่ท่อระบายน้ำสาธารณะ คู คลอง แม่น้ำ ทะเล แหล่งน้ำสาธารณะ หรือจัดให้มีแหล่งรับน้ำที่เพียงพอต่อปริมาณน้ำที่จะต้องระบายออกจากเนินดิน(ข้อ 16)

กำหนดบริเวณพื้นที่เป็นบริเวณห้ามขุดดินและถมดิน(ข้อ 17) ดังต่อไปนี้

- 1) ห้ามขุดดินบริเวณจากแนวชายฝั่งทะเลเข้าไปในแผ่นดินเป็นระยะ 50 เมตรตลอดแนวชายฝั่งทะเล
- 2) ห้ามถมดินบริเวณจากแนวชายฝั่งทะเลเข้าไปในแผ่นดินเป็นระยะ 20 เมตรตลอดแนวชายฝั่งทะเล
- 3) ห้ามขุดดินและถมดินบริเวณจากแนวแม่น้ำ คู คลอง หรือแหล่งน้ำสาธารณะในระยะ 10 เมตร
- 4) ห้ามขุดดินและถมดินในบริเวณพื้นที่เนินสูงหรือภูเขาที่มีความลาดชันเกินร้อยละ 35 (ประมาณ 22 องศา)
- 5) ห้ามขุดดินลึกเกิน 1 เมตร หรือถมดินสูงเกิน 1 เมตร ในบริเวณพื้นที่เนินสูงหรือภูเขาที่มีความลาดชัน ตั้งแต่ร้อยละ 20 (ประมาณ 12 องศา)
- 6) ห้ามขุดดินและถมดินบริเวณหมู่เกาะในเขตตำบลเกาะช้างใต้ มีเกาะพร้าวใน เกาะพร้าวนอก เกาะเหลายา เกาะหวาย เกาะง่าม เกาะคุ่ม เกาะไม้ซี้เล็ก เกาะไม้ซี้ใหญ่ และเกาะใบดั่ง

การขุดดินและถมดิน ให้กระทำได้เฉพาะในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก ถ้าจะกระทำในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ตกถึงพระอาทิตย์ขึ้น ต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น(ข้อ 18) และต้องจัดให้มีเครื่องหมายแสดงของขอบเขตที่ดินที่จะทำการขุดดินหรือถมดิน และต้องติดตั้งป้ายขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 120 เซนติเมตร ยาวไม่น้อยกว่า 240 เซนติเมตร ในบริเวณที่ทำการขุดดินหรือถมดินที่สามารถเห็นได้ง่ายตลอดเวลาที่ทำการขุดดิน โดยแสดงข้อความตามที่กฎหมายกำหนด(ข้อ 19) ในระหว่างการขุดดินถมดิน และหลังการขุดดินหรือถมดิน เจ้าของที่ดินหรือผู้แจ้งหรือผู้ควบคุมงาน ต้องตรวจสอบเสถียรภาพของบ่อดิน ให้มีความมั่นคงและปลอดภัยอยู่เสมอ(ข้อ 20 วรรคแรก) และต้องไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินหรือสิ่งปลูกสร้างของบุคคลอื่น หรือทรัพย์สินอันเป็นสาธารณะประโยชน์(ข้อ 20 วรรคสอง) สำหรับการถมดินที่พื้นที่เกิน 2,000 ตารางเมตร กฎหมายกำหนดให้ต้องมีผู้ควบคุมงาน(ข้อ 21 (1)) และถ้าการถมดินนี้มีความสูงของเนินดินเกิน 1 เมตร จากพื้นดินและขุดดินที่มีความลึกเกิน 3 เมตร จากพื้นเดิมหรือ

มีพื้นที่ปากบ่อเกิน 2,000 ตารางเมตร จะต้องมีการควบคุมงานที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาโยธา ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบวิชาชีพวิศวกรรม(ข้อ 21 (2))

ห้ามกองดินและจุดเครื่องจักรหนักทิ้งไว้ขอบบ่อดินหรือเนินดิน ยกเว้นขณะทำงาน ตำแหน่งขอบนอกของล้อเครื่องจักรต้องอยู่ห่างจากขอบบ่อไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร(ข้อ 22)

4.1.1.3 กฎหมายที่เกี่ยวข้องเชิงกิจกรรม

ในกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีหลากหลายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่มีกฎหมายกำกับดูแลในหัวข้อ 4.1.1.1 และ 4.1.1.2 ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ในส่วนนี้จะกล่าวถึงหัวข้อส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ดังมีกฎหมายเกี่ยวข้อง ต่อไปนี้

1. พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522

(ราชกิจจานุเบกษา 2522/72/1พ/4 พฤษภาคม 2522)

1) ความหมายของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ผู้ประกอบการท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยว

กฎหมายฉบับนี้ขึ้นเพื่อยกฐานะองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวหรือ อสท. ขึ้นเป็นการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หรือ ททท. โดยกำหนดขอบเขต อำนาจหน้าที่ ให้มีความคล่องตัวในการดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยกฎหมายฉบับนี้ได้อธิบายความหมายของคำว่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ผู้ประกอบการท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยวไว้ดังนี้

“อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว” หมายความว่า อุตสาหกรรมที่จัดให้มีหรือให้บริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักรโดยมีค่าตอบแทน และหมายความรวมถึง

(1) ธุรกิจโรงแรม

(2) ธุรกิจโรงแรมนักท่องเที่ยว

(3) ธุรกิจภัตตาคาร สถานบริการและสถานที่ตากอากาศสำหรับ

นักท่องเที่ยว

(4) ธุรกิจการขายของที่ระลึกหรือสินค้าสำหรับนักท่องเที่ยว

(5) ธุรกิจการกีฬาสำหรับนักท่องเที่ยว

(6) การดำเนินงานนิทรรศการ งานแสดง งานออกร้าน การโฆษณาเผยแพร่ หรือการดำเนินงานอื่นใดโดยมีความมุ่งหมายเพื่อชักนำหรือส่งเสริมให้มีการเดินทางท่องเที่ยว

“ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว” หมายความว่า ผู้ดำเนินธุรกิจอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

“นักท่องเที่ยว” หมายความว่า บุคคลที่เดินทางจากท้องที่อื่นเป็นถิ่นที่อยู่โดยปกติของตนไปยังท้องที่อื่นเป็นการชั่วคราวด้วยความสมัครใจและด้วยวัตถุประสงค์อันมิใช่เพื่อไปประกอบอาชีพหรือหารายได้

2) วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์(มาตรา 8) ดังต่อไปนี้

(1) ส่งเสริมการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ตลอดจนการประกอบอาชีพของคนไทยในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

(2) เผยแพร่ประเทศไทยในด้านความงามของธรรมชาติ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม การกีฬา และวิวัฒนาการของเทคโนโลยี ตลอดจนกิจการอย่างอื่นอันจะเป็นการชักจูงให้มีการเดินทางท่องเที่ยว

(3) อำนวยความสะดวกและความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว

(4) ส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความเป็นมิตรไมตรีระหว่างประชาชน และระหว่างประเทศโดยอาศัยการท่องเที่ยว

(5) ริเริ่มให้มีการพัฒนาการท่องเที่ยว และเพื่อพัฒนาปัจจัยพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว

ในการดำเนินการของ ททท. ต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ 5 ประการข้างต้น แล้วยังรวมถึงอำนาจในการกระทำกิจกรรมต่างๆ อีก 12 ประการ (มาตรา 9) ดังนี้

(1) ให้คำปรึกษา แนะนำ ร่วมมือและประสานงานร่วมกับส่วนราชการ องค์การ สถาบัน นิติบุคคลและเอกชน ทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร

(2) ส่งเสริม ร่วมมือ หรือดำเนินการในการฝึกอบรมและให้การศึกษาวិชาการต่างๆ เพื่อสร้างบุคลากรให้ได้มาตรฐานและเพียงพอในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

(3) ส่งเสริมทัศนศึกษา

(4) สำรวจและรวบรวมหลักฐานต่างๆ จากส่วนราชการ องค์การสถาบันนิติบุคคลและเอกชนผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เพื่อประโยชน์ในการจัดทำสถิติเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

(5) สำรวจ กำหนดพื้นที่และสถานที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวและทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่ต้องสงวนไว้เป็นของรัฐและให้อยู่ในความควบคุมดูแลของ ททท. โดยให้จัดทำเป็นพระราชกฤษฎีกา

(6) สำรวจ วางแผนและดำเนินการ จัดสร้าง ส่งเสริม อนุรักษ์ พื้นฟูบูรณะ หรือพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว ตลอดจนทรัพยากรทางการท่องเที่ยวและคุณภาพสิ่งแวดล้อมทั้งนี้ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการนั้นๆ

(7) ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเท่าที่จำเป็นรวมถึงการลงทุนหรือร่วมทุนเพื่อเป็นการริเริ่มให้มีการพัฒนาการท่องเที่ยวหรือพัฒนาปัจจัยพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว

(8) กู้ยืมเงินภายในและภายนอกราชอาณาจักร

(9) ให้กู้หรือให้ยืมเงินโดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สินเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

(10) ออกพันธบัตรหรือตราสารอื่นใดเพื่อการลงทุนหรือร่วมทุนในกิจการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

(11) ถือกรรมสิทธิ์ หรือมีสิทธิครอบครองหรือมีทรัพย์สินสิทธิต่างๆ สร้างซื้อ จัดหา ขาย จำหน่าย เช่า ให้เช่า เช่าซื้อ ให้เช่าซื้อ ยืม ให้ยืม รับจํานำ รับจํานอง ทำการแลกเปลี่ยน โอน รับโอน หรือดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินทั้งในและนอกราชอาณาจักร ตลอดจนรับทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

(12) กระทำกิจการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของ ททท.

3)การควบคุม

ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นรัฐวิสาหกิจสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีโดยอยู่ในการกำกับของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา หรือรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย ซึ่งอำนาจของรัฐมนตรีมีอำนาจเรียก กรรมการ พนักงาน หรือลูกจ้างใน ททท. มาชี้แจงข้อเท็จจริง แสดงความเห็น หรือให้ทำรายงานเสนอ และมีอำนาจยับยั้งการกระทำของ ททท. เท่าที่เห็นว่าเป็นการขัดต่อนโยบายหรือมติของคณะรัฐมนตรี (มาตรา 15)

กฎหมายกำหนดให้มีคณะกรรมการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นคณะกรรมการที่มีอำนาจและหน้าที่ในการวางนโยบายและควบคุมดูแลโดยทั่วไป ซึ่งกิจการของ ททท. โดยมีขอบเขตอำนาจหน้าที่ (มาตรา 22) ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดนโยบายและอนุมัติแผนงานของ ททท. เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
- (2) ออกข้อบังคับหรือระเบียบเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรา 8 และมาตรา 9
- (3) ออกข้อบังคับว่าด้วยการประชุม และดำเนินกิจการของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ
- (4) ออกข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานต่างๆ
- (5) ออกข้อบังคับกำหนดตำแหน่ง อัตราเงินเดือน ค่าจ้าง และเงินอื่นๆ ของพนักงานและลูกจ้าง
- (6) ออกข้อบังคับว่าด้วยการบรรจุ การแต่งตั้ง การถอดถอน การเลื่อนเงินเดือน หรือค่าจ้าง ระเบียบวินัย การลงโทษ และการอุทธรณ์การลงโทษของพนักงานและลูกจ้าง
- (7) ออกระเบียบว่าด้วยการร้องทุกข์ของพนักงานและลูกจ้าง
- (8) ออกข้อบังคับว่าด้วยกองทุนสงเคราะห์หรือการสงเคราะห์อื่นเพื่อสวัสดิการของพนักงานและลูกจ้างและครอบครัว โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี
- (9) ออกข้อบังคับว่าด้วยการจ่ายค่าพาหนะ เบี้ยเลี้ยงเดินทาง ค่าเช่าที่พัก ค่าทำงานล่วงเวลา เบี้ยประชุม และการจ่ายเงินอื่นๆ
- (10) ออกระเบียบว่าด้วยเครื่องแบบพนักงานและลูกจ้าง

การดำเนินกิจการของ ททท. กฎหมายกำหนดให้ผู้ว่าการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเป็นผู้ดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของ ททท. และตามกฎหมาย

ระเบียบ ข้อบังคับและนโยบายที่คณะกรรมการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยกำหนด ตลอดทั้งมีอำนาจบังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างทุกตำแหน่ง (มาตรา 27 วรรคแรก) ในการดำเนินกิจการของผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยนี้ กฎหมายกำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ 5 ประการ (มาตรา 28) ดังนี้

- (1) วางรูปการจ้ดองค์กร โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ
- (2) บรรจุ แต่งตั้ง ถอดถอน เลื่อน ลด ตัดเงินเดือนหรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัยพนักงานและลูกจ้าง ตลอดจนให้พนักงานและลูกจ้างออกจากตำแหน่ง ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด แต่ถ้าเป็นพนักงานหรือลูกจ้างชั้นที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ ผู้อำนวยการฝ่ายหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าขึ้นไปจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อน
- (3) วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของ ททท. โดยไม่ขัดข้องหรือแย้งต่อระเบียบข้อบังคับ และนโยบายที่คณะกรรมการกำหนดไว้
- (4) แต่งตั้งคณะบุคคลเป็นกรรมการเฉพาะกิจเพื่อปฏิบัติการใดๆ อันจะเป็นประโยชน์แก่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
- (5) ดำเนินการอื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

2. พระราชบัญญัติสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ.2544 (ราชกิจจานุเบกษา 2544 /112ก/8/4 ธันวาคม2544)

เนื่องจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมสำคัญที่นำรายได้เข้าสู่ประเทศจึงสมควรให้มีการจัดตั้งสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยขึ้นเพื่อเป็นตัวแทนของผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้งหลาย อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านการประสานงานอย่างมีระบบกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าภาครัฐหรือเอกชน เสนอแนะนโยบายที่สำคัญ ส่งเสริมให้มีระบบการรับรองคุณภาพ ระบบมาตรฐาน และระบบประกันคุณภาพของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสินค้าหรือบริการสำหรับนักท่องเที่ยว และส่งเสริมผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้ดำเนินการอย่างมีคุณภาพ มีคุณธรรม และมีจรรยาบรรณเพื่อสร้างเสริมประสิทธิภาพของอุตสาหกรรมประเภทนี้ให้มีการพัฒนาก้าวหน้า จึงจำเป็นต้องมีกฎหมายสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

1) คำนิยามศัพท์

“อุตสาหกรรมท่องเที่ยว” หมายความว่า อุตสาหกรรมท่องเที่ยวตามกฎหมายว่าด้วยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

“ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว” หมายความว่า ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวตามกฎหมายว่าด้วยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

“สินค้าหรือบริการสำหรับนักท่องเที่ยว” หมายความว่า สินค้าเฉพาะที่จำหน่ายหรือบริการที่เกี่ยวกับการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว โดยไม่รวมถึงสินค้าหรือบริการตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

2) วัตถุประสงค์ของสภาอุตสาหกรรม

วัตถุประสงค์ของสภาอุตสาหกรรม (มาตรา 6) มีดังนี้

- (1) เป็นตัวแทนของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในด้านการประสานงานอย่างมีระบบระหว่างรัฐกับเอกชนและกับเอกชนเองด้วยกัน
- (2) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาการประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
- (3) ส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี สถานที่ท่องเที่ยว โบราณสถาน และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเอกลักษณ์ของความเป็นไทย
- (4) ส่งเสริมให้มีจรรยาบรรณในการท่องเที่ยว
- (5) ส่งเสริมให้มีระบบการรับรองคุณภาพ ระบบมาตรฐานและระบบประกันคุณภาพของธุรกิจที่เกี่ยวกับสินค้าหรือบริการสำหรับนักท่องเที่ยว
- (6) ควบคุมดูแลให้สมาชิกผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ดำเนินการอย่างมีคุณภาพ มีคุณธรรม และมีจรรยาบรรณ
- (7) ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า วิจัย ทดลอง อบรม และเผยแพร่วิชาการและเทคโนโลยีเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้แก่สมาชิก หรือจัดเป็นบริการแก่บุคคลทั่วไป
- (8) ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่อสมาชิกและบุคคลทั่วไปทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ

(9) เสนอความคิดเห็นหรือให้คำปรึกษาต่อคณะรัฐมนตรีในเรื่องเกี่ยวกับ
อุตสาหกรรมท่องเที่ยว

(10) ให้ความร่วมมือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและบุคคลที่เกี่ยวข้อง
กับการส่งเสริมกิจการด้านการท่องเที่ยวทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ

(11) คุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของสมาชิกเกี่ยวกับอุตสาหกรรม
ท่องเที่ยว

(12) ส่งเสริมให้มีการช่วยเหลือเกื้อกูลระหว่างสมาชิกด้วยกัน

(13) ศึกษาและหาแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการประกอบ

อุตสาหกรรมท่องเที่ยว

(14) ดำเนินกิจการอื่นใดที่เป็นประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว

(15) ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามีส่วนร่วมใน

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

3) ข้อห้ามของสภาอุตสาหกรรม

ข้อห้ามของสภาอุตสาหกรรม ในการกระทำดังต่อไปนี้

(1) แข่งขันทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม หรือเป็นการจำกัดทางการค้าเพื่อผูกขาด
อุตสาหกรรมท่องเที่ยว เว้นแต่เป็นการปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลเพื่อเป็นการคุ้มครอง
อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศ

(2) ลิดรอนสิทธิของผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

(3) ดำเนินการอันอาจเป็นภัยต่อเศรษฐกิจ ความมั่นคงของประเทศหรือความ
สงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

(4) กดราคาสินค้าหรือบริการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้ตกต่ำหรือให้
สูงเกินสมควรหรือทำให้ปั่นป่วนเกี่ยวกับราคาสินค้าหรือบริการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

(5) ใ้กู้ยืมเงินหรือให้เงินแก่สมาชิกหรือบุคคลอื่นใด เว้นแต่เป็นการให้กู้ยืม
เพื่อเป็นการสงเคราะห์พนักงานและลูกจ้างหรือครอบครัวของพนักงานและลูกจ้าง หรือเป็นการให้
เพื่อการกุศลสาธารณะตามข้อบังคับ

(6) แบ่งปันรายได้ให้แก่สมาชิก

3. พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2535

(ราชกิจจานุเบกษา 2535/25/1/19 มีนาคม 2535)

กฎหมายฉบับนี้บัญญัติขึ้นมาเพื่อรองรับการประกอบกิจการธุรกิจนำเที่ยวและอาชีพมัคคุเทศก์ ที่มีการขยายตัวเป็นอย่างมากในประเทศไทย ซึ่งกฎหมายฉบับนี้จะมีวัตถุประสงค์หลักในการกำหนดมาตรฐานในการดำเนินธุรกิจนำเที่ยวและอาชีพมัคคุเทศก์ โดยมีการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ทำหน้าที่ส่งเสริมและควบคุมการประกอบธุรกิจนำเที่ยวและอาชีพมัคคุเทศก์ เพื่อประโยชน์ของผู้เกี่ยวข้องและของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทย (หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2535

1) คำนิยามศัพท์

“ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว” “ผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยว” “นักท่องเที่ยว” “มัคคุเทศก์” และ “ค่าบริการ”

“ธุรกิจนำเที่ยว” หมายความว่า การประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการจัดหรือการให้บริการหรือการอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการเดินทาง สถานที่พักอาหาร ทักษนาจร และหรือมัคคุเทศก์ให้แก่นักท่องเที่ยว

“ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว” หมายความว่า ผู้ได้รับอนุญาตประกอบ ธุรกิจนำเที่ยวตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยว” หมายความว่า ผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวตามกฎหมายว่าด้วยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

“นักท่องเที่ยว” หมายความว่า บุคคลที่เดินทางออกจากท้องถิ่นเป็นถิ่นที่อยู่โดยปกติของตนไปยังท้องถิ่นเป็นการชั่วคราวด้วยความสมัครใจ และด้วยวัตถุประสงค์อันมิใช่เพื่อไปประกอบอาชีพหรือหารายได้ และให้หมายความรวมถึงผู้รับบริการหรือความสะดวกจากผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวโดยเสียค่าบริการด้วย

“มัคคุเทศก์” หมายความว่า ผู้นำนักท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่างๆ และให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับสถานที่หรือบุคคลโดยได้รับค่าตอบแทน

2) ใบอนุญาตและคุณสมบัติผู้ขอรับใบอนุญาต

การประกอบธุรกิจนำเที่ยวตามกฎหมายกำหนดให้ต้องได้รับใบอนุญาต (มาตรา 14) จากนายทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ที่ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยแต่งตั้งประจำกรุงเทพมหานคร หรือประจำจังหวัดนั้น ๆ (มาตรา 4) โดยกฎหมายกำหนดคุณสมบัติของบุคคลผู้ขอรับใบอนุญาตที่มีสัญชาติไทย ซึ่งแยกเป็น 2 ประเภท (มาตรา 15) ดังนี้

1. บุคคลธรรมดา

ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- (1.1) มีสัญชาติไทย
- (1.2) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- (1.3) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย
- (1.4) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- (1.5) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (1.6) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

- (1.7) ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต
- (1.8) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาต แต่ถ้าเคยถูกเพิกถอน

ใบอนุญาตต้องถูกเพิกถอนมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี

2. นิติบุคคล

- (2.1) ต้องจดทะเบียนตามกฎหมายไทย
- (2.2) มีสำนักงานอยู่ในราชอาณาจักรไทย
- (2.3) ในกรณีที่เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน ทุนของห้าง

หุ้นส่วนสามัญจดทะเบียนนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดต้องเป็นของหุ้นส่วน ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาและมีสัญชาติไทย และหุ้นส่วนผู้จัดการหรือผู้จัดการต้องมีสัญชาติไทย

(2.4) ในกรณีที่เป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด ผู้เป็นหุ้นส่วนจำกัดไม่จำกัดความรับผิดชอบทั้งหมดต้องมีสัญชาติไทย และทุนของห้างหุ้นส่วนจำกัดนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดต้องเป็นของหุ้นส่วนซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาและมีสัญชาติไทย

(2.5) ในกรณีที่บริษัทจำกัด กรรมการบริษัทจำกัดจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งต้องมีสัญชาติไทย และทุนของบริษัทจำกัดนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดต้องเป็นของบุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติไทย และบริษัทจำกัดนั้นจะต้องไม่มีข้อบังคับอนุญาตให้ออกใบหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือ

(2.6) หุ้่นส่วนผู้จัดการหรือกรรมการผู้จัดการนิติบุคคลดังกล่าวต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม (1) (1.2) (1.3) (1.4) (1.5) (1.6) (1.7) และ (1.8)

(2.7) ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต

(2.8) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาต แต่ถ้าเคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตต้องถูกเพิกถอนมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี

สำหรับกรณีเป็นคนต่างด้าว(มาตรา 16) ที่ประสงค์จะขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจจำเป็นต้องเป็นคนต่างด้าวที่รัฐบาลต่างประเทศของบุคคลต่างด้าวนั้นถือสัญชาติอยู่ได้มีข้อผูกพันกับรัฐบาลแห่งประเทศไทย ก็จะได้รับยกเว้น ดังนี้

1. บุคคลธรรมดา

(1.1) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

(1.2) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย

(1.3) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(1.4) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(1.5) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(1.6) ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต

(1.7) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาต แต่ถ้าเคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตต้องถูกเพิกถอนมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี

2. นิติบุคคล

(2.1) ต้องจดทะเบียนตามกฎหมายไทย

(2.2) มีสำนักงานอยู่ในราชอาณาจักรไทย

(2.3) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

(2.4) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย

(2.5) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(2.6) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(2.7) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(2.8) ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต

(2.9) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาต แต่ถ้าเคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตต้องถูกเพิกถอนมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี

(2.10) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาต แต่ถ้าเคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตต้องถูกเพิกถอนมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี

3) การให้บริการนำเที่ยว และการโฆษณา

การให้บริการนำเที่ยว เป็นไปตามหลักการทำสัญญาทั่วไปที่ฝ่ายผู้ซื้อคือนักท่องเที่ยวกระทำกับฝ่ายผู้ขายคือผู้ประกอบการนำเที่ยว เมื่อตกลงกันอย่างไรก็ดีต้องเป็นไปตามที่ตกลงทำสัญญากันไว้

ในการจัดการท่องเที่ยวบางคราวกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ ในรอบปี ได้ถูกบรรจุไว้ในปฏิทินการท่องเที่ยวประจำปีเพื่อความสะดวกในการโฆษณาประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวไปยังผู้สนใจจะเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศหรือแหล่งท่องเที่ยวที่ประชาสัมพันธ์ต่อสาธารณชน

กฎหมายกำหนดเรื่องการโฆษณาการจัดการบริการนำเที่ยวหรือรายละเอียดในการนำเที่ยวที่จะจัดในแต่ละปีจะต้องจัดทำเป็นเอกสารที่มีรายละเอียดอย่างน้อย 6 ประการ ดังนี้

(1) ชื่อผู้ประกอบการนำเที่ยว สถานที่ประกอบการนำเที่ยว และเลขที่ใบอนุญาต

(2) ระยะเวลาที่ใช้ในการให้บริการนำเที่ยว

(3) อัตราค่าบริการ

(4) ประเภทของยานพาหนะที่ใช้ในการให้บริการนำเที่ยว

(5) จุดหมายปลายทางและที่แวะพัก รวมทั้งสถานที่สำคัญ ๆ ในการนำเที่ยว

(6) ลักษณะและประเภทของที่พัก และจำนวนครั้งของอาหารที่จัดให้

เนื้อหาที่จะปรากฏในเอกสารประชาสัมพันธ์ที่ต้องส่งให้นายทะเบียนอย่างน้อย สามฉบับ (มาตรา 26) และถ้าจะเปลี่ยนแปลงรายการในการจัดบริการที่ได้โฆษณาไปแล้วกฎหมาย กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวต้องแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องและนายทะเบียนทราบ โดยไม่ชักช้า (มาตรา 26 วรรคสาม)

เมื่อการตกลงเข้าทำสัญญาซื้อบริการนำเที่ยวจากผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวแล้ว ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวมีหน้าที่ต้องดำเนินการตามคำโฆษณา หรือคำเสนอที่ได้แสดงตัวผู้ซึ่ง บริการนำเที่ยว หากมีการเปลี่ยนแปลงบริการนำเที่ยวจะต้องได้รับความยินยอมจากนักท่องเที่ยว หรือผู้ซื้อบริการนำเที่ยวก่อน (มาตรา 27 วรรคแรก) และเมื่อเปลี่ยนแปลงรายการนำเที่ยวรายการ ใดของบริการนำเที่ยวจะต้องเป็นบริการที่เทียบเท่าหรือใกล้เคียงหรือไม่ด้อยกว่าที่ได้ตกลงกันได้ หากบริการที่เปลี่ยนแปลงด้อยกว่า ไม่เทียบเท่าหรือไม่ใกล้เคียงที่ตกลงกันได้ผู้ประกอบธุรกิจนำ เที่ยวต้องคืนค่าบริการตามสัดส่วนของรายการนั้นให้แก่นักท่องเที่ยว (มาตรา 27 วรรคสอง) และ หากการไม่จัดบริการนำเที่ยวรายการใดเพราะเหตุสุดวิสัยกฎหมายกำหนดให้ผู้ประกอบการธุรกิจ นำเที่ยวต้องคืนค่าบริการตามสัดส่วนของรายการนั้นให้แก่นักท่องเที่ยว

4) การวางประกันเพื่อประกันความเสียหายและการชดใช้ความเสียหาย

เมื่อผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวแล้ว ต้องมี การวางประกันเพื่อประกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงเกี่ยวกับธุรกิจ นำเที่ยวหรือข้อตกลงเกี่ยวกับการจ้างที่ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวมีอยู่กับนักท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ และหรือผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (มาตรา 18) โดยสิ่งที่จะนำมาวางเป็นหลักประกันอย่าง ใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้

- 1) เงินสด
- 2) หนังสือค้ำประกันของธนาคาร
- 3) พันธบัตรรัฐบาลไทย
- 4) พันธบัตรรัฐวิสาหกิจที่รัฐบาลไทยค้ำประกันต้นเงินและดอกเบี้ย

ในกรณีที่ผู้ใช้สิทธิร้องเรียนเป็นผู้ประกอบอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจะเป็นผู้ ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย และต้องหาหลักประกันด้วย

เมื่อเกิดความเสียหายต่อนักท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ หรือผู้ประกอบการท่องเที่ยว หรือความปรากฏต่อนายทะเบียนโดยประการอื่นว่านักท่องเที่ยวหรือมัคคุเทศก์หรือผู้ประกอบการท่องเที่ยวผู้ใดได้รับความเสียหายจากการที่ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงเกี่ยวกับธุรกิจนำเที่ยวหรือข้อตกลงเกี่ยวกับการจ้างที่ได้ทำไว้ กฎหมายกำหนดให้นายทะเบียนดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีที่ผู้เสียหายเป็นนักท่องเที่ยวซึ่งไม่มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย เมื่อนายทะเบียนได้ทำการสอบสวนแล้วปรากฏว่าเป็นจริงตามนั้น และผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวผู้นั้นยังไม่ยินยอมปฏิบัติตามข้อตกลงเกี่ยวกับธุรกิจนำเที่ยวที่ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวทำไว้กับนักท่องเที่ยวหรือไม่ยินยอมชดใช้ค่าเสียหายให้แก่นักท่องเที่ยวผู้นั้น โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

(1.1) ถ้าจำนวนเงินค่าเสียหายไม่เกินวงเงินที่คณะกรรมการได้กำหนดไว้ให้อยู่ในอำนาจของผู้ที่จะพิจารณาอนุมัติสั่งจ่ายได้ ให้นายทะเบียนเสนอเรื่องให้ผู้ว่าการพิจารณาอนุมัติสั่งจ่ายเงินค่าเสียหายดังกล่าวจากหลักประกันที่ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวผู้นั้นได้วางไว้ตามมาตรา 18 ให้แก่นักท่องเที่ยวโดยไม่ชักช้า แล้วแจ้งผลการดำเนินการให้คณะกรรมการและผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวผู้นั้นทราบ

(1.2) ถ้าจำนวนเงินค่าเสียหายเกินวงเงินที่คณะกรรมการได้กำหนดไว้ให้อยู่ในอำนาจของผู้ที่จะพิจารณาอนุมัติสั่งจ่ายได้ ให้นายทะเบียนเสนอเรื่องให้ผู้ว่าการพิจารณาอนุมัติสั่งจ่ายเงินค่าเสียหายในส่วนที่ไม่เกินวงเงินดังกล่าว ให้แก่นักท่องเที่ยวผู้นั้นก่อน ส่วนค่าเสียหายในส่วนที่เกินวงเงินนั้นให้นายทะเบียนเสนอเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้วแจ้งผลการดำเนินการให้ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวผู้นั้นทราบโดยเร็ว

(2) ในกรณีที่ผู้เสียหายเป็นนักท่องเที่ยวหรือผู้ประกอบการท่องเที่ยว ซึ่งมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย หรือเป็นมัคคุเทศก์ เมื่อนายทะเบียนได้ทำการสอบสวนแล้ว ปรากฏว่าเป็นจริงตามนั้น ให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งให้ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวผู้นั้นชดใช้ค่าเสียหายให้แก่บุคคลดังกล่าวตามจำนวนและภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนดถ้าผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวไม่มีหนังสือโต้แย้งมาภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้นายทะเบียนดำเนินการตาม (1) (1.1) หรือ (1.2) โดยอนุโลม แต่ถ้าผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวมีหนังสือโต้แย้งมาภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ผู้ว่าการเจรจาทำความตกลงกันผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวและผู้เสียหาย ถ้าตกลงกันได้ให้ผู้ว่าการจ่ายเงินจากหลักประกันให้แก่ผู้เสียหายตามที่ได้ตกลงกัน ถ้า

ตกลงกันไม่ได้ให้ผู้เสียหายและผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวตั้งอนุญาโตตุลาการเป็นผู้ชี้ขาด และให้นำกฎหมายว่าด้วยอนุญาโตตุลาการมาใช้บังคับ หากกรณีที่ตกลงกันไม่ได้เป็นกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวเสนอจำนวนเงินที่จะชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหายน้อยกว่าจำนวนเงินที่นายทะเบียนกำหนด ให้ผู้ว่าการจ่ายเงินจากหลักประกันให้แก่ผู้เสียหายตามจำนวนเงินที่ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวเสนอที่จะชดใช้นั้นโดยให้ถือว่าจำนวนเงินที่เหลืออยู่เป็นค่าเสียหายที่ตกลงกันไม่ได้ และในกรณีที่ผู้เสียหายเป็นมัคคุเทศก์ ค่าเสียหายในข้อนี้ให้หมายถึง

- 1.เงินค่าจ้างที่ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวค้างจ่าย
ค่าตอบแทน เงินตรองจ่ายล่วงหน้าที่มีัคคุเทศก์ได้จ่าย
ไปตามความเป็นจริงในการปฏิบัติหน้าที่ตามข้อตกลง
เกี่ยวกับธุรกิจนำเที่ยวหรือข้อตกลงเกี่ยวกับการจ้างและ
- 2.ให้หมายความรวมถึงค่ารักษาพยาบาลหรือค่าเสียหาย
อื่นใดที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่นั้นด้วย

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวผู้ใดไม่เป็นไปตามกฎหมาย หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมััคคุเทศก์ ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ที่ใช้อำนาจสั่งการตามกฎหมายฉบับนี้ (มาตรา 32) ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตโดยมีกำหนดระยะเวลาตามที่เห็นสมควรแต่ไม่เกินครั้งละหกเดือน (มาตรา 32 วรรคสอง) เมื่อถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตจะประกอบธุรกิจนำเที่ยวไม่ได้เว้นแต่จะได้มีการอุทธรณ์คำสั่ง ของนายทะเบียนต่อคณะกรรมการโดยยื่นหนังสือต่อนายทะเบียนในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง และให้คำสั่งคณะกรรมการเป็นที่สุด (มาตรา 35)

ในทางกลับกันหากผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นผู้ถือความเสียหายต่อผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว เมื่อนายทะเบียนสอบสวนแล้วปรากฏว่าเป็นความจริง นายทะเบียนมีอำนาจแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวตามที่นายทะเบียนกำหนด (มาตรา 21/1)

เมื่อนักท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ ผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวหรือผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวผู้ใดไม่เห็นควรกับการดำเนินการของนายทะเบียนหรือผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ตามมาตรา 21 หรือมาตรา 21/1) มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการได้ภายในหกสิบวัน

นับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการดำเนินงานโดยยื่นเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนและให้นายทะเบียนเสนอต่อคณะกรรมการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับหนังสืออุทธรณ์ (มาตรา 31)

5) มัคคุเทศก์

มัคคุเทศก์ เป็นบุคคลที่จะใกล้ชิดกับนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมากเพราะจะเป็นผู้พานักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวพร้อมทั้งให้ความรู้กับนักท่องเที่ยวทั้งด้านทรัพยากรและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ณ ที่นั้น ๆ ซึ่งคุณภาพของบุคลากรที่ประกอบวิชาชีพมัคคุเทศก์ และภาพลักษณ์ของการท่องเที่ยวในประเทศจะต้องควบคู่กันไป กฎหมาย ธุรกิจท่องเที่ยวและมัคคุเทศก์จึงบัญญัติเกณฑ์สำหรับใช้กับการประกอบวิชาชีพมัคคุเทศก์ดังนี้

ผู้ประกอบวิชาชีพเป็นมัคคุเทศก์จะต้องได้รับอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์จากนายทะเบียน (มาตรา 39) โดยต้องมีคุณสมบัติ (มาตรา 40) ดังนี้

- (1) มีสัญชาติไทย
- (2) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- (3) เป็นผู้ได้รับวุฒิหรือหนังสือรับรองว่าได้ผ่านการฝึกอบรมวิชา

มัคคุเทศก์ตามหลักสูตรที่คณะกรรมการรับรอง

- (4) ไม่เป็นโรคพิษสุราเรื้อรังหรือติดยาเสพติดให้โทษหรือเป็นโรคติดต่อที่

คณะกรรมการกำหนด

- (5) ไม่เป็นผู้วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบหรือเป็นคนไร้

ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

- (6) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเว้นแต่เป็น

โทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

- (7) ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์

- (8) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ แต่ถ้าเคยถูกเพิกถอน

ใบอนุญาตต้องถูกเพิกถอนมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี

เมื่อผู้มีคุณสมบัติครบตามที่กำหนดข้างต้น นายทะเบียนจะต้องออกใบอนุญาตให้กับผู้ขอรับใบอนุญาต (มาตรา 41) หากไม่ออกใบอนุญาตให้นายทะเบียนจะต้องแสดงเหตุผลในหนังสือแจ้งการไม่ออกใบอนุญาตให้ทราบด้วย (มาตรา 41 วรรคสองและวรรคสาม) และการไม่

ออกใบอนุญาตนี้ผู้ขอรับใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งภายในสามสิบวัน โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อ นายทะเบียนและนายทะเบียนต้องส่งตัวไปยังคณะกรรมการภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับคำอุทธรณ์ (มาตรา 44) เมื่อได้รับใบอนุญาต มัคคุเทศก์สามารถประกอบวิชาชีพได้โดยในขณะปฏิบัติหน้าที่ต้องติดใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์และพร้อมที่จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบได้และต้องปฏิบัติตัวด้านการแต่งกาย มารยาท และความประพฤติของมัคคุเทศก์ (มาตรา 42 วรรคแรก)

ในด้านการควบคุมดูแลธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กฎหมายกำหนดให้มีสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กรุงเทพมหานคร ซึ่งในการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (มาตรา 50) และให้มีนายทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ โดยกฎหมายบัญญัติให้นายทะเบียน และพนักงานเจ้าหน้าที่ที่นายทะเบียนมอบหมายมีอำนาจหน้าที่ (มาตรา 54) ดังต่อไปนี้

(1) เข้าไปในสถานที่ทำการของผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวในระหว่างเวลาทำการเพื่อตรวจสอบใบอนุญาต สภาพ และลักษณะของสถานที่ทำการเครื่องมือเครื่องใช้และยานพาหนะที่ใช้ในการประกอบธุรกิจนำเที่ยว ตลอดจนจำนวนและประวัติของตัวแทนและลูกจ้างของผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(2) เรียกให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว ตัวแทน หรือลูกจ้างมาให้ถ้อยคำหรือชี้แจงเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจนำเที่ยว หรือให้ส่งเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจนำเที่ยวเพื่อตรวจสอบ

(3) เรียกให้มัคคุเทศก์มาให้ถ้อยคำหรือชี้แจงเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะมัคคุเทศก์ ตลอดจนให้ส่งรายงานการปฏิบัติหน้าที่ในระยะเวลาที่ผ่านมาเพื่อตรวจสอบ

4. พระราชบัญญัติการประมง พ.ศ.2490

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 96/ตอนที่ 80/ฉบับพิเศษ หน้า 1/14 พฤษภาคม 2522)

1) คำนิยามศัพท์(มาตรา 4)

(1)“สัตว์น้ำ” หมายความว่า สัตว์ที่อาศัยอยู่ในน้ำหรือมีวงจรชีวิตส่วนหนึ่งอยู่ในน้ำหรืออาศัยอยู่ในบริเวณที่น้ำท่วมถึง เช่น ปลา กุ้ง ปู แมงดาทะเล หอย เต่า กระจัง ตะพาบน้ำ จระเข้ รวมทั้งไข่ของสัตว์น้ำนั้น สัตว์น้ำจำพวกเลี้ยงลูกด้วยนม ปลิงทะเล ฟองน้ำ หินปะการัง

กัลปังหา และสาหร่ายทะเล ทั้งนี้ รวมทั้งซากหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของสัตว์น้ำเหล่านั้น และ
 หมายความว่ารวมถึงพันธุ์ไม้น้ำตามที่ได้มีพระราชกฤษฎีการะบุชื่อ

(1ทวิ)“ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ” หมายความว่า ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นโดยใช้สัตว์น้ำ
 ตามที่ได้มีพระราชกฤษฎีการะบุชื่อเป็นวัตถุดิบ

(2)“ทำการประมง” หมายความว่า จับ ดัก ล่อ ทำอันตราย ฆ่า หรือเก็บสัตว์
 น้ำในที่จับสัตว์น้ำด้วยเครื่องมือทำการประมงหรือด้วยวิธีใดๆ

(3) “เครื่องมือทำการประมง” หมายความว่า เครื่องกลไก เครื่องใช้ เครื่อง
 อุปกรณ์ ส่วนประกอบ อาวุธ เสา หลัก หรือเรือ บรรดาที่ใช้ทำการประมง

(4) “เรือ” หมายความว่า ยานพาหนะทางน้ำทุกชนิด

(5) “ที่จับสัตว์น้ำ” หมายความว่า ที่ซึ่งมีน้ำขังหรือไหล เช่น ทะเล แม่น้ำ ลำ
 คลอง หนอง บึง บ่อ เป็นต้น และหาดทั้งปวง บรรดาซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน รวมทั้งป่าไม้
 และพื้นดินซึ่งน้ำท่วมในฤดูน้ำไม่ว่าจะเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือที่ดินอันบุคคลถือ
 กรรมสิทธิ์ และภายในเขตน่านน้ำไทยหรือน่านน้ำอื่นใด ซึ่งประเทศไทยใช้อ้อยหรือมีสิทธิที่จะใช้ต่อไป
 ในการทำการประมง โดยที่น่านน้ำเหล่านั้น ปรากฏโดยทั่วไปว่ามีขอบเขตตามกฎหมายท้องถิ่น
 หรือธรรมเนียมประเพณี หรือตามกฎหมายระหว่างประเทศหรือตามสนธิสัญญาหรือด้วยประการใด

(6) “ปล่อยสัตว์น้ำ” หมายความว่า ที่ปล่อยสัตว์น้ำเพื่อประโยชน์ในการทำการ
 ประมงตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(7) “ปล่อยเลี้ยงสัตว์น้ำ” หมายความว่า ที่เลี้ยงสัตว์น้ำ ตามที่กำหนดใน
 กฎกระทรวง

(8) “ประทานบัตร” หมายความว่า ใบอนุญาตซึ่งข้าหลวงประจำจังหวัดออก
 ให้บุคคลผู้ประมุขได้ ให้มีสิทธิทำการประมงในที่ว่าประมุข

(9) “ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ออกให้แก่
 บุคคลใดใช้ทำการประมงหรือทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่อนุญาต

(10) “อาชญาบัตร” หมายความว่า ใบอนุญาตซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ออก
 ให้แก่ผู้รับอนุญาตเพื่อใช้เครื่องมือทำการประมง

(11) “ผู้รับอนุญาต” หมายความว่า บุคคลผู้ได้รับประทานบัตร ใบอนุญาต
 อาชญาบัตร หรือผู้ได้รับอนุญาตให้กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดตามพระราชบัญญัตินี้

(12) “เครื่องมือประจำที่” หมายความว่า เครื่องมือทำการประมงซึ่งใช้วิธีลงหลักปักผูก ชิ่ง รั้ง ถ่วง หรือวิธีอื่นใด อันทำให้เครื่องมือนั้นอยู่กับที่ในเวลาทำการประมง

(13) “เครื่องมือในพิกัด” หมายความว่า เครื่องมือทำการประมงซึ่งระบุชื่อลักษณะ หรือวิธีใช้ไว้ในกฎกระทรวง

(14) “เครื่องมือนอกพิกัด” หมายความว่า เครื่องมือทำการประมงซึ่งไม่ได้ระบุไว้ในกฎกระทรวงว่าเป็นเครื่องมือในพิกัด

(15) “สถิติการประมง” หมายความว่า สถิติหรือข้อความที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ การค้าสินค้าสัตว์น้ำ การทำการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

(16) “พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการประจำจังหวัดและนายอำเภอท้องที่ พนักงานประมง และผู้ซึ่งรัฐมนตรีได้แต่งตั้งให้มีหน้าที่ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(17) “อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมการประมง

(18) “รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

2) ที่จับสัตว์น้ำ

บรรดาที่จับสัตว์น้ำทั้งปวงกฎหมาย(มาตรา 6)ให้กำหนดเป็น 4 ประเภท คือ

(1) ที่รักษาพืชพันธุ์ คือ ที่จับสัตว์น้ำซึ่งอยู่ในบริเวณพระอารามหรือปูชนียสถาน หรือติดกับเขตสถานที่ดังกล่าวแล้ว บริเวณประตุน้ำ ประตูระบายน้ำ ฝาย หรือท่าบหรือที่ซึ่งเหมาะแก่การรักษาพืชพันธุ์สัตว์น้ำ(มาตรา 8) ห้ามมิให้บุคคลใดทำการประมงหรือเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่รักษาพืชพันธุ์ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี(มาตรา 9)

(2) ที่ว่าประมูล คือ ที่จับสัตว์น้ำซึ่งสมควรจะให้บุคคลว่าประมูลผูกขาดทำการประมง และเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ(มาตรา 10 วรรคแรก) โดยจะต้องไม่อยู่ในเขตชลประทาน หลวง หรือไม่เป็นการเสียหายแก่การทำนา หรือการสัญจรทางน้ำ(มาตรา 10 วรรคสอง) การทำการประมงหรือเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่ว่าประมูลต้องได้รับอนุญาต(มาตรา 11 วรรคแรก) การทำการประมงในที่ว่าประมูลเฉพาะเพื่อบริโภคภายในครอบครัวให้กระทำได้ แต่ต้องใช้เครื่องมือทำการประมงตามที่คณะกรรมการจังหวัดประกาศกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี(มาตรา 11 วรรคสาม)

(3) ที่อนุญาต คือ ที่จับสัตว์น้ำซึ่งอนุญาตให้บุคคลทำการประมงหรือเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และรวมตลอดถึงบ่อล่อสัตว์น้ำ(มาตรา 12) การทำการประมงหรือเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่อนุญาตต้องได้รับอนุญาต(มาตรา13วรรคแรก)

(4) ที่สาธารณประโยชน์ คือ ที่จับสัตว์น้ำซึ่งบุคคลทุกคนมีสิทธิทำการประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำได้ (มาตรา 16) โดยต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขในประกาศกระทรวง

สำหรับที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน กฎหมาย(มาตรา 14 วรรคแรก)ห้ามมิให้บุคคลใดขุดหรือสร้างบ่อล่อสัตว์น้ำในที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ส่วนในที่ดินอันบุคคลถือกรรมสิทธิ์ (มาตรา 14 วรรคสอง)บุคคลย่อมขุดหรือสร้างบ่อล่อสัตว์น้ำได้แต่ต้องไม่เป็นการเสียหายแก่พันธุ์สัตว์น้ำในที่รักษาพืชพันธุ์

ในที่รักษาพืชพันธุ์ ที่ว่าประมูล ที่อนุญาต ซึ่งมีใช้ที่ของเอกชนและที่สาธารณประโยชน์ กฎหมาย(มาตรา 17)ห้ามมิให้บุคคลใดปลูกสร้างสิ่งใดลงไปในที่ดังกล่าว หรือปลูกบัว ข้าว ปอ พืชหรือพันธุ์ไม้น้ำอื่นใดตามที่จะได้มีพระราชกฤษฎีการะบุชื่อในที่เช่นนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

การวิดน้ำ การเมาปลา และการใช้ไฟฟ้าหรือระเบิด ในการประมง

กฎหมาย(มาตรา 18)ห้ามมิให้บุคคลใดวิดน้ำในที่รักษาพืชพันธุ์ ที่ว่าประมูล ที่อนุญาต ซึ่งมีใช้ที่ของเอกชน และที่สาธารณประโยชน์ หรือบ่อล่อสัตว์น้ำ หรือทำให้น้ำในที่จับสัตว์น้ำเช่นนั้นแห้งหรือลดน้อยลง เพื่อทำการประมง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

กฎหมาย(มาตรา 19)ห้ามมิให้บุคคลใด เท ทิ้ง ระบาย หรือทำให้วัตถุมีพิษตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษาลงไปในที่จับสัตว์น้ำ หรือกระทำการใดๆ อันทำให้สัตว์น้ำมีเนมา หรือเท ทิ้ง ระบาย หรือทำให้สิ่งใดลงไปในที่จับสัตว์น้ำในลักษณะที่เป็นอันตรายแก่สัตว์น้ำหรือทำให้ที่จับสัตว์น้ำเกิดมลพิษ เว้นแต่เป็นการทดลองเพื่อประโยชน์ทางวิทยาศาสตร์ และได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

กฎหมาย(มาตรา 20)ห้ามมิให้บุคคลใดใช้กระแสไฟฟ้าทำการประมงในที่จับสัตว์น้ำ หรือใช้วัตถุระเบิดในที่จับสัตว์น้ำไม่ว่าในกรณีใด เว้นแต่เพื่อประโยชน์ของทางราชการหรือได้รับอนุญาตจากอธิบดี

ผู้ครอบครองเพื่อการค้าซึ่งสัตว์น้ำที่ได้มาเพราะการเมาปลา หรือเพราะการใช้กระแสไฟฟ้าที่ผิดกฎหมาย โดยรู้ว่ามีกระทำความดังกล่าวมีความผิด(มาตรา 20ทวิ)ด้วย

นอกจากนี้ การทำประมงด้วยการ ติดตั้ง วาง หรือสร้างเขื่อน ทำนบ รั้ว เครื่องมือที่เป็นตาข่าย หรือเครื่องมือทำการประมงอื่นๆ ในที่จับสัตว์น้ำ ซึ่งกั้นกั้นทางเดินของสัตว์น้ำ จะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือแสดงให้เห็นว่ากระทำการเช่นนั้นเพื่อประโยชน์แก่การกสิกรรมในที่ดินอันบุคคลถือกรรมสิทธิ์จึงจะสามารถกระทำได้(มาตรา 22)

3) คณะกรรมการจังหวัด

กฎหมาย(มาตรา 7)กำหนดให้คณะกรรมการจังหวัดโดยอนุมัติของรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศกำหนดประเภทที่จับสัตว์น้ำภายในเขตท้องที่ของตนว่า เข้าอยู่ในประเภทที่รักษาพืชพันธุ์ ที่ว่าประมงหรือที่อนุญาตที่จับสัตว์น้ำซึ่งมิได้มีประกาศตามความในวรรคหนึ่งให้ถือเป็นที่สาธารณประโยชน์

4) การจดทะเบียนและการขออนุญาต

ผู้มีอาชีพในการประมง การค้าสินค้าสัตว์น้ำ ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำและอุตสาหกรรมสัตว์น้ำตามที่จะได้มีพระราชกฤษฎีการะบุไว้ในท้องที่ใดๆ มาจดทะเบียนได้ และจะกำหนดให้ผู้มีอาชีพเช่นนี้มาขออนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เสียก่อนดำเนินอาชีพเช่นว่านั้น ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด(มาตรา 25) รวมถึงเจ้าของหรือผู้ครอบครองเครื่องมือทำการประมงชนิดหนึ่งชนิดใดในท้องที่ใดๆ มีหน้าที่ต้องจดทะเบียนการมีไว้ในครอบครองซึ่งเครื่องมือนั้นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดด้วย(มาตรา 26)

บุคคลใดจะใช้เครื่องมือในพิภพทำการประมงได้ ต่อเมื่อได้รับอนุญาตระบุนชื่อ บุคคลนั้น และเสียเงินอากรตามกฎหมายแล้ว(มาตรา 28) ถ้าเครื่องมือในพิภพซึ่งได้รับอนุญาตระบุนชื่อในท้องที่จังหวัดใดแล้วถ้าบุคคลใดประสงค์จะนำไปใช้ทำการประมงในท้องที่จังหวัดอื่น ซึ่งจะต้องเสียเงินอากรสูงกว่า จะต้องเสียอากรเพิ่มเติมให้ครบตามอัตราในท้องที่นั้นเสียก่อนจึงจะใช้เครื่องมือนั้นได้(มาตรา 29)

กฎหมาย(มาตรา31)ห้ามมิให้บุคคลใดตั้ง หรือปัก หรือสร้างเครื่องมือประจำที่ลงในที่สาธารณประโยชน์ ส่วนที่จับสัตว์น้ำอื่นๆ ห้ามมิให้บุคคลใดกระทำการเช่นนั้น โดยมีได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

ในการดูแลกิจการประมงภายใต้หลักความยั่งยืน กฎหมาย(มาตรา 32) ให้
อำนาจรัฐมนตรีหรือข้าหลวงประจำจังหวัดโดยอนุมัติรัฐมนตรีเฉพาะภายในเขตท้องที่ของตน มี
อำนาจประกาศกำหนดได้ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดขนาดตาและระยะช่องเครื่องมือทำการประมงทุกชนิด
กำหนดขนาด ชนิด จำนวนและส่วนประกอบของเครื่องมือทำการประมงที่อนุญาตให้ใช้ในที่จับสัตว์
น้ำ
- (2) กำหนดมิให้ใช้เครื่องมือทำการประมงอย่างหนึ่งอย่างใดในที่จับสัตว์
น้ำโดยเด็ดขาด
- (3) กำหนดระยะที่ตั้งเครื่องมือประจำที่ให้ห่างกันเพียงใด
- (4) กำหนดวิธีใช้เครื่องมือทำการประมงต่างๆ
- (5) กำหนดฤดูปลาที่มีไข่และวางไข่เลี้ยงลูก กำหนดเครื่องมือที่ใช้ใช้และ
กำหนดวิธีทำการประมงในที่จับสัตว์น้ำใดๆ ในฤดูดังกล่าว
- (6) กำหนดชนิด ขนาด และจำนวนอย่างสูงของสัตว์น้ำที่อนุญาตให้ทำ
การประมง
- (7) กำหนดมิให้ทำการประมงสัตว์น้ำชนิดหนึ่งชนิดใดโดยเด็ดขาด

5) การควบคุม

การควบคุมการจับสัตว์น้ำ กฎหมาย(มาตรา 52)กำหนดให้คณะกรรมการจังหวัด
โดยอนุมัติรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศห้ามมิให้บุคคลอื่นนอกจากผู้รับอนุญาต เข้าไปในที่จับสัตว์น้ำ
แห่งหนึ่งแห่งใด เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากผู้รับอนุญาต หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อน

การครอบครองซึ่งสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ กฎหมาย(มาตรา 53 วรรคแรก)
ห้ามมิให้บุคคลใดมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำชนิดใดชนิดหนึ่งตามที่ระบุไว้
ในพระราชกฤษฎีกา หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำชนิดใดชนิดหนึ่งเกิน
จำนวนหรือปริมาณ หรือเล็กกว่าขนาดที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจาก
พนักงานเจ้าหน้าที่

ในกรณีที่สัตว์น้ำที่ห้ามบุคคลมีไว้ในครอบครองเป็นชนิดที่อาจก่อให้เกิดอันตราย
ต่อร่างกายหรือทรัพย์สินของบุคคลหรือสาธารณชน(มาตรา 53 วรรคสอง) ให้กำหนดลักษณะของ

สัตว์น้ำนั้นว่าจะมีอันตรายอย่างไร และกำหนดเวลาสำหรับผู้ซึ่งมีสัตว์น้ำนั้นในครอบครองอยู่แล้ว ส่งมอบสัตว์น้ำนั้นให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ไว้ในพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งด้วย

บุคคลใด(มาตรา 53 วรรคสี่)มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ ในวันที่พระราชกฤษฎีกา(ออกตามความในมาตรา 53 วรรคแรก)ใช้บังคับ ถ้าประสงค์จะมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำนั้นต่อไปต้องยื่นคำขออนุญาตภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวใช้บังคับ เว้นแต่ในกรณีสัตว์น้ำตามมาตรา 53 วรรคสอง จะขออนุญาตหรืออนุญาตมิได้ และในระหว่างเวลาที่กำหนดไว้ สำหรับการขออนุญาตจนถึงวันที่ได้รับคำสั่งไม่อนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่มิให้นำมาตรา 67 ทวิ ซึ่งเป็นบทลงโทษมาใช้บังคับ ทั้งนี้ (มาตรา 53 วรรคเจ็ด)ยังมีให้ใช้บังคับแก่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือกิจการอื่นเฉพาะที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

5. พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456

(ตราไว้ ณ วันที่ 16 กรกฎาคม พระพุทธศักราช 2456 เป็นวันที่ 979 ในรัชกาลปัจจุบันนี้)

1) คำนิยามศัพท์

“เรือ” หมายความว่า ยานพาหนะทางน้ำทุกชนิด ไม่ว่าจะใช้เพื่อบรรทุกทุกลำเลียงโดยสาร ลาก ลุง ดัน ยก ชุดหรือลอก รวมทั้งยานพาหนะอย่างอื่นที่สามารถใช้ในน้ำได้ ทำนองเดียวกัน

“เรือกำปั่น” หมายความว่า เรือที่เดินด้วยเครื่องจักรกลหรือด้วยใบ และไม่ได้ใช้กรรเชียง แฉวหรือพาย

“เรือกำปั่นไฟ” หรือ “เรือกลไฟ” หมายความว่า เรือที่เดินด้วยเครื่องจักรจะใช้ใบด้วยหรือไม่ก็ตาม และให้หมายความรวมถึงเรือกำปั่นยนต์ด้วย

“เรือกำปั่นยนต์” หรือ “เรือยนต์” หมายความว่า เรือที่เดินด้วยเครื่องยนต์จะใช้กำลังอื่นด้วยหรือไม่ก็ตาม

“เรือกำปั่นใบ” หรือ “เรือใบ” หมายความว่า เรือที่เดินด้วยใบและไม่ได้ใช้เครื่องจักรกล

“เรือกล” หมายความว่า เรือที่เดินด้วยเครื่องจักรกล และใช้กำลังอื่นด้วยหรือไม่ก็ตาม

“เรือกลไฟเล็ก” หมายความว่า เรือที่มีขนาดต่ำกว่าสามสิบตันกรอสส์ที่เดินด้วยเครื่องจักร

“เรือเดินทะเล” หรือ “เรือทะเล” หมายความว่า เรือที่มีลักษณะสำหรับใช้ในทะเล ตามกฎข้อบังคับสำหรับการตรวจเรือ

“เรือเล็ก” หมายความว่า เรือที่เดินด้วยกรรเชียง แจวหรือพาย

“เรือโป๊ะ” หรือ “เรือโป๊ะจ่าย” หมายความว่า เรือทะเลที่มีรูปร่างแบบยุโรปและเครื่องเสาเพลลาโบอย่างแบบจีน หรือแบบประเทศใด ๆ ในเอเชีย

“เรือเปิดทะเลและอื่น ๆ” หรือ “เรือเปิดทะเลและเรืออื่น ๆ” หมายความว่า เรือที่ใช้ใบในเวลาเดินทะเล และใช้ใบหรือกรรเชียงหรือแจวในเวลาเดินในลำแม่น้ำ และให้หมายความรวมถึงเรือฉลอมทะเล เรือแทงฉลอมทำยญวน หรือเรือสามก้าวด้วย

“เรือสำเภา” หมายความว่า เรือเดินทะเลต่ออย่างแบบจีน หรือแบบประเทศใด ๆ ในเอเชีย

“เรือบรรทุกสินค้า” หมายความว่า เรือที่ไม่มีตาดฟ้าหรือมีไม่ตลอดลำ เดินด้วยกรรเชียง แจว หรือพาย หรือบางที่ใช้ใบ และใช้สำหรับบรรทุกสินค้า

“เรือลำเลียง” หมายความว่า เรือที่มีใช้เรือกล และใช้สำหรับลำเลียง หรือขนถ่ายสินค้าจากเรือกำปั่น หรือบรรทุกสินค้าส่งเรือกำปั่น

“เรือลำเลียงทหาร” หมายความว่า เรือที่ใช้ในการลำเลียงทหารทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นเรือของทางราชการทหารหรือไม่ก็ตาม

“เรือโดยสาร” หมายความว่า เรือที่บรรทุกคนโดยสารเกินสิบสองคน

“เรือสินค้า” หมายความว่า เรือที่มีใช้เรือโดยสาร

“เรือประมง” หมายความว่า เรือที่ใช้สำหรับการจับสัตว์น้ำ หรือทรัพยากรที่มีชีวิตอื่น ๆ ที่อยู่ในทะเล

“เรือสำราญและกีฬา” หมายความว่า เรือที่ใช้สำหรับหาความสำราญ หรือเรือที่ใช้เพื่อการเล่นกีฬาโดยเฉพาะ และไม่ได้ใช้เพื่อการค้าการทหาร หรือการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์

“เรือไม้ที่ต่อแบบโบราณ” หมายความว่า เรือใบเสาเดียว เรือสำเภาหรือเรือไม้ ที่ต่อตามแบบเรือที่ใช้อยู่ในสมัยโบราณ

“แพ” หมายความว่า รวมตลอดถึงโป๊ะ อู่ลอย และสิ่งลอยน้ำอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน

“แพคนอยู่” หมายความว่า เรือที่ปลุกอยู่บนแพ และลอยอยู่ในลำแม่น้ำหรือลำคลอง

“ตันกรอสส์” หมายความว่า ขนาดของเรือที่คำนวณได้ตามกฎข้อบังคับสำหรับการตรวจเรือตามมาตรา ๑๖๓

“น่านน้ำไทย”¹[๓] หมายความว่า บรรดาน่านน้ำที่อยู่ภายใต้อำนาจอธิปไตยของราชอาณาจักรไทยและในกรณีตามมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๑๙ มาตรา ๑๑๙ ทวิ มาตรา ๑๒๐ มาตรา ๑๒๑ มาตรา ๑๓๓ มาตรา ๒๐๔ และมาตรา ๒๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ ให้หมายความรวมถึงน่านน้ำที่อยู่ในเขตต่อเนื่องของราชอาณาจักรไทยด้วย

“เมืองท่า” หมายความว่า ท่าเล หรือถิ่นที่จอดเรือเพื่อขนถ่ายคนโดยสารหรือของ

“นายเรือ” หมายความว่า ผู้ควบคุมเรือกำปั่น หรือเรืออื่น ๆ แต่ไม่รวมถึงผู้นำร่อง

“คนประจำเรือ” หมายความว่า คนที่มีหน้าที่ทำการประจำอยู่ในเรือ

“ลูกเรือ” หมายความว่า คนประจำเรือนอกจากนายเรือ

“คนโดยสาร” หมายความว่า คนที่อยู่ในเรือ เว้นแต่

(๑) คนประจำเรือ หรือผู้อื่นที่รับจ้างทำงานในเรือนั้น

(๒) เด็กที่มีอายุต่ำกว่าหนึ่งปี

“เจ้าท่า” หมายความว่า อธิบดีกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีมอบหมาย

“เจ้าพนักงานออกใบอนุญาต” หมายความว่า อธิบดีกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีมอบหมายให้ทำการออกใบอนุญาต

“เจ้าพนักงานตรวจเรือ” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมแต่งตั้งให้มีหน้าที่ตรวจเรือตามพระราชบัญญัตินี้

1) อำนาจรัฐมนตรี

กฎหมาย(มาตรา 12) ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมมีอำนาจออกกฎกระทรวง ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดแนวแม่น้ำลำคลองหรือทะเลอาณาเขตแห่งใดเป็นเขตท่าเรือ และเขตจอดเรือ

(2) กำหนดทางเดินเรือทั่วไปและทางเดินเรือในเขตท่าเรือนอกจากทางเดินเรือในเขตท่าเรือกรุงเทพ ฯ

2) ว่าด้วยเรือจับสัตว์น้ำและโพงพางที่ขวางแม่น้ำ

กฎหมาย(มาตรา 92)กำหนดให้การจับสัตว์น้ำด้วยใช้อวน แห โดยทอดสมอจอดเรือเรียงรายลำติดกันขวางลำน้ำหรือทอดทุ่น หรือปักหลักโพงพางเป็นแถวจากฝั่งถึงกลางลำน้ำนั้น การจับสัตว์น้ำด้วยวิธีเหล่านี้จะทำโดยได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน

ในระหว่างเวลาตั้งแต่พระอาทิตย์ตกจนถึงเวลาพระอาทิตย์ขึ้น เจ้าของเรือจับสัตว์น้ำหรือทุ่นหรือหลักโพงพางเช่นว่ามาแล้ว กฎหมาย(มาตรา 93 วรรคแรก)กำหนดให้ต้องจุดไฟเป็นแสงโพงไฟไว้บนฝั่งตรงกับแถวเรือหรือทุ่นหรือหลักเหล่านั้น และต้องจุดโคมไฟไว้บนเรือหรือทุ่นหรือหลักโพงพาง ที่ห่างที่สุดออกมาจากฝั่งนั้นด้วย และต้องเป่าเขากระปือหรือแตรเสียงก้องสำหรับให้เรือที่เดินขึ้นล่องรู้ว่ามิของกีดกันเช่นนั้นอยู่ในลำน้ำด้วย

รั้วหรือหลักที่ปักเรียงรายตามแนวชายฝั่งทะเลที่ปากน้ำหรือที่ใกล้ทางจะเข้าปากน้ำนั้น ในระหว่างเวลาตั้งแต่พระอาทิตย์ตกจนถึงพระอาทิตย์ขึ้น ต้องจุดโคมให้เห็นแสงไฟสีขาวที่ปลายรั้วหรือหลักสุดแถวทั้งสองข้าง(มาตรา 93 วรรคสอง)

ทุ่นหรือหลักสำหรับจับสัตว์น้ำนั้น กฎหมาย(มาตรา 94)ห้ามมิให้ผูกโยงถึงกันด้วยล้าไม้ไผ่ ให้ใช้ผูกด้วยเชือกอย่างเดียวตามธรรมเนียมที่เคยทำกันอยู่ และห้ามมิให้ผูกโยงจากฝั่งด้วยเชือกหรือด้วยไม้ยาวให้เป็นที่ยึดขวางแก่ทางเดินของเรืออื่น

3) การควบคุมเรือและการจอดเรือ

นายเรือทุกคน ที่ได้รับประกาศนียบัตรแสดงความรู้ กฎหมาย(มาตรา 102) กำหนดให้ต้องใช้ความระมัดระวังในการควบคุมเรือโดยเต็มความสามารถ เพื่อมิให้เกิดอุบัติเหตุหรืออันตรายอย่างใด ๆ และถ้ามีเหตุอย่างใด ๆ เกิดขึ้นในหน้าที่ขณะที่ตนกระทำการควบคุมเรือนั้นอยู่ นายเรือลำนั้นต้องรายงานเหตุที่เกิดขึ้นนั้นต่อเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. สำหรับเรือที่ยังไม่ออกจากเขตท่าไปทะเลในทันทีทันใด ถัดเวลาที่เกิดเหตุให้ยื่นรายงานต่อเจ้าท่าภายในเวลาสี่สิบสี่ชั่วโมง แต่ถ้าเรือลำนั้นกำลังจะออกจากท่าไปสู่ทะเล

ก็ให้ส่งรายงานโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนในโอกาสแรกที่จะส่งได้ หรือแจ้งความต่อกรรมการอำเภอ หรือตำรวจท้องที่ใกล้เคียง หรือฝากรายงานนั้นไว้ แก่เจ้าพนักงานศุลกากร ณ ตำบลใกล้เคียงเพื่อส่งให้เจ้าท่าต่อไป

รายงานนั้นต้องแจ้งให้ชัดเจนถึงข้อเหล่านี้

- (๑) ตำบลที่เกิดเหตุพร้อมทั้งแผนที่สังเขปถ้าสามารถจะทำได้
- (๒) วัน เดือน ปี ที่เกิดเหตุ
- (๓) ชื่อเจ้าของเรือ หรือตัวแทน และเลขทะเบียนเรือ
- (๔) สาเหตุที่เกิดและกรณีแวดล้อม
- (๕) ความเสียหายที่ได้รับ
- (๖) ถ้าเป็นเรือที่มีสมุดปุม ก็ให้คัดข้อความประจำวันที่จอดไว้ในสมุดปุม ทั้งปากเรือและท้องเรือแนบมาด้วย

2. สำหรับเรืออื่น ๆ นอกจากในข้อ 1. ข้างต้นนี้ ขอให้รายงานเหตุที่เกิดขึ้นนั้นต่อเจ้าท่า หรือแจ้งความต่อกรรมการอำเภอ หรือตำรวจท้องที่ใกล้เคียงภายในเวลาสี่สิบแปด ชั่วโมง

3. กรรมการอำเภอ หรือตำรวจท้องที่ เมื่อได้รับแจ้งความแล้วให้ ใต้สวน และจัดการไปตามหน้าที่ และให้รีบส่งสำเนาการใต้สวนนั้นไปให้เจ้าท่าท้องถิ่น หรือกรรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีทราบ

เรือกลไฟเล็กและเรือยนต์ทุกลำ เมื่อเวลาเดินต้องมีโคมไฟสีเขียวไว้ข้างแคมขวา ดวงหนึ่ง โคมไฟสีแดงข้างแคมซ้ายดวงหนึ่ง และโคมไฟสีขาวอย่างแจ่มแขวนไว้ในที่เด่นสูงจากแดดฟ้า ให้ถูกต้องตามที่กำหนดไว้ในกฎข้อบังคับสำหรับการตรวจเรือ(มาตรา 104)

การจอดเรือ

เรือที่จะเข้าเทียบหรือจอดยังท่า กฎหมาย(มาตรา 101 วรรคแรก)กำหนดให้นายเรือหรือผู้ที่ควบคุมเรือต้องใช้ความเร็วต่ำและด้วยความระมัดระวัง เรือที่เดินอยู่ในแม่น้ำหรือลำคลอง ต้องใช้ความเร็วไม่เกินอัตราที่เจ้าท่ากำหนด และห้ามมิให้แล่นตัดหน้าเรือกลที่กำลังเดินขึ้นร่องอยู่ในระยะสองร้อยเมตร ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทถึงห้าพันบาท และให้เจ้าท่ามีอำนาจสั่งยึดใบอนุญาตใช้เรือหรือประกาศเนียบตรวจควบคุมเรือมีกำหนดไม่เกินหกเดือน

และเจ้าของเรือหรือผู้ถือประกาศนียบัตรควบคุมเรือที่ถูกยึดใบอนุญาตตามที่กล่าวมานี้ มีสิทธิ(มาตรา 101 วรรคสอง)อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้ทราบคำสั่ง คำชี้ขาดของรัฐมนตรีเป็นที่สุด แต่ในระหว่างที่รัฐมนตรียังมีได้ชี้ขาดคำสั่งนั้นจะมีผลบังคับได้

4) การล่องลำลำน้ำ

กฎหมาย(มาตรา 117 วรรคแรก)กำหนดให้การปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดล่องลำเข้าไปเหนือลำน้ำ ในน้ำ และใต้น้ำ ของแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน หรือทะเลภายในน่านน้ำไทยหรือบนชายหาดของทะเลดังกล่าว เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าท่า โดยหลักเกณฑ์และวิธีการในการอนุญาตให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยกฎกระทรวงดังกล่าวจะต้องระบุลักษณะของอาคารและการล่องลำที่พึงอนุญาตได้ไว้ให้ชัดเจนพร้อมทั้งระยะเวลาที่จะต้องพิจารณาอนุญาตให้แล้วเสร็จด้วย(มาตรา 117 วรรคสอง) เมื่อผู้ขออนุญาตยื่นคำขอถูกต้องตามหลักเกณฑ์ วิธีการและลักษณะที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงแล้ว เจ้าท่าต้องอนุญาตภายในระยะเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวงดังกล่าว(มาตรา 117 วรรคสาม)

ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนตามที่กล่าวไว้ในข้อ 5) นี้ หรือผู้รับอนุญาตตามข้อ 5) ปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดไม่เป็นไปตามที่ได้รับอนุญาต ให้เจ้าท่ามีคำสั่งเป็นหนังสือแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสิ่งอื่นใดดังกล่าวรื้อถอนหรือแก้ไขอาคารหรือสิ่งอื่นใดนั้นให้เสร็จสิ้นโดยถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน(มาตรา 118 ทวิ วรรคแรก) ในกรณีที่ไม่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครองให้เจ้าท่าปิดคำสั่งไว้ ณ อาคารหรือสิ่งอื่นใดนั้นและจะห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองนั้นใช้หรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้อาคารหรือสิ่งอื่นใดนั้นทั้งหมดหรือแต่บางส่วนจนกว่าจะได้รื้อถอนหรือแก้ไขเสร็จด้วยก็ได้

ถ้าไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าท่า หรือในกรณีที่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครอง และเจ้าท่าได้ปิดคำสั่งไว้ ณ อาคารหรือสิ่งอื่นใดนั้นครบสิบห้าวันแล้วให้เจ้าท่าร้องขอต่อศาลเพื่อมีคำสั่งให้มีการรื้อถอนอาคารหรือสิ่งอื่นใดนั้น ถ้าข้อเท็จจริงในทางพิจารณาฟังได้ว่าการฝ่าฝืนข้อ 5) นี้จริง ในกรณีที่ปรากฏตัวเจ้าของ หรือผู้ครอบครองอาคารหรือสิ่งอื่นใด ให้ศาลมีคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองเป็นผู้รื้อถอน(มาตรา 118 ทวิ วรรคสอง) ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่รื้อถอนตามกำหนดเวลาในคำสั่งศาล หรือในกรณีที่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครอง ให้ศาลมีคำสั่งให้เจ้าท่าเป็นผู้จัดการให้มีการรื้อถอน

5) ทุ่นและเครื่องสำหรับผูกจอดเรือ

ผู้ใดมีหรือวางทุ่นหรือเครื่องสำหรับผูกจอดเรือในน่านน้ำ แม่น้ำหรือท่าเลทอดสมอจอดเรือใด ๆ กฎหมาย(มาตรา 113)กำหนดให้ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าท่าหรือจากเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ และโดยต้องถือและกระทำตามข้อบังคับกำกับอนุญาตและต้องเสียค่าธรรมเนียมตามที่เจ้าท่า หรือเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่นั้นจะกำหนด เว้นแต่เป็นทุ่นและเครื่องหมายหรือเครื่องผูกจอดเรือของกระทรวงทหารเรือ ซึ่งจอดไว้ชั่วคราวในลำน้ำสำหรับการตรวจเซอร์เวย์ทำแผนที่

ทุ่นหรือเครื่องสำหรับผูกจอดเรือซึ่งจะได้อนุญาตแล้วนี้กฎหมาย(มาตรา 115)กำหนด ให้ใช้สำหรับเรือของผู้ที่ได้รับอนุญาตฝ่ายเดียว ถ้าเรืออื่นจะอาศัยใช้ผูกจอด ต้องได้รับอนุญาตของผู้นั้นก่อนจึงทำได้

6) การทิ้งอับเฉาลงในลำแม่น้ำ เขตท่า หรือในท่าเลทอดสมอจอดเรือ

กฎหมาย(มาตรา 119)ห้ามมิให้ผู้ใดเท ทิ้ง หรือทำด้วยประการใด ๆ ให้หิน กรวดทราย ดิน โคลน อับเฉา สิ่งของหรือสิ่งปฏิภูลใด ๆ ยกเว้นน้ำมันและเคมีภัณฑ์ลงในแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ หรือทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน หรือทะเลภายในน่านน้ำไทย อันจะเป็นเหตุให้เกิดการตื้นเขิน ตกตะกอนหรือสกปรก เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าท่า ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกหรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ และต้องชดใช้เงินค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียในการขจัดสิ่งเหล่านั้นด้วย

สำหรับน้ำมันและเคมีภัณฑ์หรือสิ่งใด ๆ กฎหมาย(มาตรา 119ทวิ)ได้ห้ามทิ้งลงในแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ หรือทะเลสาบอันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน หรือทะเลภายในน่านน้ำไทยอันอาจจะเป็นเหตุให้เกิดเป็นพิษต่อสิ่งมีชีวิตหรือต่อสิ่งแวดล้อมหรือเป็นอันตรายต่อการเดินเรือในแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ หรือทะเลสาบดังกล่าว ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกหรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ และต้องชดใช้เงินค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไปในการแก้ไขสิ่งเป็นพิษหรือชดใช้ค่าเสียหายเหล่านั้นด้วย

7) ทรัพย์สินของที่ลึ้มไว้ในเรือและทรัพย์สินของที่ลอยพลัดอยู่ในแม่น้ำ

เมื่อมีทรัพย์สินของอย่างใดของคนโดยสารถหรือของคนอื่นลี้มไว้ในเรือกำปั่นหรือเรือเล็กลำใด และนายเรือลำนั้นไม่สามารถที่จะคืนให้แก่เจ้าของได้ กฎหมาย(มาตรา 127) กำหนดให้เอาไปส่งไว้ยังโรงพักกองตระเวนที่ตั้งอยู่ใกล้ และทำคำชี้แจงเหตุที่เกี่ยวข้องยื่นไว้ด้วย

ผู้ใดพบและเก็บทรัพย์สินของในแม่น้ำ อันเป็นของ ๆ คนอื่นที่หายไป เช่น ไม้ซุง หรือไม้กระดานที่เป็นของพลัดจากแพหรือเรือหรือสิ่งของอย่างอื่น กฎหมาย(มาตรา 128)กำหนดให้ต้องนำส่งไว้ยังโรงพักกองตระเวนที่ตั้งอยู่ใกล้

เมื่อมีทรัพย์สินของมาส่งไว้ดังนั้น กองตระเวนต้องคืนให้แก่เจ้าของ ถ้าหากรู้จักตัว ถ้าหาเจ้าของไม่ได้ ก็ให้ประกาศโฆษณาไว้เมื่อพ้นกำหนดเวลาสามเดือนไปแล้ว ท่านว่าให้ขายทรัพย์สินของนั้นโดยวิธีขายทอดตลาด ขายได้เงินเท่าใด ให้ชักไว้ร้อยละสิบสำหรับผู้ที่พบและเก็บทรัพย์สินของนั้น ๆ เหลือจากนั้นให้ส่งไว้เป็นของรัฐบาล แต่ในการที่จะคืนให้แก่เจ้าของก็ดี หรือจะขายทอดตลาดก็ดี กฎหมาย(มาตรา 129)กำหนดให้กองตระเวนสืบให้ทราบเสียก่อนว่าทรัพย์สินของนั้น ๆ จะต้องเสียภาษีศุลกากรหรือไม่

8) ใบอนุญาตและเรือที่ไม่ปลอดภัย

เรื่องราวขอรับใบอนุญาตหรือขอต่ออายุใบอนุญาตนั้น ให้ยื่นต่อเจ้าท่าหรือเจ้าพนักงาน ซึ่งได้แต่งตั้งขึ้นเพื่อการจดทะเบียนและต้องเขียนด้วยกระดาษแบบพิมพ์ของราชการ เวลาที่ยื่นเรื่องราวผู้ขอใบอนุญาตต้องนำเงินไม่ต่ำกว่ากึ่งจำนวนเงินค่าธรรมเนียมสำหรับออกใบอนุญาตนั้นมาวางไว้ด้วย(มาตรา 137 วรรคแรก)

ถ้าเป็นเรือกลไฟหรือเรือยนต์ที่ประสงค์จะเดินรับจ้างบรรทุกคนโดยสารหรือสินค้า หรือจูงเรือ ผู้ยื่นเรื่องราวต้องแจ้งมาให้ชัดเจน ถ้าจะเดินรับจ้างเป็นการประจำทางจะต้องระบุด้วยว่า ตนจะนำเรือนั้นไปเดินจากตำบลใดถึงตำบลใด(มาตรา 137 วรรคสอง)

เรือเดินประจำทาง(มาตรา 137 วรรคสาม) กฎหมายให้ถือว่าเรือกลไฟหรือเรือยนต์ลำใดเดินรับจ้างเป็นการประจำระหว่างตำบลใด ๆ มีกำหนดตั้งแต่สามเดือนขึ้นไป เป็นเรือเดินประจำทาง

เรือกลไฟหรือเรือยนต์ที่ได้รับอนุญาตให้เดินรับจ้างบรรทุกคนโดยสารหรือสินค้า หรือจูงเรือตามความประสงค์แล้ว ต่อมาถ้าจะขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงความประสงค์ที่ได้รับอนุญาตไว้แต่เดิมนั้นก็ได้(มาตรา 137 วรรคสี่)

เมื่อเจ้าพนักงานออกใบอนุญาตวินิจฉัยโดยเหตุอันสมควรเห็นว่าเรือกำปั่นและเรือเล็กลำใดมีความพิทักษ์รักษาและความสะอาดเรียบร้อยไม่พอเพียงสำหรับกาที่ใช้กันอยู่หรือที่

คิดจะใช้นั้นก็ดี หรือว่าผู้ที่ได้รับอนุญาตหรือคนประจำเรือลำใดได้ประพจน์ไม่เรียบร้อยอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าถ้าเป็นเรือที่ยังไม่มีใบอนุญาตเจ้าพนักงานผู้นั้นมีอำนาจ(มาตรา 138)ที่จะไม่ยอมออกใบอนุญาตให้ ถ้าเป็นเรือที่มีใบอนุญาตแล้วเจ้าพนักงานมีอำนาจที่จะเรียกคืนและริบใบอนุญาตนั้นได้

ผู้ที่ควบคุมเรือกำปั่นและเรือเล็กลำใด ที่ได้จดทะเบียนแล้ว ต้องรักษาใบอนุญาตไว้ในเรือนั้นเสมอ(มาตรา 150)

เรือที่มีสภาพไม่ปลอดภัย กฎหมาย(มาตรา 139 วรรคแรก)กำหนดว่าเมื่อเจ้าท่าตรวจพบว่าเรือกำปั่นลำใดที่ใช้ในทะเลหรือเรือที่ใช้ในแม่น้ำไม่อยู่ในสภาพที่ปลอดภัย หรือไม่เหมาะสมสำหรับการใช้ ให้เจ้าท่ามีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือถึงนายเรือห้ามใช้เรือนั้นและสั่งให้เปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือซ่อมแซมให้เรียบร้อยจนเป็นที่ปลอดภัยหรือมีสภาพเหมาะสมสำหรับการใช้

ถ้านายเรือนำเรือที่มีสภาพไม่ปลอดภัยหรือไม่เหมาะสมมาใช้โดยมิได้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าท่าที่สั่งตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าท่ามีอำนาจ(มาตรา 139 วรรคสอง)กักเรือนั้นไว้จนกว่าจะได้ปฏิบัติตามให้ถูกต้องตามคำสั่ง

ห้ามมิให้เรือกลไฟหรือเรือยนต์ลำใดบรรทุกผู้โดยสารมากกว่าจำนวนที่แจ้งในใบอนุญาตสำหรับเรือนั้น(มาตรา 155)

เมื่อปรากฏว่าเรือไทยที่ได้รับใบอนุญาตใช้เรือมีอุปกรณ์ และเครื่องใช้ประจำเรือไม่ถูกต้องหรือไม่อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ตามใบสำคัญที่ออกตามกฎข้อบังคับสำหรับการตรวจเรือ กฎหมาย(มาตรา 160 วรรคแรก)ให้เจ้าท่ามีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้นายเรือแก้ไขให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้านายเรือนำเรือที่ห้ามมาใช้โดยมิได้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าท่าที่สั่งตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าท่ามีอำนาจ(มาตรา 160 วรรคสอง)สั่งพักใช้ใบอนุญาตใช้เรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติตามคำสั่ง เมื่อได้ปฏิบัติตามคำสั่งแล้ว ให้เจ้าท่าออกคำสั่ง(มาตรา 160 วรรคสาม)เพิกถอนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตใช้เรือโดยพลัน

กรณีเรือต่างประเทศที่เข้ามาในเขตท่าเรือของประเทศไทย เมื่อเจ้าท่าตรวจพบว่ามีอุปกรณ์และเครื่องใช้ประจำเรือไม่ถูกต้องหรือไม่อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ตามใบสำคัญตามที่กำหนดในกฎข้อบังคับสำหรับการตรวจเรือ ให้เจ้าท่ามีอำนาจ(มาตรา 160 วรรคสี่)ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้นายเรือแก้ไขให้ถูกต้องเสียก่อน เมื่อเห็นว่าถูกต้องแล้ว จึงจะอนุญาตให้ออกเรือได้

6. พระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พ.ศ. 2482

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 56/-/หน้า 1492/6 พฤศจิกายน 2482)

1) คำนิยามศัพท์(มาตรา 4)

“สัตว์พาหนะ” หมายความว่า ช้าง ม้า โค กระบือ ล่อ ลา ซึ่งได้ทำหรือต้องทำตัวรูปพรรณตามพระราชบัญญัตินี้

“ตำหนิรูปพรรณ” หมายความว่า ลักษณะสัญญาณโดยเฉพาะของสัตว์พาหนะแต่ละตัวซึ่งเป็นอยู่เอง หรือซึ่งทำให้มีขึ้นใช้เป็นเครื่องหมาย

“ตัวรูปพรรณ” หมายความว่า เอกสารแสดงตำหนิรูปพรรณสัตว์พาหนะ

“นายทะเบียน” หมายความว่า นายอำเภอหรือผู้ทำการแทน หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าพนักงาน” หมายความว่า พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและนายทะเบียน

2) ผู้รักษาการตามกฎหมายและสัตว์พาหนะของทางราชการ

กฎหมาย(มาตรา 7)กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานกับให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมซึ่งต้องไม่เกินกว่าอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ และกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎหมายนี้ไม่ใช้บังคับแก่สัตว์พาหนะของราชการทหาร(มาตรา 5) เว้นแต่ในการโอนกรรมสิทธิ์สัตว์นั้นให้แก่เอกชน

3) การจดทะเบียนตัวรูปพรรณ การโอน การย้าย และกรณีสัตว์พาหนะตาย

การจดทะเบียน

กฎหมาย (มาตรา 8 วรรคสอง) กำหนดให้เจ้าของหรือตัวแทนพร้อมด้วย ผู้ใหญ่บ้านหรือพยาน ในกรณีที่ไม่มีผู้ใหญ่บ้านหรือผู้ใหญ่บ้านไปด้วยไม่ได้ นำสัตว์นั้นไปขอด ทะเบียนทำตัวรูปพรรณจากนายทะเบียนท้องที่ที่สัตว์นั้นอยู่ภายในกำหนดดังต่อไปนี้ เว้นแต่ไม่ สามารถที่จะนำไปได้ โดยสัตว์พาหนะที่จะขอดทะเบียนนั้นต้องเป็นไปตามเงื่อนไข(มาตรา 8 วรรค แรก)ต่อไปนี้

- (1) ช้างมีอายุย่างเข้าปีที่แปด
- (2) สัตว์อื่นนอกจากโคตัวเมียมีอายุย่างเข้าปีที่หก
- (3) สัตว์ใดได้ใช้ขบขี่ลากเข็นหรือใช้งานแล้ว
- (4) สัตว์ใดที่มีอายุย่างเข้าปีที่สี่ เมื่อนำออกนอกราชอาณาจักร
- (5) โคตัวเมียมีอายุย่างเข้าปีที่หก เมื่อนำมาทำการไถนกรรมสิทธิ์ เว้นแต่ใน

กรณีรับมรดก

สัตว์พาหนะทั้ง 5 จำพวก กฎหมาย(มาตรา 8) กำหนดรายละเอียดการจดทะเบียนไว้(มาตรา 8 วรรคสอง) ดังนี้

ก. สัตว์ใน (1) และ (2) ตามที่นายทะเบียนจะได้ประกาศเป็นรายตำบล และกำหนดระยะเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน

ข. สัตว์ใน (3) ภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันได้ใช้ขบขี่ลากเข็นหรือใช้งานแล้ว

ค. สัตว์ใน (4) และ (5) ต้องขอดทะเบียนทำตัวรูปพรรณก่อนนำออกนอกราชอาณาจักรหรือทำการไถนกรรมสิทธิ์

สัตว์ที่มีได้อยู่ในบทบังคับแห่ง (1) ถึง (5) เจ้าของจะขอดทะเบียนทำตัวรูปพรรณก็ได้(มาตรา 8 วรรคสาม) และเมื่อนายทะเบียนพร้อมด้วยเจ้าของหรือตัวแทนได้ตรวจสอบ ตำนีรูปพรรณเห็นเป็นการถูกต้อง และเจ้าของหรือตัวแทนได้ชำระค่าธรรมเนียมแล้ว ให้นายทะเบียนขอดทะเบียนทำตัวรูปพรรณให้(มาตรา 8 วรรคสี่)

การโอน

การโอนกรรมสิทธิ์(มาตรา 14 วรรคแรก) สัตว์พาหนะให้ผู้โอนและผู้รับโอนทั้งสองฝ่าย หรือตัวแทนนำสัตว์พาหนะและตัวรูปพรรณไปยังนายทะเบียนเพื่อจดทะเบียนการโอนกรรมสิทธิ์ เมื่อนายทะเบียนตรวจสอบเป็นการถูกต้อง และได้ชำระค่าธรรมเนียมแล้วให้จดทะเบียน

และสลักหลังตัวรูปพรรณโขนกรรมสิทธิ์ให้ ถ้าเป็นสัตว์ต่างท้องที่ให้นายทะเบียนรับสัตว์นั้นขึ้นทะเบียนเสียก่อน

ผู้ใดได้รับสัตว์พาหนะเป็นมรดก(มาตรา 15 วรรคแรก)ให้ผู้ขึ้นหรือตัวแทนนำพยานพร้อมด้วยตัวรูปพรรณไปแจ้งต่อนายทะเบียนท้องที่ที่มีทะเบียนสัตว์นั้น เมื่อนายทะเบียนสอบสวนแล้วให้ประกาศมรดกมีกำหนดสามสิบวัน ถ้าไม่มีผู้คัดค้านภายในเวลาที่กำหนดไว้ในประกาศ ให้นายทะเบียนเรียกค่าธรรมเนียมแล้วแก้ทะเบียนและตัวรูปพรรณสำหรับสัตว์นั้นให้แก่ผู้รับมรดก กรณีที่มีผู้คัดค้านภายในกำหนด(มาตรา 15 วรรคสอง)ให้นายทะเบียนสั่งให้ผู้เห็นว่าไม่มีสิทธิดีกว่าไปฟ้องศาลภายในกำหนดไม่เกินหกสิบวัน ถ้าไม่ฟ้องภายในกำหนดให้นายทะเบียนเรียกค่าธรรมเนียมแล้วแก้ทะเบียนและตัวรูปพรรณให้แก่ผู้ควรรับมรดก

การย้าย

การย้ายสัตว์พาหนะไปต่างอำเภอ(มาตรา 17) นอกจากกรณีการเช่า เช่าซื้อ ยืมฝาก จำนำ รับจ้างเลี้ยง หรือพาไปชั่วคราว เจ้าของหรือตัวแทนต้องนำตัวรูปพรรณไปแจ้งความต่อนายทะเบียนท้องที่ใหม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่สัตว์นั้นไปถึงที่ๆ ย้ายไป ให้นายทะเบียนท้องที่ใหม่เรียกค่าธรรมเนียมแล้วแจ้งการรับสัตว์ขึ้นทะเบียนไปยังนายทะเบียนท้องที่เดิมทราบ

สัตว์พาหนะตาย

ถ้าสัตว์พาหนะตาย(มาตรา 18 วรรคแรก) ให้เจ้าของหรือตัวแทนแจ้งความและส่งมอบตัวรูปพรรณสัตว์ที่ตายนั้นต่อนายทะเบียนท้องที่หรือกำนัน เพื่อจัดส่งต่อนายทะเบียนท้องที่ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบว่สัตว์นั้นตาย

ในกรณีที่ผู้อื่นเป็นผู้ครอบครองสัตว์นั้นชั่วคราว(มาตรา 18 วรรคสอง) ก็ให้ผู้ขึ้นแจ้งความต่อนายทะเบียนท้องที่หรือกำนันภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบว่สัตว์นั้นตาย เว้นแต่เจ้าของหรือตัวแทนจะได้ปฏิบัติตามความในวรรคก่อนแล้ว

4.1.1.4 อำนาจหน้าที่ของส่วนราชการและองค์การมหาชนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท้องเที่ยวทางธรรมชาติตามกฎหมาย บนพื้นที่เกาะช้าง

เกาะช้างเป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุดในบรรดาเกาะทั้งหมดของทะเลตราด(บุญฤทธิ์ ไตรสุธรรมพร. 2546. หน้า 11) โดยในทางปกครองมีฐานะเป็นกิ่งอำเภอเกาะช้างในจังหวัดตราด ซึ่งในอนาคตอันใกล้นี้จะได้รับการยกฐานะเป็นอำเภอในจังหวัดตราด

จากการศึกษาตามคำถามวิจัยข้อ 1 พบว่า บนพื้นที่เกาะช้าง มีส่วนราชการหลายส่วนที่มีอำนาจบริหารจัดการตามที่กฎหมายแต่ละฉบับให้อำนาจไว้ โดยในส่วนนี้จะขอกล่าวถึงหน่วยงานหลัก 10 กลุ่ม ได้แก่

1. อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504
2. กองทัพเรือ และ ธารักษ์จังหวัดตราด เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.2518
3. จังหวัดตราดและกิ่งอำเภอเกาะช้าง เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และพระราชบัญญัติองค์การบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ.2537
4. องค์การบริหารส่วนจังหวัดตราด เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540
5. องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง และองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้ เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ.2537 และกฎหมายอื่นที่ให้อำนาจกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
6. องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหารการพัฒนา พื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2546
7. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคกลาง เขต 5 (ตราด) เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ.2522 และพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2535
8. สำนักงานท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการจังหวัดตราด เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2535

9. สำนักงานที่ดินจังหวัดตราด ส่วนแยกแหลมงอบ เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามประมวลกฎหมายที่ดิน
10. กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทยพุทธศักราช 2456 ซึ่งทั้ง 10 กลุ่ม จะเกี่ยวข้องกับกฎหมายใน ข้อ 4.1.1 ที่กล่าวมาแล้วนี้

4.1.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคประชาชน และภาคธุรกิจในกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง

4.1.2.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคประชาชนและนักท่องเที่ยว

1. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะ 10 หมวด 3 วิธีเฉพาะสำหรับเจ้าสำนักโรงแรม

กฎหมายลักษณะฝากทรัพย์ หมวดที่ว่าด้วย วิธีการสำหรับเจ้าสำนักโรงแรมนี้เป็นหลักกฎหมายในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่เกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ซึ่งมีอยู่ต่อกันระหว่างเจ้าสำนักโรงแรมฝ่ายหนึ่ง กับนักเดินทางหรือแขกอาศัยอีกฝ่ายหนึ่ง อันเกี่ยวกับทรัพย์สินของนักเดินทางที่ได้เข้าพักในโรงแรมนั้น โดยถือว่าเข้ากรณีการฝากทรัพย์ต่อเจ้าสำนักโรงแรมโดยปริยาย(สุบัน พูลพัฒน์, 2532, หน้า 94)

1) คำนิยามศัพท์

คำว่า “โรงแรม” เป็นไปตาม พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 (มาตรา 4) ซึ่งหมายความว่า “สถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในทางธุรกิจเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลอื่นใดโดยมีค่าตอบแทน” อันหมายความรวมถึงสถานที่อื่นใดไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไร เช่น โฮเต็ล ที่พักแรม เกสเฮาส์ บังกะโล โฮมสเตย์ เป็นต้น หากมีวัตถุประสงค์ในทางธุรกิจเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลอื่นใดโดยมีค่าตอบแทน ย่อมถือว่าเป็นโรงแรมทั้งสิ้น

คำว่า “เจ้าสำนักโรงแรม” ซึ่งไม่มีบัญญัติคำนิยามไว้ แต่พอเข้าใจได้ว่า หมายถึง เจ้าของ ผู้ควบคุมดูแล หรือผู้จัดการโรงแรมนั้น และคำว่าเจ้าสำนักนี้อาจไม่ใช่เจ้าของกรรมสิทธิ์ในโรงแรมนั้น ก็ได้ (สุบิน พูลพัฒน์, 2532, หน้า 95)

คำว่า “คนเดินทางหรือแขกอาศัย” คือ บุคคลที่เข้ามาพักอาศัยในโรงแรมหรือสกายที่นั่น โดยเสียค่าที่พักอาศัยนั้น แต่ไม่รวมถึง เจ้าหน้าที่ ลูกจ้างหรือคนงานของโรงแรม แม้จะพักอาศัยในโรงแรมนั้นก็ตาม(สุบิน พูลพัฒน์, 2532, หน้า 95)

2) หน้าที่ของเจ้าสำนักโรงแรม

กฎหมาย(มาตรา 674) กำหนดให้เจ้าสำนักโรงแรมหรือโฮเต็ล หรือสถานที่อื่นทำนองเช่นนั้น จะต้องรับผิดชอบเพื่อความสูญหายหรือบุบสลายอย่างใด ๆ อันเกิดแก่ทรัพย์สินซึ่งคนเดินทางหรือแขกอาศัยได้นำติดตัวเข้ามาพักอาศัยในโรงแรมนั้นด้วย โดยเจ้าสำนักต้องรับผิดชอบในการที่ทรัพย์สินของคนเดินทางหรือแขกอาศัยสูญหายหรือบุบสลายไปอย่างใด ๆ แม้ถึงว่าความสูญหายหรือบุบสลายนั้นจะเกิดขึ้นเพราะผู้คนไปมาเข้าออก ณ โรงแรม โฮเต็ล หรือสถานที่เช่นนั้น ก็คงต้องรับผิดชอบ(มาตรา 675 วรรคแรก) โดยทรัพย์สินซึ่งมิได้นำฝากและไม่ได้บอกราคาชัดเจนนั้น เมื่อพบเห็นว่าสูญหายหรือบุบสลายขึ้น คนเดินทางหรือแขกอาศัยต้องแจ้งความนั้นต่อเจ้าสำนักโรงแรม โฮเต็ล หรือสถานที่เช่นนั้นทันที มิฉะนั้นท่านว่าเจ้าสำนักยอมพ้นจากความรับผิดชอบ(มาตรา 676) ในส่วนนี้ เป็นความรับผิดชอบในทรัพย์สินทั่วไป เช่น กระเป๋า เสื้อผ้า เครื่องใช้สอยส่วนตัวที่นำติดตัวมาด้วยแต่ไม่รวมถึงเงินทองตรา ธนบัตร ตัวเงิน พันธบัตร ใบหุ้ น ใบหุ้ นกั ุ ประทวนสินค้า อัญมณี หรือของมีค่าอื่นๆ โดยความรับผิดชอบต่อทรัพย์สินทั่วไปนี้ ต้องไม่เกินห้าพันบาทตามที่กฎหมาย(มาตรา 675 วรรคสอง)กำหนด เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 164 / 2489(อ้างใน สุบิน พูลพัฒน์, 2532, หน้า 97) ผู้จัดการโรงแรมต้องรับผิดชอบในความสูญหายที่ผู้พักอาศัยนำเข้ามาพักด้วย โดยผู้พักอาศัยได้ใส่กุญแจห้องไว้และกลับมาสภาพกุญแจยังปกติอยู่ พบว่าทรัพย์สินหายไปหนึ่งรายการในวงเงินที่กฎหมายกำหนด ทั้งที่ขณะนั้นผู้จัดการจะไม่อยู่ในโรงแรมแต่มีคนอื่นจัดการแทนเมื่อของหายได้มีการแจ้งต่อผู้แทนนั้นทันที ดังนี้ ผู้จัดการโรงแรมในฐานะเจ้าสำนักโรงแรมยังคงต้องรับผิดชอบอยู่

3) การจำกัดความรับผิดชอบของเจ้าสำนักโรงแรม

กฎหมาย(มาตรา 675 วรรคสอง) กำหนดการสูญหายหรือบุบสลายที่เกี่ยวข้องด้วยเงินทองตราหรือเหรียญกษาปณ์ต่างๆ รวมทั้งเหรียญทองด้วย ธนบัตร ตั๋วเงิน(ตั๋วแลกเงิน ตั๋วสัญญาใช้เงิน เช็ค ตามมาตรา 898) พันธบัตร ใบหุ้น ใบหุ้นกู้ ประทวนสินค้าอัญมณี หรือของมีค่าอื่นๆ ซึ่งศาลฎีกาเคยวางแนวคำว่า “ของมีค่า” คือ ทรัพย์สินที่มีคุณค่าอันมีลักษณะพิเศษทำนองเดียวกับเงินทองตรา ธนบัตร ตั๋วเงิน ฯลฯ รถจักรยานยนต์ เครื่องพิมพ์ดีดชนิดกระเป่าหิ้ว เป็นเพียงทรัพย์สินธรรมดาทั่วไปไม่ใช่ “ของมีค่าอื่นๆ” (สุปัน พูลพัฒน์, 2532, หน้า 99) แต่ทั้งนี้กฎหมายให้จำกัดไว้เพียงห้าพันบาทเท่านั้น เว้นแต่ จะได้ฝากเงินทองตรา ธนบัตร ตั๋วเงินพันธบัตร ใบหุ้น ใบหุ้นกู้ ประทวนสินค้าอัญมณี หรือของมีค่าอื่นๆ เช่นว่านี้ไว้แก่เจ้าสำนักและได้บอกราคาแห่งของนั้นชัดแจ้ง หากมีการสูญหาย ผู้พักอาศัยจึงจะได้รับสิทธิชดใช้เต็มจำนวนที่แจ้งไว้

แต่เจ้าสำนักไม่ต้องรับผิดชอบเพื่อความสูญหายหรือบุบสลายอันเกิดแต่เหตุสุดวิสัยหรือเกิดจากสภาพแห่งทรัพย์สินนั้น หรือเกิดจากความผิดของคนเดินทางหรือแขกอาศัยผู้นั้นเองหรือบริวารของเขา หรือบุคคลซึ่งเขาได้ต้อนรับ แม้จะเกิดความสูญหายหรือบุบสลาย เจ้าสำนักโรงแรมก็ไม่ต้องรับผิดชอบในมูลค่าดังกล่าว(มาตรา 675 วรรคสาม) ถ้าทางโรงแรมมีข้อความยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดชอบของเจ้าสำนักโรงแรมไว้ ข้อความนั้นตกเป็นโมฆะตามกฎหมาย(มาตรา 677) เว้นแต่คนเดินทางหรือแขกอาศัยจะได้ตกลงด้วยชัดแจ้งในการยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดชอบว่านั้น

4) สิทธิยึดหน่วงและการฟ้องคดี

กรณีที่คนเดินทางหรือแขกอาศัย ไม่ชำระเงินค่าพักอาศัยหรือเงินเพื่อการอื่น ๆ อันได้ทำให้แก่คนเดินทางหรือแขกอาศัยตามที่เขาพึงต้องการนั้น รวมทั้งการชดใช้เงินทั้งหลายที่ได้ออกแทนไปด้วยนั้น กฎหมาย(มาตรา 679 วรรคแรก)กำหนดให้เจ้าสำนักโรงแรมมีสิทธิยึดหน่วงเครื่องเดินทางหรือทรัพย์สินอย่างอื่นของคนเดินทางหรือแขกอาศัยอันเอาไว้ในโรงแรม ไฮเต็ล หรือสถานที่เช่นนั้นได้จนกว่าจะได้รับใช้เงินบรรดาที่ค้างชำระแก่ทางโรงแรมนั้นก็ได้ ในการจัดการทรัพย์สินที่ยึดหน่วงนี้ต้องตกอยู่ในการยึดหน่วงของเจ้าสำนักโรงแรม(มาตรา 679 วรรคสอง(1))เป็นเวลานานถึงหกสัปดาห์โดยยังมีได้รับชำระหนี้สิน และอย่างน้อยเดือนหนึ่งก่อนวันขายทอดตลาดเจ้าสำนักโรงแรมได้ประกาศโฆษณาในหนังสือพิมพ์ประจำท้องถิ่นฉบับหนึ่ง แจ้งความจำนงที่จะขายทรัพย์สิน บอกลักษณะแห่งทรัพย์สินที่จะขายโดยย่อ ถ้ารู้ชื่อเจ้าของก็ให้บอกแจ้งไว้ด้วย(มาตรา

679 วรรคสอง(2)) เมื่อกระทำการทั้งสองส่วนนี้ครบถ้วนแล้วกฎหมาย(มาตรา 679 วรรคสอง) กำหนดให้ เจ้าสำนักโรงแรมสามารถจัดการด้วยวิธีการเอาทรัพย์สินที่ได้ยึดหนองไว้เช่นว่านั้นออกขายทอดตลาดแล้วหักเอาเงินใช้จำนวนที่ค้างชำระแก่ตนรวมทั้งค่าฤชาธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการขายทอดตลาดนั้นจากเงินที่ขายทรัพย์สินนั้นก็ได้อีก เมื่อขายทอดตลาดหักใช้หนี้ดังกล่าวแล้ว มีเงินเหลืออยู่อีกเท่าใดต้องคืนให้แก่เจ้าของ หรือฝากไว้ ณ สำนักงานฝากทรัพย์สิน(มาตรา 679 ประกอบมาตรา 331 และมาตรา 333)

การฟ้องคดีเพื่อเรียกค่าสินไหมทดแทนเพื่อทรัพย์สินของคนเดินทางหรือของแขกอาศัยสูญหายหรือบุบสลายนั้น กฎหมาย(มาตรา 678)กำหนดให้กระทำภายในเวลาหกเดือนนับแต่วันที่คนเดินทางหรือแขกอาศัยออกไปจากสถานที่นั้น

2. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522

(รก. 72/20พ/4 พฤษภาคม 2522)

(1) เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522

เนื่องจากปัจจุบันนี้(พ.ศ. 2522)การเสนอสินค้าและบริการต่างๆ ต่อประชาชน นับวันแต่จะเพิ่มมากขึ้นผู้ประกอบการค้าและผู้ประกอบธุรกิจโฆษณาได้นำวิชาการในทางการตลาดและทางการโฆษณามาใช้ในการส่งเสริมการขายสินค้าและบริการ ซึ่งการกระทำดังกล่าวทำให้ผู้บริโภคตกอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบ เพราะผู้บริโภคไม่อยู่ในฐานะที่ทราบภาวะตลาด และความจริงที่เกี่ยวกับคุณภาพและราคาของสินค้าและบริการต่างๆ ได้อย่างถูกต้องทันทั่วที่นอกจากนั้นในบางกรณีแม้จะมีกฎหมายให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคโดยการกำหนดคุณภาพและราคาของสินค้าและบริการอยู่แล้วก็ตาม แต่การที่ผู้บริโภคแต่ละรายจะไปฟ้องร้องดำเนินคดีกับผู้ประกอบการค้าหรือผู้ประกอบธุรกิจโฆษณาเมื่อมีการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคย่อมจะเสียเวลาและค่าใช้จ่ายเป็นการไม่คุ้มค่า และผู้บริโภคจำนวนมากไม่อยู่ในฐานะที่จะสละเวลาและเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีได้ และในบางกรณีก็ไม่อาจจะยับยั้งการกระทำที่จะเกิดความเสียหายแก่ผู้บริโภคได้ทันทั่วที่สมควรมีกฎหมายให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคเป็นการทั่วไป โดยกำหนดหน้าที่ของผู้ประกอบการค้าและผู้ประกอบธุรกิจโฆษณาต่อผู้บริโภค เพื่อให้ความเป็นธรรมตามสมควรแก่ผู้บริโภค ตลอดจนจัดให้มีองค์กรของรัฐที่เหมาะสมเพื่อตรวจ

ตรา ดูแล และประสานงานการปฏิบัติงานของส่วนราชการต่างๆ ในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภค จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

2) คำนิยามศัพท์ (มาตรา 3)

“ซื้อ” หมายความว่ารวมถึง เช่า เช่าซื้อ หรือได้มาไม่ว่าด้วยประการใดๆ โดยให้ค่าตอบแทนเป็นเงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่น

“ขาย” หมายความว่ารวมถึง ให้เช่า ให้เช่าซื้อ หรือจัดหาไม่ว่าด้วยประการใดๆ โดยเรียกค่าตอบแทนเป็นเงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่น ตลอดจนการเสนอหรือการชักชวนเพื่อการดังกล่าวด้วย

“สินค้า” หมายความว่า สิ่งของที่ผลิตหรือมีไว้เพื่อขาย

“บริการ” หมายความว่า การรับจัดทำกรงาน การให้สิทธิใดๆ หรือการให้ใช้หรือให้ประโยชน์ในทรัพย์สินหรือกิจการใดๆ โดยเรียกค่าตอบแทนเป็นเงินหรือผลประโยชน์อื่นแต่ไม่รวมถึงการจ้างแรงงานตามกฎหมายแรงงาน

“ผลิต” หมายความว่า ทำ ผสม ปู่ง ประกอบ ประดิษฐ์ หรือแปรสภาพและ หมายความว่ารวมถึงการเปลี่ยนรูป การดัดแปลง การคัดเลือก หรือการแบ่งบรรจุ

“ผู้บริโภค” หมายความว่า ผู้ซื้อหรือผู้ได้รับบริการจากผู้ประกอบธุรกิจหรือผู้ซึ่งได้รับการเสนอหรือการชักชวนจากผู้ประกอบธุรกิจเพื่อให้ซื้อสินค้าหรือรับบริการ และหมายความว่ารวมถึงผู้ใช้สินค้าหรือผู้ได้รับบริการจากผู้ประกอบธุรกิจโดยชอบ แม้มิได้เป็นผู้เสียค่าตอบแทนก็ตาม”

“ผู้ประกอบการธุรกิจ” หมายความว่า ผู้ขาย ผู้ผลิตเพื่อขาย ผู้ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขายหรือผู้ซื้อเพื่อขายต่อซึ่งสินค้า หรือผู้ให้บริการ และหมายความว่ารวมถึงผู้ประกอบการโฆษณาด้วย

“ข้อความ” หมายความว่ารวมถึงการกระทำที่ปรากฏด้วยตัวอักษร ภาพ ภาพยนตร์ แสง เสียง เครื่องหมายหรือการกระทำอย่างใดๆ ที่ทำให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้าใจความหมายได้

“โฆษณา” หมายความว่าถึงกระทำการไม่ว่าโดยวิธีใดๆ ให้ประชาชนเห็นหรือทราบข้อความ เพื่อประโยชน์ในทางการค้า

“สื่อโฆษณา” หมายความว่า สิ่งที่ใช้เป็นสื่อในการโฆษณา เช่นหนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ไปรษณีย์โทรเลขโทรศัพท์ หรือป้าย

“ฉลาก” หมายความว่า รูป รอยประดิษฐ์ กระจกหรือสิ่งอื่นใดที่ทำให้ปรากฏข้อความเกี่ยวกับสินค้าซึ่งแสดงไว้ที่สินค้าหรือภาชนะบรรจุหรือหีบห่อบรรจุสินค้า หรือสอดแทรกหรือรวมไว้กับสินค้าหรือภาชนะบรรจุหรือหีบห่อบรรจุสินค้าและหมายความรวมถึงเอกสารหรือคู่มือสำหรับใช้ประกอบกับสินค้า ป้ายที่ติดตั้งหรือแสดงไว้ที่สินค้าหรือภาชนะบรรจุหรือหีบห่อบรรจุสินค้านั้น

“สัญญา” หมายความว่า ความตกลงกันระหว่างผู้บริโภคและผู้ประกอบธุรกิจเพื่อซื้อและขายสินค้าหรือให้และรับบริการ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

3) ความคุ้มครองผู้บริโภค ตามกฎหมาย

ผู้บริโภคมีสิทธิได้รับความคุ้มครอง(มาตรา 4)ดังต่อไปนี้

(1) สิทธิที่จะได้รับข่าวสารรวมทั้งคำพรรณนาคุณภาพที่ถูกต้องและเพียงพอเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ

(2) สิทธิที่จะมีอิสระในการเลือกหาสินค้าหรือบริการ

(3) สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าหรือบริการ

(3 ทวิ) สิทธิที่จะได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญา

(4) สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาและชดเชยความเสียหาย

ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายว่าด้วยกรณีนั้นๆ หรือพระราชบัญญัตินี้บัญญัติไว้ กรณีที่มีกฎหมายอื่นกำหนดมาตรการคุ้มครองผู้บริโภค

ในกรณีที่กฎหมายว่าด้วยการใดได้บัญญัติเรื่องใดไว้โดยเฉพาะแล้วให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้น และให้นำบทบัญญัติในหมวดนี้ไปใช้บังคับได้เท่าที่ไม่ซ้ำหรือขัดกับบทบัญญัติดังกล่าว(มาตรา 21) เว้นแต่

(1) ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่ผู้บริโภคเป็นส่วนรวม หากปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายดังกล่าวยังมิได้มีการดำเนินการหรือดำเนินการยังไม่ครบถ้วนตอนตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และมีได้ออกคำสั่งเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคตามกฎหมายดังกล่าวภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากคณะกรรมการเฉพาะเรื่องหรือคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการเฉพาะเรื่องหรือคณะกรรมการเสนอเรื่องให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาออกคำสั่งตามความในหมวดนี้ได้

(2) ในกรณีตาม (1) ถ้ามีความจำเป็นเร่งด่วนอันมิอาจปล่อยให้เนิ่นช้าต่อไปได้ให้คณะกรรมการเฉพาะเรื่องหรือคณะกรรมการเสนอเรื่องให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาออกคำสั่งตามความในหมวดนี้ได้โดยไม่ต้องมีหนังสือแจ้งหรือรอให้ครบกำหนดเก้าสิบวันตามเงื่อนไขใน (1)

ในกรณีที่กฎหมายดังกล่าวมิได้มีบทบัญญัติให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายออกคำสั่งเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคตามที่บัญญัติในหมวดนี้ ให้คณะกรรมการเฉพาะเรื่องมีอำนาจออกคำสั่งตามความในหมวดนี้ เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายดังกล่าวมีเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายอยู่แล้วคณะกรรมการอาจมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นๆ ใช้อำนาจตามพระราชบัญญัตินี้แทนคณะกรรมการเฉพาะเรื่องได้(มาตรา 21 วรรคสอง)

การคุ้มครองผู้บริโภคในด้านการโฆษณา

การโฆษณาตามกฎหมาย(มาตรา 22)จะต้องไม่ใช่ข้อความที่เป็นการไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภคหรือใช้ข้อความที่อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมเป็นส่วนรวม ทั้งนี้ ไม่ว่าข้อความดังกล่าวนั้นจะเป็นข้อความที่เกี่ยวกับแหล่งกำเนิด สภาพ คุณภาพหรือลักษณะของสินค้าหรือบริการ ตลอดจนการส่งมอบ การจัดหา หรือการใช้สินค้าหรือบริการ

ข้อความดังต่อไปนี้ ถือว่าเป็นข้อความที่เป็นการไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภคหรือเป็นข้อความที่อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมเป็นส่วนรวม(มาตรา 22 วรรคสอง)

(1) ข้อความที่เป็นเท็จหรือเกินความจริง

ด้วยฉลากมีอำนาจกำหนดให้สินค้านั้นเป็นสินค้าที่ควบคุมฉลากได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา(มาตรา 30 วรรคสาม)และการกำหนดให้ติดฉลากนั้นไม่เป็นการบังคับให้เปิดเผยความลับทางการผลิต เว้นแต่ข้อความดังกล่าวจะเป็นสิ่งจำเป็นที่เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้บริโภค(มาตรา 32)

ฉลากของสินค้าที่ควบคุมฉลาก(มาตรา 31) จะต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

(1) ใช้ข้อความที่ตรงต่อความจริงและไม่มีข้อความที่อาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในสาระสำคัญเกี่ยวกับสินค้า

(2) ต้องระบุข้อความดังต่อไปนี้

(ก) ชื่อหรือเครื่องหมายการค้าของผู้ผลิตหรือของผู้นำเข้าเพื่อขายแล้วแต่กรณี

(ข) สถานที่ผลิตหรือสถานที่ประกอบธุรกิจนำเข้า แล้วแต่กรณี

(ค) ระบุข้อความที่แสดงให้เห็นได้ว่าสินค้านั้นคืออะไร ในกรณีที่ เป็นสินค้านำเข้าให้ระบุชื่อประเทศที่ผลิตด้วย

(3) ต้องระบุข้อความอันจำเป็น ได้แก่ ราคา ปริมาณ วิธีใช้ ข้อแนะนำ คำเตือน วัน เดือน ปีที่หมดอายุในกรณีเป็นสินค้าที่หมดอายุได้ หรือกรณีอื่น เพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการว่าด้วยฉลากกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งเป็นผู้ผลิตเพื่อขายหรือผู้ส่งหรือผู้นำเข้า(มาตรา 31 วรรคสอง)มาในราชอาณาจักร เพื่อขายซึ่งสินค้าที่ควบคุมฉลาก แล้วแต่กรณี เป็นผู้จัดทำฉลากก่อนขาย และฉลากนั้นต้องมีข้อความดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ในกรณีนี้ ข้อความตาม (2) และ (3) ต้องจัดทำตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการว่าด้วยฉลากกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การคุ้มครองผู้บริโภคโดยประการอื่น

เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าสินค้าใด อาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภค คณะกรรมการอาจสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจดำเนินการทดสอบหรือพิสูจน์สินค้านั้นได้ ถ้าผู้ประกอบธุรกิจไม่ดำเนินการทดสอบหรือพิสูจน์สินค้าหรือดำเนินการล่าช้าโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร คณะกรรมการจะจัดให้มีการพิสูจน์โดยผู้ประกอบธุรกิจเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายก็ได้(มาตรา 36 วรรคแรก)

ถ้าผลจากการทดสอบหรือพิสูจน์ปรากฏว่าสินค้านั้นอาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภค และกรณีไม่อาจป้องกันอันตรายที่จะเกิดจากสินค้านั้นได้โดยการกำหนดฉลากตามมาตรา

๓๐ หรือตามกฎหมายอื่น ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งห้ามขายสินค้านั้น และถ้าเห็นสมควรจะสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจเปลี่ยนแปลงสินค้านั้นภายใต้เงื่อนไขตามที่คณะกรรมการกำหนดก็ได้ ในกรณีที่สินค้านั้นไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้หรือเป็นที่สงสัยว่าผู้ประกอบธุรกิจจะเก็บสินค้านั้นไว้เพื่อขายต่อไป คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจทำลายหรือจะจัดให้มีการทำลายโดยผู้ประกอบธุรกิจเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายก็ได้(มาตรา 36 วรรคสอง)

ในกรณีจำเป็นและเร่งด่วนถ้าคณะกรรมการมีเหตุที่น่าเชื่อว่าสินค้าใดอาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภค ให้คณะกรรมการมีอำนาจ(มาตรา 36 วรรคสาม)สั่งห้ามขายสินค้านั้นเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะได้มีการทดสอบหรือพิสูจน์สินค้าตามตามที่ระบุไว้ข้างต้น(มาตรา 36 วรรคแรก ,วรรคสอง) และการสั่งห้ามขายสินค้าต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา(มาตรา 36วรรคสี่)

การดำเนินคดีละเมิดต่อผู้บริโภคตามกฎหมายฉบับนี้

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควรเข้าดำเนินคดี เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภค หรือเมื่อได้รับคำร้องขอจากผู้บริโภคที่ถูกละเมิดสิทธิ(มาตรา 39 วรรคแรก) ซึ่งคณะกรรมการเห็นว่าการดำเนินคดีนั้นจะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริโภคเป็นส่วนรวม คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานอัยการโดยความเห็นชอบของอธิบดีกรมอัยการ หรือข้าราชการในสำนักงาน คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งมีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางนิติศาสตร์ เป็นเจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภค เพื่อให้มีหน้าที่ดำเนินคดีแพ่งและคดีอาญาแก่ผู้กระทำการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคในศาล และเมื่อคณะกรรมการได้แจ้งไปยังกระทรวงยุติธรรมเพื่อแจ้งให้ศาลทราบแล้ว ให้เจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจดำเนินคดีตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

ในการดำเนินคดีในศาล(มาตรา 39 วรรคสอง) ให้เจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจฟ้องเรียกทรัพย์สิน หรือค่าเสียหายให้แก่ผู้บริโภคที่ร้องขอได้ด้วย และในการนี้ให้ได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวง

สมาคมใดมีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภคหรือต่อต้านการแข่งขันอันไม่เป็นธรรมทางการค้า และข้อบังคับของสมาคมดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวกับคณะกรรมการ สมาชิก และวิธีการดำเนินการของสมาคมเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง สมาคมนั้นอาจยื่นคำขอให้คณะกรรมการรับรอง(มาตรา 40วรรคแรก)เพื่อให้สมาคมนั้นมีสิทธิและอำนาจฟ้องตาม มาตรา 41 ได้ การยื่นคำขอนี้(มาตรา 40 วรรคสอง) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในการดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคให้สมาคมที่
คณะกรรมการรับรองตามมาตรา 40 มีสิทธิ(มาตรา 41วรรคแรก)ในการฟ้องคดีแพ่ง คดีอาญาหรือ
ดำเนินกระบวนการพิจารณาใดๆ ในคดีเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคได้ และให้มีอำนาจฟ้องเรียกค่าเสียหาย
แทนสมาชิกของสมาคมได้ ถ้ามีหนังสือมอบหมายให้เรียกค่าเสียหายแทนจากสมาชิกของสมาคม
ในการดำเนินคดีนี้ มิให้สมาคมถอนฟ้อง เว้นแต่ศาลจะอนุญาตเมื่อศาลเห็นว่าการถอนฟ้องนั้นไม่
เป็นผลเสียต่อการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นส่วนรวมสำหรับคดีแพ่งเกี่ยวกับการเรียกค่าเสียหายแทน
สมาชิกของสมาคมการถอนฟ้องหรือการพิพากษาในกรณีนี้คู่ความตกลงหรือประนีประนอมยอม
ความกัน จะต้อง มีหนังสือแสดงความยินยอมของสมาชิกผู้มอบหมายให้เรียกค่าเสียหายแทนมา
แสดงต่อศาลด้วย(มาตรา 41 วรรคสอง)

4.1.2.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคธุรกิจและสถานประกอบการ

1. พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 121/ตอนพิเศษ 70 ก/หน้า 12/12 พฤศจิกายน 2547)

1) เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติ
โรงแรม พุทธศักราช ๒๔๗๘ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานและมีบทบัญญัติที่ไม่เหมาะสมกับ
สภาพการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งสภาพเศรษฐกิจและการประกอบธุรกิจโรงแรมได้พัฒนาและขยายตัวมาก
ขึ้น ดังนั้น เพื่อส่งเสริมและยกมาตรฐานการประกอบธุรกิจโรงแรมและกำหนดหลักเกณฑ์ในการ
ประกอบธุรกิจให้เหมาะสมกับสภาพของการประกอบธุรกิจโรงแรมแต่ละประเภท จึงจำเป็นต้องตรา
พระราชบัญญัตินี้

2) คำนิยามศัพท์(มาตรา 4)

“โรงแรม” หมายความว่า สถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในทางธุรกิจ
เพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลอื่นใดโดยมีค่าตอบแทน ทั้งนี้ ไม่รวมถึง

(1) สถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวซึ่งดำเนินการโดยส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือเพื่อการกุศล หรือการศึกษา ทั้งนี้ โดยมีใช่เป็นการหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน

(2) สถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการที่พักอาศัยโดยคิดค่าบริการเป็นรายเดือนขึ้นไปเท่านั้น

(3) สถานที่พักอื่นใดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม” หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรมตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้จัดการ” หมายความว่า ผู้จัดการโรงแรมตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้พัก” หมายความว่า คนเดินทางหรือบุคคลอื่นใดที่ใช้บริการที่พักชั่วคราวของโรงแรม

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรม

“นายทะเบียน” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้เป็นนายทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งนายทะเบียนแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยแต่งตั้งจาก

(1) ข้าราชการตำรวจตั้งแต่ชั้นสัญญาบัตรขึ้นไป หรือ

(2) ข้าราชการพลเรือนตั้งแต่ระดับสามขึ้นไป หรือ

(3) ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นตั้งแต่ระดับสามขึ้นไป

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมและกำกับธุรกิจโรงแรม

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ คือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย(มาตรา 5)

3) การประกอบธุรกิจโรงแรม

การประกอบธุรกิจโรงแรม ต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน(มาตรา 15 วรรคแรก) โดยผู้ขอใบอนุญาตผู้ขอรับใบอนุญาต ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม(มาตรา 16) ดังต่อไปนี้

- (1) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- (2) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย
- (3) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- (4) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (5) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (6) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นผู้กระทำผิดในความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี
- (7) ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต
- (8) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาต หรือเคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตโดยเหตุอื่นที่มีใช้เหตุตาม (6) แต่เวลาได้ล่วงพ้นมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี

ถ้าผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นห้างหุ้นส่วนหรือนิติบุคคล ผู้เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ ผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้นต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กล่าวมาข้างต้นและต้องไม่เคยเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ ผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติ(มาตรา 16วรรคสอง)

ชื่อโรงแรม

ชื่อโรงแรม ตามกฎหมาย (มาตรา 20) ต้องเป็นอักษรไทยที่มองเห็นได้ชัดเจน แต่จะมีอักษรต่างประเทศกำกับไว้ท้ายหรือได้ชื่ออักษรไทยด้วยก็ได้ และจะต้อง

- (1) ไม่ฟ้องหรือมุ่งหมายให้คล้ายกับพระปรมาภิไธย หรือพระนามของพระราชินีหรือองค์พระรัชทายาท
- (2) ไม่ซ้ำหรือฟ้องกับชื่อโรงแรมอื่นที่ได้รับอนุญาตไว้แล้ว เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมนั้น
- (3) ไม่มีคำหรือความหมายหยาบคาย

ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมดำเนินการ(มาตรา 22) ดังต่อไปนี้ ก่อนได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน

- (1) เปลี่ยนแปลงประเภทของโรงแรม

(2) เพิ่มหรือลดจำนวนห้องพักในโรงแรมอันมีผลกระทบต่อโครงสร้างของ
โรงแรม

(3) เปลี่ยนชื่อโรงแรม

กรณีโรงแรมประสบความเสียหาย

ในกรณีที่โรงแรมได้รับความเสียหายเนื่องจากเหตุอัคคีภัยหรือภัยอันตรายร้ายแรง
อื่นๆ ให้ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมหรือผู้จัดการแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่
เหตุนั้นสิ้นสุดลง(มาตรา 28 วรรค แรก) หากนายทะเบียนพิจารณาแล้วเห็นว่า ความเสียหายของ
โรงแรมดังกล่าวมีสภาพขัดต่อหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 13 ให้นาย
ทะเบียนมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมดำเนินการแก้ไขสภาพเช่นว่านั้น
ให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด และในกรณีที่เห็นว่าจำเป็นอาจมีคำสั่งให้ผู้ประกอบการธุรกิจ
โรงแรมหยุดดำเนินกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนจนกว่านายทะเบียนจะเห็นว่าผู้ประกอบการธุรกิจ
โรงแรมได้ดำเนินการแก้ไขสภาพเช่นว่านั้นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงที่
ออกตามมาตรา 13 แล้ว

ในกรณีที่โรงแรมได้รับความเสียหายจนมีสภาพที่ไม่อาจแก้ไขได้ ให้ถือว่า
ใบอนุญาตสำหรับโรงแรมดังกล่าวสิ้นอายุนับแต่วันที่ได้รับความเสียหาย(มาตรา 28 วรรคสาม)

4) หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมและผู้จัดการ

กฎหมาย(มาตรา 34 วรรคแรก)กำหนดให้ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมและผู้จัดการมี
หน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน ดังต่อไปนี้

- (1) จัดให้มีป้ายชื่อโรงแรมตามมาตรา 20 ติดไว้หน้าโรงแรม
- (2) จัดให้มีการแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่ายในโรงแรม
- (3) จัดให้มีเลขที่ประจำห้องพักติดไว้ที่หน้าห้องพักทุกห้อง
- (4) จัดให้มีเอกสารแสดงอัตราค่าที่พักไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่ายในโรงแรม
- (5) จัดให้มีแผนผังแสดงทางหนีไฟไว้ในแต่ละชั้นของโรงแรมและห้องพัก
ทุกห้อง และป้ายทางออกฉุกเฉินไว้ในแต่ละชั้นของโรงแรม

(6) จัดให้มีเอกสารแสดงข้อจำกัดความรับผิดชอบที่มาตรา ๖๗๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บัญญัติตามแบบที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ไว้ในโรงแรมและห้องพักทุกห้อง

(7) ดูแลรักษาความสะอาดด้านสุขลักษณะและอนามัยของโรงแรมให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขและคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุข

(8) ดูแลรักษาสภาพของโรงแรมให้มีความมั่นคงแข็งแรง และระบบการป้องกันอัคคีภัยให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารและคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

(9) ดูแลรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

(10) ดูแลและอำนวยความสะดวกให้กับผู้พักในกรณีเกิดอัคคีภัย อุทกภัย หรือเกิดอันตรายใดๆ ขึ้นในโรงแรม

การดำเนินการใดที่ผู้จัดการต้องได้รับอนุมัติจากผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม หากผู้จัดการมีหนังสือขออนุมัติแล้วผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมเพิกเฉยหรือไม่ดำเนินการ ผู้จัดการไม่ต้องรับผิดชอบ(มาตรา 34 วรรคสอง)

5) ทะเบียนผู้พัก

ผู้จัดการต้องจัดให้มีการบันทึกรายการต่างๆ เกี่ยวกับผู้พักและจำนวนผู้พักในแต่ละห้องลงในบัตรทะเบียนผู้พักในทันทีที่มีการเข้าพัก โดยให้ผู้พักคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ลงลายมือชื่อในบัตรทะเบียนผู้พัก หากผู้พักมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์และเข้าพักตามลำพัง ให้ผู้จัดการหรือผู้แทนลงลายมือชื่อกำกับไว้ด้วย และนำไปบันทึกลงในทะเบียนผู้พักให้แล้วเสร็จภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงหลังจากมีการลงทะเบียนเข้าพัก(มาตรา 35 วรรคแรก)

ถ้ารายการซึ่งจะต้องบันทึกลงในทะเบียนผู้พักตามวรรคหนึ่งซ้ำกับรายการวันก่อนให้บันทึกรายการดังกล่าวว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลง(มาตรา 35 วรรคสอง)

การบันทึกรายการต่างๆ เกี่ยวกับผู้เข้าพักลงในบัตรทะเบียนผู้พักและทะเบียนผู้พักต้องบันทึกทุกรายการให้ครบถ้วน ห้ามมิให้ปล่อยช่องว่างไว้โดยไม่มีเหตุผลสมควร(มาตรา 35

วรรคสาม) และผู้จัดการต้องเก็บรักษาบัตรทะเบียนผู้พักและทะเบียนผู้พักไว้เป็นเวลาอย่างน้อยหนึ่งปี และต้องให้อยู่ในสภาพที่ตรวจสอบได้(มาตรา 35วรรคสี่)

ผู้จัดการต้องส่งสำเนาทะเบียนผู้พักในแต่ละวันไปให้นายทะเบียนทุกสัปดาห์แล้วให้นายทะเบียนทำใบรับมอบให้ไว้เป็นสำคัญ หากโรงแรมใดอยู่ห่างไกลหรือไม่สามารถส่งได้ตามกำหนดดังกล่าว ให้นายทะเบียนพิจารณากำหนดระยะเวลาส่งสำเนาดังกล่าวแล้วแจ้งให้ผู้จัดการทราบ(มาตรา 36)

หน้าที่ผู้จัดการ(มาตรา 38)

(1) ดูแลไม่ให้นุคคลใดหลบซ่อนหรือมั่วสุมในเขตโรงแรมในลักษณะอันควรเชื่อว่าจะก่อความไม่สงบขึ้นในบ้านเมือง หรือจะมีการกระทำความผิดอาญาขึ้นในโรงแรม

(2) แจ้งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ทราบโดยทันที ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าอาจมีหรือได้มีการหลบซ่อนหรือมั่วสุมหรือการกระทำความผิดอาญาขึ้นในโรงแรมตาม (1)

อำนาจปฏิเสธไม่รับบุคคลเข้าพัก

กฎหมายกำหนดให้ผู้จัดการอาจปฏิเสธไม่รับบุคคลที่ประสงค์จะเข้าพักในโรงแรมได้(มาตรา 39 วรรคแรก)ในกรณี ดังต่อไปนี้

(1) มีเหตุอันควรสงสัยได้ว่าบุคคลนั้นจะเข้าไปหลบซ่อน มั่วสุม หรือกระทำการใด อันเป็นความผิดอาญาขึ้นในโรงแรม หรือก่อให้เกิดความรำคาญแก่ผู้พักอื่นในโรงแรม

(2) มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลนั้นไม่สามารถจ่ายค่าห้องพักได้

(3) มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลนั้นเป็นโรคติดต่ออันตรายหรือโรคติดต่อตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ

(4) มีเหตุอันสมควรประการอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
ในกรณีตาม (3) ถ้าผู้จัดการรับบุคคลนั้นเข้าพักจะต้องแจ้งให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อทราบด้วย(มาตรา 39 วรรคสอง)

2. พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 83/ตอนที่ 88/หน้า 626/4 ตุลาคม 2509)

1) เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509

โดยเหตุที่ปัจจุบันได้มีบุคคลประกอบกิจการสถานบริการบางประเภทซึ่งอาจดำเนินการไปในทางกระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมของประชาชน และจัดให้มีการแสดงเพื่อความบันเทิงในสถานบริการนั้นๆ ไม่เหมาะสมเป็นเหตุให้เยาวชนเอาเยี่ยงอย่างจนประพฤติดัวเลื่อมทรามลง เป็นการสมควรที่จะออกกฎหมายควบคุมสถานบริการนั้นๆ รวมทั้งการแสดงด้วย ทั้งนี้เพื่อรักษาไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อย ศีลธรรม วัฒนธรรม และประเพณีอันดีของชาติต่อไป

2) คำนิยามศัพท์(มาตรา 3)

“สถานบริการ” หมายความว่า สถานที่ที่สร้างขึ้นเพื่อให้บริการโดยหวังประโยชน์ในทางการค้าดังต่อไปนี้

(1) สถานเต้นรำ รำวง หรือร้องเงิง เป็นปกติธุระประเภทที่มีและประเภทที่ไม่มีคูบริการ

(2) สถานที่ที่มีอาหาร สุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่ายและบริการ โดยมีผู้บําเรอสำหรับปรนนิบัติลูกค้า

(3) สถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัว ซึ่งมีผู้บริการให้แก่ลูกค้า เว้นแต่
(ก) สถานที่ซึ่งผู้บริการได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทยประเภทการนวดไทยตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ หรือได้รับยกเว้นไม่ต้องขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ สาขาการแพทย์แผนไทยประเภทการนวดไทยตามกฎหมายดังกล่าว หรือสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล

(ข) สถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวยที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีกว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งจะต้องมีลักษณะของสถานที่ การบริการหรือผู้ให้บริการเป็นไปตามมาตรฐานที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีกว่าการกระทรวงมหาดไทยด้วย ประกาศดังกล่าวจะกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบเพื่อการรับรองให้เป็นไปตามมาตรฐานนั้นด้วยก็ได้ หรือ

- (ค) สถานที่อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (4) สถานที่ที่มีอาหาร สุรา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่ายหรือให้บริการ โดยมีรูปแบบอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้
- (ก) มีดนตรี การแสดงดนตรี หรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง และยินยอมหรือปล่อยให้พลละเลยให้นักร้อง นักแสดง หรือพนักงานอื่นใดนั่งกับลูกค้า
- (ข) มีการจัดอุปกรณ์การร้องเพลงประกอบดนตรีให้แก่ลูกค้า โดยจัดให้มีผู้บริการขับร้องเพลงกับลูกค้า หรือยินยอมหรือปล่อยให้พนักงานอื่นใดนั่งกับลูกค้า
- (ค) มีการเต้นหรือยินยอมให้มีการเต้น หรือจัดให้มีการแสดงเต้น เช่น การเต้นบนเวทีหรือการเต้นบริเวณโต๊ะอาหารหรือเครื่องดื่ม
- (ง) มีลักษณะของสถานที่ การจัดแสงหรือเสียง หรืออุปกรณ์อื่นใดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (5) สถานที่ที่มีอาหาร สุรา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่าย โดยจัดให้มีการแสดงดนตรีหรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง ซึ่งปิดทำการหลังเวลา ๒๔.๐๐ นาฬิกา
- (6) สถานที่อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- “ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด” หมายความว่า ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ กฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท กฎหมายว่าด้วยการป้องกันกาใช้สารระเหย และกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
- “พนักงานเจ้าหน้าที่” สำหรับกรุงเทพมหานคร หมายความว่าถึงผู้บัญชาการตำรวจนครบาล ในจังหวัดอื่น หมายความว่าถึง ผู้ว่าราชการจังหวัด

3) เงื่อนไขการตั้งสถานบริการ

การตั้งสถานบริการต้องได้รับอนุญาต(มาตรา 4) โดยผู้ที่จะขอตั้งสถานบริการได้นั้นต้องมีคุณสมบัติ(มาตรา 6)ดังนี้

- (1) อายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- (2) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรม

- (3) ไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (4) ไม่เป็นผู้เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่ออันเป็นที่รังเกียจแก่สังคม โรคพิษสุราเรื้อรัง หรือโรคยาเสพติดให้โทษอย่างร้ายแรง
- (5) ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษในความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา ในความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการค้าหญิงและเด็กหญิง ตามกฎหมายว่าด้วยการปรามการทำให้แพร่หลายและการค้าวัตถุอันลามก หรือตามกฎหมายว่าด้วยการปรามการค้าประเวณี
- (6) ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการ ผู้แทนของนิติบุคคลนั้นต้องมีคุณสมบัติตาม(1) – (5) ด้วย

อาคารหรือสถานที่ที่ขออนุญาตตั้งเป็นสถานบริการ
ตามกฎหมาย(มาตรา 7)อาคารหรือสถานที่ที่ขออนุญาตตั้งเป็นสถานบริการ
ต้องเข้าหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- (1) ไม่อยู่ใกล้วัด สถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา โรงเรียนหรือสถานศึกษา โรงพยาบาล สถานพยาบาล ที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน สโมสรเยาวชน หรือหอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก ในขนาดที่เห็นได้ว่าจะก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่สถานที่ดังกล่าวแล้ว
- (2) ไม่อยู่ในย่านที่ประชาชนอยู่อาศัย อันจะก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนผู้อยู่อาศัยใกล้เคียง
- (3) มีทางถ่ายเทอากาศสะดวก

ทะเบียนประวัติพนักงาน

กฎหมาย(มาตรา 14 วรรคแรก)กำหนดให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการจัดทำบัตรประวัติของพนักงานก่อนเริ่มเข้าทำงานในสถานบริการ ในกรณีที่รายการในบัตรประวัติเปลี่ยนแปลงไป ให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการแจ้งการเปลี่ยนแปลงภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง(มาตรา 14 วรรคสอง) การจัดทำบัตรประวัตินั้น ต้องไม่ระบุหน้าที่ของพนักงานในทางที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่พนักงานนั้น(มาตรา 14 วรรคสี่)

- 4) ข้อจำกัดของผู้ตั้งสถานบริการ

กฎหมาย(มาตรา 16)กำหนดห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการกระทำการ
ดังต่อไปนี้

- (1) รับผู้มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์เข้าทำงานในสถานบริการ
- (2) ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้ผู้มีอาการมึนเมาจนประพฤติกุนวายหรือครองสติไม่ได้เข้าไปหรืออยู่ในสถานบริการระหว่างเวลาทำการ
- (3) จำหน่ายสุราให้แก่ผู้มีอาการมึนเมาจนประพฤติกุนวายหรือครองสติไม่ได้
- (4) ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้ผู้ซึ่งไม่มีหน้าที่เฝ้าดูแลสถานบริการนั้นพักอาศัยหลับนอนในสถานบริการ
- (5) ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการ
- (6) ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้มีการนำอาวุธเข้าไปในสถานบริการเว้นแต่เป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ซึ่งอยู่ในเครื่องแบบนำเข้าไปเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย
- (7) ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้ผู้มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ซึ่งมิได้ทำงานในสถานบริการนั้นเข้าไปในสถานบริการระหว่างเวลาทำการ(มาตรา 16/1 วรรคแรก) โดยกฎหมาย(มาตรา 16/1 วรรคสอง)ให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการตรวจเอกสารราชการที่มีภาพถ่ายและระบุอายุของผู้ซึ่งจะเข้าไปในสถานบริการ ในกรณีที่ผู้ซึ่งจะเข้าไปในสถานบริการไม่ยินยอมให้ตรวจเอกสารราชการหรือไม่มีเอกสารราชการและเข้าไปในสถานบริการ ให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบโดยพลัน ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ผู้รับแจ้งและหลักเกณฑ์และวิธีการในการแจ้งและการรับแจ้งให้เป็นไปตามที่กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด(มาตรา 16/1 วรรคสาม)ทั้งนี้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการจะมอบหมายให้พนักงานของสถานบริการเป็นผู้ดำเนินการแทนก็ได้(มาตรา 16/1 วรรคสี่)
- (8) ในการจัดให้มีการแสดงเพื่อความบันเทิง ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการมีหน้าที่ต้องควบคุมการแสดงมิให้เป็นไปในทางลามกหรืออนาจาร และมีให้มีสัตววิทยาร่วมการแสดงในสภาพที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้ชม(มาตรา 19)

4.1.2.3 บทบาทของภาคประชาชนและภาคธุรกิจในกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ตามกฎหมาย

สำหรับภาคประชาชนและภาคธุรกิจในกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาตินี้ หากแบ่งตามลักษณะการท่องเที่ยว สามารถแบ่งได้ 2 กลุ่ม คือ

1. นักท่องเที่ยว
2. ผู้ประกอบการและภาคประชาชนที่ดำเนินกิจการด้านการท่องเที่ยว ที่พัก ร้านอาหาร งานบริการและการแสดง รวมถึงการขายของที่ระลึก

จากบทบัญญัติในข้อ 4.1.2 นี้ เป็นการตอบคำถามวิจัย ข้อ 2 พบว่า

1. ในกลุ่มนักท่องเที่ยว รัฐธรรมนูญรับรองเสรีภาพในการเดินทางของประชาชน ย่อมส่งผลถึงปริมาณการเดินทางของนักท่องเที่ยว ซึ่งจะมากหรือน้อยคงต้องขึ้นอยู่กับแรงจูงใจของแหล่งท่องเที่ยวและบริการของผู้ให้บริการ ทั้งนี้ กฎหมายที่ใช้ในการรับรองสิทธิเบื้องต้นของนักท่องเที่ยวเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วย สัญญา ซึ่งเป็นเรื่องของการแสดงเจตนาของคู่สัญญา และเอกเทศสัญญาในลักษณะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง แต่ที่บัญญัติไว้เป็นหลักประกันของนักท่องเที่ยวในด้านความรับผิดชอบของผู้ประกอบกิจการโรงแรมหรือที่พักแรมให้ เป็นไปตามลักษณะฝากทรัพย์ หมวดที่ว่าด้วย วิธีการสำหรับเจ้าสำนักโรงแรม และสำหรับด้านการโฆษณา และคุณภาพสินค้าและบริการ ยังมีกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคเป็นกฎหมายหลักในการดูแล

ในส่วนนี้ หากมีข้อพิพาทเกิดขึ้น หน่วยงานที่จะเข้ามาจับข้อพิพาท ประกอบด้วย 2 หน่วยงานด้วยกัน คือ

- 1) ศาลแพ่ง หรือศาลยุติธรรมที่มีอำนาจพิจารณาคดีแพ่ง
- 2) สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ในฐานะหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522

2. กลุ่มผู้ประกอบการและภาคประชาชนที่ดำเนินกิจการด้านการท่องเที่ยว ที่พัก ร้านอาหาร งานบริการและการแสดง รวมถึงการขายของที่ระลึก กฎหมายเข้ามาควบคุมตาม บทบัญญัติกฎหมายในส่วน ข้อ 4.1.2.1 ที่กล่าวมาแล้ว และสำหรับสถานบริการและโรงแรมมี หน่วยงานที่เข้ามาดูแล คือ สถานีตำรวจภูธรถึงอำเภอเกาะช้าง ในฐานะหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ ตาม พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 และพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509

4.2 ปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย ในกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่ครอบคลุม 6 ประเด็น ดังต่อไปนี้

1.มาตรการด้านสภาพแวดล้อมของเกาะช้าง

1.1 ด้านความสะอาดของหาด และสภาพแวดล้อม

- 1) มีการกำหนดจุดการจัดตั้งถังขยะตามหรือไม่ ท่านมีเกณฑ์/มาตรฐานอย่างไร
- 2) มีการกำหนดเขต หรือสถานที่ในการกำจัด / ทำลายขยะมูลฝอยอย่างไร
- 3) มาตรการการระบายน้ำทิ้ง
- 4) มีบทลงโทษ สำหรับผู้ที่ทิ้งขยะไม่เป็นที่ หรือสถานประกอบการที่ปล่อยน้ำเสียทิ้งโดยไม่ได้รับการบำบัดอย่างไร

1.2 ด้านความเพียงพอของพื้นที่ โรงแรม/ที่พัก ในการรองรับความต้องการ

- 1) มีการกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมของเกาะช้าง หรือไม่ เช่น จำกัดการรองรับจำนวนนักท่องเที่ยว ควบคุมจำนวนอาคารสิ่งปลูกสร้าง/โรงงาน

1.3 ด้านคุณภาพของน้ำที่ใช้อุปโภค บริโภค

- 1) มีการควบคุม และพิสูจน์คุณภาพของน้ำที่นำมาใช้อุปโภค บริโภคหรือไม่ มีมาตรการอย่างไร
- 2) มีมาตรฐานการกระจาย พัฒนาสาธารณูปโภคสู่พื้นที่ต่างๆ อย่างเท่าเทียมกัน

1.4 ด้านความสมบูรณ์ของทรัพยากรทางทะเล

- 1) มีการกำหนดข้อบังคับ ข้อปฏิบัติ สำหรับชุมชนและนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ธรรมชาติและทรัพยากรทางทะเล
- 2) มีการปฏิบัติ และการรณรงค์การอนุรักษ์ธรรมชาติอย่างชัดเจน

2.มาตรการด้านประชาสัมพันธ์ การให้รายละเอียดข้อมูล เกี่ยวกับ

2.1 โรงแรม ที่พัก

- 1) มีการประชาสัมพันธ์รายละเอียดข้อมูลเกาะช้าง อย่างเช่น ข้อมูลโรงแรม ที่พัก ข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว ฯลฯ ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและนักท่องเที่ยว หรือไม่
- 2) จัดหา จัดเตรียมเจ้าหน้าที่ ทำหน้าที่บริการ แนะนำให้ข้อมูล หรือไม่

2.2 การเดินทาง (ไป-กลับเกาะช้าง และบนเกาะช้าง)

- 1) ตรวจสอบ ดูแล เกี่ยวกับตารางการเดินทางเรือของกิจการขนส่งเรือข้ามฟากไป-กลับ ว่ามีการเปลี่ยนแปลงข้อมูล ทำให้ผู้โดยสารเกิดความเดือดร้อนอย่างไร
- 2) มีการควบคุม และตรวจสอบ และขึ้นทะเบียนธุรกิจการเดินทางเรือ

3. มาตรการด้านกิจกรรม และบริการต่างๆ ที่โรงแรม สถานที่พัก หรือหน่วยงานต่างๆ

- 1) ได้รับแจ้งรายละเอียดกิจกรรมต่างๆ ได้ผ่านการรับรองตรวจสอบความปลอดภัย
- 2) มีข้อกำหนด / ข้อปฏิบัติในการเล่นกิจกรรมประเภทต่างๆ เพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว และเจ้าของกิจการ

4. มาตรการด้านโรงแรม/ที่พัก สิ่งปลูกสร้าง

- 1) มีการกำหนดเขต บริเวณที่สามารถก่อสร้างสิ่งปลูกสร้าง เช่น โรงแรม ที่พัก อาคาร บ้านเรือน เป็นต้น
- 2) เพื่อประโยชน์ในการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีการดูแลควบคุมการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอนอาคารเพื่อให้เกิดความเหมาะสมอย่างไร

5. มาตรการด้านการรักษาความปลอดภัยบนเกาะช้าง

- 1) ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานีตำรวจ ฯลฯ ตั้งจุดรักษาความปลอดภัยหรือจุดเตือนสัญญาณความปลอดภัย เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ชุมชน และนักท่องเที่ยวอย่างไร

6. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสินค้าและบริการบนเกาะช้าง

6.1 ความรู้สึกมั่นใจ หรือพอใจกับ

- 1) ราคาของอาหาร (ร้านอาหารที่มีชื่อ และของโรงแรม กับร้านอาหารของชาวบ้าน)
- 2) โรงแรมหรือที่พัก

- 3) สิ่งอำนวยความสะดวกบนเกาะช้าง (รถเช่า เรือ แก้อีซายหาด ฯลฯ)
- 4) มีการกำหนดราคาสินค้าและบริการประเภทใดบ้าง และมีการตรวจสอบราคาสินค้าและบริการดังกล่าวอย่างไร
- 5) กำหนดให้ร้านค้าปิดป้าย หรือแสดงราคาสินค้าและบริการ ดังกล่าวอย่างชัดเจนหรือไม่ มีการตรวจสอบอย่างไร
- 6) รับคำร้องเรียน และทำไปปรับปรุง แก้ไขเรื่องดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร

6.2 การเข้าถึง (เส้นทางคมนาคม) ของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ

- 1) มีการสำรวจเส้นทาง และดำเนินการอย่างไร
 - 2) จัดทำหรือดำเนินการทำป้ายบอกทาง สำหรับอำนวยความสะดวกอย่างไร
 - 3) รับคำร้องเรียน และทำไปปรับปรุง แก้ไขเรื่องดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร
- จากประเด็นในแบบสัมภาษณ์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สัมภาษณ์ และนำข้อมูลมาประมวลผล เพื่อตอบคำถามการวิจัย ดังต่อไปนี้

4.2.1 สถานการณ์ในการดำเนินกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง

4.2.1.1 มาตรการด้านสภาพแวดล้อมของเกาะช้าง

1. ด้านความสะอาดของหาด และสภาพแวดล้อม
- เกาะช้าง มีพื้นที่ที่อยู่นอกเขตอุทยานที่สามารถออกเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดินได้(สมชาย. 2550, 27 กรกฎาคม. สัมภาษณ์) ดังนี้

1. ด่านเก่า	9,063 ไร่
2. คลองสน	3,790 ไร่
3. คลองพร้าว	8,242 ไร่
4. บางเบ้า	771 ไร่
5. สลักคอก สลักเพชร	19,297 ไร่
6. หาดทรายยาว	1,796 ไร่

ภาพที่ 1 พื้นที่ที่สามารถออกโฉนดตามกฎหมาย

โดยในการออกเอกสารสิทธิ จะออกให้กับผู้มี สค. 1 เท่านั้น ปัจจุบันปัญหาเอกสารสิทธิอยู่ระหว่างการพิสูจน์สิทธิ(สมชาย. 2550, 20 กรกฎาคม. สัมภาษณ์) ข้อเท็จจริงยังไม่เป็นที่ยุติ(ณฤพล. 2550, 20 กรกฎาคม. สัมภาษณ์) ซึ่งปัจจุบันมีการดำเนินคดีในชั้นศาลในที่ดินบางแปลง(นวิรัตน์. 2549, 20 ธันวาคม. สัมภาษณ์) ดังนั้นในประเด็นนี้จะไม่นำมากล่าวในรายงานวิจัยฉบับนี้

ภาพที่ 2 แผนที่เกาะช้าง

จากการสัมภาษณ์ภาคธุรกิจ ภาคประชาชนและนักท่องเที่ยว พบว่า ในด้านเกาะช้างตะวันตก เป็นที่ตั้งของสถานที่พักตากอากาศชั้นนำและเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวชื่นชอบเป็นอย่างมากนั้น ปริมาณขยะเพิ่มขึ้นตามจำนวนนักท่องเที่ยว บริเวณชายหาดไม่มีปัญหา

เพราะแต่ละรีสอร์ทจะดูแลกันเอง สำหรับถึงขยะที่เป็นจุดทิ้งขยะนี้ในช่วงฤดูท่องเที่ยวก็ไม่มีปัญหา เช่นกัน แต่ถ้าเป็นฤดูมรสุมตัวถังขยะและบริเวณใกล้เคียงจะมีความสกปรกมาก

ในด้านเกาะช้างตะวันออกซึ่งเป็นที่ตั้งของชาวบ้านที่เป็นชุมชนดั้งเดิม ชุมชนให้ข้อมูลว่าจำนวนถังขยะที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) จัดให้ที่บ้านแจ็กแบ้ไม่เพียงพอกับจำนวนขยะ อบต.ไม่สนใจพื้นที่เหมือนทางด้านฝั่งตะวันตกแต่ในภาพรวมก็ยังมีแนวโน้มที่ดีขึ้นกว่าในอดีตอยู่บ้าง

ปัญหาด้านขยะนี้ ส่วนราชการทั้งองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน(องค์การมหาชน) หรือ อพท. กิ่งอำเภอเกาะช้าง อบต.เกาะช้าง และ อบต.เกาะช้างใต้ ให้ความสำคัญเป็นอย่างมากโดยใช้มาตรการกำจัดและมาตรการเก็บขน ปัญหาปัจจุบันคือ การเก็บขยะไม่หมด ในด้านนี้หน่วยงานหลักคือ อบต. ซึ่งทาง อบต.ก็ได้รับทราบปัญหาแล้ว ทาง อบต.ได้มีนโยบายในการจัดเก็บให้ดีขึ้น โดยลดจุดทิ้งขยะแต่เพิ่มพื้นที่ให้มีปริมาณมากพอ นอกจากนี้ ยังมีโครงการร่วมนำโดย กิ่งอำเภอเกาะช้าง เป็นผู้ริเริ่มให้มีการคัดแยกขยะ เพื่อความสะดวกในการจัดเก็บของอบต.ทั้งสองแห่ง โดยขยะเปียกจัดเก็บทุกวัน ขยะแห้งเก็บวันจันทร์กับวันพุธ ขยะอันตรายเก็บทุกวันพุธ และแนวโน้มน่าจะไปในทางที่ดี เพราะเมื่อสอบถามนักเรียนระดับประถมในบ้านสลักเพชร บ้านสลักคอกนักเรียนทุกคนรู้ว่าขยะชนิดใดให้ทิ้งลงถังสีอะไรซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ถึงทิศทางในอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้ด้วยดี

ภาพที่ 3 แผ่นประชาสัมพันธ์โครงการแยกขยะ

ภาพที่ 4 ลักษณะถังรองรับขยะ

ด้านน้ำเสีย ไม่มีระบบบำบัดรวม โรงแรมส่วนใหญ่ใช้ถังชัก ก่อนระบายลงท่อสาธารณะ ส่วนรีสอร์ทขนาดกลางและเล็กใช้ระบบซึม ถ้าซึมไม่ทันก็มีการระบายลงทะเลทางท่อ

สาธารณะ เป็นที่น่าสังเกตว่า ที่พักที่ใช้ระบบซีมอย่างเดียวนี้ สีของทรายมีการเปลี่ยนแปลงแล้ว ด้านฝั่งตะวันออกซึ่งเป็นชุมชนประมง แต่ละบ้านยังคงใช้วิถีชีวิตดั้งเดิมต่อการใช้น้ำและการทิ้งน้ำใช้แล้ว ส่วนกิจการโฮมสเตย์และร้านอาหารที่ไม่ใช่โรงแรมก็มีการใช้บ่อดักไขมันอยู่บ้าง ก็ยังคงปล่อยน้ำลงทะเล

สำหรับมาตรการบังคับใช้กฎหมาย บนพื้นที่เกาะช้างนี้ ทางอบต.ยังไม่มีการบังคับใช้บทลงโทษทางกฎหมาย ส่วนใหญ่จะเป็นการขอความร่วมมือจากประชาชน

นักท่องเที่ยวที่เคยมาเกาะช้างในอดีต กล่าวว่า สภาพแวดล้อมของเกาะช้างเปลี่ยนแปลงไปมาก สถานบันเทิง และสิ่งปลูกสร้างเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งสิ่งปลูกสร้างซึ่งอยู่ในระหว่างกำลังดำเนินการปลูกสร้างก็มีอยู่มาก ทำให้คนงานมีจำนวนมากด้วย ผู้ให้สัมภาษณ์มองแล้วรู้สึกไม่ประทับใจเหมือนครั้งที่เคยมาท่องเที่ยวเพราะความเจริญเข้ามามากเกินไปเหมือนกับไปท่องเที่ยวที่พัทยา ทั้งคนงานก็มีมาก ผู้ให้สัมภาษณ์รู้สึกไม่สบายใจกับความปลอดภัยกับสวัสดิภาพ และทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวเลยหากทำการเลือกพักที่ รีสอร์ทที่อยู่ใกล้ๆ หรือ รีสอร์ทที่กำลังต่อเติม

2. ด้านความเพียงพอของพื้นที่ โรงแรม/ที่พัก

ลักษณะภูมิประเทศเกาะช้าง ต้องอยู่ภายใต้กฎหมายควบคุมอาคาร โดยมีกฎกระทรวงกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิด หรือบางประเภท ในพื้นที่บางส่วนของท้องที่อำเภอแหลมงอบ อำเภอเมืองตราด กิ่งอำเภอเกาะช้าง อำเภอแหลมงอบ อำเภอคลองใหญ่ และกิ่งอำเภอเกาะกูด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด พ.ศ. 2546(รายงานฉบับนี้ หน้า 89-92) ที่กำหนดบริเวณ ไว้ 4 บริเวณ แต่ละบริเวณห้ามมิให้สร้างอาคารสูงเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด จากข้อกำหนดนี้ทำให้การขยายพื้นที่หรือสิ่งปลูกสร้างบนเกาะช้างคงเป็นไปได้ไม่มากนัก และทางส่วนราชการที่ตั้งอยู่บนเกาะช้าง ผู้ประกอบการ ชุมชน และนักท่องเที่ยวต่างให้ความเห็นไปในแนวทางเดียวกันว่า ถ้าเป็น เวลาที่ไม่ใช่ฤดูท่องเที่ยวไม่มีปัญหาเรื่องที่พัก แต่ถ้าเป็นฤดูท่องเที่ยว ทางฝั่งตะวันตกหรือด้านชายหาดนี้มีปัญหาที่พักไม่เพียงพอ และส่งผลดีต่อกิจการโฮมสเตย์ของชุมชนฝั่งตะวันออกด้วย

ภาพที่ 5 ขนาดความสูงอาคารและบรรยากาศโรงแรม

ภาพที่ 6 บรรยากาศโฮมสเตย์

เกาะช้างเป็นเกาะที่มีหาดทรายสวย นักท่องเที่ยวนิยมมาที่เกาะช้างเพื่อชื่นชมหาดทราย ทะเล และอาบแดด ล้วนแล้วแต่เป็นกิจการที่เจียบสงบและเป็นส่วนตัว ดังนั้น การจัดกิจกรรมท่องเที่ยวที่ส่งผลลดความเป็นส่วนตัวหรือมีเสียงอื้ออึง เช่น กิจกรรมเรือกล้วย หรือเจ็ทสกี ก็ไม่ได้รับอนุญาตให้มีในเขตบริเวณเกาะช้าง โดยมีกฎหมาย(ประกาศกรมป่าไม้. 2540. ข้อ 2.6) กำหนดไม่ให้จัดกิจกรรมอื่นที่ทำให้เกิดความรำคาญ รบกวนผู้มาพักผ่อนชมธรรมชาติและรบกวนสัตว์ป่า ทั้งนี้หน่วยงานที่ดูแลให้เป็นไปตามประกาศฉบับนี้คือ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 แต่ช่องทางเดินลงชายหาดเกือบตลอดทางที่ติดชายหาดล้วนแต่ต้องผ่านที่ดินของสถานประกอบการทั้งสิ้น ในการลงไปสู่ชายหาดของประชาชนที่มาเที่ยวโดยไม่ได้เข้าพักในสถานที่ที่ติดชายหาด ก็มีข้อจำกัด

ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่ง กรณีที่กิจการที่จัดขายเฉพาะการเดินทาง ไม่ประสานด้านที่พักให้นักท่องเที่ยวในช่วงเทศกาล เมื่อนักท่องเที่ยวมาถึงเกาะช้างแล้วที่พักเต็ม หรือมีแต่ไม่เป็นที่พึงพอใจ ก็จะกลับโดยกิจการนั้นยังคงได้ค่าตอบแทนจากการเดินทาง พฤติกรรมเหล่านี้สร้างความผิดหวังให้นักท่องเที่ยว แต่ก็ไม่ถือว่าหลอกลวงเพราะไม่ได้โกหกเพียงแต่ไม่ดูแลนักท่องเที่ยวตั้งแต่เริ่มต้น ซึ่งปัญหานี้จะเกิดแต่กับนักท่องเที่ยวชาวไทย เท่านั้น

นักท่องเที่ยวกับมองว่า ปัจจุบันนี้เกาะช้างเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่รองรับนักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นหลักมากกว่าคนไทย ทั้งที่เกาะช้างเป็นพื้นที่ของคนไทยของประเทศไทยแต่สถานประกอบการต่างๆ ก็ให้ความสำคัญกับนักท่องเที่ยวต่างชาติมากกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย ทำให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเกิดความรู้สึกไม่ประทับใจเท่าที่ควร แต่ในทาง

กลับกันนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาเที่ยวเกาะช้างแล้วเข้าพักโฮมสเตย์ฝั่งตะวันออกของเกาะช้าง มีความประทับใจชาวบ้านอย่างมาก มาแล้วอยากมาอีก ออบอุ่นดี

3. ด้านคุณภาพของน้ำที่ใช้อุปโภค บริโภค

น้ำจืดที่นำมาใช้ในพื้นที่เกาะช้าง มาจากแหล่งน้ำธรรมชาติ ทั้งแหล่งน้ำบนดิน และแหล่งน้ำใต้ดิน จะประสบภาวะขาดแคลนน้ำช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ถึง เดือนเมษายน โดยทาง อบต.เกาะช้างได้มีแนวทางแก้ปัญหาโดยการจัดทำระบบประปาเพื่อทดลองใช้ก่อน และทางชุมชนได้พยายามจัดทำเขื่อนกักเก็บน้ำในช่วงน้ำมากเพื่อบรรเทาปัญหาขาดแคลน แต่ติดด้วยข้อกฎหมายในที่ซึ่งเป็นเขตอุทยานอันต้องได้รับอนุญาตก่อนจึงจะดำเนินการได้ นอกจากนี้ปริมาณน้ำบนเขาที่มีมากมาแต่อดีตนั้น ปัจจุบันเมื่อฝนตกมีปริมาณน้ำมากแต่ทำไมน้ำถึงแห้งเร็วกว่าสมัยก่อน ทั้ง ๆ ที่ป่าไม้ยังอยู่ในสภาพเดิมหลายคนคาดว่ามาจากการนำน้ำใต้ดินมาใช้มากจึงเกิดการไหลแทนที่ทำให้น้ำแห้งเร็วซึ่งเป็นการเชื่อที่ยังไม่มีการพิสูจน์ทราบทางวิทยาศาสตร์แต่ประการใด ข้อเท็จจริงเหล่านี้ก็เป็นปัจจัยร่วมในการเกิดปัญหาน้ำบนเกาะช้าง การแก้ปัญหาที่ชาวบ้านและสถานประกอบการใช้กันอยู่คือการขอน้ำมาบรรเทาปัญหา

ภาพที่ 7 ปริมาณน้ำในแหล่งธรรมชาติ (ภาพเมื่อ เดือนมกราคม 2550)

4. ด้านความสมบูรณ์ของทรัพยากรทางทะเล

มาตรการที่กำหนดขึ้นเพื่อรักษาความสมบูรณ์ของทรัพยากรทางทะเล มีอยู่พอสมควร ทั้งยังมีการอบรมให้ความรู้กับประชาชนที่ประกอบกิจการท่องเที่ยวทางทะเลในรูปแบบต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ และชุมชนก็ร่วมอนุรักษ์เป็นอย่างดี เมื่อสอบถามผู้ประกอบการยังไม่พบการ

ติดตามตรวจสอบจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ปัญหาสภาวะโลกร้อนและกระแสน้ำอุ่นที่ผันแปรส่งผลบางประการต่อปะการังในบริเวณเกาะช้างอยู่บ้าง ซึ่งอยู่นอกเหนือการป้องกันได้

จากการสอบถามนักท่องเที่ยวพบว่า ผู้ประกอบการจะมีการอธิบายวิธีการเล่นน้ำที่ควรจะเป็น การไม่เก็บเปลือกหอยหรือซากปะการัง ถ้านักท่องเที่ยวยืนยันจะเอาหอยกลับมาด้วยผู้ประกอบการโหมสเตย์บางแห่งถึงขนาดไม่ให้โดยสารเรือกลับมาด้วย สร้างความมีวินัยให้นักท่องเที่ยวอยู่ไม่น้อย

กรมป่าไม้เดิมหรือกรมอุทยานสัตว์ป่าและพันธุ์พืชมีการรณรงค์เรื่องการอนุรักษ์ให้กับประชาชนในพื้นที่ให้เห็นความสำคัญและเข้ามามีส่วนร่วม แต่ก็มีผู้ประกอบการบางส่วนเห็นว่ามาตรการที่มีส่วนใหญ่นั้นเป็นเรื่องหลักการหรือนโยบายป้องกัน แต่ไม่มีการติดตามตรวจสอบ โดยเฉพาะในด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวทางทะเล เช่น ถ้านักท่องเที่ยวไปกระทำความเสียหายต่อปะการังก็ จะไม่มีการทราบได้น่าจะมีมาตรการดูแลที่เป็นรูปธรรมกว่าที่เป็นอยู่ ทั้ง ๆ ที่อุทยานเก็บค่าใช้จ่ายนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในอัตรา คนละ 400 บาท รายได้ส่วนนี้น่าจะนำมาสร้างมาตรการที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เกิดขึ้น

ภาพที่ 8 นักท่องเที่ยวที่เข้าร่วมท่องเที่ยวทะเล

ภาพที่ 9 บริเวณป่าโกงการบ้านสลักคอก

ผู้ประกอบการที่เป็นภาคประชาชนและชุมชน ให้ความเห็นว่า ในอดีตเมื่อ 10 ปีที่ผ่านมา มีความแตกต่างจากปัจจุบัน แต่ในช่วง 5 ปีนี้ สภาพความสมบูรณ์ไม่แตกต่างกับปัจจุบันเท่าใดนัก และผู้ประกอบการยังแจ้งว่าพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะกลุ่มประเทศยุโรปและอเมริกาไม่ค่อยเบียดเบียนธรรมชาติ เป็นนักท่องเที่ยวที่ร่วมรักษาสภาพแวดล้อมเป็นอย่างดี

4.2.1.2 มาตรการด้านประชาสัมพันธ์ การให้รายละเอียดข้อมูล เกี่ยวกับ

1. โรงแรม ที่พัก

การประชาสัมพันธ์ในภาพรวมของประเทศ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่ด้านการตลาดให้กับแหล่งท่องเที่ยวในภาพรวม นอกจากนี้ยังมี จังหวัด ตราด องค์การบริหารส่วนจังหวัด กิ่งอำเภอเกาะช้าง องค์การบริหารส่วนตำบล ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์สนับสนุนอีกทางหนึ่ง แต่ยังไม่ทั่วถึงเพราะในแผนที่ ยังมีบ้านเจ๊กแบ้ที่มีกิจการโฮมสเตย์แต่ทางผู้ประกอบการแจ้งว่าไม่ปรากฏข้อมูลในแผนที่เผยแพร่ที่พักให้นักท่องเที่ยวทราบ

สำหรับการประชาสัมพันธ์ สถานที่พักแต่ละแห่งหรือสถานประกอบการแต่ละที่ จะเป็นผู้ประชาสัมพันธ์กิจการของตนเอง ให้เข้าถึงกลุ่มลูกค้ามากที่สุด

ภาพที่ 10 บรรยากาศที่หาดทรายขาว

ภาพที่ 11 ข้อมูลสำหรับนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวทราบข่าวจากปากต่อปาก มาแล้วพบว่ามีความสวยงาม ทะเลใส บรรยากาศเป็นส่วนตัว มีความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว แต่กิจกรรมยามราตรียังไม่เพียงพอ ควรมีมากกว่านี้ แต่นักท่องเที่ยวอีกกลุ่มมองว่าเป็นสิ่งที่ดีที่ไม่ทำให้เกาะช้างเหมือนแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลอื่นที่มีกิจกรรมมากจนความเป็นธรรมชาติหมดไป และที่มาเที่ยวเกาะช้างเนื่องจากความเป็นส่วนตัวที่แหล่งท่องเที่ยวอื่นไม่มี

2. การเดินทาง (ไป-กลับเกาะช้าง และบนเกาะช้าง)

ในภาคธุรกิจท่องเที่ยว การเดินทางจากฝั่งขึ้นเกาะเดินทางโดยเรือข้ามฝั่งขนาดใหญ่ที่บรรทุกรถยนต์ได้ เมื่อขึ้นฝั่งแล้วจะโดยสารรถรับจ้างที่ประจำอยู่ที่ท่าเรือไปยังสถานที่ต่าง ๆ

ภาพที่ 12 เรือข้ามฝั่ง

ภาพที่ 13 สภาพการจราจรบนเรือ

ลักษณะรถโดยสารประจำทางจะเป็นรถกระบะนำมาปรับให้เป็นรถสองแถว วิ่งระยะทางตามที่สัมปทานได้ ซึ่งข้อมูลที่สำนักงานขนส่งจังหวัดตราดแจ้งมานั้น คือ เริ่มจากสถานที่จอดรถโดยสารประจำทางบ้านด่านใหม่ ไปตามทางหลวงชนบท(ถนน อบจ.สายบ้านคลองสน – บ้านสลักเพชร) ผ่านบ้านแหลมตะเคียน บ้านด่านเก่า ถึงบ้านอ่าวสับปะรด ไปตามทางหลวงชนบท(ถนน อบต.เกาะช้าง) ผ่านบ้านคลองสน บ้านหาดทรายขาว บ้านคลองพร้าว ไปสุดเส้นทาง ณ สถานที่ที่จอดรถโดยสารประจำทางบริเวณบ้านมาบค่างควา ระยะทางตลอดสาย 27 กิโลเมตร(ว่าที่ร้อยโทวีระ เจริญลี้มประเสริฐ, 27 กรกฎาคม 2550) สำหรับสภาพถนนมีความลาดชันตามสภาพภูมิประเทศ

ภาพที่ 14 ทางไปหาดทรายยาว ส่วนลูกรัง

ภาพที่ 15 ส่วนที่ปรับสภาพถนนแล้ว

สำหรับราคาค่ารถประจำทาง มีทั้งผู้ที่มีมองว่าสมเหตุสมผล แต่บางคนโดยเฉพาะนักท่องเที่ยวรู้สึกเหมือนถูกบังคับให้ต้องจ้างเหมารถทางอ้อม เพราะถ้ารถไม่เต็มไม่ออกรถ ไม่มีการวิ่งรถเป็นเวลา นอกจากนี้ยังมีปัญหาของชาวบ้านเรื่องการจัดการรถประจำทางที่มีไม่ทั่วเกาะและความไม่เป็นเวลาของรถประจำทาง สำหรับสถานประกอบการจะมีรถให้บริการนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ ก็จะบรรเทาปัญหาได้อยู่บ้าง

4.2.1.3 มาตรการความปลอดภัย ด้านกิจกรรม และบริการต่างๆ ในโรงแรม สถานที่พัก

ด้านความปลอดภัยเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่ง ซึ่งเมื่อสังเกตและสัมภาษณ์ทั้งนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการแล้ว พบว่า มีอุปกรณ์ชูชีพในเรือ มีการสอนนักท่องเที่ยวในการใช้อุปกรณ์ และวิธีการที่ถูกต้องในการชมปะการัง รวมถึงมาตรการเพื่อความปลอดภัยต่าง ๆ

ภาพที่ 16 ชูชีพบนเรือข้ามฝั่ง

ภาพที่ 17 อุปกรณ์ชูชีพในการพายเรือ

แม้จะมีอุปกรณ์ชูชีพ แต่ก็ยังเกิดปัญหาต่อนักท่องเที่ยวอยู่บ้าง ส่วนใหญ่มาจากการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวเอง สำหรับปัญหาด้านการจราจรมีจากหลายสาเหตุ แต่สาเหตุหนึ่งคือนักท่องเที่ยวที่มาจากประเทศที่ขับพวงมาลัยซ้าย จะมีช่องทางเดินรถที่ตรงกันข้ามกับของไทย เมื่ออยู่ในภาวะคับขันหรือตกใจหักหลบจะเป็นไปตามสัญชาตญาณพุ่งไปทางที่คุ้นเคยซึ่งในประเทศไทยจะเป็นการพุ่งเข้าหารถที่วิ่งสวนทางมา

4.2.1.4 มาตรการด้านโรงแรม ที่พัก สิ่งปลูกสร้าง

ทางผู้ประกอบการยืนยันว่ามีการดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดเกณฑ์ไว้ หากมีส่วนใดที่ทางราชการแจ้งทางสถานประกอบการก็จะให้ความร่วมมือ และทาง อบต.ก็ยืนยันว่าได้รับความร่วมมือจากผู้ประกอบการด้วยดี

สำหรับนักท่องเที่ยว ไม่มีความเห็นในเรื่องนี้

4.1.5 มาตรการด้านการรักษาความปลอดภัยบนเกาะช้าง

การรักษาความปลอดภัยบนเกาะช้าง มีสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอเกาะช้างเป็นหน่วยงานหลัก และมีภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลอีกส่วนหนึ่ง

ในการวิจัยครั้งนี้มีการรวบรวมสถิติการเกิดเหตุอาชญากรรมในพื้นที่ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ปี พ.ศ.2550 ดังต่อไปนี้

ลำดับที่	ประเภทคดี	ผู้เสียหาย	ผู้กระทำผิด	อื่นๆ
1	ทำร้ายร่างกายผู้อื่นฯ	คนนอกพื้นที่เกาะช้างชาวไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้างชาวไทย	1 ม.ค. 2550
2	ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา	คนนอกพื้นที่เกาะช้างชาวไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้างชาวต่างชาติ	5 ม.ค. 2550
3	ทำร้ายร่างกายผู้อื่นฯ	คนนอกพื้นที่เกาะช้างชาวไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้างชาวไทย	9 ม.ค. 2550
4	ลักทรัพย์นายจ้าง	คนในพื้นที่เกาะช้างชาวไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้างชาวไทย	13 ม.ค. 2550
5	ร่วมกันทำให้เสียทรัพย์ฯ	คนนอกพื้นที่เกาะช้างชาวไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้างชาวต่างชาติ	16 ม.ค. 2550
6	พรากผู้เยาว์ฯ	คนนอกพื้นที่เกาะช้างชาวไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้างชาวไทย	21 ม.ค. 2550

ลำดับ ที่	ประเภทคดี	ผู้เสียหาย	ผู้กระทำผิด	อื่นๆ
7	ประกอบอาชีพ มีคู่เทศก์โดยไม่ได้รับ อนุญาตฯ	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวต่างชาติ	22 ม.ค. 2550
8	จ่ายเช็คไม่มีเงินอยู่จริง	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	23 ม.ค. 2550
9	พยายามฆ่าผู้อื่นฯ	คนในพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	26 ม.ค. 2550
10	ลักทรัพย์ฯ	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	7 ก.พ. 2550
11	ยกยอกทรัพย์	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	10 ก.พ. 2550
12	ทำร้ายร่างกายผู้อื่นฯ	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	12 ก.พ. 2550
13	ลักทรัพย์ในเวลา กลางคืน	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	13 ก.พ. 2550
14	ลักทรัพย์ในเวลา กลางคืน	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	7 ก.พ. 2550
15	ลักทรัพย์ในเคหสถานใน เวลากลางคืน	คนในพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวต่างชาติ	16 ก.พ. 2550
16	ทำให้เสียทรัพย์	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	19 ก.พ. 2550
17	ทำร้ายร่างกายผู้อื่น	คนในพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	คนในพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	20 ก.พ. 2550
18	ลักทรัพย์ในเวลา กลางคืน	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	7 ก.พ. 2550

ลำดับ ที่	ประเภทคดี	ผู้เสียหาย	ผู้กระทำผิด	อื่นๆ
19	ฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงาน ท้องถิ่น (อ.บ.ต.) ชุดม ดิน	คนในพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	คนในพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	1 มี.ค. 2550
20	ก่นสร้างแนวถางป่า	คนในพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	คนในพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	2 มี.ค. 2550
21	ก่นสร้างแนวถางป่า	คนในพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	คนในพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	7 มี.ค. 2550
22	บุกรุกเคหสถานในเวลา กลางคืน	คนนอกพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	10 มี.ค. 2550
23	บุกรุกเคหสถานในเวลา กลางคืน ทำร้ายร่างกาย	คนนอกพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	11 มี.ค. 2550
24	ละเมิดลิขสิทธิ์	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	17 มี.ค. 2550
25	ละเมิดลิขสิทธิ์	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	17 มี.ค. 2550
26	ละเมิดลิขสิทธิ์	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	17 มี.ค. 2550
27	ไม่มีใบอนุญาตประกอบ กิจการให้เช่า แลกเปลี่ยนเทปวีสดูโทร ทัศน์	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	17 มี.ค. 2550
28	ละเมิดลิขสิทธิ์	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	17 มี.ค. 2550
29	ก่อสร้างอาคารโดยไม่ได้ รับอนุญาต	คนในพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	คนในพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	23 มี.ค. 2550

ลำดับ ที่	ประเภทคดี	ผู้เสียหาย	ผู้กระทำผิด	อื่นๆ
30	ก่อสร้างอาคารโดยไม่ได้ รับอนุญาต	คนในพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	คนในพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	23 มี.ค. 2550
31	ก่อกำแพงแนวถนน	คนในพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	คนในพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	23 มี.ค. 2550
32	ลักทรัพย์ในเคหสถาน	คนในพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	25 มี.ค. 2550
33	ลักทรัพย์ในเคหสถาน	คนในพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	27 มี.ค. 2550
34	เป็นเจ้าของที่รักษา ทรัพย์ใดเบียดบังเอา ทรัพย์นั้น	คนในพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	4 เม.ย. 2550
35	ลักทรัพย์ในเคหสถาน	คนในพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	11 เม.ย. 2550
36	ทำร้ายร่างกายผู้อื่น	คนในพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	17 เม.ย. 2550
37	ร่วมกันทำร้ายร่างกาย ผู้อื่น	คนในพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	18 เม.ย. 2550
38	เป็นเจ้าของที่รักษา ทรัพย์ใดเบียดบังเอา ทรัพย์นั้น	คนนอกพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	คนในพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	21 เม.ย. 2550
39	ลักทรัพย์ในเคหสถาน	คนในพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	11 เม.ย. 2550
40	บุกรุกพื้นที่อุทยานฯ	คนในพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	คนในพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	1 พ.ค. 2550
41	ปลูกสร้างอาคารโดย ไม่ได้รับอนุญาต	คนในพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	คนในพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	2 พ.ค. 2550

ลำดับ ที่	ประเภทคดี	ผู้เสียหาย	ผู้กระทำผิด	อื่นๆ
42	แก้ไขเปลี่ยนแปลงทาง น้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต	คนในพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	คนในพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	3 พ.ค. 2550
43	ยกยอกทรัพย์	คนนอกพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวต่างชาติ	7 พ.ค. 2550
44	จ่ายเช็คไม่มีเงินอยู่จริง	คนในพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	15 พ.ค. 2550
45	ปลูกสร้างอาคารโดย ไม่ได้รับอนุญาต	คนในพื้นที่เกาะช้างไทย	คนในพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	2 พ.ค. 2550
46	ก่อกองไฟ	คนในพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	16 พ.ค. 2550
47	ฉ้อโกงทรัพย์	คนในพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	17 พ.ค. 2550
48	ลักทรัพย์	คนในพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	18 พ.ค. 2550
49	แก้ไขเปลี่ยนแปลงทาง น้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต	คนในพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	8 มิ.ย. 2550
50	ลักทรัพย์หรือรับของโจร	คนในพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	10 มิ.ย. 2550
51	ก่อกองไฟ	คนในพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	11 มิ.ย. 2550
52	บุกรุกพื้นที่อุทยานฯ	คนในพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	คนในพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	12 มิ.ย. 2550
53	ก่อกองไฟ	คนในพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	คนในพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	18 มิ.ย. 2550
54	ลักทรัพย์	คนในพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้างชาว ไทย	19 มิ.ย. 2550

ลำดับ ที่	ประเภทคดี	ผู้เสียหาย	ผู้กระทำผิด	อื่นๆ
55	บุกรุกพื้นที่อุทยานฯ	คนในพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	20 มิ.ย. 2550
56	ร่วมกันทำร้ายร่างกาย	คนในพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	คนในพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	20 มิ.ย. 2550
57	ยกยอกทรัพย์	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	22 มิ.ย. 2550
58	ทำไม้แปรรูปไม้หวงห้าม	คนในพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	23 มิ.ย. 2550
59	ร่วมกันทำร้ายร่างกาย	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	24 มิ.ย. 2550
60	ยกยอกทรัพย์	คนในพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	7 ก.ค. 2550
61	จ่ายเช็คโดยไม่มีเงินอยู่ จริง	คนในพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	คนนอกพื้นที่เกาะช้าง ชาวไทย	24 ก.ค. 2550

ตารางที่ 1 การเกิดเหตุอาชญากรรมในพื้นที่ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ปี พ.ศ.2550

จากตารางที่ 1 มีการแจ้งความดำเนินคดีตามกฎหมายในปี พ.ศ. 2550 ถึงวันที่ 24 กรกฎาคม 2550 จำนวน 61 ราย จำแนกเป็น

- 1) ผู้กระทำความผิดเป็นคนที่มิมีภูมิลำเนาบนเกาะช้าง จำนวน 15 คน
- 2) ผู้กระทำความผิดเป็นคนไทยที่มีได้มีภูมิลำเนาบนเกาะช้าง จำนวน 43 คน
- 3) ผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างชาติ จำนวน 3 คน
- 4) ผู้เสียหายเป็นคนที่มิมีภูมิลำเนาบนเกาะช้าง จำนวน 36 คน
- 5) ผู้เสียหายเป็นคนไทยที่มีได้มีภูมิลำเนาบนเกาะช้าง จำนวน 25 คน
- 6) ผู้เสียหายเป็นคนต่างชาติ ไม่มี

ลักษณะความผิด ปรากฏว่าเป็นความผิดที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยตรงเพียง 1 ราย(ลำดับที่ 7) นอกนั้นเป็นความผิดอาญาในฐานความผิดเกี่ยวกับ ชีวิต ร่างการและทรัพย์สิน และ

ความผิดในส่วนทรัพยากรธรรมชาติ เป็นส่วนใหญ่ แต่ที่สอบถามนักท่องเที่ยวพบว่านักท่องเที่ยวมั่นใจในเรื่องความปลอดภัยบนเกาะ โดยเฉพาะส่วนกิจการโฮมสเตย์ฝั่งตะวันออก

4.2.1.6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสินค้าและบริการบนเกาะช้าง

1. ความรู้สึกมั่นใจ หรือพอใจกับ ราคาของอาหาร โรงแรมหรือที่พัก

สิ่งอำนวยความสะดวกบนเกาะช้าง

ราคาสินค้าและบริการบนเกาะช้าง นักท่องเที่ยวได้รับได้ และเห็นว่ามีความสมเหตุสมผล แต่มีร้านอาหารบางรายบริเวณน้ำตกคลองพลู น้ำเปล่าขนาดเล็กราคาขวดละ 20 บาท อาหารทะเลเป็นที่น่าประทับใจ ในส่วนฝั่งตะวันออกอาหารทะเลราคาไม่แพงนักท่องเที่ยวแจ้งว่ามาแล้วอยากมาอีกประทับใจ ทั้งความเป็นกันเอง รสชาติและราคาที่จูงใจอย่างมาก

2. การเข้าถึง (เส้นทางคมนาคม) ของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ

นักท่องเที่ยวมีทั้งส่วนที่เห็นว่าสภาพที่มีอยู่ดีพอรับได้น่าค้นหา ได้รสชาติของการเดินทาง และบางส่วนเห็นว่ารับไม่ได้ไม่ประทับใจ แต่ในฤดูท่องเที่ยวหรือวันหยุดตามเทศกาล การจราจรหนาแน่นมาก ราคาค่าโดยสารไม่มีการติดป้ายบอกราคา และสถานการณ์ทำให้นักท่องเที่ยวต้องยอมเหมารถเนื่องจากรถจะออกเมื่อมีจำนวนคนตามที่สมควรของคนขับ ไม่ได้ยึดเวลาออกรถ แต่สำหรับนักท่องเที่ยวที่เข้าพักรีสอร์ทหรือโฮมสเตย์บางแห่งที่มีรถบริการเฉพาะประทับใจในบริการมาก

4.2.2 ปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย ในกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง

จากข้อเท็จจริงจากการสัมภาษณ์สามารถนำมาพิจารณาเพื่อตอบคำถามวิจัยข้อ 3 พบปัญหาที่พอสรุปได้ 3 ประเด็นดังต่อไปนี้

4.2.2.1 ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายต่อนักท่องเที่ยว

ด้านการเดินทาง นักท่องเที่ยวไม่มีทางเลือกในการซื้อบริการรถโดยสารเนื่องจากติดด้วยปัญหารถมีการสัมปทาน ทำให้ประชาชนบนเกาะช้างที่ประสงค์จะวิ่งรถต้องเข้าสู่ระบบการ

สัมปทาน โดยในปัจจุบันมีเพียงรายเดียว ไม่มีการแข่งขัน ดังนั้น ทั้งราคาและบริการจึงไม่เป็นที่น่าประทับใจนักท่องเที่ยว เมื่อมีการเดินทางมาครั้งต่อไปมักจะนำรถมากันเอง ก็จะส่งผลกระทบต่อปริมาณรถบนเกาะช้างให้มีปริมาณสูงขึ้นและติดขัดในช่วงเทศกาลต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีกรณีที่ผู้ประกอบการรถรับจ้างจากฝั่งที่นำนักท่องเที่ยวเดินทางมาเกาะช้าง จะรับผิดชอบเพียงการขนส่งเท่านั้น ไม่ให้ข้อมูลกับนักท่องเที่ยวเรื่องที่พักตั้งแต่ก่อนการเดินทาง หากเดินทางมาถึงแล้วไม่มีที่พัก นักท่องเที่ยวต้องเดินทางกลับซึ่งผู้ประกอบการรถขนส่งก็ยังคงได้ค่าจ้างตามปกติ แต่นักท่องเที่ยวไม่สามารถมีกิจกรรมท่องเที่ยวได้อย่างสมประสงค์ ในทางกฎหมายไม่สามารถเอาผิดกับรถรับจ้างได้เพราะไม่อยู่ในขอบเขตความรับผิดชอบต่อนักท่องเที่ยวในเรื่องที่พัก ส่วนนี้เป็นปัญหาด้านความรู้สึกของนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นอย่างมาก แต่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติกลับไม่มีผลกระทบใด ๆ เพราะพักที่ไหนก็ได้ไม่คาดหวังกับระดับของที่พักเท่าใดนัก

ด้านที่พักและสิทธิในทางกฎหมายของนักท่องเที่ยว ไม่ปรากฏว่านักท่องเที่ยวทราบมาก่อนเลยว่าตนเองมีสิทธิได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายในความเสียหายที่เกิดจากการเข้าพักแรมในโรงแรม รีสอร์ท หรือโฮมสเตย์

ด้านการคุ้มครองสิทธิของนักท่องเที่ยวตามกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค นักท่องเที่ยวแจ้งว่าเมื่อพบเหตุการณ์ไม่ทราบว่าจะไปแจ้งหน่วยงานใดบนเกาะ เวลามาท่องเที่ยวจะมาช่วงวันหยุดหน่วยงานราชการบนเกาะช้างปิด ไม่มีแหล่งในการแจ้งเหตุการณ์ใด ๆ เลย ตลอดเวลาที่ท่องเที่ยวบางครั้งไม่พบตำรวจท่องเที่ยวเลย

ด้านการจรรยา ฎหมายไม่มีการบังคับอย่างจริงจังในเรื่อง หมวกกันน็อค และเข็มขัดนิรภัย กับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติทำให้เมื่อประสบอุบัติเหตุ ผลเสียหายจึงมีความรุนแรงอย่างมาก แต่นักท่องเที่ยวเห็นว่าการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวดทำลายบรรยากาศการท่องเที่ยว

4.2.2.2 ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายต่อภาคธุรกิจและชุมชน

ด้านสิ่งแวดล้อมและมาตรการตามกฎหมาย หลายกิจการมีการปฏิบัติตามกฎหมายในมาตรการด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและการกำจัดมลพิษรวมถึงกฎหมายด้านอื่น ๆ ซึ่งล้วนแล้วแต่มีต้นทุนในการปฏิบัติตามกฎหมายทั้งสิ้น ดังนั้นสถานประกอบการบางแห่งอาจใช้อิทธิพลหรือเงินเพื่อทำให้กิจการอยู่รอดโดยไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย เนื่องจากการทำตามกฎหมายมีต้นทุนสูง

การพิจารณาออกใบอนุญาตตามกฎหมายธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ ต้องเดินทางจากเกาะช้าง จังหวัดตราด มาดำเนินการที่กรุงเทพมหานคร

ชุมชนบนเกาะช้างมีหลายชุมชนอาชีพหลักคือทำประมงและสวนยาง บางชุมชนมีรายได้เสริมด้วยการเปิดกิจการโฮมสเตย์บริการนักท่องเที่ยว จากสัมภาษณ์ชุมชนปัญหาการบังคับใช้กฎหมายต่อชุมชนยังไม่ปรากฏ แต่เมื่อพิจารณาข้อกฎหมายพบว่าหลายมาตรการที่ต้องมีการปฏิบัติตามกฎหมายแต่ปัจจุบันยังไม่มี การบังคับกันอย่างจริงจัง โดยเฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเขตอุทยานที่กฎหมายกำหนดเงื่อนไขในการใช้ประโยชน์หรือทำกิจกรรมในพื้นที่เขตอุทยาน ซึ่งถ้ามีการบังคับอย่างจริงจังแล้วคงเกิดผลกระทบต่อภาคชุมชนอยู่ไม่น้อย

4.2.2.3 ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายของหน่วยงานราชการ

ประเด็นนี้เป็นประเด็นที่สำคัญมากในการบูรณาการเกาะช้างให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน เนื่องจากมีกฎหมายหลายฉบับที่ให้อำนาจหน่วยงานหลายหน่วยงาน(รายงานฉบับนี้ หน้า 203 – 204) เช่น อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง กองทัพเรือ ธารักษ์ จังหวัดตราด กิ่งอำเภอเกาะช้าง องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง และองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคกลาง เขต 5 (ตราด) สำนักงานท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการจังหวัดตราด เป็นต้น โดยหน่วยงานทั้งหมดนี้ล้วนแล้วแต่มีกฎหมายกำหนดอำนาจหน้าที่ในการดูแลพื้นที่และดำเนินกิจกรรมตามกฎหมายฉบับนั้น ๆ โดยมีองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน(องค์การมหาชน)เป็นหน่วยงานเชิงบูรณาการพื้นที่ให้บรรลุสู่การเป็นพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน แต่เนื้อหากฎหมายกลับมอบอำนาจให้เป็นเพียงผู้ประสานงาน และกฎหมายที่ก่อตั้งยังมีลำดับศักดิ์เป็นพระราชกฤษฎีกาซึ่งอยู่ในฐานะรองจากพระราชบัญญัติ ดังนั้นเมื่อมีการขัดแย้งของอำนาจในทางกฎหมายจึงยังคงต้องเป็นไปตามที่พระราชบัญญัติกำหนดไว้เป็นหลัก ประเด็นเหล่านี้จึงเป็นปัญหาที่สำคัญมากในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายแห่งการพัฒนาพื้นที่เกาะช้างให้เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน

4.3 มาตรการทางกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง

จากการศึกษามาตรการในกฎหมายตามคำถามวิจัยข้อ 4 ดังที่กล่าวมาในรายงานการวิจัยฉบับนี้ พบว่า มาตรการทางกฎหมายที่ปรากฏสามารถแบ่งได้เป็น 4 กลุ่มด้วยกัน คือ

- 4.3.1 มาตรการทางกฎหมายอาญา
- 4.3.2 มาตรการทางกฎหมายแพ่ง
- 4.3.3 มาตรการทางกฎหมายปกครอง
- 4.3.4 มาตรการส่งเสริมในกฎหมาย

4.3.1 มาตรการทางกฎหมายอาญาเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

มาตรการทางกฎหมายอาญานี้ เป็นมาตรการที่มีผลบังคับเข้ากับ ชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ และทรัพย์สินของบุคคล ดังปรากฏเป็นโทษประหารชีวิต โทษจำคุก โทษโทษกักขัง โทษปรับ และโทษที่ว่าด้วยการริบทรัพย์สิน เพื่อสร้างความศักดิ์สิทธิ์ให้กับกฎหมาย โดยบทลงโทษที่ปรากฏใน บทที่ 3 แห่งรายงานฉบับนี้ จะเป็นโทษที่เกี่ยวกับ โทษจำคุกและโทษปรับเป็นหลัก ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ซึ่งจากมาตรการนี้เองทำให้ประชาชนหรือผู้ที่มีหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติต้องกระทำการอันกฎหมายบัญญัติไว้เท่านั้น หากมีการฝ่าฝืนจะต้องถูกลงโทษ

ในการใช้มาตรการทางกฎหมายอาญานี้ กลไกที่สำคัญที่สุดคือกลไกในกระบวนการยุติธรรม ตั้งแต่ พนักงานสอบสวน อัยการ ทนายความ ศาล ไปจนถึงงานราชทัณฑ์ เพื่อให้กฎหมายมีสภาพบังคับใช้ได้จริง แต่ด้วยข้อจำกัดที่ต้องเกี่ยวข้องกับคน ระดับในการเข้มงวดในทางกฎหมายจึงต้องแล้วแต่ผู้บังคับใช้กฎหมายว่าจะใช้กฎหมายอย่างตรงตรงทางเดียว หรือใช้เพื่อให้กฎหมายบังคับได้อย่างเป็นผลและเป็นธรรม แต่ที่ร้ายแรงที่สุดและน่ากลัวที่สุดคือการใช้กฎหมายในทางทุจริตผิดหน้าที่ เช่น การละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยได้รับสินบนจากผู้กระทำความผิด การใช้กฎหมายกับผู้กระทำความผิดที่มีอคติด้วยมาตรการที่เข้มงวดตามที่กฎหมายให้อำนาจกระทำได้ เหล่านี้จึงทำให้ประชาชนผู้ปฏิบัติตามกฎหมายอาจมีการเสนอผลประโยชน์ให้

ข้าราชการคนหนึ่งหนใดที่มีอำนาจรักษาการตามกฎหมายนั้นก็ได้ เพียงเพื่อช่วยให้กระบวนการยุติธรรมนั้นไม่ก่อผลร้ายหรือทำให้ผลร้ายนั้นบรรเทาเบาบางลง

สำหรับในด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้างนี้ มาตรการทางกฎหมายอาญา เป็นมาตรการที่หน่วยงานที่รักษาการตามกฎหมายบนเกาะช้าง ใช้อย่างระมัดระวังมากเพื่อไม่ให้กระทบกระเทือนต่อความรู้สึกของนักท่องเที่ยว ทั้งที่เป็นคนไทยหรือเป็นคนต่างชาติ จึงทำให้มาตรการในเชิงป้องกันบางอย่างดูหละหลวม กล่าวคือ ถ้าไม่มีผลร้ายหรือความสูญเสียคงไม่เป็นประเด็นในสังคม แต่ถ้าเกิดเหตุให้มีความสูญเสีย ไม่ว่าจะเกิดต่อชีวิต ร่างการ หรือทรัพย์สิน ก็ตาม ผู้รักษาการตามกฎหมายอาจต้องได้รับผลกระทบอยู่บ้าง จากการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวพบว่าถ้าเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้มงวดมาก ก็เป็นไปได้ว่านักท่องเที่ยวอาจลังเลในการตัดสินใจมาเที่ยว เช่น จุดเด่นของเกาะช้าง คือ ทะเล หาดทราย แสงแดด ถ้านักท่องเที่ยวมาเช่ารถจักรยานยนต์แล้วต้องใส่หมวกกันน็อค นักท่องเที่ยวจะรู้สึกว่าการตีมูลค่ากับความเป็นเกาะช้างมันขาดหายไป หรือแม้แต่การตรวจใบอนุญาตขับขีรถจักรยานยนต์ ก็จะมีผลกระทบเหมือนกัน ดังนั้น การใช้กฎหมายกับแหล่งท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวจำนวนมากและเป็นสิ่งที่ทุกภาคส่วนให้ความสำคัญ จะเป็นการสร้างความลำบากใจให้กับผู้รักษาการในกฎหมายฉบับนั้น ๆ อยู่ไม่น้อย

แต่สำหรับด้านทรัพยากรธรรมชาติ และการกระทำที่เกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อย การบังคับใช้กฎหมายบนเกาะช้างมีการดำเนินคดีอย่างต่อเนื่องเมื่อมีเหตุการณ์ที่เป็นความผิดตามกฎหมาย(ดูสถิติจากตารางที่ 1 หน้า 243)

สรุป จากการศึกษามาตรการทางกฎหมายอาญาเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บนพื้นที่เกาะช้าง นี้ หน่วยงานราชการจะให้ความสำคัญกับบรรยากาศการท่องเที่ยวเป็นหลักและให้ความสำคัญกับนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก ในขณะเดียวกันก็เน้นด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและความสะดวกสบายเรียบร้อยในเขตพื้นที่โดยมีการดำเนินการอย่างเข้มแข็งของส่วนราชการที่หน้าที่ โดยใช้มาตรการทางกฎหมายอาญาเป็นเครื่องมือในการรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคมได้เป็นอย่างดี

4.3.2 มาตรการทางกฎหมายแพ่งเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

จากที่ได้กล่าวไว้ในรายงานฉบับนี้(หน้า 17) กฎหมายแพ่งเป็นส่วนหนึ่งในกฎหมายเอกชนที่มีเนื้อหาว่าด้วยความเสมอภาคของบุคคลที่เป็นคู่สัญญา โดยการแสดงเจตนาต่อกันต้องเป็นการแสดงเจตนาที่สุจริตเปิดเผยข้อความจริงอย่างครบถ้วนเพื่อให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งพิจารณาก่อนการแสดงเจตนาตอบรับหรือปฏิเสธ

มาตรการทางกฎหมายแพ่งนี้ จะครอบคลุมถึง ทรัพย์สิทธิและการมีกรรมสิทธิ์ การมีสิทธิเรียกร้องหรือการเสียสิทธิเรียกร้องให้คู่กรณีต้องปฏิบัติตามหน้าที่ของเที่ยวหรือผู้ประกอบการแล้วแต่กรณี ซึ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องนี้ มีทั้งส่วนที่กฎหมายกำหนด ส่วนของความผูกพันหรือความรับผิดชอบตามสัญญาต่าง ๆ และส่วนความรับผิดชอบในการกระทำละเมิดก็ได้

ในด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้างนี้ เท่าที่สอบถามจากนักท่องเที่ยว มีการแสดงความพึงพอใจในบริการของสถานที่พัก มีความมั่นใจในความปลอดภัยเมื่ออยู่ในที่พัก คุณภาพอาหารสมราคา ยกเว้นร้านค้าที่อยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติบางแห่ง ขายสินค้าแพงกว่าราคาตลาดภายนอกที่อยู่บนเกาะช้างด้วยกัน รวมถึงราคาอาหารไม่สมเหตุสมผล เมื่อสอบถามลงไป ในรายละเอียดพบว่าบริเวณนั้นไม่มีร้านค้าแข่งขัน เมื่อนักท่องเที่ยวต้องการดื่มน้ำจึงจำเป็นต้องซื้อ จุดนี้ ก็ยังเป็นปัญหาอยู่แต่เป็นส่วนน้อยมาก

ส่วนปัญหาการเล่นน้ำทะเลหรือเดินชายหาดนี้ นักท่องเที่ยวที่เข้าพักสถานที่พักที่ไม่ติดชายหาด ในการจะลงเล่นน้ำทะเลต้องผ่านที่ดินของเอกชนหรือผู้ประกอบการรายอื่น ทำให้นักท่องเที่ยวไม่กล้าที่จะเดินผ่านลงไปเล่นน้ำเนื่องจากเป็นปัญหาด้านกรรมสิทธิ์ ในส่วนนี้กฎหมายเขียนไว้ชัดว่าชายหาดเป็นที่ชายทะเลตามกฎหมาย ทุกคนมีสิทธิใช้ได้ เพียงแต่ทางลงไปสู่ชายหาดหรือที่ชายทะเลมีน้อยมาก ดังนั้นถ้าต้องการทางลงไปสู่ชายทะเล มาตรการทางกฎหมายแพ่งเปิดช่องให้ดำเนินการได้ 3 ทางด้วยกันคือ

1. ซื้อที่ดินเพื่อปรับเป็นทางเดินลงไปสู่ชายหาด
2. เช่าที่ดินจากเจ้าของที่ดินเพื่อปรับเป็นทางเดินลงไปสู่ชายหาด
3. จดภาระจำยอมกับเจ้าของที่ดิน

สรุป มาตรการทางกฎหมายแพ่งเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนช้าง นี้ เป็นเรื่องของความเสมอภาคระหว่างคู่กรณีไม่ว่าจะเป็น เอกชนด้วยกัน หรือราชการกับเอกชนในส่วนที่เป็นเรื่องที่ต้องแสดงเจตนาตกลงต่อรองกันอย่างสมัควใจ ก็ยังคงเป็นเรื่องของกฎหมายแพ่งอยู่นั่นเอง แต่ด้วยมูลค่าทางเศรษฐกิจที่มีสูงทำให้อัตราค่าตอบแทนที่ดี ค่าใช้ประโยชน์ที่ดี มีราคาที่สูงมาก จึงทำให้คู่สัญญาหาข้อยุติได้ค่อนข้างยาก

4.3.3 มาตรการทางกฎหมายปกครองเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

จากที่กล่าวไว้ในรายงานฉบับนี้(หน้า 10) กฎหมายปกครอง(Administrative Law) คือ กฎหมายที่วางหลักเกี่ยวกับการจัดระเบียบการปกครองรัฐในทางปกครอง หรือการจัดระเบียบราชการบริหาร รวมทั้งการวางระเบียบเกี่ยวกับกิจกรรมของฝ่ายปกครอง และความเกี่ยวพันในทางปกครองระหว่างฝ่ายปกครองกับเอกชนผู้อยู่ใต้การปกครอง ดังนั้น ความซับซ้อนของกฎหมายลักษณะนี้ เมื่อพิจารณาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้างนักวิจัยจึงต้องแยกพิจารณาตามลักษณะของกลุ่มกฎหมาย คือ หน่วยงานที่รักษาการตามกฎหมายระดับพระราชบัญญัติกลุ่มหนึ่ง กับหน่วยงานที่รักษาการตามกฎหมายระดับรองหรือพระราชกฤษฎีกาอีกกลุ่มหนึ่ง

4.3.3.1 มาตรการทางกฎหมายปกครองเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน ของหน่วยงานที่รักษาการตามกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ

ลักษณะการบังคับใช้กฎหมายในกลุ่มนี้ กฎหมายจะบัญญัติกำหนดอำนาจหน้าที่ และบทกำหนดโทษไว้ในพระราชบัญญัติฉบับนั้น ๆ ทำให้อำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่รักษาการตามกฎหมายกลุ่มนี้ มีอำนาจตามการบังคับใช้ของกฎหมายอยู่ในลำดับศักดิ์กฎหมายที่อยู่เหนือกว่ากฎหมายลำดับรองพระราชกฤษฎีกา

ด้วยลักษณะกฎหมายกลุ่มนี้ มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องอยู่หลายฉบับ การบังคับใช้มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน และเป็นกฎหมายลำดับศักดิ์เดียวกัน การบังคับใช้ต้องพิจารณาว่ากฎหมายฉบับใดเป็นกฎหมายทั่วไป หรือกฎหมายฉบับใดเป็นกฎหมายเฉพาะ เนื่องจากเมื่อถึงความพิจารณาการบังคับใช้ กฎหมายเฉพาะจะอยู่ในสถานะที่เหนือกว่า โดยประเด็นเหล่านี้เมื่อมีข้อสงสัยให้หน่วยงานที่รักษาการตามกฎหมายฉบับนั้น ๆ ที่มีข้อสงสัยทำหนังสือหรือไปยัง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อจักได้ทราบถึงการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งหลายต่อไป เช่น พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 กำหนดให้กิจการที่ต้องมีหน้าที่จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่จัดทำ

รายงานดังกล่าวเพื่อยื่นต่อสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมฉบับหนึ่ง และยื่นต่อหน่วยงานที่มีอำนาจในการพิจารณาอนุญาตอีกฉบับหนึ่ง โดยกฎหมาย(มาตรา 48) กำหนดให้หน่วยงานที่มีอำนาจสั่งอนุญาต รอการพิจารณาสั่งไว้ก่อนจนกว่า จะทราบผลการประเมินรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนั้นจะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 เป็นกฎหมายเฉพาะ ผู้รักษาการตามกฎหมายฉบับอื่นจึงต้องรอผลการพิจารณาดังกล่าวก่อน

มาตรการทางกฎหมายปกครองที่บังคับใช้บนเขตพื้นที่เกาะช้างนี้ จะมีลักษณะสำคัญบางอย่าง เช่น

- 1) การให้อำนาจพิจารณาอนุญาต ไม่อนุญาต หรือออกเอกสารราชการต่าง ๆ ในการประกอบกิจการ หรือกิจกรรมตามที่กฎหมายกำหนด
- 2) การให้อำนาจในการเข้าไปตรวจสอบว่ากิจการ หรือกิจกรรมมีการดำเนินการเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด
- 3) การพิจารณาสั่งพักใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาต ต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด
- 4) อำนาจสั่งการในกรณีฉุกเฉิน เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบตามที่กฎหมายกำหนด
- 5) อำนาจการจัดเก็บค่าธรรมเนียม ต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด
- 6) อำนาจในการเรียกบุคคลหรือเอกสาร เพื่อใช้ในการพิจารณาสั่งการต่อไปตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรการเหล่านี้ ที่บังคับใช้กันอยู่ยังมีหลายส่วนงานที่เกิดการควมรอมงานตามที่กฎหมายให้อำนาจ โดยต้องมีการถ่ายโอนกันเพื่อให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด แต่ข้อเท็จจริงยังอยู่ในขั้นตอนการโอนงานทำให้งานบางอย่างเกือบจะอยู่ในภาวะสูญญากาศ นั่นคืองานด้านการตรวจติดตามกิจการธุรกิจนำเที่ยวที่ในอดีตเป็นอำนาจหน้าที่ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เมื่อมีการจัดตั้งกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา งานส่วนของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยส่วนนี้ต้องถ่ายโอนมาสู่กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาต่อไป และตั้งแต่มีการยกงานด้านการท่องเที่ยวขึ้นเป็นกระทรวง ภาคธุรกิจยังไม่เคยได้รับการตรวจติดตามจากหน่วยงานราชการเลย ส่วนนี้เป็นอีกหนึ่งปัญหาสำคัญที่ต้องรีบทำอย่างเร่งด่วน หากยิ่งปล่อยเวลาให้เนิ่นช้าล้านาน ก็

จะยิ่งส่งผลต่อคุณภาพและการรักษามาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนด จะรู้ว่าเป็นปัญหาก็ต้องมีความเสียหายปรากฏแล้ว

4.3.3.2 มาตรการทางกฎหมายปกครองเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน ของหน่วยงานที่รักษาการตามกฎหมายระดับพระราชกฤษฎีกา

ในประเด็นนี้ คงต้องกล่าวถึงองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) เป็นการเฉพาะ เนื่องจากเป็นองค์การที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อสนองนโยบายรัฐบาลในการพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มรายได้และกระจายรายได้ไปสู่ชุมชนท้องถิ่น โดยให้มีการบริหารและพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวในเชิงบูรณาการ มีองค์กรกลางทำหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ และประสานงานกับท้องถิ่นหรือพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวหรือส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพในการท่องเที่ยวให้มีการบริหารจัดการพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวในเชิงคุณภาพรวมทั้งสามารถระดมบุคลากร งบประมาณ และเครื่องมือเครื่องใช้มาใช้ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างมีเอกภาพและแก้ไขปัญหาโดยรวดเร็ว ตลอดจนส่งเสริมให้มีการนำความรู้ด้านการบริหารจัดการสมัยใหม่มาใช้เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายหลักที่ให้อำนาจจัดตั้งองค์การมหาชนขึ้น

จากเหตุผลนี้มีการกำหนดวัตถุประสงค์ 8 ประการ ดังนี้

(1) ประสานงานการบริหารจัดการการท่องเที่ยวระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่หรือได้รับมอบหมายให้บริหารจัดการการท่องเที่ยวไม่ว่าในระดับชาติ ระดับภูมิภาค หรือระดับท้องถิ่น

(2) ประสานงานการใช้อำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ชุมชน ผังเมือง สิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยว หรือการรักษาความสงบเรียบร้อย เพื่อบูรณาการการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

(3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาและรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

(4) ส่งเสริมการใช้ศักยภาพของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ในการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว

(5) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนท้องถิ่นของตน

(6) ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนท้องถิ่นจัดให้มีการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น

(7) ส่งเสริมการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

(8) ส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพในด้านการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดการจ้างงานและยกระดับคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่แห่งท้องถิ่นให้ดีขึ้น

จากวัตถุประสงค์ทั้ง 8 ข้อ พบว่าเป็นวัตถุประสงค์เพื่อการประสานงาน 2 ข้อ และอีก 6 ข้อ เป็นเรื่องของการส่งเสริม ทำให้อำนาจหน้าที่ของ อพท. จึงมีดังต่อไปนี้

(1) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพย์สินต่างๆ

(2) ก่อตั้งสิทธิหรือทำนิติกรรมใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน

(3) ให้กู้ยืมเงินหรือกู้ยืมเงิน เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ขององค์การ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

(4) เข้าร่วมทุนกับบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นในกิจการที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ขององค์การ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

(5) เป็นตัวแทนหรือนายหน้า หรือมอบหมาย หรือว่าจ้างให้บุคคลหรือนิติบุคคลอื่นประกอบกิจการต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ขององค์การ

(6) เรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน หรือค่าบริการในการดำเนินกิจการ

(7) กระทำการอื่นใดที่จำเป็นและต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การทุน

ซึ่งอำนาจหน้าที่เหล่านี้ เป็นเพียงอำนาจหน้าที่ตามวัตถุประสงค์ ที่ไม่สามารถเทียบได้กับอำนาจหน่วยงานราชการที่มีอยู่เดิม เพราะกฎหมายที่มีอยู่เดิมนั้นให้อำนาจหน่วยงานตามข้อ 5.3.1 อย่างเต็มส่วนในฐานะผู้รักษาการตามกฎหมายเรื่องนั้น ๆ แต่ อพท. ในฐานะหน่วยงานกลางที่ต้องรับภาระกิจที่สำคัญแต่มีอำนาจเพียงแค่ประสานงานและส่งเสริม ทั้งยังเป็นหน่วยงานที่ก่อตั้งโดยพระราชกฤษฎีกาซึ่งเป็นกฎหมายลำดับรอง จึงทำให้การดำเนินการเป็นไปอย่างค่อยเป็นค่อยไปตามที่หน่วยงานอื่น ๆ ดำเนินการตามที่กฎหมายฉบับนั้น ๆ ให้อำนาจ

และถ้าพิจารณาเรื่อง การบริหาร การดำเนินกิจการ และการกำกับดูแล พบว่า กฎหมายให้มีคณะกรรมการบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ที่ประกอบด้วย “ประธานกรรมการ” ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์สูงทางด้านการบริหารการพัฒนาพื้นที่การท่องเที่ยว ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือด้านการปกครอง มีกรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนสี่คน ได้แก่ “ปลัดกระทรวงมหาดไทย” “อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช” “อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง” และ “ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย” และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนห้าคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ทางด้านการบริหาร การท่องเที่ยว สิ่งแวดล้อม การผังเมือง หรือการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยในจำนวนนี้จะต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมิใช่ข้าราชการหรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐร่วมอยู่ด้วย

จากโครงสร้างตามกฎหมายฉบับนี้ พบว่า มีการกำหนดให้ระดับนโยบายเข้ามาเป็นคณะกรรมการฯ และมีผู้แทนจากภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้แทนชุมชนท้องถิ่น ที่คณะกรรมการเสนอรัฐมนตรีแต่งตั้งจากหน่วยงานหรือบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับพื้นที่พิเศษนั้น เข้าเป็นคณะที่ปรึกษา(มาตรา 36 วรรคแรก) และถ้ามีความจำเป็นต้องมีการประสานงาน หรือประสานความร่วมมือระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐในการใช้อำนาจหน้าที่เพื่อประโยชน์แก่การบริหารจัดการการท่องเที่ยวให้บรรลุเป้าหมาย คณะกรรมการอาจมอบหมายให้สำนักงานพื้นที่พิเศษเป็นผู้จัดทำบันทึกข้อตกลงกับหน่วยงานของรัฐนั้นๆ ได้(มาตรา 39)

เมื่อพิจารณารักษาการตามกฎหมาย หน่วยงานที่ดูแลพื้นที่ต้องยึดถือ นโยบายจากส่วนกลางที่เป็นตามกฎหมายที่ตนรักษาการอยู่ ข้าราชการระดับปฏิบัติการเป็นเพียงผู้รับมอบให้มาดำเนินการตามนโยบาย ในทางอำนาจหน้าที่แล้ว สถานะภาพของกฎหมายย่อมมีผลบังคับสูงกว่านโยบาย ดังนั้น การบริหารในระดับนโยบายต่อยอดนโยบายด้วยกันมีแล้ว ส่วนที่ขาดหายไป คือ ส่วนราชการระดับพื้นที่ ซึ่งจะเข้าใจพื้นที่และรู้ปัญหาได้ดียิ่งน่าจะมีการปรับความเชื่อมโยงให้ดียิ่งขึ้นกว่านี้ จะทำให้เกิดการบูรณาการได้อย่างแท้จริง ส่วนการทำบันทึกข้อตกลง คงเป็นได้แค่ความร่วมมือระดับหนึ่งเท่านั้น หากต้องการให้หน่วยงานใดให้ความร่วมมือ แต่กฎหมายที่หน่วยงานนั้นดูแล บัญญัติให้เป็นข้อห้าม แม้นในด้านความรู้สึกไม่น่าจะเสียหายแต่ในทางกฎหมายคงรับฟังตามความรู้สึกไม่ได้ ดังนั้น เพียงแค่บันทึกข้อตกลงและสถานภาพของกฎหมายที่เป็นอยู่นี้ ยังไม่เพียงพอต่อการให้เกิดการบูรณาการได้อย่างเต็มที่

สรุป มาตรการทางกฎหมายปกครอง ในด้านการบังคับใช้กฎหมายปกครอง เพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนนี้ มีความเพียงพอในระดับหนึ่งแล้ว ชาติเพียงความรวดเร็วในการดำเนินการถ่ายโอนงานตามกฎหมายและโครงสร้างของหน่วยงาน นอกจากนี้ยังรวมถึงการสร้างจุดเชื่อมต่อในระดับปฏิบัติการระดับพื้นที่ด้วยกันตามโครงสร้างกฎหมายเกี่ยวกับหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานนี้ด้วย

4.3.4 มาตรการส่งเสริมในกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

มาตรการส่งเสริมนี้ เป็นมาตรการที่มีลักษณะเป็นการสร้างแรงจูงใจให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย เป็นการสร้างเงื่อนไขต่อการตัดสินใจของบุคคลในการปฏิบัติตามกฎหมายโดยนำเรื่องผลตอบแทนในรูปแบบต่าง ๆ มาเป็นสิ่งกระตุ้นให้คนทำตามกฎหมาย โดยการใช้แรงจูงใจนี้จะลดกำลังเจ้าหน้าที่ที่จะสอดส่องดูแลประชาชนลง และประชาชนจะเป็นฝ่ายเข้ามาแจ้งต่อหน่วยงานราชการเองว่า “ตนเป็นผู้ปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อขอรับสิทธิประโยชน์” โดยฝ่ายราชการจะทำหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลที่ประชาชนแจ้งมานั้นถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ (เกียรติสกุล. 2545. สัปดาห์ที่ 11)

ในเรื่องการใช้กฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม จะพบว่ามีผลต่อรายได้ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งล้วนแล้วแต่ก่อนหน้าที่จะมีค่าใช้จ่ายตามแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ที่ว่า “ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่ใช่ของฟรี ล้วนแต่มีต้นทุนทั้งสิ้น เพียงแต่ต้นทุนนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของใคร” ซึ่งในเบื้องต้นต้องสะท้อนต้นทุนให้เป็นที่ประจักษ์ก่อน และต่อมาก็คือการสร้างกลไกที่จะลดต้นทุนให้เกิดเป็นแรงจูงใจว่า “การทำตามกฎหมายมีต้นทุนที่ต่ำกว่าการหนีกฎหมาย” (เกียรติสกุล. 2545. สัปดาห์ที่ 11) โดยในปัจจุบันพอสรุปได้ 2 แนวทางดังนี้

- 1) มาตรการจูงใจทางเศรษฐศาสตร์
 - 1.1 มาตรการทางการเงิน ได้แก่ แหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ
 - 1.2 มาตรการทางการคลัง ได้แก่ การใช้กลไกภาษีต่าง ๆ
 - 1.3 มาตรการทางการตลาด ได้แก่ การให้สิทธิผู้มีสิทธิขายส่วนต่างของสิทธิในการปล่อยมลพิษ
- 2) มาตรการจูงใจทางสังคม เช่น การให้รางวัลดีเด่นประเภทต่าง ๆ

จากกฎหมายที่กล่าวไว้ในรายงานฉบับนี้(บทที่ 3) พบว่า พระราชบัญญัติ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 กำหนดให้มีมาตรการส่งเสริม ไว้ ในหมวด 2 กองทุนสิ่งแวดล้อม และหมวด 5 มาตรการส่งเสริม

โดยในหมวด 2 กองทุนสิ่งแวดล้อม(มาตรา 23) บัญญัติให้เงินกองทุนให้ใช้จ่าย เพื่อกิจการดังต่อไปนี้

1) ให้ส่วนราชการหรือราชการส่วนท้องถิ่นสำหรับการลงทุน และ ดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวม รวมทั้งการจัดหาจัดซื้อ ที่ดิน วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้ที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงาน และบำรุงรักษาระบบดังกล่าวด้วย

2) ให้ราชการส่วนท้องถิ่นหรือรัฐวิสาหกิจกู้ยืม เพื่อจัดให้มีระบบบำบัด อากาศเสียหรือน้ำเสีย ระบบกำจัดของเสียหรืออุปกรณ์อื่นใด สำหรับใช้เฉพาะในกิจการของ ราชการส่วนท้องถิ่นหรือรัฐวิสาหกิจนั้น

3) ให้เอกชนกู้ยืมในกรณีที่บุคคลนั้น มีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องจัดให้ มีระบบบำบัดอากาศเสีย หรือน้ำเสีย ระบบกำจัดของเสีย หรืออุปกรณ์อื่นใด เพื่อการควบคุมบำบัด หรือขจัดมลพิษที่เกิดจากกิจกรรมหรือการดำเนินกิจการของตนเองหรือบุคคลนั้นเป็นผู้ได้รับ ใบอนุญาตให้ประกอบกิจการเป็นผู้รับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียตาม พระราชบัญญัตินี้

4) เป็นเงินช่วยเหลือและอุดหนุนกิจการใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและ รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามที่คณะกรรมการกองทุนเห็นสมควรและโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

5) เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน

และ หมวด 5 มาตรการส่งเสริม(มาตรา 94) บัญญัติให้เจ้าของหรือผู้ครอบครอง แหล่งกำเนิดมลพิษผู้ใดซึ่งมีหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องที่จะต้อง จัดให้มีระบบบำบัดอากาศเสีย ระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียอย่างอื่น รวมทั้งอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ และวัสดุที่จำเป็นสำหรับแหล่งกำเนิดมลพิษนั้น หรือผู้รับจ้างให้บริการซึ่งได้รับ อนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้มีสิทธิขอรับการส่งเสริมและช่วยเหลือจากทางราชการได้ดังต่อไปนี้

1) การขอรับความช่วยเหลือด้านอากรขาเข้า สำหรับการนำเข้ามาใน ราชอาณาจักรซึ่งเครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ หรือวัสดุที่จำเป็นซึ่งไม่สามารถจัดหาได้ ภายในราชอาณาจักร(มาตรา 94(1))

2) การขอรับอนุญาตนำผู้ชำนาญการหรือผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศเข้ามาปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ติดตั้ง ควบคุม หรือดำเนินงานระบบบำบัดอากาศเสีย ระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสีย ในกรณีที่ไม่สามารถจัดหาและว่าจ้างบุคคลที่มีคุณสมบัติที่จะเป็นผู้ควบคุมเครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องมือหรือเครื่องใช้ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรตาม 1) ได้ภายในราชอาณาจักร รวมทั้งขอยกเว้นภาษีเงินได้ของบุคคลนั้นที่จะเกิดขึ้น เนื่องจากการเข้ามาปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ควบคุมในราชอาณาจักรด้วย(มาตรา 94(2))

นอกจากนี้กฎหมาย(มาตรา 94 วรรคสอง) ยังกำหนดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษที่ไม่มีหน้าที่ตามกฎหมายดังกล่าวในวรรคหนึ่ง แต่ประสงค์ที่จะจัดให้มีระบบ อุปกรณ์ เครื่องมือหรือเครื่องใช้ของตนเอง เพื่อทำการบำบัดอากาศเสีย น้ำเสีย หรือของเสียอย่างอื่นที่เกิดจากกิจการ หรือการดำเนินกิจการของตน มีสิทธิที่จะขอรับการส่งเสริมและช่วยเหลือจากทางราชการตามกฎหมาย(มาตรา 94 วรรคแรก)ได้

คำขอรับการส่งเสริมและช่วยเหลือจากทางราชการนี้(มาตรา 95 วรรคแรก) ให้ยื่นต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติตามหลักเกณฑ์ วิธีการและแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง และ(มาตรา 95 วรรคสอง)ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณาคำขอรับการส่งเสริมและช่วยเหลือตามวรรคหนึ่งได้ตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงความจำเป็นในทางเศรษฐกิจการเงินและการลงทุนของผู้ยื่นคำขอแต่ละราย และในกรณีที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเห็นสมควรให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ยื่นคำขอ ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติแนะนำให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการนั้นเพื่อให้การส่งเสริมหรือให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ยื่นคำขอต่อไป

ถ้ามาตรการทั้งสองหมวดยังไม่เพียงพอสามารถใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการควบคุมมลพิษและคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี โดยให้คณะกรรมการควบคุมมลพิษมีอำนาจและหน้าที่(มาตรา 53(3)) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการกำหนดมาตรการส่งเสริมด้านภาษีอากรและการลงทุนของเอกชนเกี่ยวกับการควบคุมมลพิษและการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ(มาตรา 13(5) เสนอแนะมาตรการด้านการเงิน การคลัง การภาษีอากรและการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปฏิบัติตามนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป เมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติ ก็สามารถนำมาเป็นกลไกหนึ่งในการบังคับใช้กฎหมายให้เกิดประสิทธิผลได้อีกเช่นกัน

สรุป จากมาตรการส่งเสริมในกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการ
ท่องเที่ยวทางธรรมชาตินี้ สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในด้านมลพิษบนเกาะช้างได้ โดยเฉพาะ
ด้านกองทุนสิ่งแวดล้อม ที่นอกจากให้สิทธิราชการส่วนท้องถิ่นแล้ว ยังเปิดโอกาสให้เอกชนกู้ยืมใน
กรณีทีบุคคลนั้น มีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องจัดให้มีระบบบำบัดอากาศเสีย หรือน้ำเสีย ระบบ
กำจัดของเสีย หรืออุปกรณ์อื่นใด เพื่อการควบคุมบำบัดหรือขจัดมลพิษที่เกิดจากกิจกรรมหรือการ
ดำเนินกิจการของตนเอง(มาตรา 23 (3),(4)) และเป็นเงินช่วยเหลือและอุดหนุนกิจการใด ๆ ที่
เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งนับเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการสร้างความ
ยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยว ส่วนการจะได้รับการพิจารณาหรือไม่นั้นกฎหมายให้เป็นอำนาจของ
คณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อมเห็นสมควรและโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม
แห่งชาติ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง “มาตรการทางกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการและองค์การมหาชนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติตามกฎหมาย 2) เพื่อศึกษาบทบาทของภาคประชาชนและภาคธุรกิจ ในกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติตามกฎหมาย 3) เพื่อศึกษาปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายของส่วนราชการ องค์การมหาชน ภาคประชาชน และภาคธุรกิจ ในกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้าง และ 4) เพื่อทราบมาตรการทางกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้าง

วิธีการดำเนินการวิจัย ในเบื้องต้นเป็นการศึกษาเอกสารในส่วนของทฤษฎีและหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคธุรกิจ ในกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง เมื่อได้ข้อมูลทางกฎหมายแล้ว ได้ดำเนินการจัดทำแบบสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อเป็นกรอบในการสัมภาษณ์ แต่ด้วยลักษณะการศึกษาวิจัยในทางกฎหมายจึงอาจมีบางประเด็นที่เป็นข้อเท็จจริงที่พบได้ด้วยการสังเกตและการซักถามในประเด็นที่ต้องใช้ข้อมูลเชิงลึกแต่ไม่อาจเปิดเผยประเด็นได้เป็นการทั่วไปเพราะอาจเกิดความเสียหายต่อผู้ให้ข้อมูลได้ ในการลงพื้นที่สัมภาษณ์เชิงลึกเชิงสังเกตนี้ต้องใช้เวลาในการสัมภาษณ์แหล่งข้อมูลแต่ละแห่งเป็นอย่างมาก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นข้อมูลเชิงลึก ดังนั้นจำนวนและข้อมูลที่ได้จึงไม่ได้เกิดในรูปเชิงปริมาณแต่อย่างใดและจากการศึกษาตลอดโครงการสามารถสรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล และเสนอแนะได้ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยโครงการ “มาตรการทางกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด” พบว่า

5.1.1 อำนาจหน้าที่ของส่วนราชการและองค์การมหาชนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติตามกฎหมาย บนพื้นที่เกาะช้าง มี 3 กลุ่ม คือ

5.1.1.1 กลุ่มกฎหมายที่เกี่ยวข้องเชิงนโยบาย

มีองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) เรียกโดยย่อว่า “อพท.” เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมและประสานงานตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด เพื่อให้เกิดการบริหารและพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวในเชิงบูรณาการ มีองค์การกลางทำหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ และประสานงานกับท้องถิ่นหรือพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวหรือส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพในการท่องเที่ยวให้มีการบริหารจัดการพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวในเชิงคุณภาพรวมทั้งสามารถระดมบุคลากร งบประมาณ และเครื่องมือเครื่องใช้มาใช้ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างมีเอกภาพและแก้ไขปัญหาโดยรวดเร็ว ตลอดจนส่งเสริมให้มีการนำความรู้ด้านการบริหารจัดการสมัยใหม่มาใช้เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งนับว่าเป็นหลักการที่ดีมากเพื่อการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในประเทศไทย

5.1.1.2 กลุ่มกฎหมายที่เกี่ยวข้องเชิงพื้นที่และสิ่งแวดล้อม

ในรายงานวิจัยฉบับนี้ ได้พิจารณากฎหมาย 7 ฉบับตามที่ปรากฏในบทที่ 4 ข้อ 4.1.1.2 ที่กล่าวถึงลักษณะและการถือครองอสังหาริมทรัพย์และการดูแลสิ่งแวดล้อมตามกฎหมาย กล่าวคือ กฎหมายที่ดิน เป็นเรื่อง ทรัพย์สินสิทธิของประชาชนในอสังหาริมทรัพย์ กฎหมายที่ราชพัสดุ เป็นเรื่อง ทรัพย์สินของรัฐในอสังหาริมทรัพย์ กฎหมายอุทยานแห่งชาติเป็นการประกาศเขตพื้นที่อุทยาน พร้อมมาตรการทางกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมกิจกรรมในเขตพื้นที่อุทยาน กฎหมายควบคุมอาคาร เป็นมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการปลูกสร้างสิ่งปลูกสร้าง ต่างๆ ซึ่งเป็นมาตรการในทางพื้นที่ นอกจากนี้ในด้านสิ่งแวดล้อมยังมีกฎหมายสิ่งแวดล้อม กฎหมายการสาธารณสุข และกฎหมายรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง เป็นกฎหมายหลักทั้งนี้ได้มีการให้อำนาจท้องถิ่นในการดูแลตามที่ปรากฏในข้อบัญญัติในรายงานฉบับนี้

จุดเด่นของกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย คือ ความเข้มแข็งของหน่วยงานอนุรักษ์ที่บังคับใช้กฎหมายอุทยานในการรักษาความยั่งยืนให้กับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอยู่น้อย แต่ในขณะเดียวกันความขัดแย้งระหว่างผู้รักษาการตามกฎหมายกับประชาชนมีความขัดแย้งอยู่บ้างในด้านอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรง ซึ่งไม่ถึงขนาดรุนแรงนัก เพราะใช้การบริหารงานตามกฎหมายอย่างประนีประนอมเข้ามาช่วย

5.1.1.3 กลุ่มกฎหมายที่เกี่ยวข้องเชิงกิจกรรม

เกาะช้างเป็นพื้นที่ที่มีกิจกรรมท่องเที่ยวทางทะเลเป็นหลัก และเสริมด้วยกิจกรรมทางธรรมชาติ อื่น ๆ ที่มีศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยว กฎหมายในส่วนนี้จึงประกอบด้วยกฎหมายหลายฉบับ ที่ดูแลเกี่ยวกับ กิจกรรมธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศน์ การเดินทางทางน้ำและการประมง

5.1.2 บทบาทของภาคประชาชนและภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติตามกฎหมาย บนพื้นที่เกาะช้าง มี 2 กลุ่ม คือ

5.1.2.1 กลุ่มกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคประชาชนและนักท่องเที่ยว

กฎหมายส่วนนี้ เป็นกฎหมายที่ขึ้นอยู่กับการแสดงเจตนาของคู่สัญญาเป็นหลัก ภาครัฐจะเข้ามาเกี่ยวข้องเฉพาะส่วนการคุ้มครองผู้บริโภคและความไม่เป็นธรรมระหว่างผู้ให้บริการกับผู้รับบริการเท่านั้น

เป็นที่น่าสังเกตว่าประชาชนและนักท่องเที่ยวมีความรู้ทางกฎหมายที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าสำนักโรงแรมน้อยมาก

5.1.2.2 กลุ่มกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคธุรกิจและสถานประกอบการ

กฎหมายส่วนนี้ เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกิจการธุรกิจโรงแรม กิจการสถานบริการโดยต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอเกาะช้าง และยังมีสถานประกอบการหลายแห่งที่มีความรู้เรื่องความรับผิดชอบในทางกฎหมายอยู่น้อยมาก เช่น ในเรื่องความรับผิดชอบในฐานะเจ้าสำนักโรงแรม หรือความรับผิดจากสัตว์เลี้ยงและสัตว์ในการแสดง

5.1.3 ปัญหาจากการบังคับใช้กฎหมายของส่วนราชการ องค์การมหาชน ภาคประชาชน และภาคธุรกิจ ในกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้าง

ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายบนเกาะช้างระหว่าง เจ้าพนักงานของรัฐกับประชาชน ในด้านการท่องเที่ยวนี้ จากการสัมภาษณ์ไม่พบความขัดแย้งกันระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนมีความขัดแย้งในการดำเนินการด้านการท่องเที่ยว ในทางกลับกันเป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เกิดการประทับใจในการเข้ามาท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ แต่เมื่อพิจารณาในภารกิจตามกฎหมาย ต้องแยกพิจารณาเป็น 2 ลักษณะ คือ

ลักษณะที่หนึ่ง กฎหมายที่เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเอาจริงเอาจังเพื่อให้เกิดความยั่งยืนและความมั่นใจต่อความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว และจากการบังคับอย่างจริงจังนี้เองจะเป็นการเพิ่มต้นทุนในการปฏิบัติตามกฎหมายได้โดยเฉพาะด้านสิ่งแวดล้อม

ลักษณะที่สอง กฎหมายที่เป็นกฎหมายทั่ว ๆ ไป กลับพบว่า มีหลายส่วนงานที่ไม่มี การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง เพราะ การเคร่งครัดในข้อกฎหมายอาจจะกระทบต่อบรรยายกา ศการท่องเที่ยวได้

5.1.4 มาตรการทางกฎหมาย เพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบน เกาะช้าง

จากการศึกษาวิจัยพบว่า มาตรการทางกฎหมายที่บังคับใช้กับการท่องเที่ยวทาง ธรรมชาติบนเกาะช้างนี้ มีทั้งมาตรการทางกฎหมายที่ใช้โทษทางอาญา มาตรการทางกฎหมายที่ให้ เป็นไปตามสิทธิเรียกร้องและแดนแห่งกรรมสิทธิ์ มาตรการทางกฎหมายปกครอง และมาตรการส่งเสริม ในกฎหมาย ซึ่งเป็นที่สังเกตว่าภาคธุรกิจกลับไม่ให้ความสนใจกับมาตรการส่งเสริมในทางกฎหมายทั้ง ที่สามารถช่วยแบ่งเบาภาระทางต้นทุนได้อยู่บ้าง

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 มาตรการทางการปรับปรุงกฎหมาย

หลักการในการจัดตั้งองค์กรที่เข้ามาบูรณาการด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็น หลักการที่เป็นประโยชน์และสามารถนำมาสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมได้ แต่ด้วยกฎหมายที่มีในประเทศ ไทยมีหลายฉบับ แต่ละฉบับมีอำนาจหน้าที่ในการบังคับใช้ที่เข้มข้นต่างกันไป การที่หน่วยงานกลางมี อำนาจหน้าที่เพียงการประสานงานและการส่งเสริมตามที่กฎหมายระดับพระราชกฤษฎีกา จึงยังคง ติดขัดด้วยนิติวิธีที่ควรจะเป็น ดังนั้นสมควรมีการศึกษาวิจัยความเป็นไปได้ในการคง หน่วยงาน อพท. ไว้โดยยกฐานะขึ้นเป็นหน่วยงานที่จัดตั้งโดยพระราชบัญญัติ โดยให้ครอบคลุมทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็น อำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน และการประสานงานกับต่างหน่วยงานที่รักษาการตามกฎหมายอื่นให้เป็น การกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายไม่ใช่เพียงแค่การดำเนินการที่ชอบด้วยนโยบายเท่านั้น การคัดสรร ผู้บริหารและวาระการดำรงตำแหน่ง การตรวจสอบหรือแม้แต่การมีส่วนร่วมของของประชาชนในระดับ ต่าง ๆ เป็นต้น

5.2.2 มาตรการเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายสู่ทุกภาคส่วน

ในการส่งเสริมความรู้ทางกฎหมายสู่ประชาชนบนเกาะ จะเป็นมาตรการที่สำคัญอย่างยิ่งในการสร้างองค์ความรู้และการร่วมกันพิทักษ์ปกป้องทรัพยากรธรรมชาติบนเกาะช้างอย่างมีส่วนร่วม เพราะถ้าไม่ส่งเสริมความรู้ให้ประชาชน ประชาชนจะรู้จักกฎหมายในฐานะเป็นจำเลยแล้วเท่านั้น ไม่สร้างความเข้มแข็งกับภาคประชาชนเลย และจากการพูดคุยกับภาคประชาชน ไม่มีการเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายให้ประชาชนทราบเลยไม่ว่าจะเป็นกฎหมายชาวบ้าน หรือกฎหมายที่ควร จะรู้เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน และที่สำคัญการเผยแพร่กฎหมายนี้ต้องไม่ใช่เพียงแค่จัดพิมพ์แล้วแจกเท่านั้น เพราะภาษากฎหมายเป็นภาษาที่มีความเฉพาะ ต้องมีการอธิบายความ อย่างเป็นขั้นเป็นตอนจึงจะสร้างองค์ความรู้อย่างแท้จริง

5.2.3 การประสานงานกับหน่วยงานสนับสนุนด้านกองทุนสิ่งแวดล้อม

กฎหมายส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เปิดโอกาสให้ราชการส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชน กู้เงินกองทุนสิ่งแวดล้อมเพื่อมาดำเนินการส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมได้ ซึ่งควรมีเจ้าภาพหลักในการเข้าไปเจรจาขอทราบขั้นตอนและความรู้ในการเขียนโครงการ ต่าง ๆ เพื่อขอใช้เงินกองทุนสิ่งแวดล้อมมาสร้างความสามารถในการปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่ มาตรการทางกฎหมายที่เข้มงวดขึ้น โดยไม่ส่งผลกระทบให้เป็นภาระทั้งต่อผู้ประกอบการและ ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อในที่สุดจะเป็นความยั่งยืนร่วมกัน

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กวี วรกวิน. (2546). ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่มีผลต่อการท่องเที่ยว.
- กิ่งอำเภอกะซัง. (2538). รายงานสรุปกิ่งอำเภอกะซัง ปี พ.ศ. 2538. ตราด : ตราดการพิมพ์.
- (2540). รายงานประชากรกิ่งอำเภอกะซัง. ตราด : ตราดการพิมพ์.
- (2541). รายงานประชากรกิ่งอำเภอกะซัง. ตราด : ตราดการพิมพ์
- เกียรติสกุล ชลคงคา. (2548). รายงานวิจัยโครงการวิจัย “มิติทางกฎหมายในทรัพยากรท่องเที่ยวทาง โบราณสถาน ศิลปะและวัฒนธรรมใน จังหวัดราชบุรี”. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เครือข่ายภาคกลางตอนล่าง
- เกียรติสกุล ชลคงคา. (2545). เอกสารประกอบการสอนวิชา LA 455 กฎหมายอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
- จักรกฤษ สลักเพชร. (2550, 23 กรกฎาคม). นายกองค้การบริหารส่วนตำบลกะซังได้. สัมภาษณ์
- จำปี ไสตติพันธ์. (2546). คำอธิบายหลักกฎหมายนิติกรรม – สัญญา (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- ณฤพล บุญชื่น. (2550, 20 กรกฎาคม). เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 8 ว, สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. สัมภาษณ์
- ถาวร เกียรติทับทิว.(2549). คำอธิบายกฎหมายปกครอง (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติบรรณาการ
- ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. (2549). กฎหมายเบื้องต้นทางธุรกิจ (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ธานี อธิชัยกุล. (2546). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยว.เอกสารการสอนชุดวิชาทรัพยากรการท่องเที่ยวของไทย หน่วยที่ 1-8 (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- นวรรตน์ ศรีประสงค์, นาวาเอก. (2549, 20 ธันวาคม). กองทัพเรือ. สัมภาษณ์
- นิ เกิดชัย. (2550, 22 กรกฎาคม). ประธานคณะกรรมการระดับหมู่บ้าน หมู่ 4 ตำบลกะซังได้. สัมภาษณ์
- นิคม ประจิตร์. (2550,17 กรกฎาคม). สมาชิกชมรมนำเที่ยวพื้นบ้านสลักคอก. สัมภาษณ์

- บรรหาร กอนันตกุล, พลอากาศตรี นายแพทย์. (2550, 19 กรกฎาคม). องค์การบริหารการพัฒนา
พื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. สัมภาษณ์
- บรรศักดิ์ อูวรรณโณ. (2537). กฎหมายมหาชน เล่ม 2. กรุงเทพมหานคร: ปิยะเชสเซอร์
บัญญัติ สุขีวะ. (2545). คำอธิบายกฎหมายลักษณะทรัพย์ (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: โรง
พิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัด จีรัชการพิมพ์
- บุญฤทธิ์ ไตรสุธรรมพร. (2546). Compact Guide เกาะช้างและหมู่เกาะแห่งทะเลใต้.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ พี เอส พี
- ประกอบ หุตะสิงห์. (2517). คำสอนชั้นปริญญาตรี กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและ
สัญญา กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ประมุข สุวรรณศรี. (2541). คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยทรัพย์.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์นิติบรรณการ
- ประยูร กาญจนดุล. (2538). คำบรรยายกฎหมายปกครอง (พิมพ์ครั้งที่ 4). โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. (2546). กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์
พับลิเคชันส์
- ภูมิชัย สุวรรณดี, มานิตย์ จุมปา, ชิตาพร พิศลยบุตร ไต่ะวิเศษ. (2543). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ
กฎหมายทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์นิติธรรม
- ไม่ประสงค์ออกนาม. (2550, 16 กรกฎาคม). นักท่องเที่ยว, คลองพร้าวรีสอร์ท. สัมภาษณ์
- ไม่ประสงค์ออกนาม. (2550, 27 กรกฎาคม). นักท่องเที่ยว, ท่าเรืออ่าวธรรมชาติ. สัมภาษณ์
- ไม่ประสงค์ออกนาม. (2550, 17 กรกฎาคม). นักท่องเที่ยว, หาดไถ่แม่. สัมภาษณ์
- ยุทธ ศักดิ์เดชยนต์. (2528). กฎหมายกับสังคม. เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายกับการ
เปลี่ยนแปลงของสังคม หน่วยที่ 1-7 (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สารมวลชน
- ระพี ฝ่องบุพกิจ. (2550, 27 กรกฎาคม). รองผู้ว่าราชการจังหวัดตราด. สัมภาษณ์
- ราชันย์ ภูทิน. (2550, 17 กรกฎาคม). ผู้จัดการชมรมน้ำเที่ยวพื้นบ้านสลักคอก. สัมภาษณ์
- ราเชนทร์ ชอบรส. (2550, 27 กรกฎาคม). กิจกรรมรับเหมาเดินสายไฟ บนเกาะช้าง. สัมภาษณ์
- วรรณ วรษ์วานิช. (2546). ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วรเจตน์ ภาคีรัตน์. (2549). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายปกครอง (พิมพ์ครั้งที่ 3).

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน

วันที บุญญเศรษฐ์. (2550, 15 มกราคม). ธนารักษ์จังหวัดตราด. สัมภาษณ์

วินัย กาวิชัย. (2550, 16 กรกฎาคม). กรรมการผู้จัดการ ห้างหุ้นส่วนจำกัด อัย – ไวยาจเจอร์ แทรเวล
แอนด์ เซอร์วิสส์ . สัมภาษณ์

วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์. (2545). คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 4 ว่าด้วย
ทรัพย์สิน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เดือนตุลา

วิษณุ เครืองาม. (2528). กฎหมายกับสภาพบังคับ. เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายกับการ
เปลี่ยนแปลงของสังคม หน่วยที่ 1-7 (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สารมวลชน

วิไลรัตน์ อักษรพันธ์. (2550, 8 มกราคม) เจ้าหน้าที่จัดผลประโยชน์ 7. สัมภาษณ์

วีระ เจริญลิมประเสริฐ. (2550, 27 กรกฎาคม). ขนส่งจังหวัดตราด. สัมภาษณ์

ศักดิ์ประเสริฐ เจริญประสิทธิ์. (2550, 23 กรกฎาคม). ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอเกาะช้าง.
สัมภาษณ์

ศักดิ์ สัมมา. (2550, 27 กรกฎาคม). นักท่องเที่ยว, แหลมมอ, เคยทำงานที่ช้างปาร์คศรีสอรัท.
สัมภาษณ์

สมชาย ธรรมนาวรรณ. (2550, 27 กรกฎาคม). นายช่างรังวัด 5, สำนักงานที่ดินจังหวัดตราดส่วน
แยกแหลมมอ. สัมภาษณ์

สมชาย ศิริสมฤทัย. (2550, 20 กรกฎาคม). เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 8 ทำหน้าที่
ผู้อำนวยการสำนักแก้ไขปัญหาคาการบุกรุกที่ดินของรัฐ, สำนักงานปลัดกระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. สัมภาษณ์

สมยศ เชื้อไทย. (2534). คู่มือศึกษากฎหมายวิชากฎหมายแพ่ง:หลักทั่วไป (พิมพ์ครั้งที่ 2).

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ประกายพริ้ง

สว่าง กรัญญรัตน์. (2550, 22 กรกฎาคม). แสงสว่างการท่องเที่ยว. สัมภาษณ์

สันติ ชุนสนธิ. (2550, 17 กรกฎาคม). คณะกรรมการประชาคมหมู่บ้านแจ็กแบ้สายการท่องเที่ยว.
สัมภาษณ์

สัมพันธ์ จันเดิม. (2550, 16 กรกฎาคม). กรรมการผู้จัดการ สบายกรุ๊ป. สัมภาษณ์

สุชาติ สุขสวัสดิ์. (2550, 27 กรกฎาคม). นักท่องเที่ยว, แหลมมอ. สัมภาษณ์

- สุป็น พูลพัฒน์. (2532). คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วย ยืม ผากทรัพย์ เก็บ
ของในคลังสินค้า ประนีประนอมยอมความ การพินันและชั้นต่อ(พิมพ์ครั้งที่ 4).
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แสงสุทธิการพิมพ์
- แหลมทอง มโนรัศมี. (2550,17 กรกฎาคม). หัวหน้าฝ่ายบริหารงานปกครอง(ปลัดอาวุโส).
สัมภาษณ์
- อิริราช มณีนาค. (2548). คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ นิติกรรมและสัญญา และ
ข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติบรรณาการ

กฎหมาย

- ข้อบังคับองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2542
- ข้อบังคับองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง เรื่อง การควบคุมการขุดดินและถมดิน พ.ศ. 2548
- ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง เรื่อง การควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
พ.ศ. 2547
- ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง เรื่อง การติดตั้งปอดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร
พ.ศ. 2549
- ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง เรื่อง การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบ
เรียบร้อยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง พ.ศ.2548
- ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง เรื่อง ตลาด สถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่
สะสมอาหาร พ.ศ. 2547
- ข้อบังคับองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างได้ เรื่อง การควบคุมการขุดดินและถมดิน พ.ศ.
2548
- ประกาศกรมป่าไม้ เรื่อง งดการอนุญาตให้จัดกิจกรรมบางประเภทในอุทยานแห่งชาติ ลงวันที่ 5
พฤศจิกายน 2540
- ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
ประมวลกฎหมายที่ดิน

- พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์กร
มหาชน)พ.ศ. 2546
- พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ.2522
- พระราชบัญญัติการประมง พ.ศ.2490
- พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535
- พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.
2540
- พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522
- พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522
- พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.2518
- พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2535
- พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535
- พระราชบัญญัติโรมแรม พ.ศ.2547
- พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2457
- พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535
- พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509
- พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537
- พระราชบัญญัติสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ.2544
- พระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พ.ศ.2482
- พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.2497
- พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540
- พระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542
- พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2504

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
บทความวิจัย

มาตรการทางกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บน
พื้นที่เกาะช้าง

กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

Legal Measures to Support Sustainable Nature-based Tourism Activities in Ko Chang Area,
Ko Chang Sub-district, Trat Province

เกียรติสกุล ชลคงคา

Kiatskul Cholkongka

พนิดา บุญเกิด

Panida Boonkerd

ยุพดี นามสุดโท

Yupadee Namsudto

มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

South-East Asia University

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการและองค์การมหาชนและบทบาทของภาคประชาชนและภาคธุรกิจ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติตามกฎหมาย ตลอดจนการศึกษาปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายของส่วนราชการ องค์การมหาชน ภาคประชาชน และภาคธุรกิจ ในกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้าง เพื่อให้ทราบถึงมาตรการทางกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้างให้ยั่งยืนสืบไป

จากการศึกษาวิจัยพบว่า อำนาจหน้าที่ของส่วนราชการและองค์การมหาชน มีหลายหน่วยงานภายใต้กฎหมายหลายฉบับที่ต่างลำดับศักดิ์กันทำให้การสร้างงานในเชิงบูรณาการยังไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร ภาคประชาชนและภาคธุรกิจให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎหมายเป็นอย่างดีแต่ก็มีบางกรณีที่ยังฝ่าฝืนกฎหมายอยู่บ้างเพราะไม่มีการเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายให้ประชาชนทราบ ปัญหาที่เกิดขึ้นจึงมีทั้งส่วนที่เป็นตัวกฎหมายเองที่เป็นอุปสรรค การบังคับใช้กฎหมายภายใต้นโยบายสนับสนุนการท่องเที่ยวมีความสับสนพอสมควรและต้นทุนในการปฏิบัติตามกฎหมายมีสูง มาตรการทางกฎหมายที่จะนำมาใช้คือ การใช้มาตรการทางกฎหมายอาญา มาตรการทางกฎหมายแพ่ง และมาตรการการส่งเสริมในกฎหมาย เพื่อเอื้อต่อการใช้กฎหมายในการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้างอย่างยั่งยืน

Abstract

The objective of this research is to study the authority of government sectors and public organizations, as well as roles of public and business sectors related to legally nature-based tourism activities, and the problems in legal enforcement concerning those sectors and organizations. The study also focuses on the guidelines of legal measures to promote sustainable tourism activities.

The research results revealed that the authority of government sectors and public organizations was employed under several administrative agencies and different laws with different hierarchical ranks, resulting in ineffective integrated activities. Public and business sectors willingly cooperated to comply with the laws, but some violated the laws because of a limited legal knowledge. In addition, problems arised from the laws itself, inexplicit tourism law enforcement, and high costs of law compliance. It was recommended that legal measures to support sustainable tourism activities would be criminal law, civil law, administrative law, and other related legal measures

คำนำ

การจัดการท่องเที่ยวให้มีผลสัมฤทธิ์ ต้องมีการผสมผสานในหลายภาคส่วนทั้งแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยว บรรยากาศของการท่องเที่ยวที่ควรจะเป็นในแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยว นั้น ๆ การดูแลและการจัดการแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว ส่วนสนับสนุนการท่องเที่ยวด้านการเดินทาง การตลาด การประชาสัมพันธ์และท้ายสุดคือการเข้มแข็งของชุมชนในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวคงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่รักษาภาพที่ควรจะเป็นไว้ได้

สำหรับพื้นที่บนเกาะช้าง เป็นพื้นที่ที่มีกฎหมายหลายฉบับให้อำนาจหน่วยงานหลายหน่วยงานเข้ามารับผิดชอบดูแลพื้นที่ จึงจำเป็นต้องทำการศึกษาวิจัยมาตรการทางกฎหมายให้สามารถนำมาสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน

โดยแนวทางในการศึกษาวิจัยนี้มุ่งศึกษาประเด็นข้อกฎหมายในเขตพื้นที่ ที่เกี่ยวข้อง กับอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการทุกระดับ และหน่วยงานอิสระในการบริหารจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง รวมถึงบทบาทตามกฎหมายของภาคประชาชนและภาค

ธุรกิจที่เป็นกลไกสำคัญในการสร้างพื้นที่เกาะช้างเป็นพื้นที่ด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ นอกจากการศึกษาข้อกฎหมายที่บัญญัติแล้วยังมีการศึกษาถึงปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายในด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และท้ายที่สุดเพื่อหามาตรการทางกฎหมายสำหรับสนับสนุนกิจกรรมที่เหมาะสมต่อไป

คำถามการวิจัย

1. อำนาจหน้าที่ของส่วนราชการและองค์การมหาชนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติตามกฎหมายมีอย่างไร
2. บทบาทของภาคประชาชนและภาคธุรกิจในกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติตามกฎหมายมีอย่างไร
3. ปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายของส่วนราชการ องค์การมหาชน ภาคประชาชน และภาคธุรกิจ ใน กิจกรรมด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้าง มีอย่างไร
4. มาตรการทางกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้าง มีอย่างไร

เครื่องมือและวิธีการศึกษา

งานวิจัยฉบับนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Analysis) เป็นงานวิจัยเอกสาร ร่วมกับการสืบค้นข้อมูลและการสัมภาษณ์ เพื่อทราบข้อมูล ความคิดเห็น และนำมาประมวล วิเคราะห์และอธิบายข้อเท็จจริง ปรากฏการณ์ต่าง ๆ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ดังนี้
 - 1) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐ แยกเป็น กฎหมายเชิงนโยบาย กฎหมายเชิงพื้นที่ และกฎหมายเชิงกิจกรรม
 - 2) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคประชาชน และภาคธุรกิจ แยกเป็น กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคประชาชนและนักท่องเที่ยวและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคธุรกิจและสถานประกอบการ
2. เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ในกลุ่มประชากรดังนี้
 - 1) ผู้บริหารส่วนราชการระดับจังหวัด จำนวน 5 ราย
 - 2) เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการ จำนวน 7 ราย

- 3) ผู้บริหารภาคธุรกิจ จำนวน 4 ราย
- 4) ตัวแทนภาคประชาชน จำนวน 5 ราย
- 5) ตัวแทนนักท่องเที่ยว จำนวน 4 ราย

ผลการศึกษาวิจัย

1. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐ

1.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องเชิงนโยบาย

ในการศึกษากฎหมายเชิงนโยบายที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง จำนวน 2 ฉบับ คือ

1.1.1 พระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542

เป็นกฎหมายหลักเพื่อบูรณาการให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดเข้าร่วมกันทำงานอย่างมีเอกภาพ และประสานงานกันเพื่อความรวดเร็วในการดำเนินงาน ซึ่งต้องอาศัยความเร่งด่วน จึงสมควรมีกฎหมายให้ฝ่ายบริหารสามารถตั้งหน่วยงานบริหารเป็นองค์การมหาชนที่แตกต่างไปจากส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจได้ หากคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นว่าควรจัดตั้งองค์การมหาชนเพื่อดำเนินกิจการใด ให้ออกเป็นพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งต่อไป

1.1.2 พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2546

ปฐมเหตุในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกา ฉบับนี้ สืบเนื่องมาจากการประชุมเชิงปฏิบัติการของรัฐบาลในขณะนั้น ที่จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 20-21 เมษายน 2544 (เอกสารเผยแพร่ อพท. หน้า 3) ที่ยกประเด็นเรื่องอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยกับบทบาทด้านเศรษฐกิจของประเทศ จึงได้มีการจุดประกายนโยบายการพัฒนาหมู่เกาะช้างเชิงอนุรักษ์ระดับมาตรฐานสากลขึ้น และจากปฐมเหตุนี้มาถึงการประชุมคณะรัฐมนตรีนอกสถานที่ ณ เกาะช้าง จังหวัดตราด เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2545 ได้มีมติเห็นชอบให้ศึกษาการร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยให้เกาะช้างเป็นพื้นที่พิเศษแห่งแรก(แผ่นพับ อพท. หน้าปกนอก) จึงเป็นที่มาของพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มรายได้และกระจายรายได้ไปสู่ชุมชนท้องถิ่น โดยให้มีการบริหารและพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวในเชิงบูรณาการ มีองค์การกลางทำหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ และประสานงานกับท้องถิ่นหรือพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวหรือส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพในการท่องเที่ยวให้มีการบริหารจัดการพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวในเชิงคุณภาพรวมทั้งสามารถระดมบุคลากร งบประมาณ และ

เครื่องมือเครื่องใช้มาใช้ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างมีเอกภาพและแก้ไขปัญหาโดยรวดเร็ว ตลอดจนส่งเสริมให้มีการนำความรู้ด้านการบริหารจัดการสมัยใหม่มาใช้เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้

1.2. กฎหมายที่เกี่ยวข้องเชิงพื้นที่

ในกลุ่มนี้ มีการศึกษากฎหมายระดับพระราชบัญญัติจำนวน 11 ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.2497 และประมวลกฎหมายที่ดินพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.2518 พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2504 พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2457 พระราชบัญญัติสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2540

กฎกระทรวง 1 ฉบับ เป็นกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 คือกฎกระทรวงกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิด หรือบางประเภท ในพื้นที่บางส่วนในท้องที่อำเภอแหลมงอบ อำเภอเมืองตราด กิ่งอำเภอเกาะช้าง อำเภอแหลมงอบ อำเภอคลองใหญ่ และกิ่งอำเภอเกาะกูด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด พ.ศ. 2546

กฎหมายท้องถิ่น จำนวน 7 ฉบับ ได้แก่ ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง เรื่อง การควบคุมการขุดดินและถมดิน พ.ศ. 2548 ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร พ.ศ. 2549 ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง เรื่อง การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง พ.ศ.2548 ข้อบังคับองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2542 ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง เรื่อง การควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2547 ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง เรื่อง ตลาด สถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสมอาหาร พ.ศ. 2547 และข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้ เรื่อง การควบคุมการขุดดินและถมดิน พ.ศ.2548

1.3 กฎหมายที่เกี่ยวข้องเชิงกิจกรรม

กฎหมายกลุ่มนี้ ศึกษากฎหมาย 5 ฉบับ ประกอบด้วย พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ.2522 พระราชบัญญัติสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ.2544 พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2535 พระราชบัญญัติการประมง พ.ศ.2490 พระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พ.ศ.2482

2. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคประชาชน และภาคธุรกิจ

2.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคประชาชนและนักท่องเที่ยว

กฎหมายที่เกี่ยวข้องด้านนี้ ศึกษาจากกฎหมาย 2 ฉบับ คือ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะ 10 หมวด 3 วิธีการเฉพาะสำหรับเจ้าสำนักโรงแรม และพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522

2.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคธุรกิจและสถานประกอบการ

กลุ่มนี้ ศึกษาจากกฎหมาย 2 ฉบับคือ พระราชบัญญัติโรมแรม พ.ศ.2547 และพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509

3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีหลากหลายมาก โดยในรายงานฉบับนี้จะแยกเป็น 11 กลุ่มคือ

3.1 อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504

3.2 กองทัพเรือ และ ธารักษ์จังหวัดตราด เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.2518

3.3 จังหวัดตราดและกิ่งอำเภอเกาะช้าง เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และพระราชบัญญัติองค์การบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ.2537

3.4 องค์การบริหารส่วนจังหวัดตราด เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540

3.5 องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง และองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้ เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ.2537 และกฎหมายอื่นที่ให้อำนาจกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

3.6 องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน(องค์การมหาชน) เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหารการพัฒนา พื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2546

3.7 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคกลาง เขต 5 (ตราด) เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ.2522 และพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2535

3.8 สำนักงานท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการจังหวัดตราด เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2535

3.9 สำนักงานที่ดินจังหวัดตราด ส่วนแยกแหลมงอบ เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามประมวลกฎหมายที่ดิน

3.10 สถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอเกาะช้าง เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 และพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509

3.11 กรมขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456

4. การบังคับใช้กฎหมาย ในกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกโดยมีผลการสัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

4.1 มาตรการด้านสภาพแวดล้อมของเกาะช้าง

4.1.1 ด้านความสะอาดของหาด และสภาพแวดล้อม พบว่า ในข้อมูลพื้นฐานด้านพื้นที่ มีที่ดินอยู่นอกเขตอุทยานอันสามารถออกเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดินได้ (สมชาย. 2550, 27 กรกฎาคม. สัมภาษณ์) ดังนี้

1. ด่านเก่า	9,063 ไร่
2. คลองสน	3,790 ไร่
3. คลองพร้าว	8,242 ไร่
4. บางเบ้า	771 ไร่
5. สลักคอก สลักเพชร	19,297 ไร่

โดยในการออกเอกสารสิทธิ จะออกให้กับผู้มี สค. 1 เท่านั้น ปัจจุบันปัญหาเอกสารสิทธิอยู่ระหว่างการพิสูจน์สิทธิ (สมชาย. 2550, 20 กรกฎาคม. สัมภาษณ์) ข้อเท็จจริงยังไม่เป็นที่ยุติ (ณฤ

พล. 2550, 20 กรกฎาคม. สัมภาษณ์) ซึ่งปัจจุบันมีการดำเนินคดีในชั้นศาลในที่ดินบางแปลง (นวรรตน์. 2549, 20 ธันวาคม. สัมภาษณ์) ดังนั้นในประเด็นนี้จะไม่นำมากล่าวในรายงานวิจัยฉบับ

จากการสัมภาษณ์ภาคธุรกิจ ภาคประชาชนและนักท่องเที่ยว พบว่า ในด้านเกาะช้าง ตะวันตก เป็นที่ตั้งของสถานที่พักตากอากาศชั้นนำและเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวชื่นชอบเป็นอย่างมากนั้น ปริมาณขยะเพิ่มขึ้นตามจำนวนนักท่องเที่ยว บริเวณชายหาดไม่มีปัญหาเพราะแต่ละรีสอร์ทจะดูแลกันเอง สำหรับถังขยะที่เป็นจุดทิ้งขยะนี้ในช่วงฤดูท่องเที่ยวก็ไม่มีปัญหาเช่นกัน แต่ถ้าเป็นฤดูมรสุมตัวถังขยะและบริเวณใกล้เคียงจะมีความสกปรกมาก

ในด้านเกาะช้างตะวันออกซึ่งเป็นที่ตั้งของชาวบ้านที่เป็นชุมชนดั้งเดิม ชุมชนให้ข้อมูลว่า จำนวนถังขยะที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) จัดให้ที่บ้านเจ๊กแบ่ไม่เพียงพอกับจำนวนขยะ อบต.ไม่สนใจพื้นที่เหมือนทางด้านฝั่งตะวันตกแต่ในภาพรวมก็ยังมีแนวโน้มที่ดีขึ้นกว่าในอดีตอยู่บ้าง

ปัญหาด้านขยะนี้ ส่วนราชการทั้งองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน(องค์การมหาชน) หรือ อพท. กิ่งอำเภอเกาะช้าง อบต.เกาะช้าง และ อบต.เกาะช้างใต้ ให้ความสำคัญเป็นอย่างมากโดยใช้มาตรการกำจัดและมาตรการเก็บขน ปัญหาปัจจุบันคือ การเก็บขยะไม่หมด ในด้านนี้หน่วยงานหลักคือ อบต. ซึ่งทาง อบต.ก็ได้รับทราบปัญหาแล้ว ทาง อบต.ได้มีนโยบายในการจัดเก็บให้ดีขึ้น โดยลดจุดทิ้งขยะแต่เพิ่มพื้นที่ให้มีปริมาณมากพอ นอกจากนี้ ยังมีโครงการร่วมนำโดย กิ่งอำเภอเกาะช้าง เป็นผู้ริเริ่มให้มีการคัดแยกขยะ เพื่อความสะดวกในการจัดเก็บของอบต.ทั้งสองแห่ง โดยขยะเปียกจัดเก็บทุกวัน ขยะแห้งเก็บวันจันทร์กับวันพุธ ขยะอันตรายเก็บทุกวันพุธ และแนวโน้มน่าจะไปในทางที่ดี เพราะเมื่อสอบถามนักเรียนระดับประถมในบ้านสลักเพชร บ้านสลักคอกนักเรียนทุกคนรู้ว่าขยะชนิดใดให้ทิ้งลงถังสีอะไรซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ถึงทิศทางในอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้ด้วยดี

ด้านน้ำเสีย ไม่มีระบบบำบัดรวม โรงแรมส่วนใหญ่ใช้ถังแซ็ก ก่อนระบายลงท่อสาธารณะ ส่วนรีสอร์ทขนาดกลางและเล็กใช้ระบบซึม ถ้าซึมไม่ทันก็มีการระบายลงทะเลทางท่อสาธารณะ เป็นที่น่าสังเกตว่า ที่พักที่ใช้ระบบซึมอย่างเดี๋ยวนี สีของทรายมีการเปลี่ยนแปลงแล้ว ด้านฝั่งตะวันออกซึ่งเป็นชุมชนประมง แต่ชาวบ้านยังคงใช้วิถีชีวิตดั้งเดิมต่อการใช้น้ำและการทิ้งน้ำใช้แล้ว ส่วนกิจการโฮมสเตย์และร้านอาหารที่ไม่ใช่โรงแรมก็มีการใช้บ่อดักไขมันอยู่บ้าง ก็ยังคงปล่อยน้ำลงทะเล

สำหรับมาตรการบังคับใช้กฎหมาย บนพื้นที่เกาะช้างนี้ ทางอบต.ยังไม่มีมาตรการบังคับใช้บทลงโทษทางกฎหมาย ส่วนใหญ่จะเป็นการขอความร่วมมือจากประชาชน นักท่องเที่ยวที่เคยมาเกาะช้างในอดีต กล่าวว่า สภาพแวดล้อมของเกาะช้างเปลี่ยนไปมาก สถานะบ้านทิ้ง และสิ่งปลูกสร้างเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งสิ่งปลูกสร้างซึ่งอยู่ในระหว่างกำลังดำเนินการปลูก

สร้างก็มีอยู่มาก ทำให้คนงานมีจำนวนมากด้วย ผู้ให้สัมภาษณ์มองแล้วรู้สึกไม่ประทับใจเหมือนครั้งที่เคยมาท่องเที่ยวเพราะความเจริญเข้ามามากเกินไปเหมือนกับไปท่องเที่ยวที่พัทยา ทั้งคนงานก็มีมาก ผู้ให้สัมภาษณ์รู้สึกไม่สบายใจกับความปลอดภัยกับสวัสดิภาพและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวเลยหากทำการเลือกพักที่ รีสอร์ทที่อยู่ใกล้ๆ หรือ รีสอร์ทที่กำลังต่อเติม

4.1.2 ด้านความเพียงพอของพื้นที่ โรงแรม/ที่พัก

ลักษณะภูมิประเทศเกาะช้าง ต้องอยู่ภายใต้กฎหมายควบคุมอาคาร โดยมีกฎกระทรวงกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิด หรือบางประเภท ในพื้นที่บางส่วนในท้องที่อำเภอแหลมงอบ อำเภอเมืองตราด กิ่งอำเภอเกาะช้าง อำเภอแหลมงอบ อำเภอคลองใหญ่ และกิ่งอำเภอเกาะกูด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด พ.ศ. 2546(รายงานฉบับนี้. หน้า 89-92) ที่กำหนดบริเวณไว้ 4 บริเวณ แต่ละบริเวณห้ามมิให้สร้างอาคารสูงเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดจากข้อกำหนดนี้ทำให้การขยายพื้นที่หรือสิ่งปลูกสร้างบนเกาะช้างคงเป็นไปได้ไม่มากนัก และทางส่วนราชการที่ตั้งอยู่บนเกาะช้าง ผู้ประกอบการ ชุมชน และนักท่องเที่ยวต่างให้ความเห็นไปในแนวทางเดียวกันว่า ถ้าเป็น เวลาที่ไม่ใช่ฤดูท่องเที่ยวไม่มีปัญหาเรื่องที่พัก แต่ถ้าเป็นฤดูท่องเที่ยวทางฝั่งตะวันตกหรือด้านชายหาดนี้มีปัญหาที่พักไม่เพียงพอ และยังส่งผลดีต่อกิจการโฮมสเตย์ของชุมชนฝั่งตะวันออกด้วย

เกาะช้างเป็นเกาะที่มีหาดทรายสวย นักท่องเที่ยวนิยมมาที่เกาะช้างเพื่อชื่นชม หาดทรายทะเล และอาบแดด ล้วนแล้วแต่เป็นกิจการที่เจียบสงบและเป็นส่วนตัว ดังนั้น การจัดกิจกรรมท่องเที่ยวที่ส่งผลลดความเป็นส่วนตัวหรือมีเสียงอื้ออึง เช่น กิจกรรมเรือกล้วย หรือเจ็ทสกี ก็ไม่ได้รับอนุญาตให้มีในเขตบริเวณเกาะช้าง โดยมีกฎหมาย(ประกาศกรมป่าไม้. 2540. ข้อ 2.6)กำหนดไม่ให้จัดกิจกรรมอื่นที่ทำให้เกิดความรำคาญ รบกวนผู้มาพักผ่อนชมธรรมชาติและรบกวนสัตว์ป่า ทั้งนี้หน่วยงานที่ดูแลให้เป็นที่ไปตามประกาศฉบับนี้คือ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 แต่ช่องทางเดินลงชายหาดเกือบตลอดทางที่ติดชายหาด ล้วนแต่ต้องผ่านที่ดินของสถานประกอบการเกือบทั้งสิ้น ในการลงไปสู่ชายหาดของประชาชนที่มาเที่ยวโดยไม่ได้เข้าพักในสถานที่ที่ติดชายหาดก็มีข้อจำกัด

ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่ง กรณีที่กิจการที่จัดขายเฉพาะการเดินทาง ไม่ประสานด้านที่พักให้นักท่องเที่ยวในช่วงเทศกาล เมื่อนักท่องเที่ยวมาถึงเกาะช้างแล้วที่พักเต็ม หรือมีแต่ไม่เป็นที่พึงพอใจ ก็จะกลับโดยกิจการนั้นยังคงได้ค่าตอบแทนจากการเดินทาง พฤติกรรมเหล่านี้สร้างความผิดหวังให้นักท่องเที่ยว แต่ก็ไม่ได้ถือว่าหลอกลวงเพราะไม่ได้โกหกเพียงแต่ไม่ดูแลนักท่องเที่ยวตั้งแต่เริ่มต้น ซึ่งปัญหานี้จะเกิดแต่กับนักท่องเที่ยวชาวไทย เท่านั้น

นักท่องเที่ยวกับมองว่า ปัจจุบันนี้เกาะช้างเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่รองรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเป็นหลักมากกว่าคนไทย ทั้งที่เกาะช้างเป็นพื้นที่ของคนไทยของประเทศไทยแต่สถาน

ประกอบการต่างๆ ก็ให้ความสำคัญกับนักท่องเที่ยวต่างชาติมากกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย ทำให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเกิดความรู้สึกไม่ประทับใจเท่าที่ควร แต่ในทางกลับกันนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาเที่ยวเกาะช้างแล้วเข้าพักโฮมสเตย์ฝั่งตะวันออกของเกาะช้าง มีความประทับใจชาวบ้านอย่างมาก มาแล้วอยากมาอีก อบอุ่นดี

4.1.3 ด้านคุณภาพของน้ำที่ใช้อุปโภค บริโภค

น้ำจืดที่นำมาใช้ในพื้นที่เกาะช้าง มาจากแหล่งน้ำธรรมชาติ ทั้งแหล่งน้ำบนดินและแหล่งน้ำใต้ดิน จะประสพภาวะขาดแคลนน้ำช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ถึง เดือนเมษายน โดยทางอบต.เกาะช้างได้มีแนวทางแก้ปัญหาโดยการจัดทำระบบประปาเพื่อทดลองใช้ก่อน และทางชุมชนได้พยายามจัดทำทำเขื่อนกักเก็บน้ำในช่วงน้ำมากเพื่อบรรเทาปัญหาน้ำขาดแคลน แต่ติดด้วยข้อกฎหมายในซึ่งเป็นเขตอุทยานอันต้องได้รับอนุญาตก่อนจึงจะดำเนินการได้ นอกจากนี้ปริมาณน้ำบนเขาที่มีมากมาแต่อดีตนั้น ปัจจุบันเมื่อฝนตกมีปริมาณน้ำมากแต่ทำไมน้ำถึงแห้งเร็วกว่าสมัยก่อน ทั้ง ๆ ที่ป่าไม้ยังอยู่ในสภาพเดิมหลายคนคาดว่ามาจากการนำน้ำใต้ดินมาใช้มากจึงเกิดการไหลแทนที่ทำให้น้ำแห้งเร็วซึ่งเป็นความเชื่อที่ยังไม่มีการพิสูจน์ทราบทางวิทยาศาสตร์แต่ประการใด ข้อเท็จจริงเหล่านี้ก็เป็นปัจจัยร่วมในการเกิดปัญหาน้ำบนเกาะช้าง การแก้ปัญหาที่ชาวบ้านและสถานประกอบการใช้กันอยู่คือการขอน้ำมาบรรเทาปัญหา

4.1.4 ด้านความสมบูรณ์ของทรัพยากรทางทะเล

มาตรการที่กำหนดขึ้นเพื่อรักษาความสมบูรณ์ของทรัพยากรทางทะเล มีอยู่พอสมควร ทั้งยังมีการอบรมให้ความรู้กับประชาชนที่ประกอบกิจการท่องเที่ยวทางทะเลในรูปแบบต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ และชุมชนก็ร่วมอนุรักษ์เป็นอย่างดี เมื่อสอบถามผู้ประกอบการยังไม่พบการติดตามตรวจสอบจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ปัญหาสภาวะโลกร้อนและกระแสน้ำอุ่นที่ผันแปรส่งผลบางประการต่อปะการังในบริเวณเกาะช้างอยู่บ้าง ซึ่งอยู่นอกเหนือการป้องกันได้

จากการสอบถามนักท่องเที่ยวพบว่า ผู้ประกอบการจะมีการอธิบายวิธีการเล่นน้ำที่ควรจะเป็น การไม่เก็บเปลือกหอยหรือซากปะการัง ถ้านักท่องเที่ยวยืนยันจะเอาหอยกลับมาด้วย ผู้ประกอบการโฮมสเตย์บางแห่งถึงขนาดไม่ให้โดยสารเรือกลับมาด้วย สร้างความมีวินัยให้นักท่องเที่ยวอยู่ไม่น้อย

กรมป่าไม้เดิมหรือกรมอุทยานสัตว์ป่าและพันธุ์พืชมีการรณรงค์เรื่องการอนุรักษ์ให้กับประชาชนในพื้นที่ให้เห็นความสำคัญและเข้ามามีส่วนร่วม แต่ก็มีผู้ประกอบการบางส่วนเห็นวามมาตรการที่มีส่วนใหญ่มุ่งเน้นในเรื่องหลักการหรือนโยบายป้องกัน แต่ไม่มีการติดตามตรวจสอบ โดยเฉพาะในด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวทางทะเล เช่น ถ้านักท่องเที่ยวไปกระทำคามเสียหายต่อปะการังก็จะไม่มีการทราบได้นำจะมีมาตรการดูแลที่เป็นรูปธรรมกว่าที่เป็นอยู่ ทั้ง ๆ ที่อุทยาน

เก็บค่าใช้จ่ายนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในอัตรา คนละ 400 บาท รายได้ส่วนนี้น่าจะนำมาสร้าง มาตรการที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เกิดขึ้น

ผู้ประกอบการที่เป็นภาคประชาชนและชุมชน ให้ความเห็นว่า ในอดีตเมื่อ 10 ปีที่ผ่านมา มีความแตกต่างจากปัจจุบัน แต่ในช่วง 5 ปีมานี้สภาพความสมบูรณ์ไม่แตกต่างกับปัจจุบันเท่าใดนัก และผู้ประกอบการยังแจ้งว่าพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศโดยเฉพาะกลุ่มประเทศ ยุโรปและอเมริกาไม่ค่อยเบียดเบียนธรรมชาติ เป็นนักท่องเที่ยวที่ร่วมรักษาสภาพแวดล้อมเป็นอย่างดี

4.2 มาตรการด้านประชาสัมพันธ์ การให้รายละเอียดข้อมูล เกี่ยวกับ

4.2.1 โรงแรม ที่พัก

การประชาสัมพันธ์ในภาพรวมของประเทศ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่ด้านการตลาดให้กับแหล่งท่องเที่ยวในภาพรวม นอกจากนี้ยังมี จังหวัดตราด องค์การบริหารส่วนจังหวัด กิ่งอำเภอเกาะช้าง องค์การบริหารส่วนตำบล ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ สนับสนุนอีกทางหนึ่ง แต่ยังไม่ทั่วถึงเพราะในแผนที่ ยังมีบ้านเจ๊กแบ่ที่มีกิจการโฮมสเตย์แต่ทางผู้ประกอบการแจ้งว่าไม่ปรากฏข้อมูลในแผนที่เผยแพร่ที่พักให้นักท่องเที่ยวทราบ

สำหรับการประชาสัมพันธ์ สถานที่พักแต่ละแห่งหรือสถานประกอบการแต่ละที่จะเป็นผู้ ประชาสัมพันธ์กิจการของตนเอง ให้เข้าถึงกลุ่มลูกค้ามากที่สุด

นักท่องเที่ยวทราบข่าวจากปากต่อปาก มาแล้วพบว่า มีหาดทรายสวย ทะเลใส บรรยากาศ เป็นส่วนตัว มีความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว แต่กิจกรรมยามราตรียังไม่เพียงพอควรมี มากกว่านี้ แต่นักท่องเที่ยวอีกกลุ่มมองว่าเป็นสิ่งที่ดีที่ไม่ทำให้เกาะช้างเหมือนแหล่งท่องเที่ยวทาง ทะเลอื่นที่มีกิจกรรมมากจนความเป็นธรรมชาติหมดไป และที่มาเที่ยวเกาะช้างเนื่องจากความเป็น ส่วนตัวที่แหล่งท่องเที่ยวอื่นไม่มี

4.2.2 การเดินทาง (ไป-กลับเกาะช้าง และบนเกาะช้าง)

ในภาคธุรกิจท่องเที่ยว การเดินทางจากฝั่งขึ้นเกาะเดินทางโดยเรือข้ามฝั่งขนาดใหญ่ที่ บรรทุกรถยนต์ได้ เมื่อขึ้นฝั่งแล้วจะโดยสารรถรับจ้างที่ประจำอยู่ที่ท่าเรือไปยังสถานที่ต่าง ๆ

ลักษณะรถโดยสารประจำทางจะเป็นรถกระบะนำมาปรับให้เป็นรถสองแถว วิ่งระยะทาง ตามที่สัมปทานได้ ซึ่งข้อมูลที่สำนักงานขนส่งจังหวัดตราดแจ้งมานั้น คือ เริ่มจากสถานที่จอดรถ โดยสารประจำทางบ้านด่านใหม่ ไปตามทางหลวงชนบท(ถนน อบจ.สายบ้านคลองสน – บ้านสลัก เพชร) ผ่านบ้านแหลมตะเคียน บ้านด่านเก่า ถึงบ้านอ่าวสับปะรด ไปตามทางหลวงชนบท (ถนน อบต.เกาะช้าง) ผ่านบ้านคลองสน บ้านหาดทรายขาว บ้านคลองพร้าว ไปสุดเส้นทาง ณ สถานที่ จอดรถโดยสารประจำทางบริเวณบ้านมาบค่างควา ระยะทางตลอดสาย 27 กิโลเมตร (ว่าที่ร้อยโท

วีระ เจริญลุ่มประเสริฐ. 27 กรกฎาคม 2550) สำหรับสภาพถนนมีความลาดชันตามสภาพภูมิประเทศ

สำหรับราคาค่ารถประจำทาง มีทั้งผู้ที่มีมองว่าสมเหตุสมผล แต่บางคนโดยเฉพาะนักท่องเที่ยวรู้สึกเหมือนถูกบังคับให้ต้องจ้างเหมารถทางอ้อม เพราะถ้ารถไม่เต็มไม่ออกรถ ไม่มีการวิ่งรถเป็นเวลา นอกจากนี้ยังมีปัญหาของชาวบ้านเรื่องการจัดรถประจำทางที่มีไม่ทั่วเกาะและความไม่เป็นเวลาของรถประจำทาง สำหรับสถานประกอบการจะมีรถให้บริการนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ ก็จะบรรเทาปัญหาได้อยู่บ้าง

4.3 มาตรการความปลอดภัย ด้านกิจกรรม และบริการต่างๆ ในโรงแรม สถานที่พัก

ด้านความปลอดภัยเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่ง ซึ่งเมื่อสังเกตและสัมภาษณ์ทั้งนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการแล้ว พบว่า มีอุปกรณ์ชูชีพในเรือ มีการสอนนักท่องเที่ยวในการใช้อุปกรณ์ และวิธีการที่ถูกต้องในการชมปะการัง รวมถึงมาตรการเพื่อความปลอดภัยต่าง ๆ

แม้จะมีอุปกรณ์ชูชีพ แต่ก็ยังเกิดปัญหาต่อนักท่องเที่ยวอยู่บ้าง ส่วนใหญ่มาจากการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวเอง สำหรับปัญหาด้านการจราจรมีจากหลายสาเหตุ แต่สาเหตุหนึ่งคือนักท่องเที่ยวที่มาจากประเทศที่ขับพวงมาลัยซ้าย จะมีช่องทางเดินรถที่ตรงกันข้ามกับของไทย เมื่ออยู่ในภาวะคับขันหรือตกใจหักหลบจะเป็นไปตามสัญชาตญาณพุ่งไปทางที่คุ้นเคยซึ่งในประเทศไทยจะเป็นการพุ่งเข้าหารถที่วิ่งสวนทางมา

4.4 มาตรการด้านโรงแรม ที่พัก สิ่งปลูกสร้าง

ทางผู้ประกอบการยืนยันว่ามีการดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดเกณฑ์ไว้ หากมีส่วนใดที่ทางราชการแจ้งทางสถานประกอบการก็จะให้ความร่วมมือ และทาง อบต. ก็ยืนยันว่าได้รับความร่วมมือจากผู้ประกอบการด้วยดี

สำหรับนักท่องเที่ยว ไม่มีความเห็นในเรื่องนี้

4.5 มาตรการด้านการรักษาความปลอดภัยบนเกาะช้าง

การรักษาความปลอดภัยบนเกาะช้าง มีสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอเกาะช้างเป็นหน่วยงานหลัก และมีภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลอีกส่วนหนึ่ง

ในการวิจัยครั้งนี้มีการรวบรวมสถิติการเกิดเหตุอาชญากรรมในพื้นที่ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ปี พ.ศ. 2550 นั้น มีการแจ้งความดำเนินคดีตามกฎหมายในปี พ.ศ. 2550 ถึงวันที่ 24 กรกฎาคม 2550 จำนวน 61 ราย จำแนกเป็น

1) ผู้กระทำความผิดเป็นคนที่ไม่มีภูมิลำเนาบนเกาะช้าง จำนวน 15

คน

2) ผู้กระทำความผิดเป็นคนไทยที่มีได้มีภูมิลำเนาบนเกาะช้าง	จำนวน 43 คน
3) ผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างชาติ	จำนวน 3 คน
4) ผู้เสียหายเป็นคนที่มิได้มีภูมิลำเนาบนเกาะช้าง	จำนวน 36 คน
5) ผู้เสียหายเป็นคนไทยที่มีได้มีภูมิลำเนาบนเกาะช้าง	จำนวน 25 คน
6) ผู้เสียหายเป็นคนต่างชาติ	ไม่มี

ลักษณะความผิด ปรากฏว่าเป็นความผิดที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยตรงเพียง 1 ราย (ลำดับที่ 7) นอกนั้นเป็นความผิดอาญาในฐานความผิดเกี่ยวกับ ชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน และความผิดในส่วนทรัพยากรธรรมชาติ เป็นส่วนใหญ่ แต่ที่สอบถามนักท่องเที่ยวพบว่านักท่องเที่ยวมั่นใจในเรื่องความปลอดภัยบนเกาะ โดยเฉพาะส่วนกิจการโฮมสเตย์ฝั่งตะวันออก

4.6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสินค้าและบริการบนเกาะช้าง

4.6.1 ความรู้สึกมั่นใจ หรือพอใจกับ ราคาของอาหาร โรงแรมหรือที่พัก สิ่งอำนวยความสะดวกบนเกาะช้าง

ราคาสินค้าและบริการบนเกาะช้าง นักท่องเที่ยวรับได้ และเห็นว่ามีเหตุผลสมผล แต่มีร้านอาหารบางรายบริเวณน้ำตกคลองพลู น้ำเปล่าขนาดเล็กราคาขวดละ 20 บาท อาหารทะเลเป็นที่น่าประทับใจ ในส่วนฝั่งตะวันออกอาหารทะเลราคาไม่แพงนักท่องเที่ยวแจ้งว่ามาแล้วอยากมาอีกประทับใจ ทั้งความเป็นกันเอง รสชาติและราคาที่จูงใจอย่างมาก

4.6.2 การเข้าถึง (เส้นทางคมนาคม) ของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ

นักท่องเที่ยวมีทั้งส่วนที่เห็นว่าสภาพที่มีอยู่ที่นี่พอรับได้นำค้นหาได้รสชาติของการเดินทาง และบางส่วนเห็นว่ารับไม่ได้ไม่ประทับใจ แต่ในฤดูท่องเที่ยวหรือวันหยุดตามเทศกาลการจราจรหนาแน่นมาก ราคาค่าโดยสารไม่มีการติดป้ายบอกราคา และสถานการณ์ทำให้นักท่องเที่ยวต้องยอมเหมารถเนื่องจากรถจะออกเมื่อมีจำนวนคนตามที่สมควรของคนขับ ไม่ได้ยึดเวลาออกรถ แต่สำหรับนักท่องเที่ยวที่เข้าพักรีสอร์ทหรือโฮมสเตย์บางแห่งที่มีรถบริการเฉพาะประทับใจในบริการมาก

5. ปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย ในกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้างจากข้อเท็จจริงจากการสัมภาษณ์สามารถนำมาพิจารณา พบปัญหาที่พอสรุปได้ 3 ประเด็นดังต่อไปนี้

5.1 ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายต่อนักท่องเที่ยว

ด้านการเดินทาง นักท่องเที่ยวไม่มีทางเลือกในการซื้อบริการรถโดยสารเนื่องจากติดด้วยปัญหารถมีการสัมปทาน ทำให้ประชาชนบนเกาะช้างที่ประสงค์จะวิ่งรถต้องเข้าสู่ระบบการ

สัมปทาน โดยในปัจจุบันมีเพียงรายเดียว ไม่มีการแข่งขัน ดังนั้น ทั้งราคาและบริการจึงไม่เป็นที่น่าประทับใจนักท่องเที่ยว เมื่อมีการเดินทางมาครั้งต่อไปมักจะนำรถมากันเอง ก็จะส่งผลกระทบต่อปริมาณรถบนเกาะช้างให้มีปริมาณสูงขึ้นและติดขัดในช่วงเทศกาลต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีกรณีที่ผู้ประกอบการรับจ้างจากฝั่งที่นำนักท่องเที่ยวเดินทางมาเกาะช้าง จะรับผิดชอบเพียงการขนส่งเท่านั้น ไม่ให้ข้อมูลกับนักท่องเที่ยวเรื่องที่พักตั้งแต่ก่อนการเดินทาง หากเดินทางมาถึงแล้วไม่มีที่พักนักท่องเที่ยวต้องเดินทางกลับซึ่งผู้ประกอบการรถขนส่งก็ยังคงได้ค่าจ้างตามปกติ แต่นักท่องเที่ยวไม่สามารถมีกิจกรรมท่องเที่ยวได้อย่างสมประสงค์ ในทางกฎหมายไม่สามารถเอาผิดกับรถรับจ้างได้เพราะไม่อยู่ในขอบเขตความรับผิดชอบต่อนักท่องเที่ยวในเรื่องที่พัก ส่วนนี้เป็นปัญหาด้านความรู้สึกของนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นอย่างมาก แต่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติกลับไม่มีผลกระทบใด ๆ เพราะพักที่ไหนก็ได้ไม่คาดหวังกับระดับของที่พักเท่าใดนัก

ด้านที่พักและสิทธิในทางกฎหมายของนักท่องเที่ยว ไม่ปรากฏว่านักท่องเที่ยวทราบมาก่อนเลยว่าตนเองมีสิทธิได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายในความเสียหายที่เกิดจากการเข้าพักแรมในโรงแรม รีสอร์ท หรือโฮมสเตย์

ด้านการคุ้มครองสิทธิของนักท่องเที่ยวตามกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค นักท่องเที่ยวแจ้งว่าเมื่อพบเหตุการณ์ไม่ทราบว่าจะไปแจ้งหน่วยงานใดบนเกาะ เวลามาท่องเที่ยวจะมาช่วงวันหยุด หน่วยงานราชการบนเกาะช้างปิด ไม่มีแหล่งในการแจ้งเหตุการณ์ใด ๆ เลย ตลอดเวลาที่ท่องเที่ยวบางครั้งไม่พบตำรวจท่องเที่ยวเลย

ด้านการจรรยาบรรณกฎหมายไม่มีการบังคับอย่างจริงจังในเรื่อง หมวกกันน็อค และเข็มขัดนิรภัย กับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติทำให้เมื่อประสบอุบัติเหตุ ผลเสียหายจึงมีความรุนแรงอย่างมาก แต่นักท่องเที่ยวเห็นว่าการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวดทำลายบรรยากาศการท่องเที่ยว

5.2 ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายต่อภาคธุรกิจและชุมชน

ด้านสิ่งแวดล้อมและมาตรการตามกฎหมาย หลายกิจการมีการปฏิบัติตามกฎหมายในมาตรการด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและการกำจัดมลพิษรวมถึงกฎหมายด้านอื่น ๆ ซึ่งล้วนแล้วแต่มีต้นทุนในการปฏิบัติตามกฎหมายทั้งสิ้น ดังนั้นสถานประกอบการบางแห่งอาจใช้สิทธิพลหรือเงินเพื่อทำให้กิจการอยู่รอดโดยไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย เนื่องจากการทำตามกฎหมายมีต้นทุนสูง

การพิจารณาออกใบอนุญาตตามกฎหมายธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ ต้องเดินทางจากเกาะช้าง จังหวัดตราด มาดำเนินการที่กรุงเทพมหานคร

ชุมชนบนเกาะช้างมีหลายชุมชนอาชีพหลักคือทำประมงและสวนยาง บางชุมชนมีรายได้เสริมด้วยการเปิดกิจการโฮมสเตย์บริการนักท่องเที่ยว จากสัมภาษณ์ชุมชนปัญหาการบังคับใช้

กฎหมายต่อชุมชนยังไม่ปรากฏ แต่เมื่อพิจารณาข้อกฎหมายพบว่าหลายมาตรการที่ต้องมีการปฏิบัติตามกฎหมายแต่ปัจจุบันยังไม่มีการบังคับกันอย่างจริงจัง โดยเฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเขตอุทยานที่กฎหมายกำหนดเงื่อนไขในการใช้ประโยชน์หรือทำกิจกรรมในพื้นที่เขตอุทยาน ซึ่งถ้ามีการบังคับอย่างจริงจังแล้วคงเกิดผลกระทบต่อภาคชุมชนอยู่ไม่น้อย

5.3 ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายของหน่วยงานราชการ

ประเด็นนี้เป็นประเด็นที่สำคัญมากในการบูรณาการเกาะช้างให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน เนื่องจากมีกฎหมายหลายฉบับที่ให้อำนาจหน่วยงานหลายหน่วยงาน (รายงานฉบับนี้ หน้า 203 – 204) เช่น อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง กองทัพเรือ อนุรักษ์จังหวัดตราด กิ่งอำเภอเกาะช้าง องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง และองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคกลาง เขต 5 (ตราด) สำนักงานท่องเที่ยว กีฬา และนันทนาการจังหวัดตราด เป็นต้น โดยหน่วยงานทั้งหมดนี้ล้วนแล้วแต่มีกฎหมายกำหนดอำนาจหน้าที่ในการดูแลพื้นที่และดำเนินกิจกรรมตามกฎหมายฉบับนั้น ๆ โดยมีองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) เป็นหน่วยงานเชิงบูรณาการพื้นที่ให้บรรลุสู่การเป็นพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน แต่เนื้อหากฎหมายกลับมอบอำนาจให้ เป็นเพียงผู้ประสานงาน และกฎหมายที่ก่อตั้งยังมีลำดับศักดิ์เป็นพระราชกฤษฎีกาซึ่งอยู่ในฐานะรองจากพระราชบัญญัติ ดังนั้นเมื่อมีการขัดแย้งของอำนาจในทางกฎหมายจึงยังคงต้องเป็นไปตามที่พระราชบัญญัติกำหนดไว้เป็นหลัก ประเด็นเหล่านี้จึงเป็นปัญหาที่สำคัญมากในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายแห่งการพัฒนาพื้นที่เกาะช้างให้เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน

6. มาตรการทางกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง

จากการศึกษามาตรการในกฎหมายที่กล่าวมาในรายงานการวิจัยฉบับนี้ พบว่า มาตรการทางกฎหมายที่ปรากฏสามารถแบ่งได้เป็น 4 กลุ่มด้วยกัน คือ

1. มาตรการทางกฎหมายอาญา เป็นมาตรการที่สร้างความเกรงกลัวในการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้จะมีโทษจำคุกกับโทษปรับเป็นหลัก

2. มาตรการทางกฎหมายแพ่ง เป็นมาตรการที่ใช้ในการเรียกร้องต่าง ๆ ตามสิทธิเรียกร้องที่พึงมี รวมถึงการใช้สิทธิแห่งตนในทางทรัพย์สินด้วย

3. มาตรการทางกฎหมายปกครอง เป็นมาตรการที่ส่วนงานราชการใช้อำนาจในการบริหารจัดการตามกฎหมาย โดยสภาพบังคับในกฎหมายลักษณะนี้จะปรากฏในรูปแบบการให้อนุญาต หรือไม่อนุญาต ในเรื่องต่าง ๆ เป็นต้น

4.มาตรการส่งเสริมในกฎหมาย เป็นมาตรการที่มุ่งในการสร้าง
 ความสามารถในการปฏิบัติตามกฎหมายของประชาชน โดยต้องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด
 เช่น มาตรการด้านกองทุนสิ่งแวดล้อม และมาตรการส่งเสริม ในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษา
 คุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

สรุป

อำนาจหน้าที่ของส่วนราชการและองค์การมหาชนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการ
 ท่องเที่ยวทางธรรมชาติตามกฎหมาย บนพื้นที่เกาะช้างเมื่อต้องมีการดำเนินการตามกฎหมายแล้ว
 พบว่า ภารกิจตามกฎหมายเมื่อแยกพิจารณาเป็น 2 ลักษณะ คือ

ลักษณะที่หนึ่ง กฎหมายที่เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ และเกี่ยวกับความสงบ
 เรียบร้อยของบ้านเมือง มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังเออาจังเพื่อให้เกิดความมั่นใจในความ
 ปลอดภัยกับนักท่องเที่ยว และจากการบังคับอย่างจริงจังนี้เองจะเป็นการเพิ่มต้นทุนในการกระการ
 ตามกฎหมายได้โดยเฉพาะด้านสิ่งแวดล้อม

ลักษณะที่สอง กฎหมายที่เป็นกฎหมายทั่ว ๆ ไป กลับพบว่ามีหลายส่วนงานที่
 ไม่มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังเพราะ การเคร่งครัดในข้อกฎหมายอาจจะกระทบต่อ
 บรรยายภาคการท่องเที่ยวได้

ข้อเสนอแนะ

1. มาตรการทางการปรับปรุงกฎหมาย

หลักการในการจัดตั้งองค์กรที่เข้ามาบูรณาการด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็น
 หลักการที่เป็นประโยชน์และสามารถนำมาสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมได้ แต่ด้วยกฎหมายที่มีใน
 ประเทศไทยมีหลายฉบับ แต่ละฉบับมีอำนาจหน้าที่ในการบังคับใช้ที่เข้มขันต่างกันไป การที่
 หน่วยงานกลางมีอำนาจหน้าที่เพียงการประสานงานและการส่งเสริมตามที่กฎหมายระดับพระราช
 กฤษฎีกา จึงยังคงติดขัดด้วยนิเวศวิธีที่ควรจะเป็น ดังนั้นสมควรมีการศึกษาวิจัยความเป็นไปได้ใน
 การคง หน่วยงาน อพท.ไว้โดยยกฐานะขึ้นเป็นหน่วยงานที่จัดตั้งโดยพระราชบัญญัติ โดยให้
 ครอบคลุมทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็น อำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน และการประสานงานกับต่าง
 หน่วยงานที่รักษาการตามกฎหมายอื่นให้เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายไม่ใช่เพียงแค่การ
 ดำเนินการที่ชอบด้วยนโยบายเท่านั้น การคัดสรรผู้บริหารและวาระการดำรงตำแหน่ง การ
 ตรวจสอบหรือแม้แต่การมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับต่าง ๆ เป็นต้น

2. มาตรการเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายสู่ทุกภาคส่วน

ในการส่งเสริมความรู้ทางกฎหมายสู่ประชาชนบนเกาะ จะเป็นมาตรการที่สำคัญอย่างยิ่งในการสร้างองค์ความรู้และการร่วมกันพิทักษ์ปกป้องทรัพยากรธรรมชาติบนเกาะ ซึ่งอาจมีส่วนร่วม เพราะถ้าไม่ส่งเสริมความรู้ให้ประชาชน ประชาชนจะรู้จักกฎหมายในฐานะเป็นจำเลยแล้วเท่านั้น ไม่สร้างความเข้มแข็งกับภาคประชาชนเลย และจากการพูดคุยกับภาคประชาชน ไม่มีการเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายให้ประชาชนทราบเลยไม่ว่าจะเป็นกฎหมายชาวบ้าน หรือกฎหมายที่ควรจะรู้เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน และที่สำคัญการเผยแพร่กฎหมายนี้ต้องไม่ใช่เพียงแค่จัดพิมพ์แล้วแจกเท่านั้น เพราะภาษากฎหมายเป็นภาษาที่มีความเฉพาะ ต้องมีการอธิบายความอย่างเป็นขั้นเป็นตอนจึงจะสร้างองค์ความรู้อย่างแท้จริง

3. การประสานงานกับหน่วยงานสนับสนุนด้านกองทุนสิ่งแวดล้อม

กฎหมายส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เปิดโอกาสให้ราชการส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชน กู้เงินกองทุนสิ่งแวดล้อมเพื่อมาดำเนินการส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมได้ ซึ่งควรมีเจ้าภาพหลักในการเข้าไปเจรจาขอทราบขั้นตอนและความรู้ในการเขียนโครงการ ต่าง ๆ เพื่อขอใช้เงินกองทุนสิ่งแวดล้อมมาสร้างความสามารถในการปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่มาตรการทางกฎหมายที่เข้มงวดขึ้น โดยไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการและทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อในที่สุดจะเป็นความยั่งยืนร่วมกัน

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กวี วรกวิน. (2546). ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่มีผลต่อการท่องเที่ยว.
 กิ่งอำเภอเกาะช้าง. (2538). รายงานสรุปกิ่งอำเภอเกาะช้าง ปี พ.ศ. 2538. ตราด : ตราดการพิมพ์.
 (2540). รายงานประชากรกิ่งอำเภอเกาะช้าง. ตราด : ตราดการพิมพ์.
 (2541). รายงานประชากรกิ่งอำเภอเกาะช้าง. ตราด : ตราดการพิมพ์
 เกียรติสกุล ชลคงคา. (2548). รายงานวิจัยโครงการวิจัย “มิติทางกฎหมายในทรัพยากรท่องเที่ยวทาง โบราณสถาน ศิลปะและวัฒนธรรมใน จังหวัดตราดบุรี”. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เครือข่ายภาคกลางตอนล่าง
 เกียรติสกุล ชลคงคา. (2545). เอกสารประกอบการสอนวิชา LA 455 กฎหมายอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

- จำปี โสติพันธ์. (2546). คำอธิบายหลักกฎหมายนิติกรรม – สัญญา (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- ถาวร เกียรติทับทิว.(2549). คำอธิบายกฎหมายปกครอง (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติบรรณาการ
- ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ.(2549). กฎหมายเบื้องต้นทางธุรกิจ (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ธานี อธิชัยกุล. (2546). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยว.เอกสารการสอนชุดวิชา ทรัพยากรการท่องเที่ยวของไทย หน่วยที่ 1-8 (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2537). กฎหมายมหาชน เล่ม 2.กรุงเทพมหานคร: ปิยะเพลท โปรเซสเซอร์
- บัญญัติ สุชีวะ. (2545). คำอธิบายกฎหมายลักษณะทรัพย์ (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัด จีรัชการพิมพ์
- บุญฤทธิ์ ไตรสุธรรมพร. (2546). Compact Guide เกาะข้างและหมู่เกาะแห่งทะเลใต้. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ พี เอส พี
- ประกอบ หุตะสิงห์. (2517). คำสอนชั้นปริญญาตรี กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ประมุข สุวรรณศร. (2541). คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยทรัพย์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์นิติบรรณาการ
- ประยูร กาญจนดุล.(2538). คำบรรยายกฎหมายปกครอง (พิมพ์ครั้งที่ 4). โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. (2546). กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์
- ภูมิชัย สุวรรณดี, มานิตย์ จุมปา, ชิตาพร พิศลยบุตร ไต่ระวิเศษ. (2543). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์นิติธรรม
- ยุทธ ศักดิ์เดชยนต์. (2528). กฎหมายกับสังคม.เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม หน่วยที่ 1-7 (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สารมวลชน
- วรรณา วงษ์วานิช. (2546). ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- วรเจตน์ ภาคีรัตน์. (2549). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายปกครอง (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน

วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์. (2545). คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 4 ว่าด้วย
ทรัพย์สิน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เดือนตุลา

วิชญ์ เครื่องงาม. (2528). กฎหมายกับสภาพบังคับ. เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายกับการ
เปลี่ยนแปลงของสังคม หน่วยที่ 1-7 (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สารมวลชน

สมยศ เชื้อไทย. (2534). คู่มือศึกษากฎหมายวิชากฎหมายแพ่ง:หลักทั่วไป (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ประกายพรึก

สุป็น พูลพัฒน์. (2532). คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วย ยืม ฝากทรัพย์สิน เก็บ
ของในคลังสินค้า ประนีประนอมยอมความ การพินันและชั้นต่อ(พิมพ์ครั้งที่ 4).
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แสงสุทธิการพิมพ์

อริราช มณีนาถ. (2548). คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ นิติกรรมและสัญญา และ
ข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติบรรณาการ

กฎหมาย

ข้อบังคับองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2542

ข้อบังคับองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง เรื่อง การควบคุมการขุดดินและถมดิน พ.ศ.
2548

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง เรื่อง การควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
พ.ศ. 2547

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร
พ.ศ. 2549

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง เรื่อง การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบ
เรียบร้อยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง พ.ศ.2548

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง เรื่อง ตลาด สถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่
สะสมอาหาร พ.ศ. 2547

ข้อบังคับองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้ เรื่อง การควบคุมการขุดดินและถมดิน พ.ศ.
2548

ประกาศกรมป่าไม้ เรื่อง งดการอนุญาตให้จัดกิจกรรมบางประเภทในอุทยานแห่งชาติ ลงวันที่ 5
พฤศจิกายน 2540

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ประมวลกฎหมายที่ดิน

พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การ
มหาชน)พ.ศ. 2546

พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ.2522

พระราชบัญญัติการประมง พ.ศ.2490

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.
2540

พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522

พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.2518

พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2535

พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัติโรมแรม พ.ศ.2547

พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2457

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509

พระราชบัญญัติสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537

พระราชบัญญัติสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ.2544

พระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พ.ศ.2482

พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.2497

พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540

พระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2504

สัมภาษณ์

จักรกฤษ สลักเพชร. (2550, 23 กรกฎาคม). นายกององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้.

สัมภาษณ์

ณฤพล บุญชื่น. (2550, 20 กรกฎาคม). เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 8 ว, สำนักงาน
ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. สัมภาษณ์

นวัรัตน์ ศรีประสงค์, นาวาเอก. (2549, 20 ธันวาคม). กองทัพเรือ. สัมภาษณ์

นิ เกิดชัย. (2550, 22 กรกฎาคม). ประธานคณะกรรมการระดับหมู่บ้าน หมู่ 4 ตำบลเกาะช้างใต้.

สัมภาษณ์

นิคม ประจิดตรี. (2550, 17 กรกฎาคม). สมาชิกชมรมนำเที่ยวพื้นบ้านสลักคอก. สัมภาษณ์

บรรหาร กอนันต์กุล, พลอากาศตรี นายแพทย์. (2550, 19 กรกฎาคม). องค์การบริหารการพัฒนา

พื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. สัมภาษณ์

ไม่ประสงค์ออกนาม. (2550, 16 กรกฎาคม). นักท่องเที่ยว, คลองพร้าวศรีสอรัท. สัมภาษณ์

ไม่ประสงค์ออกนาม. (2550, 27 กรกฎาคม). นักท่องเที่ยว, ท่าเรืออ่าวธรรมชาติ. สัมภาษณ์

ไม่ประสงค์ออกนาม. (2550, 17 กรกฎาคม). นักท่องเที่ยว, หาดไก่อแบ้. สัมภาษณ์

ระพี ผ่องบุพกิจ. (2550, 27 กรกฎาคม). รองผู้ว่าราชการจังหวัดตราด. สัมภาษณ์

ราชันย์ ภูทินิน. (2550, 17 กรกฎาคม). ผู้จัดการชมรมนำเที่ยวพื้นบ้านสลักคอก. สัมภาษณ์

ราเชนทร์ ชอบรส. (2550, 27 กรกฎาคม). กิจการรับเหมาเดินสายไฟ บนเกาะช้าง. สัมภาษณ์

วันทวิ บุญญเศรษฐ์. (2550, 15 มกราคม). ธารักษ์จังหวัดตราด. สัมภาษณ์

วินัย กาวิชัย. (2550, 16 กรกฎาคม). กรรมการผู้จัดการ ห้างหุ้นส่วนจำกัด อัย – ไวยาจเจอร์ แทร

เวล แอนด์ เซอร์วิส. สัมภาษณ์

วิไลรัตน์ อักษรพันธ์. (2550, 8 มกราคม) เจ้าหน้าที่จัดผลประโยชน์ 7. สัมภาษณ์

วีระ เจริญลิ้มประเสริฐ. (2550, 27 กรกฎาคม). ขนส่งจังหวัดตราด. สัมภาษณ์

ศักดิ์ประเสริฐ เจริญประสิทธิ์. (2550, 23 กรกฎาคม). ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอเกาะช้าง.

สัมภาษณ์

ศักดา สัมมา. (2550, 27 กรกฎาคม). นักท่องเที่ยว, แหลมงอบ, เคยทำงานที่ช้างปาร์ตี้สอรัท.

สัมภาษณ์

สมชาย ธรรมนาวรรณ. (2550, 27 กรกฎาคม). นายช่างรังวัด 5, สำนักงานที่ดินจังหวัดตราดส่วน

แยกแหลมงอบ. สัมภาษณ์

สมชาย ศิริสมฤทัย. (2550, 20 กรกฎาคม). เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 8 ทำหน้าที่

ผู้อำนวยการสำนักแก้ไขปัญหาคาการบุกรุกที่ดินของรัฐ, สำนักงานปลัดกระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. สัมภาษณ์

สว่าง ทรัพย์รัตน์. (2550, 22 กรกฎาคม). แสงสว่างการท่องเที่ยว. สัมภาษณ์

สันติ ขุนสนธิ. (2550, 17 กรกฎาคม). คณะกรรมการประชามหมู่บ้านแจ็กแบ้สายการท่องเที่ยว.

สัมภาษณ์

สัมพันธ์ จันเดิม. (2550, 16 กรกฎาคม). กรรมการผู้จัดการ สบายกรู๊ป. สัมภาษณ์

สุชาติ สุขสวัสดิ์. (2550, 27 กรกฎาคม). นักท่องเที่ยว, แหลมงอบ. สัมภาษณ์

แหลมทอง มโนรัศมี. (2550,17 กรกฎาคม). หัวหน้าฝ่ายบริหารงานปกครอง(ปลัดอาวุโส).
สัมภาษณ์

ภาคผนวก ข

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำผลจากโครงการไปใช้ประโยชน์

1. กิจกรรมเผยแพร่ ฎหมายที่ประชาชนควรรู้ โดย อบต. ทั้งสองแห่งบนพื้นที่เกาะช้าง
2. กิจกรรมด้านการสนับสนุนให้มีการใช้งบประมาณจากกองทุนสิ่งแวดล้อมเพื่อการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ บนพื้นที่เกาะช้าง โดย อบต. ทั้งสองแห่งบนพื้นที่เกาะช้าง

ภาคผนวก ค

ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้ และกิจกรรมที่ดำเนินมา
และผลที่ได้รับตลอดโครงการ

Gantt chart เปรียบเทียบกิจกรรมที่เสนอใน ข้อเสนอโครงการ และกิจกรรมที่ทำจริง

1. วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1.1 เพื่อศึกษาอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการและองค์การมหาชนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการ
ท่องเที่ยวทางธรรมชาติตามกฎหมาย
- 1.2 เพื่อศึกษาบทบาทของภาคประชาชนและภาคธุรกิจในกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
ตามกฎหมาย
- 1.3 เพื่อศึกษาปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายของส่วนราชการ องค์การมหาชน ภาคประชาชน
และภาคธุรกิจ ในกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้าง
- 1.4 เพื่อทราบมาตรการทางกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบน
เกาะช้าง

2. กิจกรรมที่ทำตาม Proposal

ตามแผนงาน		ปฏิบัติจริง	สนับสนุน วัตถุประสงค์ข้อที่	ร้อยละความพึง พอใจต่อ ผลสำเร็จ
กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้	ผลที่ได้จริง		
ศึกษาค้นคว้า เอกสาร ทฤษฎี กฎหมาย และ งานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง	ทราบถึงทฤษฎี กฎหมาย และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ได้ข้อมูลในบทที่ 2	ข้อที่ 1 และข้อที่ 2	100%
สังเคราะห์ ข้อมูลเอกสาร	ทราบถึงข้อมูลทาง กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ได้ข้อมูลในบทที่ 3	ข้อที่ 1 และข้อที่ 2	100%
เขียนเอกสาร และจัดพิมพ์	ได้รูปเล่มเฉพาะส่วน กฎหมายระดับ พระราชบัญญัติและ พระราชกฤษฎีกา	ได้ข้อมูลในบทที่ 3	ข้อที่ 1 และข้อที่ 2	100%

ตามแผนงาน		ปฏิบัติจริง	สนับสนุน วัตถุประสงค์ข้อที่	ร้อยละความพึง พอใจต่อ ผลสำเร็จ
กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้	ผลที่ได้จริง		
ลงตรวจสอบ ข้อมูลในพื้นที่ เกาะช้าง	เพื่อทราบข้อบัญญัติ ท้องถิ่น	ได้ข้อมูลในบทที่ 3	ข้อที่ 1 และข้อที่ 2	100%
วิเคราะห์โดย ผู้เชี่ยวชาญ ด้านกฎหมาย 1 คน	ตรวจสอบความ ครบถ้วน	ได้ข้อมูลในบทที่ 3	ข้อที่ 1 และข้อที่ 2	100%
แก้ไขผลงาน และจัดรูปเล่ม รายงาน ความก้าวหน้า	เพื่อความสมบูรณ์ของ รายงาน	สำเร็จเป็นรูปเล่ม	ข้อที่ 1 และข้อที่ 2	100%
จัดทำแบบ สัมภาษณ์	มีเครื่องมือในการ สัมภาษณ์	ร่างแบบสัมภาษณ์	ข้อที่ 1 ข้อที่ 2 และ ข้อที่ 3	100%
ประเมินแบบ สัมภาษณ์ 3 คน	มีเครื่องมือในการ สัมภาษณ์	แบบสัมภาษณ์	ข้อที่ 1 ข้อที่ 2 และ ข้อที่ 3	100%
ดำเนินการ สัมภาษณ์ผู้ที่ เกี่ยวข้อง	ทราบถึงบทบาทภาค ประชาชนและภาค ธุรกิจในกิจกรรมการ ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ตามกฎหมาย	ข้อมูลจากการ สัมภาษณ์ทั้ง ภาครัฐและ ภาคเอกชน	ข้อที่ 2 และข้อที่ 3	100%
สังเคราะห์ ข้อมูลที่ รวบรวมได้	ทราบปัญหาในการ บังคับใช้กฎหมายและ ทราบถึงมาตรการทาง กฎหมายเพื่อสนับสนุน กิจกรรมการท่องเที่ยว	เพิ่มเติมและ ปรับปรุงข้อมูลใน บทที่ 3 และได้ ข้อมูลในบทที่ 4	ข้อที่ 2 และข้อที่ 3	100%

ตามแผนงาน(ต่อ)		ปฏิบัติจริง	สนับสนุน วัตถุประสงค์ข้อที่	ร้อยละความพึง พอใจต่อ ผลสำเร็จ
กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้	ผลที่ได้จริง		
วิเคราะห์ ระหว่างปัญหาที่ ปรากฏกับข้อ กฎหมายที่มีอยู่	ทราบปัญหาในการ บังคับใช้กฎหมาย และทราบถึง มาตรการทาง กฎหมายเพื่อ สนับสนุนกิจกรรม การท่องเที่ยว	ได้ข้อมูลในบทที่ 4 และ บทที่ 5	ข้อที่ 2 ข้อที่ 3 และ ข้อที่ 4	100%
เสนอแนวทาง แก้ปัญหาโดย กฎหมาย	ทราบแนวทาง แก้ปัญหาโดย กฎหมาย	ได้ข้อมูลในบทที่ 6	ข้อที่ 4	100%
จัดทำรายงาน	ร่างรายงาน	ได้ร่างรายงานฉบับ สมบูรณ์	ทุกข้อ	100%
วิเคราะห์โดย ผู้เชี่ยวชาญ ทาง กฎหมาย 1 คน	ตรวจสอบความ ครบถ้วน	ปรับปรุงข้อมูล	ทุกข้อ	100%
แก้ไขผลงาน	รายงานฉบับ สมบูรณ์	ได้ร่างรายงานฉบับ สมบูรณ์พร้อม ส่ง สกว.	ทุกข้อ	100%

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างแบบสอบถาม/ แบบสัมภาษณ์

- แบบสัมภาษณ์ ภาครัฐ
- แบบสัมภาษณ์ ภาคธุรกิจ
- แบบสัมภาษณ์ นักท่องเที่ยวและภาคประชาชน

แบบสัมภาษณ์

โครงการวิจัยมาตรการทางกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรม
การท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน
บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

สนับสนุนโดย
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ชุดที่ 1 แนวคำถามในการสัมภาษณ์ภาคีรัฐฯ

หน่วยงาน.....
วันที่สัมภาษณ์
ชื่อผู้สัมภาษณ์

● มาตรการด้านสภาพแวดล้อมของเกาะช้าง

1. ด้านความสะอาดของหาด และสภาพแวดล้อม
 - ท่านมีเกณฑ์/มาตรฐานในการรักษาความสะอาดอย่างไร มีการกำหนดจุดการจัดตั้งถังขยะหรือไม่
 - มีการกำหนดเขต หรือสถานที่ในการกำจัด / ทำลายขยะมูลฝอยอย่างไร
 - มีมาตรการการระบายน้ำทิ้งอย่างไร
 - มีบ่อบำบัดน้ำทิ้งสำหรับผู้ทิ้งขยะไม่เป็นที่ หรือสถานประกอบการที่ปล่อยน้ำเสียทิ้งโดยไม่ได้รับการบำบัดอย่างไร

2. ด้านความเพียงพอของพื้นที่ โรงแรม/ที่พัก ในการรองรับความต้องการ
 - มีการกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมของเกาะช้าง หรือไม่ เช่น จำกัดการรองรับจำนวนนักท่องเที่ยว ควบคุมจำนวนอาคารสิ่งปลูกสร้าง/โรงงาน

3. ด้านคุณภาพของน้ำที่ใช้อุปโภค บริโภค
 - มีมาตรการอย่างไรในการควบคุม และตรวจสอบคุณภาพของน้ำที่นำมาใช้อุปโภค บริโภค
 - มีมาตรการอย่างไรในการกระจาย พัฒนาสาธารณูปโภคสู่พื้นที่ต่างๆ อย่างเท่าเทียมกัน

4. ด้านความสมบูรณ์ของทรัพยากรทางทะเล
 - มีการกำหนดข้อบังคับ ข้อปฏิบัติ สำหรับชุมชนและนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ธรรมชาติและทรัพยากรทางทะเลหรือไม่ / อย่างไร

มีการปฏิบัติ และการรณรงค์การอนุรักษ์ธรรมชาติอย่างไร

● มาตรการด้านประชาสัมพันธ์ การให้รายละเอียดข้อมูล เกี่ยวกับ

1. โรงแรม ที่พัก
 - มีการประชาสัมพันธ์รายละเอียดข้อมูลเกาะช้าง อย่างเช่น ข้อมูลโรงแรม / ที่พัก ข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว ฯลฯ ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและนักท่องเที่ยว หรือไม่ / อย่างไร
 - จัดหา จัดเตรียมเจ้าหน้าที่ ทำหน้าที่บริการ แนะนำให้ข้อมูล หรือไม่

2. การเดินทาง (ไป-กลับเกาะช้าง และบนเกาะช้าง)
 - ดูแล ตรวจสอบตารางการเดินทางเรือของกิจการขนส่งเรือข้ามฟากไป-กลับ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงข้อมูล ที่อาจทำให้ผู้โดยสารเกิดความเดือดร้อนอย่างไร

ควบคุม ตรวจสอบ และขึ้นทะเบียนธุรกิจการเดินทางเรือหรือไม่/อย่างไร

มาตรการด้านกิจกรรม และบริการต่างๆ ที่โรงแรม สถานที่พัก หรือหน่วยงานต่างๆ

- สถานประกอบการแจ้งรายละเอียดกิจกรรมต่างๆ ซึ่งผ่านการรับรอง/ตรวจสอบความปลอดภัยหรือไม่ / อย่างไร

● มีข้อกำหนด / ข้อปฏิบัติในการเล่นกิจกรรมประเภทต่างๆ เพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว และเจ้าของกิจการหรือไม่ / อย่างไร

● มาตรการด้านโรงแรม/ที่พัก สิ่งปลูกสร้าง

- มีการกำหนดเขต บริเวณที่สามารถก่อสร้างสิ่งปลูกสร้าง เช่น โรงแรม/ที่พัก อาคาร บ้านเรือน เป็นต้น

- เพื่อประโยชน์ในการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีการดูแลควบคุมการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน อาคารเพื่อให้เกิดความเหมาะสมอย่างไร

● มาตรการด้านการรักษาความปลอดภัยบนเกาะช้าง

ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานีตำรวจ ฯลฯ ตั้งจุดรักษาความปลอดภัยหรือจุดเตือนสัญญาณความปลอดภัย เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ชุมชน และนักท่องเที่ยวอย่างไร

● ความคิดเห็นเกี่ยวกับสินค้าและบริการบนเกาะช้าง

1. ความรู้สึกมั่นใจ หรือพอใจกับ

- ราคาของอาหาร (ร้านอาหารที่มีชื่อ และของโรงแรม กับร้านอาหารของชาวบ้าน)

- โรงแรมหรือที่พัก

- สิ่งอำนวยความสะดวกบนเกาะช้าง (รถเช่า เรือ แก้อีซายหาด ฯลฯ)

- มีการกำหนดราคาสินค้าและบริการประเภทใดบ้าง และมีการตรวจสอบราคาสินค้าและบริการดังกล่าวหรือไม่/อย่างไร

- กำหนดให้ร้านค้าปิดป้าย หรือแสดงราคาสินค้าและบริการ ดังกล่าวอย่างชัดเจนหรือไม่ และมีการตรวจสอบอย่างไร

- รับคำร้องเรียน และนำไปปรับปรุง แก้ไขเรื่องดังกล่าวหรือไม่ / อย่างไร

2. การเข้าถึง (เส้นทางคมนาคม) ของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ

- มีการสำรวจเส้นทาง และดำเนินการอย่างไร

- จัดทำ หรือดำเนินการทำป้ายบอกทาง สำหรับอำนวยความสะดวก อย่างไร

รับคำร้องเรียน และนำไปปรับปรุง แก้ไขเรื่องดังกล่าวหรือไม่ / อย่างไร

แบบสัมภาษณ์

โครงการวิจัยมาตรการทางกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรม
การท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน
บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

สนับสนุนโดย
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ชุดที่ 2 แนวคำถามในการสัมภาษณ์ภาคธุรกิจ

ผู้แนะนำ.....

สถานที่ ที่สัมภาษณ์บนเกาะช้าง

วันที่สัมภาษณ์

ชื่อให้ผู้สัมภาษณ์

 ประเด็นสัมภาษณ์

● สภาพแวดล้อมของเกาะช้าง

1. ด้านความสะดวกสบายของหาด และสภาพแวดล้อม

- ความสะดวกสบายของหาด / โดยภาพรวมเกาะช้าง เป็นอย่างไร
- การจัดตั้งถังขยะตามจุดเพียงพอหรือไม่

 ท่านมีวิธีการระบายน้ำอย่างไร

2. ด้านความเพียงพอของพื้นที่ โรงแรม/ที่พัก ในการรองรับความต้องการ

- ความหนาแน่น หรือความพลุกพล่านของนักท่องเที่ยว ที่มาเที่ยว (อาจเป็นช่วง Long weekend)
- ความเพียงพอของโรงแรม ที่พัก หรือร้านอาหาร
- การให้บริการในช่วงเวลานั้น เพียงพอกับความต้องการของนักท่องเที่ยวหรือไม่

** เมื่อ นักท่องเที่ยวมีจำนวนมากเกินกว่า ที่สถานที่ และที่พักรองรับได้ ท่านมีปัญหาเรื่องความสกปรก เสียงที่ดังเอะอะโวยวาย สถานประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีมาตรการแก้ไขปัญหาอย่างไร **

3. ด้านคุณภาพของน้ำที่ใช้อุปโภค บริโภค

- ท่านคิดว่าน้ำที่ท่านนำมาอุปโภค บริโภคมีความสะอาดเพียงพอที่สามารถนำมาอุปโภคบริโภคได้อย่างปลอดภัยหรือไม่
-

4. ด้านความสมบูรณ์ของทรัพยากรทางทะเล

- ท่านคิดว่าชายหาดมีความสวยงาม หรือไม่
- สัตว์ทะเลตามชายหาดหลงเหลืออยู่หรือไม่ นักท่องเที่ยว/ชาวบ้าน มีการเก็บเปลือกหอย ปลาตาย ไปเป็นที่ระลึกหรือไม่

 นักท่องเที่ยวที่ ดำน้ำดูปะการัง /ท่องเที่ยวทางทะเล อย่างอนุรักษ์หรือไม่

● แหล่งข้อมูลและความเพียงพอในการประชาสัมพันธ์ การให้รายละเอียดข้อมูล เกี่ยวกับ

1. โรงแรม ที่พัก

- ท่านประชาสัมพันธ์รายละเอียดข้อมูลของโรงแรม / ที่พักจากทางสื่อไหนบ้าง (ข้อมูลที่ประชาสัมพันธ์ละเอียดครบ ถ้วน ทันสมัย เป็นประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยวเพียงใด)
- กรณีนักท่องเที่ยวซื้อทัวร์ สัญญา/ข้อตกลง ของนักท่องเที่ยวกับบริษัททัวร์ ตรงตามเงื่อนไขการให้บริการของโรงแรม / ที่พัก หรือไม่ (บริษัททัวร์กับโรงแรมฯ ติดต่อประสานงานกันหรือไม่)
-

2. การเดินทาง (ไป-กลับเกาะช้าง และบนเกาะช้าง)

- ข้อมูลการเดินทางที่แจ้งไว้ตรงกับความเป็นจริงหรือไม่ เช่น ท่าเรือที่จะจอดส่ง เป็นต้น การเดินทางบนเกาะช้าง ท่านเลือกใช้บริการขนส่งอะไร (ได้รับความสะดวกในการเดินทางและการบริการเพียงพอหรือไม่)

ประเด็นสัมภาษณ์

- กิจกรรม และบริการต่างๆ ที่โรงแรม สถานที่พัก หรือหน่วยงานต่างๆ จัดบริการ
- มีการรับรองความปลอดภัยในการเล่นกิจกรรม (โดยอาจเป็นเอกสารยืนยันต่างๆ) ความเชื่อถือได้ของกิจกรรมและคนนำเที่ยว หรือไม่ / อย่างไร
- นักท่องเที่ยวปฏิบัติตามข้อตกลงในการเล่นกิจกรรม / บริการ หรือไม่

- ความเหมาะสมต่อสถานที่ตั้งของโรงแรม มีความสะอาด และเป็นระเบียบเรียบร้อย

- สถานที่ตั้งของโรงแรม / ที่พัก อยู่ในบริเวณที่เหมาะสม

โรงแรม / ที่พัก มีระบบการรักษาความสะอาด ตลอดจนระบบการรักษาความปลอดภัยในโรงแรมหรือไม่ / อย่างไร

- ความรู้สึกปลอดภัยที่มา ทำธุรกิจ ณ สถานที่บนเกาะช้าง

ท่านความรู้สึกอุ่นใจ ปลอดภัย จากการมาทำธุรกิจครั้งนี้หรือไม่ เช่น มีตำรวจหรือยามเดินตรวจตราเป็นช่วงๆ มีป้อมยาม แม้กระทั่งความรู้สึกปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ โดยมีระบบเตือนภัย เป็นต้น

- ความคิดเห็นเกี่ยวกับสินค้าและบริการบนเกาะช้าง

1. ความรู้สึกมั่นใจ หรือพอใจกับ

- ราคาของอาหาร (ร้านอาหารที่มีชื่อ และของโรงแรม กับร้านอาหารของชาวบ้าน)

ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวมีความมั่นใจในร้านอาหารแบบใด (แบบมีป้ายชื่อร้าน กับร้านของชาวบ้าน) เพราะเหตุใด

- โรงแรมหรือที่พัก

- ราคาค่าบริการโรงแรม/ที่พัก อยู่ในเกณฑ์ที่นักท่องเที่ยวและกิจการอยู่ได้และรับได้หรือไม่ (มีการระบุราคาแสดงให้เห็นอย่างชัดเจน)

หากนักท่องเที่ยวมีปัญหาเรื่องเงินค่าบริการไม่เพียงพอ ท่านแก้ไขอย่างไร

- สิ่งอำนวยความสะดวกบนเกาะช้าง (รถเช่า เรือ แก้วช้ายหาด ฯลฯ)

- ราคาค่าบริการของสิ่งอำนวยความสะดวกบนเกาะช้าง เป็นอย่างไร ผู้ประกอบการมีการระบุราคาแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนหรือไม่
-

-
2. การเข้าถึง (เส้นทางคมนาคม) ของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ
- ท่านคิดว่า เส้นทางเดินรถมีความปลอดภัยหรือไม่ (ความสมบูรณ์ของถนน ความสว่างของไฟถนน)
-

แบบสัมภาษณ์

โครงการวิจัยมาตรการทางกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรม
การท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน
บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

สนับสนุนโดย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ชุดที่ 3 แนวคำถามในการสัมภาษณ์ภาคประชาชน

ภาคประชาชน

นักท่องเที่ยว

ชื่อทัวร์

ท่องเที่ยวกันเอง

สถานที่ ที่สัมภาษณ์บนเกาะช้าง

วันที่สัมภาษณ์

ชื่อผู้สัมภาษณ์

 ประเด็นสัมภาษณ์

● ความรู้สึกต่อสภาพแวดล้อมของเกาะช้าง

1. ด้านความสะอาดของหาด และสภาพแวดล้อม

- ความสะอาดของหาด / โดยภาพรวมเกาะช้าง เป็นอย่างไร
- การจัดตั้งถังขยะตามจุดเพียงพอหรือไม่
- มีการระบายน้ำทิ้งสู่ธรรมชาติโดยตรงหรือไม่

2. ด้านความเพียงพอของพื้นที่ โรงแรม/ที่พัก ในการรองรับความต้องการ

- ความหนาแน่น หรือความพลุกพล่านของนักท่องเที่ยว ที่มาเที่ยว (อาจเป็นช่วง Long weekend)

- ความเพียงพอของโรงแรม ที่พัก หรือร้านอาหาร

- ความพึงพอใจในการได้รับบริการในช่วงเวลานั้น ว่าเพียงพอกับความต้องการหรือไม่

3. ด้านคุณภาพของน้ำที่ใช้อุปโภค บริโภค

- ท่านคิดว่าน้ำที่ใช้อุปโภคมีความสะอาดเพียงพอที่สามารถนำมาอุปโภคบริโภคได้อย่างปลอดภัยหรือไม่

4. ด้านความสมบูรณ์ของทรัพยากรทางทะเล

- ท่านคิดว่าชายหาดมีความสวยงาม หรือไม่
- สัตว์ทะเลตามชายหาดหลงเหลืออยู่หรือไม่ มีการเก็บเปลือกหอย ปลาตายไปเป็นที่ระลึกหรือไม่
- นักท่องเที่ยวที่ ดำน้ำดูปะการัง ดูอย่างอนุรักษ์หรือไม่

● แหล่งข้อมูลและความเพียงพอในการประชาสัมพันธ์ การให้รายละเอียดข้อมูล เกี่ยวกับ

1. โรงแรม ที่พัก

- เหตุผลของการที่ท่านเลือกพักโรงแรมแห่งนี้
- ท่านทราบรายละเอียดข้อมูลของโรงแรม / ที่พักจากทางไหน เมื่อมาถึงโรงแรม/ที่พัก ข้อมูลที่ได้รับตรงกับที่รับรู้มาหรือไม่
- ในกรณีซื้อทัวร์มาท่องเที่ยวข้อมูลหรือบริการที่ได้รับตรงตามสัญญาหรือไม่ **

2. การเดินทาง (ไป-กลับเกาะช้าง และบนเกาะช้าง)

- ท่านสามารถรับรู้ข้อมูลของตารางการเดินทางเรือข้ามฟาก ไป – กลับเกาะช้างหรือไม่ / อย่างไร
 - ข้อมูลการเดินทางที่แจ้งไว้ตรงกับความเป็นจริงหรือไม่ เช่น ท่าเรือที่จะจอดส่ง เป็นต้น
-

- การเดินทางบนเกาะช้าง ท่านเลือกใช้บริการขนส่งอะไร และได้รับความสะดวกในการเดินทางหรือไม่

● กิจกรรมและบริการต่างๆ ที่โรงแรม สถานที่พัก หรือหน่วยงานต่างๆ จัดบริการ

- มีการรับรองความปลอดภัยในการเล่นกิจกรรม (โดยอาจเป็นเอกสารยืนยันต่างๆ) ความเชื่อถือได้ของกิจกรรมและคนนำเที่ยว

- ราคาของกิจกรรม / บริการ และระยะเวลาเป็นไปตามที่ตกลงกัน หรือไม่

ประเด็นสัมภาษณ์

● ความเหมาะสมต่อสถานที่ตั้งของโรงแรม มีความสะอาด และเป็นระเบียบเรียบร้อย

- ท่านคิดว่า สถานที่ตั้งของโรงแรม / ที่พัก อยู่ในบริเวณที่เหมาะสม หรือไม่

- โรงแรม / ที่พัก มีความสะอาด เป็นระเบียบ ท่านได้รับการบริการ ตลอดจนความไว้วางใจในทรัพย์สินของท่านที่อยู่ในโรงแรม อย่างไร

- โรงแรม / ที่พัก มีความซื่อสัตย์และยุติธรรมในการคิดค่าบริการ โดยไม่มีการกระทำอันใดที่เอาเปรียบลูกค้า หรือไม่

● ความรู้สึกปลอดภัยที่มาจากท่องเที่ยว/ พักอาศัย/ทำธุรกิจ ณ สถานที่บนเกาะช้าง

- ท่านความรู้สึกอุ่นใจ ปลอดภัย จากการมาท่องเที่ยวครั้งนี้หรือไม่ เช่น มีตำรวจหรือยามเดินตรวจตรา เป็นช่วงๆ มีป้อมยาม แม้กระทั่งความรู้สึกปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ โดยมีระบบเตือนภัย เป็นต้น

● ความคิดเห็นเกี่ยวกับสินค้าและบริการบนเกาะช้าง

1. ความรู้สึกมั่นใจ หรือพอใจกับ

- ราคาของอาหาร (ร้านอาหารที่มีชื่อ และของโรงแรม กับร้านอาหารของชาวบ้าน)

- เมื่อท่านเลือกร้านอาหารเพื่อรับประทานท่านมั่นใจ และพอใจกับราคาอาหารหรือไม่

- ความมั่นใจของร้านอาหาร (แบบมีป้ายชื่อร้าน กับร้านของชาวบ้าน) มีราคาอาหารกำกับบอกไว้ หรือไม่

- โรงแรมหรือที่พัก

- ท่านคิดว่าค่าบริการโรงแรม/ที่พัก มีราคาสูงเกินไป หรือเหมาะสมหรือไม่ มีการระบุราคาแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนหรือไม่

- สิ่งอำนวยความสะดวกบนเกาะช้าง (รถเช่า เรือ แก้อื้อชายหาด ฯลฯ)

- ท่านคิดว่าค่าบริการสิ่งอำนวยความสะดวกบนเกาะช้าง มีราคาสูงเกินไป หรือเหมาะสมหรือไม่ มีการระบุราคาแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนหรือไม่

2. การเข้าถึง (เส้นทางคมนาคม) ของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ

- ท่านคิดว่า เส้นทางเดินรถมีความปลอดภัยหรือไม่ (ความสมบูรณ์ของถนน ความสว่างของไฟถนน)

ภาคผนวก จ
ภาพกิจกรรมการดำเนินงานวิจัย

ภาพบรรยากาศการทำงานและการนำเสนอผลงาน

ประชุมเปิดโครงการที่ สำนักงานจังหวัดตราด

ผู้ช่วยวิจัย ที่ UN

หัวหน้าโครงการ ฯ ที่ UN

ประชุมหารือกับกลุ่มโครงการที่ ม. รามฯ

นำเสนอผลงานครั้งสุดท้ายที่เกาะช้าง

กลุ่มชุดโครงการฯ

ภาพการลงพื้นที่เก็บข้อมูล

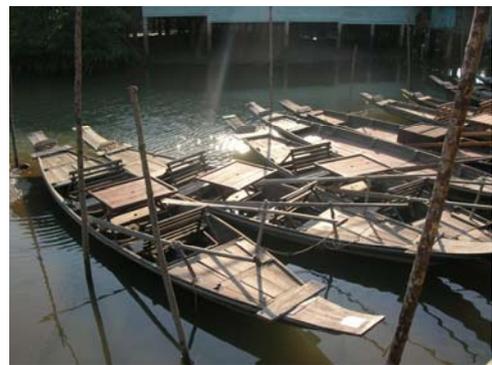
ปางช้าง

กิจกรรมขี่ช้าง

แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติบ้านสลัดคอก

เรือที่ให้บริการนักท่องเที่ยว

ท่าลงเรือที่บ้านสลัดคอก

วิถีชาวชุมชนบ้านสลัดคอก

เส้นทางที่รอการพัฒนา

อีกบรรยากาศของการเดินทาง

สัมภาษณ์ลู่สว่างที่บ้าน

สัมภาษณ์นายก อบต.เกาะช้างใต้

สัมภาษณ์ที่น้ำตกคลองพลู

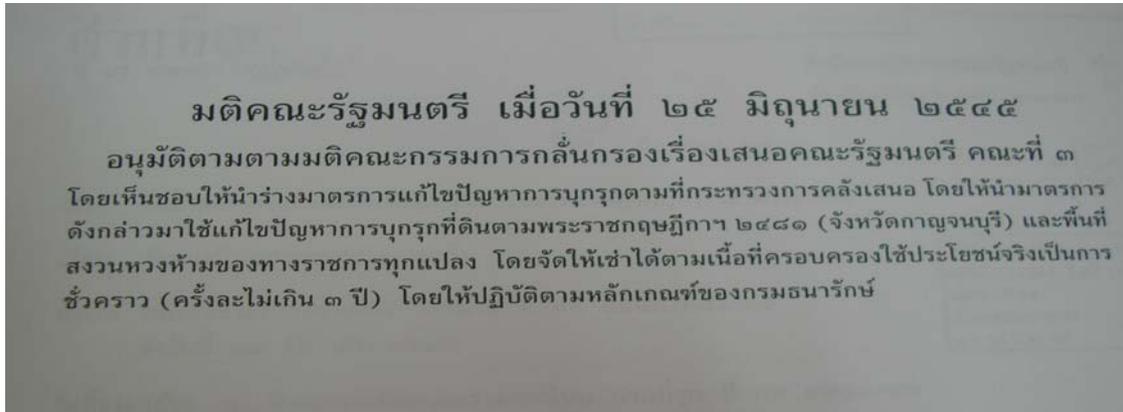

สังเกตพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

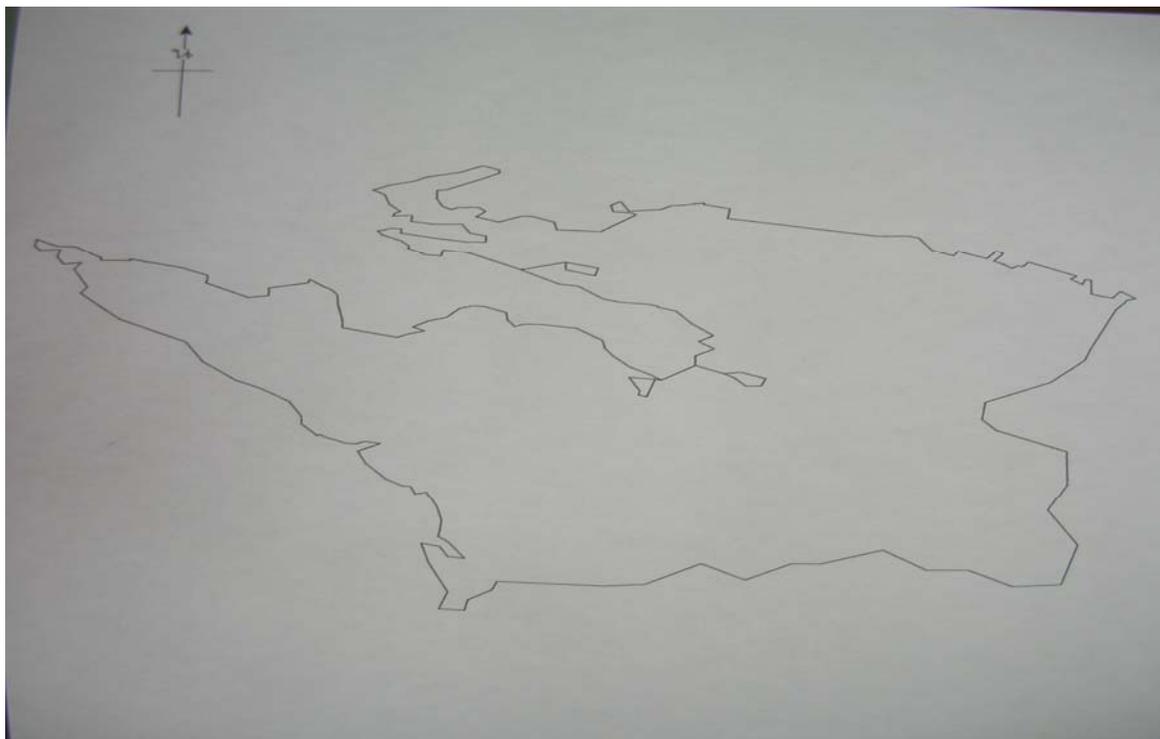

ภาพบรรยายกาศป่าชายเลน และจุดชมหิ่งห้อยบ้านสลักเพชรยามค่ำ

ภาพเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ภาพข้อความมติคณะรัฐมนตรี

ภาพพื้นที่เกาะช้างตอนเหนือ

10 คณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ
 มาตรการของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ
 เรื่อง การพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ

เพื่อให้การแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ มีแนวทางดำเนินการที่ถูกต้องเป็นธรรม เป็นมาตรฐาน ในทางปฏิบัติอย่างเดียวกัน อาศัยอำนาจตามความในข้อ 8 (2) ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ พ.ศ. 2545 คณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ (กบร.) จึงได้วางมาตรการเรื่องการพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ ไว้ดังต่อไปนี้

1. การพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ ต้องมีพยานหลักฐานที่เกี่ยวกับที่ดินแปลงนั้น ซึ่งแสดงว่าได้ครอบครองทำประโยชน์อย่างต่อเนื่องมาก่อนการเป็นที่ดินของรัฐ ดังนี้

1.1 เอกสารที่ทางราชการทำขึ้นและพิสูจน์ได้ว่าเป็นเอกสารซึ่งลงวันที่ก่อนการเป็นที่ดินของรัฐ

หรือ

1.2 เอกสารที่ทางราชการทำขึ้นและพิสูจน์ได้ว่าเป็นเอกสารซึ่งลงวันที่ภายหลังการเป็นที่ดินของรัฐ แต่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ (วันที่ 1 ธันวาคม 2497) โดยเอกสารดังกล่าวมีข้อความแสดงว่าได้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินแปลงนั้นมาก่อนการเป็นที่ดินของรัฐ

1.3 พยานหลักฐานอื่นนอกจากข้อ 1.1 หรือ 1.2 เช่น ส.ก.1 หรือพยานบุคคล เป็นต้น เพื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าพยานหลักฐานนั้นมีส่วนสนับสนุนกล่าวอ้างว่ามีการครอบครองทำประโยชน์มาก่อนการเป็นที่ดินของรัฐ ให้ดำเนินการอ่านภาพถ่ายทางอากาศของกรมแผนที่ทหารที่ถ่ายภาพพื้นที่นั้นไว้เป็นครั้งแรก หลังจากเป็นที่ดินของรัฐ หากปรากฏร่องรอยการทำประโยชน์ในที่ดินอยู่ในภาพถ่ายทางอากาศ จึงจะเชื่อความพยานหลักฐานอื่นนั้น

2. เมื่อได้พิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินตามข้อ 1 แล้ว ปรากฏว่ามีการครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินภายหลังการเป็นที่ดินของรัฐ ให้ กบร. จังหวัด แจ้งผลการพิสูจน์สิทธิดังกล่าวให้บุคคลที่ครอบครองที่ดินทราบภายในกำหนด 30 วันทำการ และแจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินของรัฐ ดำเนินการ ดังนี้

2.1 กรณีที่ผู้ครอบครองที่ดินมีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ให้แจ้งเจ้าพนักงานที่ดินดำเนินการ ตามมาตรา 61 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

2.2 กรณีที่ผู้ครอบครองที่ดินได้ยื่นคำขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้ยื่นคัดค้านการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินต่อเจ้าพนักงานที่ดิน เพื่อให้ดำเนินการสอบสวนเปรียบเทียบตามมาตรา 60 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

2.3 กรณีที่ผู้ครอบครองที่ดินไม่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน และไม่ได้ยื่นคำขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ให้ดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบต่อไป

3. เมื่อได้พิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินตามข้อ 1 แล้ว ปรากฏว่ามีการครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินมาก่อนการเป็นที่ดินของรัฐ ให้ กบร. จังหวัด แจ้งผลการพิสูจน์สิทธิดังกล่าวให้บุคคลที่ครอบครองที่ดินทราบภายในกำหนด 30 วันทำการ และแจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินของรัฐ ดำเนินการ ดังนี้

ภาพข้อความ การพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในที่ดินของรัฐ

3.1 กรณีที่หน่วยงานของรัฐดังกล่าวเห็นด้วยกับมติของ กบร.จังหวัด ให้แจ้งเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบต่อไป

3.2 กรณีที่หน่วยงานของรัฐดังกล่าวไม่เห็นด้วยกับมติของ กบร. จังหวัดให้พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

- หมายเหตุ**
1. ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการแก้ไขปัญหาคกรบุกรุกที่ดินของรัฐ พ.ศ. 2545 ข้อ 4 ได้ให้คำนิยามของ “ที่ดินของรัฐ” ว่า
“ที่ดินของรัฐ หมายความว่า ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินทุกประเภท เช่น ที่ป่าสงวนแห่งชาติ ที่สงวนหวงห้ามของรัฐ ที่สาธารณประโยชน์ และที่ราชพัสดุ เป็นต้น”
 2. มาตรการนี้เป็นไปตามมติ กบร. ในการประชุมครั้งที่ 2/2546 เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2546

ภาพข้อความ การพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในที่ดินของรัฐ

ประกาศกรมป่าไม้
เรื่อง งดการอนุญาตให้จัดกิจกรรมบางประเภทในอุทยานแห่งชาติ

.....

ด้วยกรมป่าไม้ได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรปรับปรุงประกาศกรมป่าไม้เรื่องงดการอนุญาตให้จัดกิจกรรมบางประเภทในอุทยานแห่งชาติ เพื่อให้เหมาะสมและเป็นการคุ้มครองรักษาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ เช่น พันธุ์ไม้ สัตว์ป่า และของป่า ตลอดจนทิวทัศน์ ป่า ภูเขา ให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติเดิม มิให้ถูกทำลายหรือเปลี่ยนแปลงไป การจัดกิจกรรมบางประเภทในอุทยานแห่งชาติขัดต่อหลักการจัดการอุทยานแห่งชาติ กล่าวคือ ทำให้เกิดความรำคาญและรบกวนผู้มาพักผ่อนเพื่อชมธรรมชาติ และรบกวนสัตว์ป่า กรมป่าไม้จึงมีประกาศดังต่อไปนี้

๑. ให้ยกเลิกประกาศกรมป่าไม้ เรื่อง งดการอนุญาตให้จัดกิจกรรมบางประเภทในอุทยานแห่งชาติ ฉบับลงวันที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534

๒. ให้งดการอนุญาตให้จัดกิจกรรมในอุทยานแห่งชาติดังนี้

๒.๑ แข่งรถยนต์

๒.๒ แข่งรถจักรยานยนต์

๒.๓ แข่งรถจักรยาน

๒.๔ วิ่งแข่งขัน

๒.๕ วิ่งและเดินการกุศล

๒.๖ กิจกรรมอื่นที่ทำให้เกิดความรำคาญ รบกวนผู้มาพักผ่อนชมธรรมชาติ และรบกวนสัตว์ป่า

๓. การจัดกิจกรรมตามข้อ ๒ ให้อยู่ในอำนาจของอธิบดีกรมป่าไม้ที่จะพิจารณาอนุญาตเป็นรายๆ ไป

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๐

(ลงนาม) สถิตย์ สวินทร

(นายสถิตย์ สวินทร)

อธิบดีกรมป่าไม้

และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับงานอุทยานแห่งชาติ 79

ประกาศกรมป่าไม้ที่ใช้ห้ามทำกิจกรรมบางประเภท

ภาคผนวก จ
ประวัติคณะผู้วิจัย

1. หัวหน้าโครงการ (ชื่อ-สกุล ภาษาไทย) นายเกียรติสกุล ชลคงคา (พ.ย. 2515)

(ชื่อ-สกุล ภาษาอังกฤษ) Mr.Kiatskul Cholkongka

คุณวุฒิ/ ระดับการศึกษา นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม (มี.ค. 2536)

นิติศาสตรมหาบัณฑิต(กฎหมายธุรกิจ) มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

(พ.ค. 2542)

หน่วยงานสังกัด คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

ที่อยู่ 19/1 ถนนเพชรเกษม แขวงหนองค้างพลู เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร 10160

โทรศัพท์/โทรสาร.0-2807-4500 ต่อ 410 / 0-28074528 E-mail... ajtom007@gmail.com

ประสบการณ์

2548-ปัจจุบัน ผู้ช่วยคณบดี คณะนิติศาสตร์

2550 คณะอนุกรรมการพิจารณาปรับปรุงกฎหมายด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามคำสั่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติที่ 16/1550 ลงวันที่ 30 มีนาคม 2550

2547 คณะอนุกรรมการฝ่ายกฎหมาย ตามคำสั่งคณะกรรมการกำกับนโยบายข้างแห่งชาติ ที่ 1/2547 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการตามแผนแม่บทการอนุรักษ์ข้างแห่งชาติ รวม 6 คณะ ลงวันที่ 13 พฤษภาคม 2547

2547-2549 ผู้ปฏิบัติหน้าที่ให้สมาชิกวุฒิสภา จังหวัดเชียงใหม่ (พล.ต.อ.สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์)

2544-2545 คณะอนุกรรมการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมฝ่ายวิชาการและวิจัย ตามคำสั่งสภาทนายความ ที่ 303/2544 ลงวันที่ 11 ธันวาคม 2544

2543 ร่วมเขียนเอกสารประกอบการสอน ระดับบัณฑิตศึกษา วิชาเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม หน่วยที่ ๑๓ กฎหมายสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

2542 คณะทำงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับการทำประมงปลากะตักโดยใช้แสงไฟ ประกอบในคณะกรรมการกรรมการการศึกษาและหามาตรการที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาการทำประมงปลากะตักโดยใช้แสงไฟ ประกอบ ในคณะกรรมการนโยบายประมงแห่งชาติ ตามคำสั่งคณะอนุกรรมการที่ 1/2542 ลงวันที่ 11 สิงหาคม 2542

- 2541-ปัจจุบัน เป็นผู้แทนอาจารย์พนัส ทัศนียานนท์ ในการประชุมคณะกรรมการ
บริหารมูลนิธิช้างแห่งประเทศไทย
- 2541-2546 เป็นผู้แทนอาจารย์พนัส ทัศนียานนท์ ในการประชุมคณะกรรมการ
ประสานงานการอนุรักษ์ช้างไทย ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ
ทำเนียบรัฐบาล
- 2540-ปัจจุบัน นักกฎหมายอาสาสมัคร
มูลนิธิศูนย์กฎหมายสิ่งแวดล้อม- ประเทศไทย
- 2540-2541 ฝ่ายวิชาการและประสานงานสมาชิกสภาอำนวยการรัฐธรรมนูญ
ประจำจังหวัดตาก(อาจารย์พนัส ทัศนียานนท์)

2.ผู้ร่วมงานวิจัย (ชื่อ-สกุล ภาษาไทย) นางสาวพนิดา บุญเกิด

(ชื่อ-สกุล ภาษาอังกฤษ) MS.Panida Boonkerd

หน่วยงานสังกัด สำนักวิจัย มหาวิทยาลัยเอเซียอาคเนย์

คุณวุฒิ/ ระดับการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา)

ที่อยู่ 19/1 ถนนเพชรเกษม แขวงหนองค้างพลู เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร 10160

โทรศัพท์/โทรสาร.0-2807-4500 ต่อ 404 / 0-28074528 E-mail... puibabaa@yahoo.com

3.ผู้ร่วมงานวิจัย (ชื่อ-สกุล ภาษาไทย) นางยุพดี นามสุดโต

(ชื่อ-สกุล ภาษาอังกฤษ) MS.Yupadee namsudto

หน่วยงานสังกัด มหาวิทยาลัยเอเซียอาคเนย์

คุณวุฒิ/ ระดับการศึกษา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

ที่อยู่ 19/1 ถนนเพชรเกษม แขวงหนองค้างพลู เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร 10160

โทรศัพท์/โทรสาร.0-2807-4500 ต่อ 199 / 0-28074528